

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560

“การบูรณาการความรู้ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

วันศุกร์ที่ 24 มีนาคม 2560

ฉบับที่ 4/6 ด้านศึกษาศาสตร์

NORTH
BANGKOK
UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ประจำปี 2560

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ดร.ประเสริฐ ประวัตรรุ่งเรือง อธิการบดี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง

ดร.สิทธิพร ประวัตรรุ่งเรือง

ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต

ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ

รศ.ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์

ดร.ตระกูล จิตวัฒนาการ

รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ

ดร.เพชรพลาย ธีระวงษ์พงศ์

รศ.ดร.เสาวณีย์ สีขาบัณฑิต

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ผศ.สุรเดช บุญลือ

ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.พรณี บัวเล็ก

ผศ.ดร.วิวัฒน์ กิตติพิชัย

ศ.ดร.วัลลภ รัฐจิตตานนท์

ผศ.ดร.อัศศกร ไชยพงษ์

รศ.ดร.ทองฟู ศิริวงศ์

ผศ.รศดา เวชฎาพันธ์

รศ.ดร.ปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธุ์

ดร.दनัย ลิขิตศิริตนากุล

รศ.ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธมมะ

ดร.ดวง บงกชเกตุสกุล

รศ.ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย

ดร.ธิปไตย โสติวรรณ

รศ.ดร.สมศักดิ์ สามีศรีธรรม

ดร.เพ็ญจันทร์ ประดับมุข เซอร์เวอร์

รศ.ดร.เสาวลักษณ์ ขายทวีป

ดร.ภัทราวดี มากมี

รศ.เรื่อนแก้ว ภัทรานุประวัติ

ดร.มงคล กลิ่นกระจาย

รศ.วสันต์ กันอ่ำ

ดร.วัชรพงษ์ พินิจธำรง

รศ.ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์

ดร.สุดาสุวรรณค์ งามมงคลวงศ์

รศ.อรสา อร่ามรัตน์

ดร.อนุพงษ์ อินฟ้าแสง

ผศ.ดร.กัณวรี พูลปราชญ์

ดร.อุไรรัตน์ แย้มขุติ

ผศ.ดร.เพ็ญประภา ภัทรานุกรม

ดร.อุษณี มงคลพิทักษ์สุข

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ชุติมา มุสิกานนท์

รศ.ดร.ธัญฉิ ปิณฑิลา

รศ.ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์

รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ

รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์

รศ.ดร.สุวัฒนา เขียมอรรถพร

รศ.ดร.อัญชลี ไสยวรรณ

รศ.ดร.อานวย เดชชัยศรี

น.อ.หญิง ดร.สุธิญา จันทร์เจ้าฉาย

ดร.ไชแสง พุฒชูชื่น

ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง

ดร.ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง

ดร.ดลฤทัย บุญประสิทธิ์

ดร.ดุสิต สี่วงศ์

ดร.อรรณ รัตนพานิช

ดร.นพลักษณ์ หนักแน่น

ผศ.ดร.คงศักดิ์ สังฆมานนท์

ผศ.ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย

ผศ.ดร.ไพรัช วงษ์ยุทธไกร

ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

ผศ.ดร.ศรดา ชัยสุวรรณ

ผศ.ดร.ศิริพรรณ ศรีวันยงค์

ผศ.ดร.สินธวา คามดิษฐ์

ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

ดร.นวลพรรณ วรรณสุธี

ดร.บุปผา ปิณฑิลา

ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์

ดร.วรากรณ์ ไตรตลันนท์

ดร.วาสนา วิสฤตภา

ดร.วิวัฒนา สุานสโร

ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน

ดร.ศศิธร แสงไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผศ.สุรเดช บุญลือ

ดร.โกศล สอดส่อง

ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร

ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต

ดร.วัชร คำเขียว

ดร.วิยะดา วรรณนันทน์

ดร.สาธิตย์ แซ่ซิ่น

ดร.สาธิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

ผศ.ดร.คำเพชร ภูมิปัญญา

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม

ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ

ดร.ณรงค์ พิมสาร

ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

ดร.เบญจรัตน์ ราชขวาง

ดร.เพชรพลัย ธีระวงษ์พงศ์

ดร.สิริกาญจน์ อนุภูมิพรพินิต

ดร.สุพร เข้มเฮง

ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ

สารอธิการบดี

การประชุมวิชาการนับว่าเป็นพันธกิจที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนางานด้านวิชาการและการวิจัย ซึ่งการประชุมวิชาการนอกจากจะเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมแล้ว ยังเป็นการสร้างความเจริญอกงามทางปัญญาให้เป็นที่พึงของสังคมได้ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าความเจริญก้าวหน้าของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องบูรณาการองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมผ่านการนำเสนอผลงานในที่ประชุมทางวิชาการ เป็นการระดมความคิดให้เกิดความลุ่มลึกในวิชาการนั้นๆ ได้ ซึ่งจะเป็นหนทางในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560 “การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ในครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสริมสร้างและเติมเต็มองค์ความรู้ทางวิชาการ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อีกทั้งจะเป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็งนำมาซึ่งการบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สังคมได้ทางหนึ่ง

มหาวิทยาลัยขอขอบคุณคณะกรรมการจัดงานการประชุมวิชาการฯ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นกำลังสำคัญก่อให้เกิดการประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้

(ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560

“การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

วันศุกร์ ที่ 24 มีนาคม 2560 เวลา 08:00-16:30 น.

ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

08:00 – 08:30 น.	ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมสัตตบงกช อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 3
08:30 – 10:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 1
10:30 – 11:00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11:00 – 11:10 น.	พิธีเปิด การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560 กล่าวรายงานโดย ประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุม กล่าวเปิดการประชุม โดยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
11:10 – 12:30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “ทิศทางการศึกษาไทย ไทยแลนด์ 4.0” โดย รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิ
12:30 – 13:30 น.	รับประทานอาหารว่าง
13:30 – 16:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 2

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
NBUE001: ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงาน บุคคลบริการในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	1329
NBUE002: บทบาทของครูและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ตามหลักไตรสิกขา	1344
NBUE003: การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ	1357
NBUE004: การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วรรณคดีไทยตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย	1369
NBUE006: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของ เมอร์ดอกซ์	1380
NBUE007: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพ เรื่อง งานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	1388
NBUE008: ศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดสมุทรสาคร จากการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส	1369
NBUE009: การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพืด จังหวัดจันทบุรี จากการใช้ขั้นตอนประกอบการจัดการเรียนรู้	1406
NBUE010: ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดป่าเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการ สอนแบบซิปปา	1417

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE011: การศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรา ตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกัฒนการ วัด อุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ	ละอองดาว เปียดนอก 1426 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE012: การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้	ภคพร เครือจันทร์ 1435 ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
NBUE013: การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี	วัลวิภา เจริญวงศ์ 1444 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE014: การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	สง่า ทองดำรงชัย 1455 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE015: ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จาก การจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์	บุษกร รักเรืองรอง 1466
NBUE016: ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และ การหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ คณิตศาสตร์ประกอบการจัดการเรียนรู้	วรรณ เกสแก้ว 1475
NBUE017: การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบ โครงงานวิทยาศาสตร์	นงลักษณ์ อ้าช้าง 1483 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE018: การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบ กล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย	วริฐา ดวงขำ 1493 ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
NBUE019: ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน วัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน แจกลูกสะกดคำ	อโนชา เกตุแก้ว 1504 ดร.ทองยศ แก้วมงคล

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE020: ศึกษาการเขียนพยานะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากการใช้ รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	ผกาพันธ์ เขมฐาวิวัฒนา ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม 1513
NBUE021: การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน	วรางคณา สุวานิช ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม 1522
NBUE022: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากการจัดการ เรียนการสอนโดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้	วุฒิพงษ์ สว่างวงษ์ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง 1532
NBUE023: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบารุงวิทยา จังหวัด นครปฐม จากการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	ณรงค์ฤทธิ์ สุขสมกิจ 1539
NBUE024: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบด้วย คอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งเพล (พร ชานอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร	อภิชัย เพ็ญวรรณ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง 1546
NBUE025: การจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็ก ปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอ นาดี จังหวัดปราจีนบุรี	กรรณฤต วรศักดิ์ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1555
NBUE026: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn)	อนุสรณ์ คงศรี ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา 1564
NBUE027: การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู กลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17	พรรณพิภา รุ่งเรือง ดร.เพชรวัลย์ ถิระวรรณรุ่งพงศ์ 1573
NBUE028: ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด	ยุพา บุญรัตน์ 1584

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE029: ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอบึงน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2	เพ็ญวดี สุขเลิศ 1592
NBUE030: ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัย นักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	กฤตภพ กุลจันทร์ 1601
NBUE031: ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	อนุพงษ์ ลัดลอย 1612
NBUE032: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	สุรีย์พร กวานปรัชชา 1620
NBUE033: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	ชนก ประทุมชาติ 1630
NBUE034: ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	วิษณุกรณ์ ผ่องใส 1644
NBUE035: การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17	คมขำ ชมพุดำ 1654
NBUE036: บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	ว่าที่ร้อยตรีหญิง สุภาพร ศรีดาวงค์ 1664
NBUE037: ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาล กรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	วิติศักดิ์ ชาติการุณ สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต 1675
NBUE038: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้	สรายุทธ ศรีภา 1685

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE039: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1	วิทวัช ตัญจน์โต ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต 1694
NBUE040: ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหาร สถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1	กานดา เชียงรุ่ง ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต 1705
NBUE041: การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการ์นต์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถม-ศึกษาปีที่ 4	อรอนงค์ ทรงกลด 1718
NBUE043: การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตราด	ฤทัย นาคะเนจร 1726
NBUE044: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	พิชญ์สินี จรรยาไพบุลย์ 1735
NBUE045: การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ	เมธาวี ดอกคำ 1743
NBUE046: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น	อาณัติ เชื้อวงศ์คำ 1753
NBUE047: ความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนใน กลุ่มเครือข่ายที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร	นันทภัทร์ วิเศษ ดร.เพชรพลาย ธีระวงษ์รัฐพงศ์ 1764
NBUE048: การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2	นโรดมภ์ หอมสวัสดิ์ 1773
NBUE049: การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความ คิดเห็นของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ	ชววรรณ พิทักษ์วนางค์ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง 1784

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
NBUE050: แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร	เมธิ์ ศรีวระมย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง ผศ.ดร.ธนวรรธ ศรีวระมย์ 1796
NBUE051: แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายโสธร	คณาภรณ์ สีมาวงศ์ ดร.สุวพร เข้มเฮง ผศ.ดร.ธนวรรธ ศรีวระมย์ 1810
NBUE052: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	เทพสุดา สารลิก รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง 1827
NBUE053: ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการ บริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	วรรณิภา กัณหะเขียว รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง 1837
NBUE054: การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย	ปัทมิกา มลาฤทธิ์ 1848
NBUE055: การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิง วิทยาคม “จงจินตฺรจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17	กัลยา ใจชื่น 1856
NBUE056: การพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ทรงไทย ไชโย 1868

NBUE001: ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลบริการในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

OPINION OF EDUCATIONAL PERSONNEL ON PERSONEL MANAGEMENT IN BANKAI SCHOOLS GROUP OF THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วรารคนา ยอดแก้ว¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากประชากรข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 จำนวน 105 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล, บุคลากรทางการศึกษา

Abstract

This study aimed to find out the opinions of educational personnel towards personal management in Bankai schools group, the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. To study from educational personnel sample in Bankai schools group of the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 with 105 persons, by simple random sampling. The instrument was 5-rating scale

questionnaire which had a reliability of 0.96. Statistics used in data analysis composed of mean, Standard Deviation, and t-test.

The research found that

1. Opinion of the educational personnel to personnel management in Bankai schools group of the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at a “high” level ($\bar{X}=4.163$, S.D.=0.56), also found at a “high” level in level aspect.

2. Gender had influence on the educational personnel's opinion at .05 level of significance in level aspects.

3. Working experience had influence on the educational personnel's opinion at .05 level of significance in every aspect.

Keywords: personnel management, educational personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของบุคคลทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมต้องการ โดยความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนาบุคคลเพื่อจัดการเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยให้บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาบุคคล โดยจัดให้มีการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น จัดการอบรมสัมมนา จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงวิชาการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. 2555)

สุธีระ ทานตวนิช (2545: 52) โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งของสังคมที่ต้องดำเนินการบริหารงาน เพื่อให้การศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยบุคลากรเข้าช่วยในการดำเนินการ เพราะคุณภาพของการบริหารการศึกษาจะสูงหรือต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ในองค์กรนั้น ที่ผ่านมามีปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเมื่อปฏิบัติงานไประยะหนึ่งมักจะหย่อนสมรรถภาพ เบื่อหน่ายอันเป็นเหตุให้ทำงานไม่เต็มที่โดยเฉพาะถ้าขาดความกระตือรือร้นในเรื่องการเรียนการสอนย่อมทำให้การศึกษาขาดคุณภาพ จึงจำเป็นจะต้องพัฒนาครูด้วยวิธีต่างๆ เป็นระยะๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2546: 133-134) ได้กล่าวถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจของการบริหารไม่ว่าจะเป็นการบริหารหน่วยงานประเภทใด ถ้าการบริหารทรัพยากรมนุษย์บกพร่องหน่วยงานนั้นๆ จะเจริญก้าวหน้าได้โดยยากเพราะงานทุกชนิดจะได้ผลดีหรือผลเสียก็อยู่ที่บุคคลที่รับงานไปทำถ้าบุคคลที่รับงานไปขาดขวัญกำลังใจ หย่อนสมรรถภาพงานมักจะบกพร่องหรือขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นนักบริหารที่ดีจะต้องบริหารงานบุคคลให้ได้ผลดี และได้รับความสำเร็จในการทำให้อำนาจของบุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุไปสู่เป้าหมายของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดระบบการบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล กล่าวคือ ต้องแบ่งอำนาจการบริหารและการจัดการงานบุคคลไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีความคล่องตัว และสามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วตอบสนองความต้องการของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ทันทั่วถึง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 51-52) ได้กำหนดกรอบการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้ การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของโรงเรียน เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขั้นพื้นฐานต้องดำเนินการในภารกิจหลัก คือ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุ แต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ แต่งานบริหารบุคคลเป็นงานที่ยุ้งยากและซับซ้อนเพราะต้องทำงานเกี่ยวข้องกับคนซึ่งมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความสำนึกแตกต่างกัน และที่สำคัญคนเป็นสิ่งที่มีความมีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ ผู้บริหารจึงต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ในการบริหารบุคคลซึ่งปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการวางแผนการบริหารบุคคล ปัญหาการสรรหาและการแต่งตั้งบุคคล ปัญหาการพัฒนาบุคคลปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงาน ปัญหาการให้บุคคลพ้นจากงาน และปัญหาการควบคุมกำกับ ติดตาม และนิเทศบุคคล

จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยอาจจะนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคล ในงานแผนพัฒนาบุคคล ให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย รวมทั้งหมด 145 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งสิ้น 105 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลของบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ได้แก่

1.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง หมายถึง การบริหารงานบุคคลในเรื่อง การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดตำแหน่ง การขอลื่อนตำแหน่งบุคคลทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครู

1.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง หมายถึง การบริหารงานบุคคล เรื่องการดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคคลทางการศึกษา

1.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง การบริหารงานบุคคลในเรื่อง การพัฒนาข้าราชการครูและบุคคลทางการศึกษา การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคคลทางการศึกษา การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น งานทะเบียนประวัติงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์การ งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศ งานขออนุญาต ลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่องเชิดชูเกียรติ และให้ได้รับเงินวิทยพัฒนาและการจัดสวัสดิการ และดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวข้อง

1.4 วินัย และการรักษาวินัย หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้และปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางราชการ รวมทั้งการดำเนินการทางวินัยกับบุคคลที่ประพฤติผิดวินัย

1.5 การออกจากราชการ หมายถึง การพ้นสภาพการเป็นข้าราชการ ซึ่งอาจเกิดขึ้นตามสภาพที่ไม่อาจเป็นข้าราชการต่อไปได้ หรือตามความประสงค์ของตัวข้าราชการเอง หรือตามดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งกรณีนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงในการดำรงสถานภาพของข้าราชการ และเพื่อประโยชน์ของทางราชการควบคู่กันไปตามระบบคุณธรรม

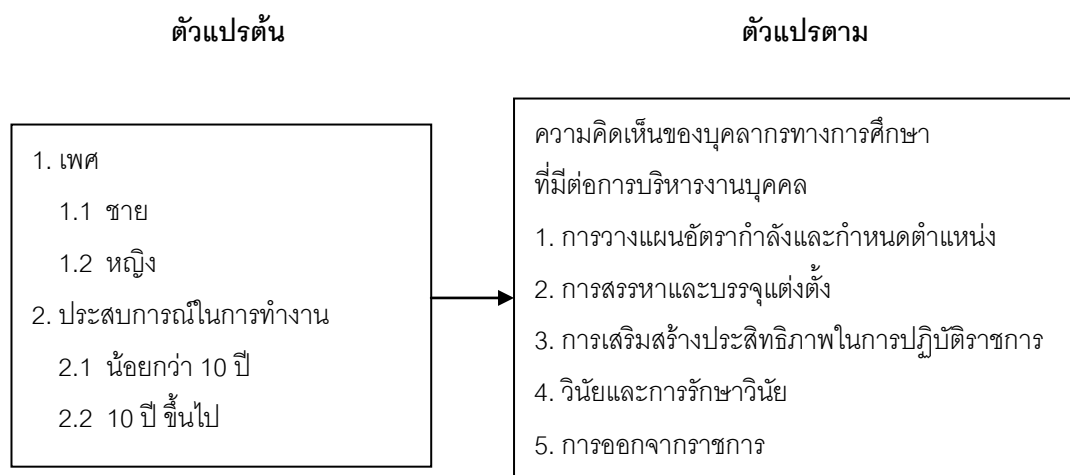
2. กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย หมายถึง กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 จำนวน 14 โรงเรียน

3. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูธุรการ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1

4. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน ตามข้อบ่งชี้ 5 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 51-52) ดังนี้ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 แตกต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย**ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง**

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 145 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งสิ้น 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบ (Check list) ประกอบด้วย

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

2.2 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 5 ขอบข่าย ได้แก่

1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย
5. ด้านการออกจากราชการ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษา ทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและการรักษาวินัย และด้านการออกจากราชการ

2. ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (วัฒนา วงศ์เหล็ก, 2555) ให้สอดคล้องและเหมาะสมเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้อาจารย์ผู้ควบคุมงานสารนิพนธ์ตรวจสอบ ความตรงตามโครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาและนำกลับไปปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อความที่เที่ยงตรงและมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8-1.0

4. หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (α -Coefficient) (Cronbach, 1970: 161) ค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจาก คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 105 ฉบับ ไปยังโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตอบแบบสอบถาม

3. รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับโดยคัดลอกแบบสอบถามเฉพาะที่มีความสมบูรณ์ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป
4. เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 5 ข้อข่ายได้แก่

1. การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย
5. ด้านการออกจากราชการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม มาทำการลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสามารถนำเสนอได้ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล หรือตัวแปร สถิติที่ใช้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลใน กลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการหาค่า t-test หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับการออกจากราชการ

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ผลการเปรียบเทียบ

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการ บริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย	ชาย		หญิง		t	p
	n = 24		n = 81			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	4.36	.15	4.19	.42	3.16	.00
2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.23	.07	4.26	.62	0.44	.00
3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	4.35	.29	3.97	.80	3.49	.01
4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.97	.64	3.87	.89	0.61	.02
5 ด้านการออกจากราชการ	4.44	.42	4.12	.71	2.73	.00
รวม	4.27	.27	4.08	.62	2.12	.02

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ เพศชายจำนวน 24 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 เพศหญิง จำนวน 81 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการ บริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย		ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	p
		n = 70		n = 35			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	4.27	.44	4.14	.19	2.03*	.00
2	ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.12	.60	4.51	.30	4.40*	.01
3	ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	3.95	.86	4.27	.26	2.80*	.00
4	ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.95	.95	3.79	.58	1.05*	.01
5	ด้านการออกจากราชการ	4.09	.77	4.41	.26	3.14*	.00
รวม		4.08	.68	4.22	.09	1.77*	.00

* $p \leq .05$

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 70 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไปจำนวน 35 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สามารถสรุปได้ว่า

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ในภาพรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.5 ด้านการออกจากราชการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ เพศชายจำนวน 24 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 เพศหญิง จำนวน 81 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 70 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีประเด็นสำคัญซึ่งควรนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานและคำถามสำหรับการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง รองลงมาคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการออกจากราชการ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและด้านวินัยและการรักษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลเป็นไปตามแนวระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้คำนึงถึงบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้รับมอบไว้ ในการจัดการศึกษาจะบรรลุและประสบความสำเร็จ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. 2555: 35) อีกทั้งยังมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปในแนวทางการบริหารงานบุคคล ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญนอกจากนี้แล้วผู้บริหารสถานศึกษายังสามารถที่จะจัดการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber. 1987, อ้างถึงในธรร สุนทรายุทธ. 2543: 70) ซึ่งพ้องกับกับงานวิจัยของสนธิ คงภักดี (2549) ที่พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนก่อนเข้าสู่ตำแหน่งได้รับการพัฒนาอบรมให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานสถานศึกษาโดยเฉพาะการวางแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งผู้บริหารจะมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการศึกษาและความก้าวหน้าในอาชีพ จึงมีการพัฒนางานโดยเฉพาะด้านบุคลากรซึ่งเป็นหัวใจของการดำเนินงานจัดการศึกษา จึงได้มีการวางแผนเพื่อให้มีอัตรากำลังที่เหมาะสมกับภารกิจงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เพราะ การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การวางแผน การวางแผนเปรียบเทียบข้อบังคับเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ กระบวนการดังกล่าวนี้ตั้งแต่การสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานจนกระทั่งออกจากราชการ เรียกว่าการบริหารงานบุคคล จึงทำให้ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิช สมคะเนย์ (2549) การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ ด้านวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านการใช้ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาวิสัย และการรักษาวิสัย ด้านการธำรงรักษาและการออกจากราชการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนได้กำหนดหลักเกณฑ์การสรรหาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา เป็นไปด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม และโรงเรียนมีการวางแผนและสรรหาบุคลากรโดยคำนวนตามเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายันต์ ศิริสม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ด้านการสรรหาบุคลากรอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดการเรียนรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติ ปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดให้สถานศึกษา จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในการะบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา มาตรา 9(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคลาร์ก (Clark. 1990) ได้วิจัยเรื่อง ประเมินผลการเลือกวิธีจัดอบรมส่งเสริมครูประจำการ ผลการวิจัย พบว่า วิธีการอบรมส่งเสริมครูประจำการ

ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และขอบเขตที่เหมาะสม โดยเสนอว่า การวางแผนปรับปรุงคุณภาพครูประจำการควรเริ่มต้นจากปัญหาความต้องการของครู วิธีการต่างๆ ที่จัดส่งเสริมให้ครูประจำการที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะอย่างและจำเป็นต้องมีการวางแผนในการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ และแมรี (Mary. 1989) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครู ระหว่างบุคลากรในการจัดการศึกษาเฉพาะอย่างและภาวะผู้นำของบุคลากรครูในมลรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถพิเศษที่เหมาะสมกับงานในหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งอย่างหรือมากกว่าหนึ่งอย่างและให้มีการได้มาของบุคลากรครู รวมทั้งสอดคล้องกับ ชัตติยา พันธุ์ทรัพย์สาร (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาบุคลากรโดยส่งบุคลากรโดยกระบวนการบริหาร การพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการพัฒนาตนเองการพัฒนาบุคลากรโดยส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมหรือดูงาน การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน

1.4 วินัยและการรักษาวินัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีและมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ วินัยของทางราชการรวมทั้งสถานศึกษาได้กำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากรทางการศึกษาทางการศึกษา ได้ปฏิบัติตามราชการตามระเบียบวินัย ทำให้ไม่มีครูกระทำผิดวินัยซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541: 131) การดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาวินัย จริยธรรมข้าราชการครูของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูมีแนวความคิดที่สำคัญ คือ 1. วินัยเป็นปัจจัยที่สร้างความสำเร็จความก้าวหน้าให้กับบุคคล สังคมและประเทศชาติ 2. วินัยเป็นผลที่เกิดจากภาวะความเป็นผู้นำ หากผู้บริหารได้แสดงพฤติกรรมหรือบทบาทของตนเอง ในฐานะผู้นำอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว เชื่อว่าข้าราชการครูจะมีวินัยที่ดี ปัญหาครูกระทำผิดวินัยจะลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ สนธิ คงภักดี (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการออกจากราชการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนพิจารณาอนุญาตการลาออกจากราชการตามหลักยติธรรม อีกทั้งยังโรงเรียนจัดทำทะเบียนเพื่อควบคุม ตรวจสอบการเกษียณอายุ และโรงเรียนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ออกจากตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิช สมคะเนย์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ด้านวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านการใช้ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาวินัย และการรักษาวินัย ด้านการธำรงรักษาและการออกจากราชการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มี

เพศแตกต่างกัน ทำงานในระบบการบริหารจัดการเดียวกัน ตามหลักการการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ต้องมาทำงานภายในโรงเรียนที่มีระบบการบริหารจัดการเดียวกัน ตามหลักการการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ ทองเกลี้ยง (2543:7) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขต จังหวัดชายแดน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และผู้บริหารโรงเรียน นำผลวิจัยครั้งนี้ไปการบริหารงานบุคคล ในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานบุคคลในกลุ่มโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง โรงเรียนควรมีการประเมินสภาพความต้องการอัตรากำลัง เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมสูงสุดในการปฏิบัติในด้านงานสอน

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โรงเรียนควรมีการรับโอนพนักงานส่วนท้องถิ่นมาบรรจุแต่งตั้ง เพื่อจะได้ป้องกันการย้ายกลับถิ่นฐานของข้าราชการครู

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบได้อย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดข้อครหา ในการพิจารณาความดีความชอบ

1.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย ข้าราชการบุคลากรทางการศึกษาทางการศึกษาสามารถร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม

1.5 ด้านการออกจากราชการ โรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ออกจากราชการตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชัตติยา พันธุ์ทรัพย์สาร. (2546). **ความต้องการพัฒนาบุคลากร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2531). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.

- ธีรยุทธ พึ่งเพียร และสุพล สุยะพรหม. (2543). การบริหารงานบุคคลและวิชาความถนัดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล.
- บรรจบ ศรีประภาพงศ์. (2548). ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- บรรยงค์ ไตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2546). การบริหารบุคคลในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พิษณุเศ.
- เพ็ญศรี คลองโป่งเกตุ. (2553). การศึกษาการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2548). นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- ศิริอร ชันถัณฑ์. (2545). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- สนิท คงภักดี. (2549). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- สายันต์ ศิริสม. (2556). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2555). แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
- สุพิช สมคะเนย์. (2549). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- สุเมธ คันถี. (2545). ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรินทร์ ทองเกลี้ยง. (2543). ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชายแดน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธีระ ทานตวนิช. (2545). การบริหารงานโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: สตรีเนติศึกษา.
- ศิริอร ชันถัณฑ์. (2545). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- Clark, Allen R. (1990). A Teacher Evaluation of Selected Methods of In-service Education. Dissertation Abstracts International. 31(6): 2767-A.
- Cronbach, L. J. (1970). Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York: Harper and Row.

- Marry, Ann R. (1989). Resource Teacher Personal Development Need: Differences in Perception Among Special Education Resource Teacher and Their District Leadership Personnel. Provo, Utah: Brigham Young University.
- Stone, D. L. (1991). “An Exploratory Study of Relationships of Selected Staff Development Programs and Incentive Pay to Evaluation of Teacher Performance in Elementary School”. *Dissertation Abstracts International*. 52(6): 1976–A, 1977–A.

NBUE002: บทบาทของครูและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ตามหลักไตรสิกขา

The Roles of Teachers and Satisfaction of Grade 7 Students in Learning Management Based on the Buddhist Threefold Path Concept

เอ็มมอร์ ทองเหลือ¹ ดร. มณีเพ็ญ อภิบาลศรี²

¹⁻² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 21 คน ซึ่งเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลกระทำในโรงเรียนเอกชนชายเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนกลุ่มศึกษาทางเลือกที่ใช้หลักไตรสิกขา บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา อยู่ในทุกกลุ่มสาระการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ครูโดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และการสนทนากลุ่มเชิงลึกของนักเรียน ด้านการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ทฤษฎีฐานรากของสเตรสและคอร์บิน (Strauss; & Corbin. 1998) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ผลการวิจัย พบว่า ครูมีบทบาทเป็น 1) ผู้ออกแบบการเรียนรู้ 2) ผู้ประเมินที่ดีใช้เทคนิคการประเมินที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน 3) ผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้นำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในขั้นตอนต่างๆ ที่ต้องอยู่บนพื้นฐานหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ และปัญญา 4) ผู้ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมมรรค 8 5) ผู้จัดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ และ 6) กัลยาณมิตรและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสถานที่/บรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูมีบุคลิกภาพที่น่าศรัทธามีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่ผู้เรียนชื่นชอบ ($\bar{X} = 4.79$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.61$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูคอยชี้แนะให้ทำกิจกรรมและปฏิบัติให้ดู มีความเมตตา ผู้เรียนชื่นชอบในพฤติกรรมของครูที่เป็นแบบกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.78$) และด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.55$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้จากการเรียนเรื่องนี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 4.70$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบไตรสิกขา, บทบาทของครู, ความพึงพอใจของนักเรียน

Abstract

This study aims to explore the roles of teachers and the satisfaction of grade 7 students towards the learning management of social science subject on the topic “Soil, Water and Forest”. The research participants were 3 social studies teachers and 21 grade 7 students who studied the topic in semester 2, academic year 2015. The students were included in the study as the research participants by purposive sampling as a selection technique for research participation. Data were collected at Duen-Chay School, a private school in an alternative school group, located in Bang-Khun-Tien District, Bangkok. The school has integrated the Buddhist threefold-path concept into every learning area and learning activity aiming to develop the learners. As a result, Sila, Samadhi and Panya have been included in every learning unit. Data collecting methods used to collect qualitative data were semi-structured interviews, classroom observations and focus groups whereas the instrument used to collect quantitative data were a 20-item questionnaire. Grounded theory proposed by Strauss and Cabin (1998) was used to analyze qualitative data while the average mean scores ($\bar{X}$) was used to analyze quantitative data.

In terms of qualitative data analysis, it was found that the teachers played six important roles: 1) an instructional designer who planned and conducted lessons systematically based on six steps: analyze learners, analyze objectives, select and design methods of teaching, 2) a good assessor using appropriate assessing techniques to assess learning, 3) a facilitator leading the students to construct knowledge by themselves in three steps of learning management based on the concept of threefold-path in Buddhism: Sila, Samadhi and Panya, 4) a developer of morality in students based on eightfold-path in Buddhism, 5) a creator of a positive learning atmosphere and environment, and 6) a good friend who supported the students' learning. In terms of quantitative data analysis, the results showed the highest satisfaction level of the students to the classroom and learning atmosphere ($\bar{X} = 4.63$), learning activities ($\bar{X} = 4.79$) and content of the subject ($\bar{X} = 4.55$) respectively. The item that showed the highest satisfaction level of students in the classroom and learning atmosphere was the teacher personalities admired by students which consisted of respectfulness and confidence ($\bar{X} = 4.79$), in the learning activities was the teachers monitoring students on tasks and showing how to do the activities with kindness and in a friendly way ($\bar{X} = 4.78$), and in the content of the subject was students could apply the knowledge from the topic in their daily life ($\bar{X} = 4.70$).

Keywords: learning management based on Buddhist three-fold path concept, teachers' roles, students' satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด มาตรา 80 จึงได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาคุณภาพครูให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551) อีกทั้งยังได้กำหนดจุดหมายในยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วยการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จะสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การนำความรู้ทางจริยธรรมหลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2545) การเรียนรู้ที่ดีจะต้องทำให้มนุษย์รู้เห็นเข้าถึงธรรมชาติตามความจริง ดังนั้นนักวิชาการจึงได้นำเอาหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามากำหนดเป็นหลักการสอนที่พัฒนามนุษย์ทั้งกาย วาจา ความคิด จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

การนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เช่นการสอนตามหลักไตรสิกขา ได้บูรณาการขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการทำให้เกิดการพัฒนาการด้วยเหตุผลทางปัญญา ด้วยการดำเนินการสอนโดยผ่านขั้นตอนในการศึกษา 3 ขั้น คือ ขั้นศีล หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนต้องควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย และวาจา ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ ร่างกายพร้อมที่จะเรียน ขั้นสมาธิ หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนต้องรวบรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่ เป็นจุดเดียวไม่คิดไปถึงเรื่องอื่นที่จะทำให้สมองไม่ปลอดโปร่ง ผู้เรียนต้องตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิด จิตใจ ขั้นปัญญา หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนใช้สมาธิ

มีจิตใจแน่วแน่ ทำความเข้าใจแก้ปัญหาจนเกิดความรู้แจ้ง เข้าใจปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาขึ้นในตนเอง มีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้องตามที่เป็นจริง ซึ่งการสอนตามหลักไตรสิกขาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ให้ดำเนินวิถีชีวิตดีงามถูกต้อง ด้วยกาย วาจา ใจ และพัฒนาปัญญาให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิต (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต. 2550)

จากการศึกษางานวิจัยการนำหลักไตรสิกขามามีบทบาทในการจัดการศึกษา พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มักจะถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลของการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผลทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ฤดีภรณ์ อินทรเทศ. 2558, เยาวเรศ พันธุ์โนราช 2553, สุนีย์ ผจญศิลป์. 2551) และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับพอใจมากที่สุด (เยาวเรศ พันธุ์โนราช. 2553) อีกประการหนึ่ง ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา ยังส่งผลต่อการพัฒนาอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การสอนตามหลักไตรสิกขาที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กระทำไม่คล้อยตามด้วยอารมณ์กับสิ่งที่มารบกวน มีสมาธิ มีการสำรวมกาย วาจา ใจ อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์โดยไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น (กฤตชัย ชุมแสง. 2556) นอกจากนั้นรูปแบบการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (อนุชิต เปรมปรี. 2553)

ผลจากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า หลักไตรสิกขาช่วยให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ส่งผลต่อการพัฒนาอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่มักดำเนินการวิจัยกับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นต่างๆ มี งานวิจัยเป็นจำนวนน้อยที่ดำเนินการวิจัยกับครูผู้สอนเพื่อศึกษาบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารoles บทบาทของครูในการสอนและความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียน กลุ่มศึกษาทางเลือกการบูรณาการซึ่งมีการใช้หลักไตรสิกขาเข้ากับแผนพัฒนาการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษารoles บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่าในกลุ่ม สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา หัวข้อ ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาในวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขอบเขตด้านตัวแปร

ข้อมูลตัวแปรหลัก ได้แก่ บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 คน ซึ่งสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนทั้งหมด 3 ห้อง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 66 คน ซึ่งเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลัก ไตรสิกขา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 คน ซึ่งสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนทั้งหมด 3 ห้อง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 21 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยที่โรงเรียนเดียนฮาย ตั้งอยู่ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2558 ถึง วันที่ 19 ธันวาคม 2558

บริบทของโรงเรียนที่ดำเนินการวิจัยเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษาภาคสนาม ที่โรงเรียนเดือนฉาย ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนตั้งอยู่บนพื้นที่สีเขียวประมาณ 50 ไร่ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนจัดอยู่ในโรงเรียนกลุ่มศึกษาทางเลือก ที่ใช้หลักไตรสิกขาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการเข้ากับหลักไตรสิกขา ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้มีเรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญา อยู่ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นคนดี โรงเรียนเดือนฉายมีพระพรหมคุณณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) ให้ความเมตตาเป็นที่ปรึกษาสูงสุด ท่านเจ้าคุณอาจารย์เป็นผู้มีความลึกซึ้งในหลักพุทธธรรม มีผลงานทางวิชาการและหนังสือด้านพุทธศาสนาเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ของชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันและการศึกษา และมีศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี เป็นประธานกรรมการมูลนิธิ ซึ่งท่านเป็นที่รู้จักกว้างขวางในสังคมไทย ในฐานะผู้ทำงานเพื่อกระตุ้นและผลักดันการปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนเดือนฉายแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ฝ่ายเด็กเล็ก ระดับอนุบาล 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 1 ฝ่ายประถมระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนฝ่ายมัธยม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนดูแลทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการทั้งหมด พร้อมกันนั้นในแต่ละฝ่ายผู้บริหาร ซึ่งเรียกว่าครูใหญ่เป็นผู้กำหนดผู้บริหารแต่ละช่วงชั้นโรงเรียนเดือนฉายจะเรียกแต่ละช่วงชั้นว่าโรงเรียน และมีผู้ดูแลโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน โดยมีหน้าที่หลักคือการสร้างความเข้าใจในภาระความเป็นครู การทำงานเป็นทีม รวมทั้งวางแผนโครงสร้างของเนื้อหาให้เหมาะสมกับช่วงชั้นและกำหนดวิธีการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน โดยการใช้หลักไตรสิกขามาบูรณาการเข้ากับการจัดการหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ มีการประชุมร่วมกันทั้งในระดับโรงเรียน ระดับชั้น และเฉพาะสายวิชา

แนวทางการบริหารของโรงเรียนนั้นอาศัยหลักไตรสิกขามาประยุกต์ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ทั้งการจัดวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งนักเรียน ครู บุคลากรทุกคน ไปจนถึงการออกแบบการเรียนการสอนของครู โดยอาศัยหลักธรรมสำคัญ คือ เมตตาธรรม สาราณียธรรม กัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ ในการประเมินผลการทำงานของบุคลากรยังอาศัยกรอบของกุศลกรรมบถ 10 เป็นหลักและมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างวิถีการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในเชิงเนื้อหาสาระวิชากับความสัมพันธ์เชิงคุณค่าต่อชีวิตได้อย่างไม่แยกส่วน ดังนั้นโรงเรียนจึงให้ความสำคัญตั้งแต่การออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อมที่เน้นความเป็นธรรมชาติเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งการจัดชั้นเรียนให้เป็นบ้านแห่งการเรียนรู้ที่อบอุ่น ห้องเรียนธรรมชาติที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนสัมผัสของจริงได้ด้วยตนเอง ในวิถีการเรียนรู้เช่นนี้ ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนได้ร่วมกันสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นให้เกิดขึ้นภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ความดีงามให้หยั่งรากเข้าไปในจิตใจของผู้เรียนเพื่อเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม มีสุนทรียภาพ มีฉันทะ ต่อการทำงานอย่างมุ่งมั่นสร้างสรรค์และมีอิสรภาพทางปัญญาในที่สุด

โรงเรียนเดือนฉายได้กำหนดมาตรฐานจำนวนนักเรียนในหนึ่งห้องไว้ไม่เกิน 21 คน และแต่ละระดับชั้นจะมีนักเรียนไม่เกิน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนชั้นละ 100 คน เพื่อให้ครูสามารถดูแลได้อย่างใกล้ชิด สามารถติดตามพัฒนาการเป็นรายบุคคล สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 1 จะมีครู 2 คน ประจำในแต่ละ

ห้องเรียน ดังนั้นจะมีอัตราครูต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1: 10-15 คน โรงเรียนมีการจัดพื้นที่ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย โดยมีการจัดชั้นเรียนที่ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมต่างกลุ่ม ต่างชั้นเรียน ต่างวัยตามความเหมาะสม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้นำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชาสังคมศึกษาเรื่องดิน น้ำ ป่า ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติฝึกหัดอบรมตนเองด้วยหลักของ สมภาติ ศีล ปัญญา และทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจของตนเองได้ เพื่อให้เกิดปัญญาในการที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ และผู้เรียนสามารถตัดสินใจกระทำหรือประพฤตินสิ่งที่ถูกต้องได้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นสมาธิ คือ ขั้นที่ผู้เรียนสามารถควบคุมสติตนเอง จดจ่อ แน่วแน่ อยู่กับเรื่องที่ศึกษา โดยผู้เรียนรวบรวมจิตใจ และความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียวกัน ปราศจากสิ่งรบกวน ไม่นำจิตไปสู่เรื่องอื่นๆ หรือออกนอกห้องเรียน จดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่กำหนดให้และพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นศีล คือ ขั้นสำรวมกาย โดยผู้เรียนควบคุมตนเองให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ ร่างกายพร้อมที่จะเรียน และรับรู้ถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นปัญญา คือ ขั้นที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนตั้งใจแน่วแน่ จดจ่ออยู่กับกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ มีจิตใจแน่วแน่ที่จะช่วยให้ทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญญารุ่งขึ้นในตนเองในเรื่องที่ศึกษาได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

2. นักเรียน หมายถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 โรงเรียนเดือนฉายที่เรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักไตรสิกขาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

3. ความพึงพอใจ หมายถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 โรงเรียนเดือนฉายที่มีต่อการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาเรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ คือ 1) บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเพื่อสืบค้นบทบาทของครู 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสม ในการวัดด้านจิตพิสัย ดังนั้นบทความวิจัยนี้จึงเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 คน ซึ่งสอนวิชาสังคมศึกษาหัวข้อ ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2 จำนวนทั้งหมด 3 ห้องและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 66 คน ในโรงเรียนกลุ่มศึกษาทางเลือก เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเรียนเนื้อหา วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามแนวไตรสิกขา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 คน วิชาสังคมศึกษาหัวข้อดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเรียนกันสอนวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ห้อง ม.2/1 ซึ่งเรียนกันสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 21 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องดิน น้ำ ป่าในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา หัวข้อดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขา ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือ ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการสอนของครู ด้วยการสัมภาษณ์ครูจำนวน 3 คน ซึ่งสอนวิชา สังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยกำหนดคำถามเป็นกรอบในการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้ตอบคำถามอย่างอิสระ และเมื่อได้พบประเด็นที่น่าสนใจจากคำตอบ ผู้วิจัยก็จะถามคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลมากยิ่งขึ้นในประเด็นนั้น ขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้จดบันทึกข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์ และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ไว้ โดยทำการถอดบันทึกภายหลังเพื่อตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลที่จดบันทึก

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยมีบทบาทในการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการสอนของครู ขณะทำการสังเกตผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกลงแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูและแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ระยะ ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุป หลังจากการสอนสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการเขียนบันทึกความคิดเห็นสะท้อนกลับต่อสิ่งที่สังเกตเห็น

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มของนักเรียน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาทและพฤติกรรมของครูในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ตามหลักไตรสิกขาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้นักเรียนมาร่วมสนทนากันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้การสนทนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขณะสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้จดบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการสนทนา และบันทึกเสียงการสนทนาไว้ และทำการถอดบันทึกการสนทนาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลที่จดบันทึก

วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 ที่มีต่อการเรียนรู้ วิชา สังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่เรียนรู้จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 ข้อ และ 3) ด้านสถานที่/บรรยากาศการเรียนรู้จำนวน 7 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจและหาแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลจำนวน 1 คน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของครูประเด็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน ข้อคำถามในแบบประเมินความพึงพอใจที่นำมาศึกษาว่าเหมาะสมกับข้อคำถามและประเด็นต่างๆ กับตัวแปรที่ต้องการศึกษาหรือไม่ และการใช้ถ้อยคำภาษาสามารถสื่อความหมายได้เหมาะสมหรือไม่
4. หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นแล้วผู้วิจัยได้ทำการปรับแก้เครื่องมือตามข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2558 ถึง วันที่ 19 ธันวาคม 2558 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาเตรียมตัวก่อนลงภาคสนาม การดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เข้าสู่สนามวิจัยด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการปฏิบัติของครู โดยการจดจ่อกับการทำงาน ซึ่งในช่วงต้นประมาณ 2 สัปดาห์แรก ผู้วิจัยยังอยู่ในระยะของการปรับตัวและทำความเข้าใจกับบริบทใหม่ แต่หลังจากนั้นผู้วิจัย ได้จึงเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และผลานวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและจริงที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 3 กันยายน 58 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม 58 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักไตรสิกขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการสอนเพื่อค้นหามหาบทของครูในการออกแบบการเรียนรู้ โดยทำการสัมภาษณ์จำนวน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 เป็นระยะที่ครูทำการวางแผนในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2558 ซึ่งครูกำลังออกแบบการเรียนรู้ก่อนดำเนินการสอน ครั้งที่ 2 ในระยะที่ครูกำลังดำเนินการสอนนักเรียนในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน และครั้งที่ 3 เดือนธันวาคมหลังจากการสอนในหัวข้อดังกล่าวเสร็จสิ้นลง

2. ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูซึ่งเวียนกันสอนวิชาสังคมศึกษาเรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักไตรสิกขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 จำนวน 21 คน ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนเนกิจกรรรม และขั้นสรุปบทเรียนในชั้นเรียน โดยทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยเฝ้าสังเกตอยู่วงนอกไม่เข้าไปร่วมในกิจกรรมที่ทำอยู่จำนวน 15 ครั้ง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโดยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูในมุมมองของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนมาร่วมสนทนากันทีละกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนมาร่วมสนทนากันเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้การสนทนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ใช้เวลาในการสนทนากลุ่มละประมาณ 30 นาที

ตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาแจกให้แก่ักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 จำนวน 21 ชุด เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เมื่อนักเรียนเสร็จสิ้นการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ครูโดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และการสนทนากลุ่มของนักเรียน ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีฐานรากของ Strauss and Corbin (1998) ซึ่งประกอบด้วย 1) การเปิดรหัส 2) การหาแก่นของรหัส และ 3) การเลือกรหัส เพื่อนำไปพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ยรายข้อ ($\bar{X}$)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทบาทของครูในการวางแผนเพื่อจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังต่อไปนี้

1. ครูมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้โดยทำการออกแบบในชั้นวางแผนด้วยการศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากการศึกษาสมุดบันทึกผลการเรียนของนักเรียนซึ่งมีผลการเรียนและสรุปผลวิเคราะห์การเรียนของนักเรียนหลังจากนั้นครูวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดการสอนเพื่อให้การสอนครอบคลุมทุกตัวชี้วัดและกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ที่จะทำให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามหลักมรรค 8 ครูเลือกและออกแบบวิธีสอน คือ การสอนตามหลักไตรสิกขา เลือกสื่อที่จะใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะการสอน

2. ครูมีบทบาทเป็นผู้ประเมินที่ดีใช้รูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน ครูทำการกำหนดการออกข้อสอบไว้ล่วงหน้าโดยพิจารณาการออกข้อสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชาที่เรียน และครอบคลุมพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ มีการกำหนดการประเมินตามสภาพจริงเช่น การสังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนักเรียน การตอบคำถามและการตรวจงานที่ได้รับมอบหมาย

3. ครูมีบทบาทอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูเป็นผู้นำให้นักเรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองในขั้นตอนต่างๆ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักไตรสิกขาประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการเรียนรู้ และขั้นสรุป ซึ่งแต่ละขั้นประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามหลักไตรสิกขา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ดิน น้ำ ป่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักไตรสิกขา จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านสถานที่/บรรยากาศการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) และด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจากผลการวิจัยบทบาทของครู พบว่า

1. ครูมีบทบาทในฐานะผู้ออกแบบการเรียนรู้ โดยการออกแบบการเรียนรู้การเป็นระบบ กล่าวคือ 1) เริ่มด้วยการวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะครูจำเป็นต้องรู้ว่านักเรียนที่ตนเองจะทำการสอนมีคุณลักษณะอย่างไร ได้แก่ เพศ อายุ และชั้นปี ความรู้และทักษะพื้นฐานของนักเรียนในเนื้อหาที่จะเรียน และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ครูวิเคราะห์จากสมุดพกของนักเรียน 2) การกำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งครูกำหนดให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานของหลักสูตร 3) การเลือกวิธีสอนเทคโนโลยีและสื่อที่ใช้ในการสอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ครูเลือกวิธีสอนตามหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา 4) การใช้เทคโนโลยีสื่อและเครื่องมือ โดยการวางแผนบทบาทการสอนสำหรับใช้เทคโนโลยีสื่อและเครื่องมือเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนตามวัตถุประสงค์ 5) การกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน เช่น ให้นักเรียนนั่งสมาธิ ช่วยชาวบ้านทำฝายกันน้ำในการออกภาคสนาม กล่าวคือเป็นการจัดให้มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการฝึกหัด มีการประเมินโดยได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนนักเรียน หรือการประเมินตนเอง และ 6) การประเมินผลและการปรับปรุง มีการวางแผนการประเมินความสำเร็จของนักเรียน จากการทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนักเรียน การตอบคำถาม และการตรวจงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองการออกแบบการเรียนรู้ ASSURE Model (Heinich, Molenda, Russell, Smaldino 1999; Heinich, Molenda, Russell and Smaldino, 2002; Smaldino, Lowther, and Russell 2012; Smaldino, Lowther, Russell, 2014). ซึ่งประกอบด้วยวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกวิธีสอน สื่อ และเนื้อหา การกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนและการประเมินผล

2. นอกจากการมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้แล้ว ครูยังมีบทบาทอื่นๆ อีก แต่บทบาทของครูที่น่าสนใจประการหนึ่ง ได้แก่ การเป็นกัลยาณมิตรและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีส่วนสนับสนุนงานวิจัยในอดีตที่พบว่าความเป็นมิตรกับผู้เรียนเป็นลักษณะของครูที่ดี (Trammell; & Aldrich. 2016; Gao; & Lin. 2013) อาจเป็นเพราะการเป็นกัลยาณมิตร หรือความเป็นมิตร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน คือการที่นักเรียนได้รับความรัก ความเอาใจใส่และความเมตตาจากครู ทำให้นักเรียนชอบการเรียนเพราะรู้สึกสบายใจเรียนแล้วมีความสุข นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายสามารถเข้าไปถามคำถามหรือปรึกษาครูได้อย่างสบายใจ

การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 จำนวน 21 คน ของโรงเรียนเด็อนฉาย ซึ่งเป็นโรงเรียนกลุ่มศึกษาทางเลือกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสถานที่/บรรยากาศการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านสุดท้ายคือด้านเนื้อหา มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การสอนของครูส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียนด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านสถานที่/บรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของ (อาภาภรณ์ นพเก้า. 2555) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ทั้งในด้านการจัดการสนับสนุนของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

2. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง ได้แก่ ดิน น้ำ ป่า และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันมากที่สุด อาจเป็นเพราะ ดิน น้ำ ป่า เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวกำลังมีการเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ในประเทศ เช่น ดินเสื่อมคุณภาพ น้ำเน่าเสีย และป่าเสื่อมโทรม ปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องใกล้ตัว มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจึงทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและมิจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกป้อง ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชฎาพร รุชเชษฐ์. 2553) นักเรียนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการเห็นคุณค่าของสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเห็นคุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นกิจกรรมมุ่งเน้นการทำ ความดีนักเรียนชื่นชมที่จะปฏิบัติเองด้วยความจริงใจแสดงให้เห็นว่าการที่ครูสอดแทรกการเสริมสร้างคุณธรรมและ จริยธรรมลงไปในการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดปัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักไตรสิกขาเป็นความตระหนัก ในสิ่งที่ดีงามและพัฒนาตนเองด้วยการปฏิบัติความดี ซึ่งสอดคล้องผลจากงานวิจัยของ (เริงรณ ล้อมลาย. 2552) คุณธรรมและจริยธรรมอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหรือการศึกษาวิจัย ในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลของการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็น ระบบซึ่งประกอบด้วยวิเคราะห์ผู้เรียนโดยเน้นการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดพฤติกรรม ที่พึงประสงค์เลือกและออกแบบวิธีสอน กำหนดการออกข้อสอบ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในตนเองทั้งทางด้าน คีล สมาธิ และปัญญา และมีการแสดงออกในรูปคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เช่น การสำรวมกาย วาจา ใจ มีความกตัญญูรู้คุณ ความเมตตา กรุณา มีความซื่อสัตย์ ความ پاکเพียร มีเหตุผลสามารถแก้ปัญหาได้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีการเก็บข้อมูลบทบาทของครู โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพดังนั้นจึงควรมีผลของการวิจัยไปใช้ในการเตรียมแผนการเรียนรู้ในการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ผลยืนยันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการวิเคราะห์ทางสถิติ
2. ควรมีการทำวิจัยในสาระวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษาโดยใช้แนวคิดตามหลักพุทธธรรมหรือจิตตปัญญาพร้อมกับหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาทางปัญญา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤตชัย ชุมแสง. (2556). **การพัฒนาปรีชาเชิงอารมณตามแนวพุทธศาสนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การสอนแบบไตรสิกขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชฎาพร รุจเชษณ์. (2553). **การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต). (2550). **พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เยาวเรศ พันธุ์โนราช. (2554). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอนตามหลักไตรสิกขา เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เรจรณ ล้อมลาย. (2552). **การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฤดีภรณ์ อินทรเทศ. (2558). **ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อพุทธวิธีการสอนแบบไตรสิกขาในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). (ร่าง) **แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เอกสารประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมเครือข่าย**.

สุนีย์ ผจญศิลป์. (2551). ผลการสอนแบบไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต.

นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Gao, M.; & Liu, Q. (2013). Personality Traits of Effective Teachers, Represented in the Narratives of
American and Chinese Preservice Teachers: A Cross-cultural Comparison. *International,
Journal of Humanities and Social Science*. 3(2): 84-95.

Heinich, R., Molenda, M., Russell, J.; & Smaldino, S. (1999). *Instructional Media and Technologies for
Learning*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

_____. (2002). *Instructional Media and Technologies for learning*. New Jersey: Merrill Prentice Hall.

Smaldino, S. E., Lowther, D. L.; & Russell, J. D. (2012). *Instructional Technology and Media for Learning*.
Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Smaldino, S. E., Lowther, D. L.; Russell, J. D. (2014). *Instructional Technology and Media for Learning*.
Boston: Pearson.

Strauss; & Corbin. (1998). *Basics of Qualitative Research Techniques and Procedures for Developing
Theory*. Anselm Strauss and Juliet Corbin. London Sage Publications.

Trammell, B.A.; & Aldrich, R. S. (2016, February). Undergraduate Students' Perspectives of Essential
Instructor Qualities. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*. 16(1): 15-30.

NBUE003: การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ

A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION AS PERCEIVED BY CHILD DEVELOPMENT CENTER PERSONNEL IN CHILD DEVELOPMENT CENTER UNDER SUB DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION IN AMNATCHAROEN PROVINCE

เดือนฉาย อนุภาพ *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Independent t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.42) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.18)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: สภาพการบริหารงานวิชาการ, ความคิดเห็น

Abstract

The purposes of this research were to study the states of academic administration the opinions of personnel child development center in child development center under sub district administration organization in Amnatcharoen province, and compare of the states of academic administration the opinions of personnel child development center in child development center under sub district administration organization in Amnatcharoen province, classified by position, working experience and educational level. The samples group was 217 of personnel child development center in child development center under sub district administration organization in Amnatcharoen province. The research tools were five rating scales. Data was analyzed to find the frequency, percentage, mean, standard deviation and Independent t-test.

The results revealed that:

1. The opinions toward the states of academic administration of personnel child development center in child development center under sub district administration organization in Amnatcharoen province, were overall in high level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in high level.

2. Position, working experience, and education level had no influence on the personnel in the child development center.

Keywords: States Academic Administration, Opinions

บทนำ

การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ขวบ บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบททางสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกฝ่าย เพื่อเป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กเกิดการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 5) การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพต้องอาศัยการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ จึงจะทำให้เกิดความรู้ความสามารถมีจิตสำนึกที่ดียกระดับคุณภาพชีวิตได้ในอนาคตเด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาสำคัญที่สุด คือ ต้องวางรากฐานทางการศึกษาแสวงหาความรู้จากสิ่งใกล้ตัว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ช่วงวัยนี้ เป็นวัยที่เกิดการเรียนรู้ได้ดีโดยมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ตรงและใช้วิธีการที่หลากหลาย จะส่งผล เป็นอย่างดียิ่งถ้าเด็กได้รับประสบการณ์ และเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง โดยเรียนผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ ฟัง พุด อ่าน เขียน และคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย แต่การที่จะส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนที่ถูกต้องเหมาะสมนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นต้นแบบที่สำคัญที่จะส่งเสริมและช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม (นุชตรี พูลเพิ่ม. 2553: 1)

การจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาของเด็กวัยก่อนประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2549: 3) กำหนดว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สอดคล้องกัน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เป็นสำคัญ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

การพัฒนาด้านวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศนั้น เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสมเพราะการพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพราะเด็กจะเรียนรู้ได้ดีย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ ในฐานะผู้นำทางการศึกษาและโดยเฉพาะผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องตระหนักถึงการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ให้เด็กปฐมวัย ให้มีทักษะมีความเข้าใจ และมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ดังนั้น บุคลากรเหล่านี้ ถ้ามีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์และการบริหารวิชาการที่ดีแล้ว จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ไม่เหมาะสม เป็นประชากรที่ไม่มีคุณภาพและเป็นภาระของสังคมในอนาคตได้

ผลจากการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการ ดังนี้ ไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรงบประมาณ และข้อจำกัดอื่นๆ ในด้านการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้ารวมถึงเข้าวัยที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในชนบท จากผลสำรวจการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทยหลายครั้งที่ผ่านมาสรุปได้ว่าประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3 - 5 ปีแรกจะมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้าหรือค่อนข้างล่าช้ามีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ยังพบว่าพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคมของเด็กไทย และความคิดสร้างสรรค์อ่อน ซึ่งความสามารถในด้านอารมณ์และสังคมนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. 2551: 8)

องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ มีภารกิจด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่อายุ 3-5 ปี โดยครอบคลุมการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการประชาสัมพันธ์ จากรายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัย ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2555 พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านบุคลากร ด้านปัจจัย ด้านผลผลิต หรือด้านผู้เรียน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอำนาจเจริญ. 2555: 1-2)

จากเหตุผลและแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการสำหรับเด็กตรงตามวัยอย่างเต็มศักยภาพ และนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดการศึกษา

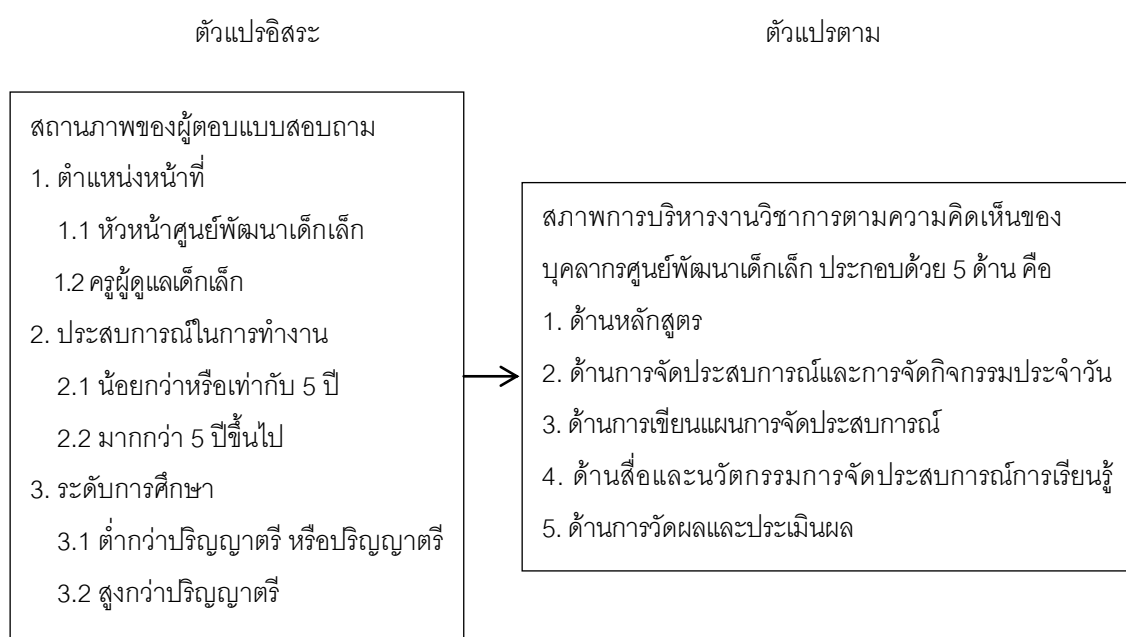
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งใช้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัยผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมตามวัย โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน การจัดทำหลักสูตร การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีและการจัดประสบการณ์ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

2. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เด็กอายุ 2-5 ปี ได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองกิจกรรมการเรียนรู้ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจัด และขอขยายกิจกรรมประจำวันให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็กตามวัยตลอดจนการฝึกนิสัยที่ดีและการแสดงมารยาทที่สุภาพนุ่มนวล

3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ของผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ตลอดจนคำนึงถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอนรับผิดชอบ มาเป็นกรอบในการจัดทำ

4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การจัดหาเครื่องมือหรือสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เข้าใจได้ง่าย เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ทั้งสื่อที่เป็นของจริง สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์ สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจนผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดหาสื่อเพื่อการพัฒนาเด็ก

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสรุปผลเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง การสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพ และการควบคุมการดำเนินการวัดผล และประเมินผลเป็นระยะๆ สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลเด็ก และให้การศึกษา อายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ดูแล รับผิดชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปรียบเสมือนภาพสะท้อนการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นในระดับตำบลของรัฐบาล โดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง สถานภาพการปฏิบัติและรับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเป็นน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

การดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 145 คน และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 355 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 54 คน และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 163 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 217 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-610; อ้างถึงใน ธีรภูมิ เอกะกุล. 2544: 143)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ออกหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปพบบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม และนัดหมายวัน เวลา เพื่อขอรับแบบสอบถามคืน
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำเป็นรายข้อ รายด้านและภาพรวม

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (Independent t-test)

4. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (item objective congruence index-IOC)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ การทดสอบทีแบบอิสระ (Independent t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน รองลงมาคือด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานและระดับการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังตาราง 1-3

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ตำแหน่งหน้าที่				t	p
	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก			
	n = 54		n = 163			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.41	0.50	4.37	0.53	0.46	.64
2. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน	4.45	0.40	4.47	0.45	-0.33	.74
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.42	0.42	4.46	0.42	-0.60	.54
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.09	0.19	4.10	0.18	-0.33	.73
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.38	0.56	4.31	0.53	0.78	.43
รวม	4.35	0.21	4.34	0.22	0.19	.84

* $p \leq .05$

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี		มากกว่า 5 ปีขึ้นไป			
	n = 100		n = 117			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.43	0.52	4.36	0.51	0.87	.38
2. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน	4.48	0.41	4.45	0.44	0.40	.68
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.40	0.42	4.47	0.41	-1.09	.27
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.09	0.19	4.10	0.18	-0.36	.71
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.33	0.56	4.36	0.54	-0.42	.67
รวม	4.33	0.22	4.34	0.21	-0.12	.90

* $p \leq .05$

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามระดับการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	หรือปริญญาตรี					
	n = 127		n = 90			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.48	0.52	4.34	0.50	1.66	.09
2. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน	4.51	0.41	4.44	0.44	0.98	.32
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	4.36	0.41	4.49	0.42	-1.99	.06
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.08	0.19	4.10	0.18	-0.61	.53
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.33	0.56	4.36	0.54	-0.35	.72
รวม	4.35	0.22	4.35	0.21	0.13	.89

* $p \leq .05$

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน รองลงมาคือด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อและนวัตกรรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐบาลมีนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัยแต่การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่สำคัญขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นว่าจะสนับสนุนหรือให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง ที่ถ่ายโอนมายังองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีความพร้อมแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมลวรรณ วีระธรรมโม (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อครูปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เขต

เทศบาลนครสงขลา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยศมกล เรื่องสง่า (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนครพนมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากจากการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวันมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ส่งผลให้การจัดทำหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และการจัดกิจกรรมประจำวันมีการจัดกิจกรรมครบตามตารางการจัดประสบการณ์ ส่งผลให้สภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมต่ำสุด คือ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก การสร้างสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำไม่เป็นแนวทางเดียวกัน และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้สภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีภารกิจความรับผิดชอบต่อการพัฒนาและส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตอบสนองการให้บริการชุมชน อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดจึงทำให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป มีแนวทางในการดำเนินงานไม่แตกต่าง แม้ว่ากรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบมาตรฐานการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นปัจจุบัน และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยแล้วก็ตาม ส่วนบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีระดับการศึกษาต่างกันอาจมีพื้นฐานด้านความรู้ที่เหมือนหรือคล้ายกันและไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสวี อินทวงศ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาทางวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรีผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน พบว่าสภาพและปัญหาการบริหารงาน

วิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย วีระวาทิ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยรัตน์ ศรีหาพล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของยศกมล เรืองสง่า (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนครพนมพบว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการดำเนินการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนางานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพสูงขึ้น

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพราะเป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการศึกษาเฉพาะด้าน เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาทบทวนของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอำนาจเจริญเพื่อให้ทราบความต้องการที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี: องค์กรการรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรัสวี อินทวงศ์. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ธีรวิมล เอกะกุล. (2544). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. อุดรราชธานี: วิทยาการพิมพ์.
- นุชตรี พูลเพิ่ม. (2553). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดการบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. ชัยภูมิ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยรัตน์ ศรีหาพล. (2551). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน คาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุดรราชธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. (2551). **รวมการ์ตูนชีวจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: โครงการชีวจริยธรรมกับการวิจัย วิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ยศกมล เรืองสง่า. (2551). **สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศุภชัย วีระวาทิ. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอน ในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอำนาจเจริญ. (2555). **ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำนาจเจริญ: สำนักงานท้องถิ่น จังหวัด อำนาจเจริญ**.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2550). **สภาพปัจจุบันและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนา เด็กปฐมวัย เขตเทศบาลนครสงขลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

NBUE004: การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

A STUDY ON THE OUTCOMES OF THE CREATIVE WRITING IN THAI LITERATURE CONSERVATIVE ACTIVITIES BY THE TEACH LESS LEARN MORE FOR UPPER PRIMARY EDUCATION STUDENTS

เกศรา เจริญวัฒน์วิญญู¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ศึกษาพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม และความพึงพอใจของนักเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดกรกยายชา จังหวัดระยอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่สมัครเข้าเรียนในกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหมวดที่ 2 ของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จำนวน 35 คน ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย มีเครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย และสื่อการสอน เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (Dependent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยอยู่ในระดับดีมาก สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การเขียนเชิงสร้างสรรค์, กิจกรรมสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย, การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

Abstract

The purposes of this study were to study competence in creative writing, to compare the competence in creative writing, to study the behavior in participation and the participated students' attitudes in joining the Creative Writing in Thai Literature Conservative Activities. The samples in this study were the volunteer of 35 upper primary education students at Wat KrokYai Cha School on the second semester of 2016 academic year. The study was a Quasi Experimental Research by the Creative Writing in Thai Literature Conservative Activities. The research tools composed of the Creative Writing in Thai

Literature Conservative Activities plans and the media. The tools were the competence in creative writing test, the behavior in participation observation form, and the satisfaction questionnaire. The statistics used in data analysis were mean, Standard Deviation, and dependent t-test.

The results revealed that the competence in creative writing of the samples was at a very good level after finishing the activities, their ability statistical increased at .05 level of significance, the behavior in participation was at a good level, and the participated students' attitudes in joining the Creative Writing in Thai Literature Conservative Activities was at a very good level.

Keywords: Creative writing, Thai Literature Conservative Activities, Teach less Learn More.

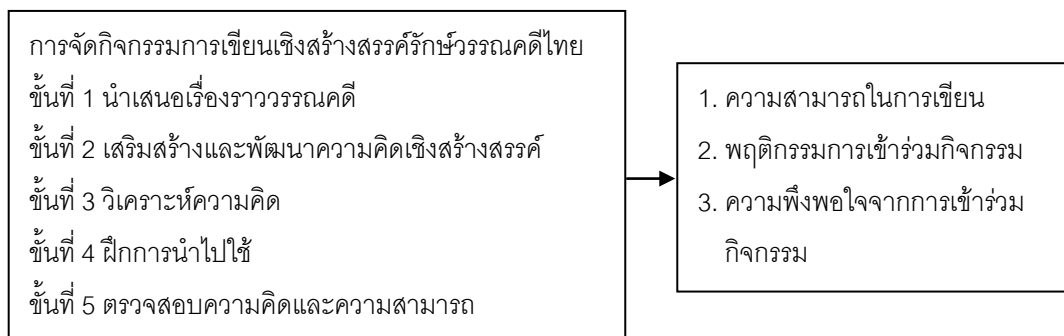
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารของคนไทยและยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ในปัจจุบันเน้นการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะการเขียนสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่มีลักษณะการคิดริเริ่ม ใช้จินตนาการ และประสบการณ์มาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน การคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นการขยายขอบเขตความคิดออกไปจากกรอบความคิดเดิมที่มีอยู่สู่ความคิดใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพื่อค้นหาคำตอบที่ดีที่สุดให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1136) ให้ความหมายของคำว่า “สร้างสรรค์” ไว้ว่า สร้างให้มีให้เป็นขึ้น เช่น สร้างสรรค์ความสุขความเจริญให้แก่สังคม มีลักษณะริเริ่มในทางที่ดี ดังนั้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นการเขียนที่ผู้เขียนสร้างค่าและความคิดจากจินตนาการของตนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะของคำประพันธ์นั้น ผลงานมีความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด (ประภาศรี สีหอำไพ. 2542) ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มีการสอดแทรกเนื้อหาด้านวรรณคดีที่มีความสำคัญในฐานะเป็นงานประพันธ์ที่สะท้อนภาพวิถีชีวิตของคน การสืบทอดและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม กฎระเบียบ และคำสอน เป็นเครื่องสร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ชนในชาติและให้ความจริงใจ ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ผ่านถ้อยคำที่สละสลวยและงดงามของภาษา (ธรรฐ์ ตูลาพงษ์พิพัฒน์. 2559) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีความซาบซึ้งในอรรถรส ภาควิชาภาษาไทยในวรรณคดีไทยอันเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมสำคัญของชาติ สร้างความตระหนักในคุณค่าของวรรณคดีไทยเป็นค่านิยมที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ก็เป็นอีกนโยบายหนึ่งของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้น้อมนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเกี่ยวกับการนอင့် 4 แห่งการศึกษา และหัวใจนักปราชญ์มาใช้ในการศึกษา ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์การทำงานเป็นทีม มีความสุขในการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิด “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนเชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น นอกจากนี้ การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจากกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์
รักษ์วรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษ์วรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลา
เรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนจากกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษ์
วรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษ์วรรณคดีไทย
ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะการเขียน กระบวนการของการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ฝึกสร้างคำและความคิดจากจินตนาการของตนเอง โดยใช้เรื่องราวเนื้อหา ตัวละครในวรรณคดีไทยที่นักเรียนสนใจเข้ามาสอดแทรก ฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีอิสระที่จะเขียนตลอดจนให้นักเรียนได้มีผลงานที่มีคุณค่าทางความคิดสร้างสรรค์อย่างชัดเจน

หลักของการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หมายถึง การบริหารจัดการเวลาเรียนโดยจัดสัดส่วนเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้ในภาคทฤษฎีน้อยลง มีทักษะการปฏิบัติและเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการได้เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจ การทำงานเป็นทีม และมีความสุขในการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ภายหลังการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้ว ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมและมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ผลจากการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง และบอกหลักการของการเขียนเรื่องจากภาพ การเขียนเชิงจินตนาการ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ วัดได้โดยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ และการนำเสนอข้อเขียนเป็นการเขียนเรียงความเชิงจินตนาการ วัดได้โดยการเขียนบรรยายจากรูปภาพและมีเกณฑ์ในการตรวจ

พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรม มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล มีความมุ่งมั่น มีลักษณะของการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตาม การเรียนรู้อย่างมีความสุข

ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม คุณประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม ความคิดอย่างสร้างสรรค์ จูงใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนวัดกรอกยายชา จังหวัดระยอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่สมัครเข้าเรียนในกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ จำนวน 35 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลอง กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย จำนวน 10 แผน ในแต่ละแผนมีการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นที่ 1: นำเสนอเรื่องราวในวรรณคดี ขั้นที่ 2: เสริมสร้างและพัฒนาการคิด ขั้นที่ 3: วิเคราะห์ความคิด ขั้นที่ 4: ฝึกการนำไปใช้ และขั้นที่ 5: ตรวจสอบความคิดและความสามารถ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง 2) สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ได้แก่ วิดีทัศน์ตัวละครเรื่องราวในวรรณคดีตอน ผจญภัยสุดสาคร ค้างกับไม้ไผ่ไปเที่ยวป่า คี๊ไม่ยราพ และกำเนิดพระสังข์ทอง บัตรภาพ/บัตรคำตัวละคร นิทานเล่าเรื่อง การแสดงบทบาทสมมติ ใบงานสร้างสรรค์

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.54 และแบบอัตนัย (เขียนบรรยายภาพ) จำนวน 1 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบระดับคุณภาพ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย

วิธีการทดลอง

การทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องรูปแบบของการจัดกิจกรรมวิธีวัดและประเมินผล มีการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนทั้งแบบปรนัยและแบบอัตนัย จากนั้นดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย จำนวน 10 แผน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนการสอน ดังนี้ 1) นำเสนอเรื่องราววรรณคดี 2) เสริมสร้างและพัฒนาการคิด 3) วิเคราะห์ความคิด 4) ฝึกการนำไปใช้ 5) ตรวจสอบความคิดและความสามารถ โดยแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าวใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง และใช้เวลาในชั่วโมงกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมมาใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 10 แผนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน และให้นักเรียนทำ

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติ ระยะเวลาในการทดลองระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 20 ธันวาคม 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยและข้อสอบอัตนัย จำแนกตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน (50 คะแนน)	ระดับ ความสามารถ	จำนวนคน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	40-50	ดีมาก	23	65.72	42.26	2.17
ร้อยละ 70-79	35-39	ดี	10	28.57	37.30	1.30
ร้อยละ 60-69	30-34	ปานกลาง	2	5.71	34.00	0.00
ร้อยละ 50-59	25-29	พอใช้	0	0	-	-
ร้อยละ 0-49	0-24	ปรับปรุง	0	0	-	-
รวม	-	ดี	35	100	37.85	1.16

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทยอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.85 ถ้าพิจารณาแยกตามเกณฑ์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 65.72 และมีร้อยละ 5.71 ที่มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง

ตาราง 2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัย จำแนกตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนข้อ (20 ข้อ)	ระดับ ความสามารถ	จำนวนคน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	16-20	ดีมาก	33	94.29	18.09	1.47
ร้อยละ 70-79	14-15	ดี	2	5.71	15.00	0.00
ร้อยละ 60-69	12-13	ปานกลาง	0	0	-	-
ร้อยละ 50-59	10-11	พอใช้	0	0	-	-
ร้อยละ 0-49	0-9	ปรับปรุง	0	0	-	-
รวม	-	ดีมาก	35	100	16.56	0.73

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทยจากการทดสอบด้วยข้อสอบแบบปรนัย นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.56 ถ้าพิจารณาแยกตามเกณฑ์พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 94.29 และมีร้อยละ 5.71 ที่มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับดี

ตาราง 3 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัย จำแนกตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน (30 คะแนน)	ระดับ ความสามารถ	จำนวนคน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	24-30	ดีมาก	13	37.14	25.08	0.86
ร้อยละ 70-79	21-23	ดี	12	34.29	22.42	0.67
ร้อยละ 60-69	18-20	ปานกลาง	9	25.71	19.33	0.87
ร้อยละ 50-59	15-17	พอใช้	1	2.86	17.00	0.00
ร้อยละ 0-49	0-14	ปรับปรุง	0	0	-	-
รวม	-	ดี	35	100	20.96	0.80

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทยจากการทดสอบด้วยข้อสอบแบบอัตนัย นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 20.96 ถ้าพิจารณาแยกตามเกณฑ์พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.14 และมีร้อยละ 2.86 ที่มีความสามารถอยู่ในระดับพอใช้

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

แบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. $\bar{D}$	t-test	p-value
ก่อนเรียน	35	32.26	3.86	8.11	2.85	15.21	.036
หลังเรียน	35	40.37	3.34				

* $p \leq .05$

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ศึกษาพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนจากกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

พฤติกรรมของนักเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความตั้งใจในการเขียนข้อความ	35	4.20	0.63	ดี
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	35	4.11	0.53	ดี
3. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	35	4.37	0.49	ดี
4. รักความเป็นไทย	35	4.02	0.66	ดี
5. ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข	35	4.25	0.44	ดี
โดยภาพรวม	35	4.19	0.31	ดี

จากตาราง พบว่า พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จะเห็นว่า นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.02$)

4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษัวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยแยกพิจารณา

ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	35	4.74	0.44	มากที่สุด
2. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	35	4.71	0.46	มากที่สุด
3. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้	35	4.55	0.50	มากที่สุด
รวม	35	4.67	0.47	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67 เมื่อแยกพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.74, 4.71 และ 4.55 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทยอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.85 ถ้าพิจารณาแยกตามเกณฑ์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 65.72 และนักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 5.71

2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทยสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 32.26 และ 40.37 ตามลำดับ

3. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย จะเห็นว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทยมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความกระตือรือร้น ตั้งใจในการเขียนสื่อความ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรักความเป็นไทย

4. ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับดี โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อการสอน เช่น วิดีทัศน์ สื่อรูปภาพ นิทาน การ์ตูน เกม การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น มีการสร้างบรรยากาศ จัดสถานการณ์ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ พัฒนาตนเองตามความถนัดตามความสนใจ และมีความสุขกับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (อนุชา โสmanoตร. 2556) ที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ นำประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อม สารสนเทศใหม่ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีอยู่เดิมมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ เป็นความเข้าใจของตน และผลการวิจัยของ กรรณิการ์ ต๊ะแส (2548) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

2. กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงความรู้ การลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ มีทักษะในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักของการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในเรื่องการนำกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทยไปใช้ ควรควรให้นักเรียนมีการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์

3. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษาวรรณคดีไทย ตามหลักของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนอยู่ในระดับดี พบว่า นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสื่อความ เขียนเรื่องจากจินตนาการ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา แต่การเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบันเพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และเพลิดเพลินควรใช้วรรณคดีร่วมสมัยเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น

4. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ตามลำดับ

ในการจัดการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ครูต้องมีการเตรียมความพร้อมพัฒนานักเรียนให้ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (เสาวลักษณ์ พิสิทธิ์ไพบุลย์. 2559) โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดยใช้

คอมพิวเตอร์ มีการทำงานเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะความชำนาญ ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่คิดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาต่อไป ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์รักษารัตนคติไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
2. ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับนักเรียนควรเป็นแบบอัตนัยหรือแบบความเรียง นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียน การแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ได้ดีกว่าแบบทดสอบแบบปรนัย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยการจัดกิจกรรมในทักษะอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เน้นการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ภรรณิการ์ ต๊ะแสง. (2548). การใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นสื่อการสอน เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ธรรฐ์ ตูลาพงษ์พิพัฒน์. (2559). การรู้เรื่องการอ่านวรรณคดี. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประกาศศรี สีหอำไพ. (2542). การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551).
- คู่มือบริหารจัดการเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เสาวลักษณ์ พิสิทธิ์ไพฑูรย์. (2559). ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0. ระบบออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaihealth.or.th>.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556, 25 กันยายน). การจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการสำหรับครู.

NBUE006: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์

A STUDY OF THE SCHOLASTIC ACHIEVEMENT ON BUSINESS ENGLISH SUBJECT OF GRADE 10 STUDENTS IN RITTIYAWANNALAI SCHOOL, BANGKOK METROPOLITAN, THROUGH MURDOCH INTEGRATED APPROACH

ปณัฐภาณุ พุ่มเกษร¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน ขั้นตอนที่ 2 การทำความเข้าใจคำศัพท์ ขั้นตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่อง ขั้นตอนที่ 4 ทำความเข้าใจเรื่อง ขั้นตอนที่ 5 การเชื่อมโยงข้อมูล ขั้นตอนที่ 6 การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเจต และขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลและการแก้ไขโดยทำกาสอนทั้งหมด 9 แผนการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 25.15$, S.D. = 0.26)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร สูงขึ้นภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aims to study and compare the academic achievement in Business English subject of Grade 10 students in Rittiyawannalai School, Bangkok metropolitan through Murdoch

Integrated Approach. The research conducted by seven stages. In the first step was Priming Questions; step 2 Understanding Vocabulary; step 3 Reading the Text; step 4 Understanding the Text; step 5 Transferring Information; step 6 Jigsaw Exercise and Paragraph Structure; and finally was Evaluation and Correction. The samples were 51 Grade 10 students in Rittiyawannalai School. The tools used to collect data as a pre-test and post-test examination. The statistics used in data analysis were mean, Standard Deviation, and compare means of the academic achievement by Statistical t-test

The finding revealed that

1. The students in grade 10 at Rittiyawannalai School, Bangkok had the academic achievement in Business English subject in good level when they learning through the Murdoch Integrated Approach ($\bar{X} = 25.15$, $SD = 0.26$).

2. The academic achievement in Business English subject of Grade 10 students at Rittiyawannalai School. Their learning achievement after their learning through Murdoch Integrated Approach in Business English subject was higher than pre-test at .05 level of significance.

Keywords: Murdoch Integrated Approach theory, the academic achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสื่อสาร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และใช้ในการสื่อความหมายและความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีบทบาทอย่างกว้างขวางในการติดต่อสื่อสารใน สังคมโลกและหากเราเข้าไปในอินเทอร์เน็ต ก็จะพบว่าข้อมูลข่าวสารในเว็บเพจส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด รวมทั้งประเทศทั่วโลกมีจำนวนถึง 53 ประเทศ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ ซึ่งในปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้การสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรและการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนั้นไม่เพียงพอต่อการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน จึงต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกทักษะการอ่านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้พัฒนาการติดต่อสื่อสารเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำธุรกิจหรือศึกษาต่อในลำดับต่อไป

โดยการสอนอ่านด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์ (Murdoch Integrated Approach: MIA) เป็นการสอนอ่านที่เน้นการฝึกใช้ทักษะต่างๆ คือ ทักษะการฟังทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนควบคู่กันไปตลอด โดยมีขั้นตอนการสอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่ การถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) การทำความเข้าใจในคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น (Information Transfer) การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเจต (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) การประเมินผลและการแก้ไข (Evaluation and Correction) ที่เป็นไปตามลำดับเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเป็นหลัก และสามารถพัฒนาทักษะอื่นๆ พร้อมกันไปด้วยและจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินกับการร่วมกิจกรรม

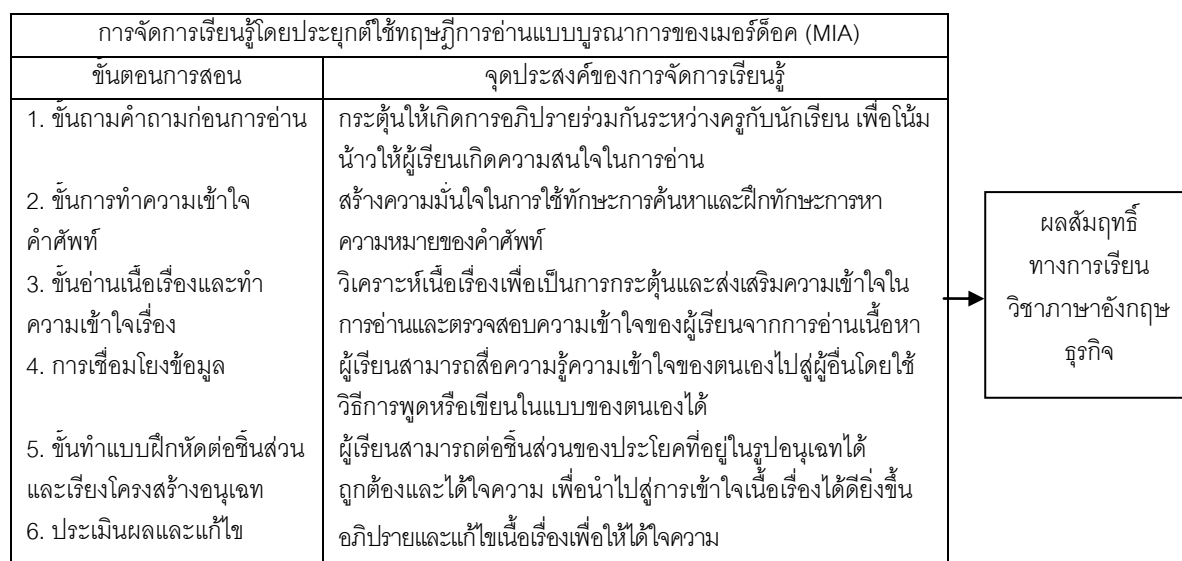
การเรียนการสอนทุกชั้นตอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเน้นความเข้าใจ ความหมาย ให้รู้จักคิด นักเรียนมีโอกาสฝึกภาษาด้านทักษะต่างๆ ในลักษณะบูรณาการ (Integration) ทุกชั้นตอน อีกทั้งฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและฝึกความรับผิดชอบต่อการทำงาน (Murdoch. 1986: 9) เหมาะสมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เนื่องจากเป็น การพัฒนาทักษะทางการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเน้นการฝึกทักษะในการอ่านและคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการสนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์และสำนวนต่างๆ ที่ใช้ในเชิงธุรกิจ การอ่านเอกสารทางธุรกิจและใช้ภาษาในการสื่อสารภายใต้สถานการณ์ต่างๆ การสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ-โต้ตอบทางธุรกิจตามสถานการณ์ต่างๆ การใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าและบูรณาการจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และสรุปใจความสำคัญจากข้อมูลทางธุรกิจ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ

จึงมีการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ หมายถึง การสอนอ่านที่ใช้กิจกรรมและกระบวนการอ่านตามแนวคิดของเมอร์ดอกซ์ (Murdoch. 1986: 9) มีลำดับขั้นตอนการสอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) ขั้นที่ 2 ทำความคุ้นเคย และความเข้าใจกับคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) ขั้นที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) ขั้นที่ 4 ทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) ขั้นที่ 5 การเชื่อมโยงข้อมูล (Transferring Information) ขั้นที่ 6 การทำแบบฝึกหัดตัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างทางอนุเจต (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) และขั้นที่ 7 ประเมินผลและการแก้ไข (Evaluation and Correction)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ หมายถึง ความสามารถในการสนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์และสำนวนต่างๆ ที่ใช้ในเชิงธุรกิจ การอ่านเอกสารทางธุรกิจและใช้ภาษาในการสื่อสารภายใต้สถานการณ์ต่างๆ การสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ-โต้ตอบทางธุรกิจตามสถานการณ์ต่างๆ การใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าและบูรณาการจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และสรุปใจความสำคัญจากข้อมูลทางธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม จำนวนทั้งหมดประมาณ 800 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 51 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ สารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) ขั้นที่ 2 ทำความคุ้นเคยและความเข้าใจกับคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) ขั้นที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) ขั้นที่ 4 ทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) ขั้นที่ 5 การเชื่อมโยงข้อมูล (Transferring Information) ขั้นที่ 6 การทำแบบฝึกหัดตัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างทางอนุเจต (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) และขั้นที่ 7 ประเมินผลและการแก้ไข (Evaluation and Correction) แผนการจัดการเรียนรู้ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objectives Congruence) อยู่ในระดับ 0.67-1

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 40 ข้อ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความจำของคำศัพท์ทางธุรกิจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ วัดความรู้ความเข้าใจในการใช้ใบสั่งซื้อสินค้า (Purchase order)

ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบเดิมค่า วัดความรู้ความเข้าใจในการสนทนาเพื่อซื้อขายสินค้า จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายอยู่ที่ระดับ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ระดับ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่น 0.70

การทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ แต่ละแผนทำการสอนครั้งละ 2-3 ชั่วโมง ทำการทดลองระหว่างวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2559 โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ขึ้นถามคำถามก่อนการอ่าน
2. ขึ้นการทำความเข้าใจคำศัพท์
3. ขึ้นอ่านเนื้อเรื่องและทำความเข้าใจเรื่อง
4. การเชื่อมโยงข้อมูล
5. ขึ้นทำแบบฝึกหัดต่อขึ้นส่วนและเรียงโครงสร้างอนุเจต
6. ประเมินผลและแก้ไข รายละเอียดแต่ละครั้งของการสอนแต่ละครั้ง ดังตาราง 1

ตาราง 1 การทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์

ครั้งที่	หน่วย/เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
1	How to get an Appointment	2
2	Making an Appointment	3
3	Let's talk about an arrangement	3
4	Making an Arrangement	2
5	Let's talk about Marketing	2
6	I want to sell	2
7	I want to buy	2
8	At the market	2
9	At the department store	2
รวม		20

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหา 1) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดลองที (t-test for dependent samples)

สรุปผลการวิจัย

ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานครหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของ เมอร์ดอกซ์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร หลังจากการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์

ระดับการให้ คะแนน	เกณฑ์การให้ คะแนน	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	32-40	ดีมาก	7	13.73	34.00	1.63
65-79	26-31	ดี	13	25.49	28.15	1.90
50-64	20-25	ผ่านเกณฑ์	24	47.05	21.46	1.74
0-49	0-19	ไม่ผ่านเกณฑ์	7	13.73	17.00	1.29
รวม			51	100	25.15	0.26

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 51 คน หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 25.15$)

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์

การทดสอบ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$SD_{\bar{D}}$	t
ก่อนเรียน	51	7.53	2.90	17.00	6.00	20.92*
หลังเรียน	51	24.27	5.58			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร หลังจากการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 25.15$) และมีนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 7 คน ทั้งนี้เนื่องจากการ

จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ เน้นที่กระบวนการคิดที่ไปเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากกระบวนการเรียนรู้คำศัพท์ จากนั้นเริ่มการเรียงประโยคโดยมีตัวอย่างประกอบแล้วจึงเริ่มให้นักเรียนสร้างประโยคของตนเองได้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อผู้เรียนสามารถฝึกทักษะในการเรียนรู้คำศัพท์จนไปถึงการสร้างประโยคที่ใช้ในการสื่อสารของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมาการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ขาดเรียนเป็นประจำ เพื่อการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของ เมอร์ดอกซ์ เด็กไม่สามารถทำแบบทดสอบในการเชื่อมโยงในการสร้างประโยคและสามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ และเนื่องจากผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ มีผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณพวรรณ เลิศวีตรกานต์ (2556) ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย ชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง A day at school สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับ สิริภพ จิวนิจ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 6 (อ33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกับวิธีสอนตามหลักบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 6 (อ33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกับวิธีสอนตามหลักบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ มีลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) ขั้นที่ 2 ทำความคุ้นเคยและความเข้าใจกับคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) ขั้นที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) ขั้นที่ 4 ทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) ขั้นที่ 5 การเชื่อมโยงข้อมูล (Transferring Information) ขั้นที่ 6 การทำแบบฝึกหัดตัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างทางอนุเจต (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) และขั้นที่ 7 ประเมินผลและการแก้ไข (Evaluation and Correction) ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถฝึกกระบวนการคิดได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายจากตัวอย่างรูปแบบจากจัดเรียงประโยคที่เหมือนกับการต่อจิ๊กซอว์ ในแต่ละประโยค ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนานและสามารถสื่อสารได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ครูผู้สอนสามารถนำวิธีสอนตามหลักบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ทำงานร่วมกัน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. ครูควรยืดหยุ่นเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมแต่ละชุดเนื่องจากนักเรียนบางคนมีทักษะในการเรียนช้าและครูควรตรวจสอบพิจารณาหาข้อมูลของนักเรียนหลังการทดสอบ เพื่อดูว่าเรื่องใดหรือกิจกรรมใดที่นักเรียนมีความรู้แล้วครูผ่านกิจกรรมนั้นไปหรือทบทวนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนและครบกระบวนการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาด้านการฟัง การพูด การเขียน ที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์
2. ควรมีการสร้างแบบสอบถามหรือแบบวัดความพึงพอใจ เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์
3. ควรนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอ่านในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนผู้สนใจการศึกษาระดับประถมศึกษา.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2536). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์. (2556). **การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารีวิทยา จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2555, มิถุนายน). บันทึกหน้าแรกของอาเซียน. **นิตยสารคู่สร้างคู่สม**. 33(747-749): 16-17.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริภพ จิวานิจ (ว่าที่ ร.ต.). (2560). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 6 อ33102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกับวิธีสอนตามหลักบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA)**. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2560, จาก <http://group.wunjun.com/bantramoong/topic/607930-723.2556>.
- Murdoch, George S. (1986). A More Integrated Approach to the Teaching of Reading. **English Teaching Forum**. 34

NBUE007: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพฯ เรื่อง งานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

A STUDY OF THE ACADEMIC ACHIEVEMENT ON HOME ECONOMICS COURSE OF HOMEWORK FOR MATTHAYOMSAKSA 2 IN WAT SATHORNWARARAM WARAWIHARN USING PROBLEMS-BASED LEARNING

ปิยบุษ นิยมไชยวิศาล¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพฯ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การงานอาชีพฯ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .67 –1.00 ค่าความยากง่ายตั้งแต่ .27-.80 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20-.67 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพฯ เรื่อง งานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 80)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพฯ เรื่อง งานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร หลังจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

This research aims to study and compare the achievement of the 8th grade students studying the subject of Home Economics at Watsothornwararam worawiharn School before and after using the pedagogical method of Problem-Based Learning as well as to compare the accomplishment of learning Home Economics. The procedure of the research was divided into four steps. The first step was studying the population and samples used in the study. Researching method design and method quality examination were set as the second step. Information accumulation was done as the third. Information

analysis was designed as the last. The samples were forty-eight students in the 8th grade. Information gathering process was examination paper which had the reliability rate between 67–1.00, the difficulty rate between .27-.80, and the discrimination power at the rate between .20–.67. The research statistics used in the information analysis were mean, S.D., and t-test for dependent samples.

The research shows that:

1. The learning accomplishment in the subject of Home Economics-Chores of the 8th grade students studying at Watsothorn wararam worawiharn School after educating them with the pedagogical method of Problem-Based Learning is higher than the fixed criteria 100% of all students were higher than the hypothesis that was specificate.

2. The learning achievement in the subject of Home Economics-Chores of the 8th grade students after educating them with the pedagogical method of Problem-Based Learning is higher than before using the method at .01 level of significance.

KeyWords: Achievemnet, Problem-Based Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กำหนดไว้ว่า วิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นรายวิชาที่ต้องมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการกลุ่ม มีทักษะการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา และทักษะการจัดการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดได้จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552)

การจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพ เป็นการวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ การวางแผน การแก้ปัญหา ตัดสินใจและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันอย่างถูกต้องเหมาะสม และทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551ก: 1) และการเรียนรู้ที่ดีก็ต้องมุ่งเน้นพัฒนาสิ่งเหล่านี้ไปพร้อมกัน ในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอนจากครูเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นผู้บรรยายอย่างเดียวมาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจากอดีตจนถึงปัจจุบันการเรียนการสอนในวิชาการงานอาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ เนื่องจากนักเรียนขาดทักษะในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ จึงเป็นเรื่องยากในการที่ครูจะอธิบายให้นักเรียนทุกๆ คนเกิดความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการใช้ชีวิตรประจำวัน ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา เกิดการใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหา (ทิศนา แคมมณี. 2555) ปัญหาที่ซ้ำมักจะเป็นตัวกระตุ้นมักเป็นปัญหาที่ต้องการคำอธิบายหรือความรู้หลายๆ วิชาต่างๆ เป็นเรื่องราวเดียวกัน จะมีความแตกต่าง

จากการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดิม ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยชี้นำด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยการผ่านกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อผู้เรียน (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้. 2550: 1)

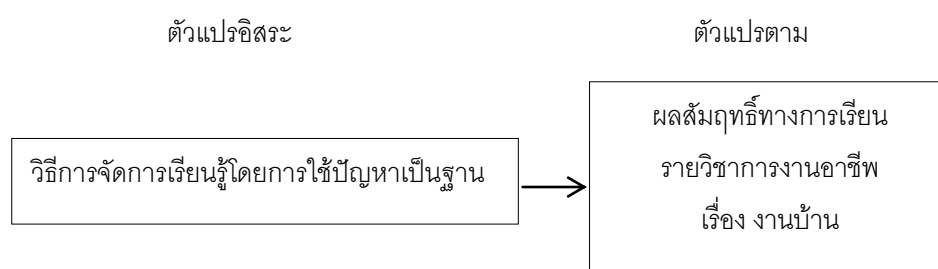
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพ เรื่อง งานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง งานบ้าน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการได้รับการจัดเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง งานบ้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากปัญหา หรือสถานการณ์ที่สนใจผ่านทางกระบวนการกลุ่ม การสืบค้น กระบวนการทำความเข้าใจ และแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล ซึ่งตัวปัญหาจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงและเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- 1.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.2.1 กำหนดปัญหา
 - 1.2.2 ทำความเข้าใจกับปัญหา
 - 1.2.3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1.2.4 สังเคราะห์ความรู้

1.2.5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ

1.2.6 นำเสนอและประเมินผลงาน

1.3 ขั้นสรุป

2. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง งานบ้าน** หมายถึง ความรู้ความสามารถ เรื่อง งานบ้านที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดได้จากคะแนนผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. **แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ความสามารถในการเรียน วิชาการทำงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จ. ฉะเชิงเทรา ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 278 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จ.ฉะเชิงเทรา ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ทั้งหมด 14 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา การงานอาชีพฯ เรื่อง งานบ้าน ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ

3. เกณฑ์ หมายถึง คะแนนขั้นต่ำที่ยอมรับว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา การงานอาชีพที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-basening learning หรือ PBL) วิเคราะห์ได้จากคะแนนผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยยึดเกณฑ์การตัดสินประเมินของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 15)

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 90-100 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 75-89 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 60-74 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 50-59 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 0-49 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหารที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
16-20	90-100	ดีมาก	6	12.50	16.5	0.55
13-15	75-89	ดี	42	87.50	14.03	0.94
9-12	60-74	น่าพอใจ	-	-	-	-
5-8	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-4	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			48	100		

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การงานอาชีพ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 90-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ค่าเฉลี่ย 16.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-15 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 75-89 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ค่าเฉลี่ย 14.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	1	12	6.46	2.65	20.17**	.01
หลังเรียน	13	17	14.44	1.24		

** มีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 1 คะแนน คะแนนสูงสุด 12 คะแนน ค่าเฉลี่ย 6.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 13 คะแนน คะแนนสูงสุด 17 คะแนน ค่าเฉลี่ย 14.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 20.17$)

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการงานอาชีพ ฯ เรื่อง งานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร หลังจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 (สูงกว่าสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา การงานอาชีพฯ สูงขึ้น ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้อิสระในการแสดงความคิดเห็น รู้จักคิด วิเคราะห์ ในสิ่งที่ เป็นข้อมูล และรู้จักที่จะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งยังสามารถคิดและตัดสินใจในการแก้ปัญหา ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบาโรว์ส และแทมบลิน กับ ทอร์พ และเซจ (Barrows; & Tamblyn.1980: 18, and Torp; & Sage. 1998: 14-16) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นหลักการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งยังสอดคล้องกับเฉลิม วราวิทย์ (2553: 55) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไว้ว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะหาความรู้ เพื่อแก้ปัญหาโดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมภายในกลุ่มผู้เรียนด้วยตนเอง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปีเตอร์เซน (Pedersen. 2000) ได้ศึกษาผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบอื่นและยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของเบญจมาศ เทพบุตรดี (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการวิเคราะห์และความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารทศนิยม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่ากลุ่มที่จัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2550: 137) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะสงสัยและความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดความสงสัยดังกล่าว การให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริงหรือสถานการณ์ปัญหาต่างๆและร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา นั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การงานอาชีพฯ เรื่อง งานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จากการเรียนรู้โดยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ที่ได้จากการค้นคว้าแก้ปัญหา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ดึงดูดให้ผู้เรียนได้เข้าไปแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน คือ การคอยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสำรวจและสร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้มาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เอลเซฟเฟ (2007: Online) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งผลมาจากนักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการรวมกลุ่มแก้ปัญหาและสามารถคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาได้ดีกว่า และยังสอดคล้องงานวิจัยของ

รัชนิวรรณ สุขเสนา (2550: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูมีคะแนนเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเลียม พินิจรอบ ได้กล่าวว่า การใช้กิจกรรมคณิตศาสตร์ด้วยกระบวนการกลุ่ม หลังการสอนมีทักษะการแก้ปัญหาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี เกตบุตรตา ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนของนักเรียนทั้งหมดที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่างๆ ให้เข้าใจ รวมทั้งจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ควรจัดตามขั้นตอนให้ครบถ้วน หากนักเรียนยังทำขั้นตอนไหนไม่ได้ ไม่ความซ้ำขั้นตอนนั้นไป ควรฝึกจนกว่าจะทำได้ และในการฝึกควรมีการเสริมแรงหรือให้รางวัลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น และในเนื้อหาอื่นๆ ในกลุ่มสาระอื่นๆ เพื่อศึกษาว่ามีความเหมาะสมอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เฉลิม วราวิทย์. (2553). แนวคิดใหม่ในแพทยศาสตรศึกษา. **วารสารศุศาสตร์**. 16(3): ก-ฐ.
- เบญจมาศ เทพบุตรดี. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารทศนิยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาเลียม ธรรมบุศย์. (2549). ผลการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ด้วยกระบวนการกลุ่มที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ทิตินา แคมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนีวรรณ สุขเสนา. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา (PBL) กับการเรียนรู้ตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้. (2550). **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **เกณฑ์การตัดสินประเมินผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Elshafei, D.L. (2007). A Comparison of Problem-Based and Traditional Learning in Algebra II. **Dissertation Abstracts International**. Retrieved December 20, 2009, from <http://www.thailis.uni.net.th/clao/detail.nsp>.
- Torp, Linda:Sage,Sara. (1998). **Problem as Possibilities: Problem-Based Learning for K 12**. Alexandria, Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Pedersen, S. (2000). **Cognitive Modeling During Problem-Based Learning: The Effects of A Hypermedia Expert Tool**. Unpublish Doctoral Dissertation. University of Texas at Austin,Austin,TX.

NBUE008: ศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส

A STUDY ON INVENTED PRACTICING ABILITY OF GRADE 4 STUDENTS, PRACHINNUSORN SCHOOL THROUGH DAVIS THEORY IN LEARNING MANAGEMENT

สุวิชา ประทุมจันทร์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 44 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับฉลาก 1 ห้องเรียน เครื่องมือทดลองได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ตามแนวคิดเดวิส 5 ขั้นตอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.33-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.32-0.62 จำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 และแบบตรวจสอบการปฏิบัติงานระหว่างเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้สถิติทดสอบที (t-test Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส มีความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.01 คิดเป็นร้อยละ 80.06 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ภายหลังเรียน จากการจัดการตามแนวคิดเดวิส สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส

Abstract

This research aims to study and compare the ability to practice inventions of the fourth grade students, from Prachin Nusorn School in Samut Sakhon province based on Davies' Instruction Model for Psychomotor Domain. The study was completed by four steps: studying population and sample used in this research, constructing and testing the research tools, experimenting and collecting data, and analyzing, respectively. The population of this research consisted 44 grade 4 students, from two

classrooms, during the second semester in the year of 2017 from Prachin Nusorn School in Samut Sakhon province. There were two types of data collection tools. First, the 4-choice test consisting of a 30 questions ($P = 0.33-0.80$, $r = 0.32-0.62$) with a reliability of 0.78 was used to investigate the practical ability. In addition to the test, the “checklist” method, analyzing data by using the statistical mean, the standard deviation, and the percentage, was employed during the learning. Furthermore, the analysis of comparison between the ability to practice inventions before and after learning was determined by dependant t-test.

From the results:

1. According to Davies' Instruction Model for Psychomotor Domain, the examination of the ability to practice inventions of the fourth grade students, from Prachin Nusorn School in Samut Sakhon province revealed that the students were able to practice inventions at a good level, with the average score of 12.01 accounting for 80.06 percent of the samples.
2. There was an increase in the ability to practice inventions of the fourth grade students from Prachin Nusorn School after learning instruction of the Davies model at .05 level of significance.

Keywords: An invented practicing ability, Davis's learning management theory

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ข้อหนึ่งว่าเข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยัน อดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาท (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 227)

การเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์นุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนประจักษ์นุสรณ์กำหนด ร้อยละ 60 ซึ่งในวิชาการงานอาชีพเป็นวิชาที่เน้นในด้านการปฏิบัติงานมากกว่าการเรียนรู้ทฤษฎี และครูผู้สอนได้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นบรรยายมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในภาพรวม จึงทำให้การเรียนการสอนขาดความน่าสนใจ และยังส่งผลให้ผู้เรียนปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนเพราะขาดการคิดการวางแผนในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย อนึ่งถ้านักเรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามที่มีการเรียนการสอน มีขั้นตอนจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเข้าใจถูกต้องและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพรูปแบบหนึ่ง คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ (Davies. 1971: 198-202) ได้เสนอรายละเอียดการสอนเนื้อหาของทักษะการปฏิบัติว่า โครงสร้างที่ยั่งยืนในการสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติของงานส่วนใหญ่ประกอบด้วยสัญญาณความเชื่อมโยงและการเลือกปฏิบัติที่หลากหลาย และกลยุทธ์การอธิบายแสดงความคิดเห็นในส่วนสุดท้ายเป็นความเกี่ยวข้อง และมีความหมายน่าจะเป็นความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดระหว่างการเรียนการสอนความรู้ และการสอนทักษะปฏิบัติเป็นส่วนที่สร้างความห่างจากความต้องการของครู แท้จริงแล้วนี่เป็นหนึ่งในเหตุผลสำหรับการใช้งานที่เพิ่มขึ้นของอุปกรณ์การฝึกอบรม และการจำลองในพื้นที่

ของทักษะทางร่างกายมีส่วนช่วยจะทำให้ครูและนักเรียนที่จะใช้เวลาการเรียนการสอนได้อย่างเกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติของงานต่างๆ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการทำให้ผู้เรียนจะทำได้ และหมายความว่าครูจะต้องรับผิดชอบทำตามตัวอย่างการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ครูหรือผู้สอนสาธิตการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนเห็นการปฏิบัติงานโดยภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการสาธิตการปฏิบัติงานครูควรสาธิตอย่างช้าๆ ตามลำดับ 2) ครูหรือผู้สอนแบ่งทักษะการปฏิบัติงานทั้งหมดออกเป็นทักษะย่อยหรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วย่อยๆ และสาธิตการปฏิบัติงานแต่ละส่วนย่อยๆ ให้ผู้เรียนสังเกตและปฏิบัติตามไปที่ละส่วนย่อยอย่างช้าๆ 3) ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยแต่ละส่วนโดยไม่มีการสาธิตให้ดู เมื่อผู้เรียนติดขัด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วครูหรือผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนครบทุกส่วน 4) ครูหรือผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยอย่างต่อเนื่องในแต่ละส่วนย่อยเหล่านี้จนกว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะย่อยได้ดี และครูหรือผู้สอนจะให้เทคนิคการปฏิบัติงานให้ถี่รวดเร็วมีความประณีตมากขึ้น และ 5) ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเดวิสเป็นการพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิสช่วยให้นักเรียนมีระดับความสามารถในการฝึกทักษะปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ปันศา ยั่ววน. 2557: บทคัดย่อ) การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเดวิสสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพที่เน้นทักษะปฏิบัติงาน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการทักษะการทำงานเป็นขั้นตอน รู้จักวางแผนในการทำงานและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้จริง จะเห็นได้ว่าการนำรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง งานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์นุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงานของนักเรียน และให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและนักเรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะ ประสพการณ์ เข้าใจการทำงาน และปรับปรุงการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งช่วยให้การทำงาน อย่างเป็นระบบ และมีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

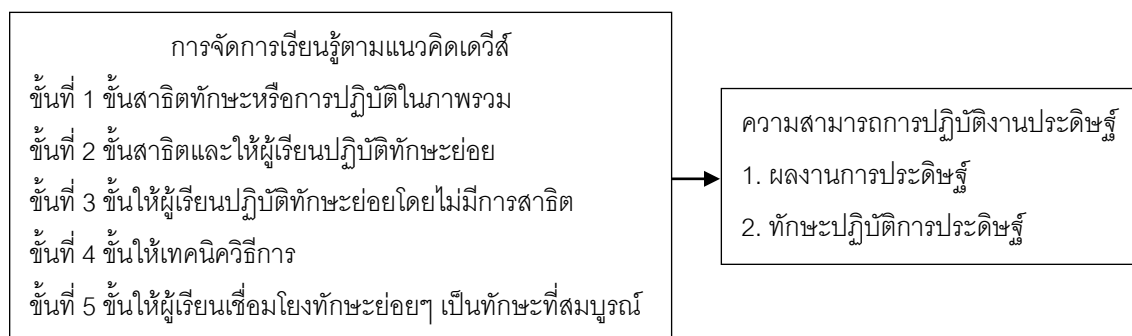
1. เพื่อศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์นุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์นุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาครระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส

สมมติฐานในการวิจัย

ความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์นุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิสหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส หมายถึง การพัฒนาทักษะปฏิบัติจากทักษะย่อยๆ เชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี ทักษะปฏิบัติของเดวิส 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการปฏิบัติในภาพรวม หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะในภาพรวมโดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยและสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วน 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หมายถึง ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไข 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ หมายถึง เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนแนะนำเทคนิคเพื่อทำได้ประณีตสวยงาม และ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ หมายถึง เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ

ความสามารถในการปฏิบัติงานประดิษฐ์ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่จำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานประดิษฐ์ให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ สามารถอธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอน ด้วยความขยัน อดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และความสามารถทางด้านผลงานการประดิษฐ์ หมายถึง งานในรูปแบบงานใบตอง เพื่อการใช้งานและเพื่อการประดับตกแต่ง โดยใช้เทคนิคทางการประดิษฐ์อย่างเป็นขั้นตอนให้เกิดความประณีต สวยงาม มีการดูแลรักษาชิ้นงาน การเก็บรักษาอุปกรณ์ที่ใช้งาน สามารถนำผลงานที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 2 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 44 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก 1 ห้องเรียน

เครื่องมือทดลอง

เครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส โดยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการปฏิบัติในภาพรวม 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ และ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ จำนวน 5 แผน แต่ละแผนใช้เวลา 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

เครื่องมือรวบรวม

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ เรื่อง งานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78
2. แบบประเมินการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 15 รายการ มีระดับการพิจารณา 2 ระดับ คือ ผ่าน ไม่ผ่าน

วิธีการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการทดลอง

1. ทำการทดสอบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถการปฏิบัติงานตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง งานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน แต่ละแผนใช้เวลา 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 22 พฤศจิกายน-20 ธันวาคม 2559 ตามกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรม ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำในภาพรวม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ
ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรจะต้องแยกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ
ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ
ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้น เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

จัดกิจกรรมตามขั้นตอนของทุกๆ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดเดวิส โดยแต่ละแผนจะต้องมีผลงานของผู้เรียนเพื่อประเมินผลงานและประเมินความสามารถการปฏิบัติงาน ประดิษฐ์ของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติงาน

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการปฏิบัติงานชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส โดยนำคะแนนจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดระดับความสามารถโดยเทียบกับเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ย 12.00-15.00 (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) มีความสามารถระดับดี ค่าเฉลี่ย 7.50-11.99 (ร้อยละ 50-79) มีความสามารถระดับพอใช้ และค่าเฉลี่ย 0-7.49 (ต่ำกว่าร้อยละ 50) มีความสามารถระดับปรับปรุง

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตรสถิติทดสอบที (t-test Dependent Sample)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

ความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามกิจกรรม

กิจกรรม	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบเล็บครุฑ	15	9.14	0.77	พอใช้
การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบพัด	15	10.75	1.04	พอใช้
การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบรังแตน	15	12.27	1.00	ดี
การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบผกา	15	13.50	0.73	ดี
การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบบัวสาย	15	14.39	0.62	ดี
เฉลี่ย	15	12.01	0.83	ดี

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 12.01) เมื่อพิจารณาผลการวัดความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ในแต่ละกิจกรรม พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานประดิษฐ์กระทงลอยกลีบบัวสาย การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบผกา อยู่ในระดับดี การประดิษฐ์กระทงลอยกลีบเล็บครุฑ อยู่ในระดับพอใช้

2. การเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์

ผลความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ด้านทักษะปฏิบัติงานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

การวัด	N	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	t
ก่อนเรียน	44	12.05	1.58	12.27	1.68*
หลังเรียน	44	24.32	2.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนด้านทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวีส์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวีส์ โดยหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์อยู่ในระดับดี และความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชินนุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 12.01) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถการปฏิบัติงานตามแนวคิดเดวีส์ เรื่องงานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สัว่งและพัฒนาด้าน สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีการเขียนแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมโดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิเคราะห์หลักสูตร สาระการเรียนรู้

เนื้อหาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการเขียนแผน แล้วดำเนินการสร้างตามขั้นตอน และได้ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญในการหาความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงานตามแนวคิดของเดวิส (Davies. 1971: 50-56; อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2553: 25) 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ โดยการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบของทักษะหรือการกระทำ เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปนัก ได้แนะนำให้ผู้เรียนสังเกต ซึ่งจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในขณะสังเกต ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยๆ เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้วิจัยได้แบ่งทักษะย่อยๆ หรือสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้วิจัยคอยให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้วิจัยอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น และขั้นตอนที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งต่อเนื่องกันหลายเที่ยวจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ เมื่อได้แล้วจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิสดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ได้ในระดับดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันดา ยั่ววรรณ (2557: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับความสามารถในการฝึกทักษะปฏิบัติโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชานุสรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานประดิษฐ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถการปฏิบัติงานตามแนวคิดเดวิส เรื่อง งานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงาน ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เริ่มจากครูจะเป็นผู้สาธิตการปฏิบัติก่อนที่จะให้นักเรียนลงมือปฏิบัติแล้วปล่อยให้เด็กปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่มีการสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อครูผู้สอนเห็นว่านักเรียนปฏิบัติได้แล้ว จึงสอนเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้การปฏิบัตินั้นรวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น มีการให้คำแนะนำการเสริมแรงหรือการให้รางวัลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจตามทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ การเสริมแรงเป็นสิ่งล่อใจที่สามารถก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมขึ้น เช่น การให้รางวัล เป็นเครื่องกระตุ้นให้บุคคลอยากกระทำ เช่น การชมเชย สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการได้ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) เมื่อนักเรียนฝึกทักษะย่อยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบย่อยของทักษะทั้งหมดแล้ว จึงนำทักษะเหล่านั้นมาสู่การปฏิบัติที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2553: 246-247) ได้สรุปไว้ว่าการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างกันไปจากรูปแบบการเรียนการสอนพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย ทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบกระบวนการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมากการฝึกฝนให้ผู้เรียน

สามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการวัดความสามารถการปฏิบัติ งานประดิษฐ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แสงจันทร์ หนองหารพิทักษ์ (2555: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง การประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันศา ยั่วยวน (2557: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ ให้เข้าใจ รวมทั้งจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน และกระบวนการฝึกความสามารถปฏิบัติงาน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวิส ควรจัดตามขั้นตอนให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน ครูจะต้องสาธิตการปฏิบัติก่อนที่จะให้นักเรียนลงมือปฏิบัติแล้วปล่อยให้เด็กปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่มีการสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อครูผู้สอนเห็นว่านักเรียนปฏิบัติได้แล้ว จึงสอนเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้การปฏิบัตินั้นรวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถปฏิบัติงานตามแนวคิดเดวิสไปใช้กับกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา หรือนำไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อศึกษาว่ามีความเหมาะสมและได้ผลเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ทิตินา แชมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปันศา ยั่วยวน. (2557). **ผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้แห้งโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: บ้านเสรีรัตน์.

แสงจันทร์ นนงหารพิทักษ์. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Davis, G. A. (1971). *Psychology of Problem Solving*. New York: Basic Books.

NBUE009: การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี จากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้
A STUDY ON ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY THROUGH THE ENGLISH TALES IN LEARNING OF PRATOMSUKSA 5 STUDENTS AT BANCHONGKAPAD SCHOOL, CHANTHABURI PROVINCE

สุปราณี ประสมศรี *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ภายหลังการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 39 คน จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน นักเรียน 39 คน จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำนิทานเข้ามาประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ เวลา 14 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.60 การทดลองเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นฝึกอ่าน ขั้นนำไปใช้ และขั้นสรุป ทำการสอนนักเรียนโดยใช้วิธีสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ ตามกำหนดการสอน จำนวน 14 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที โดยใน 1 ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และแต่ละเรื่องนิทานที่สอน จำนวน 2 คาบเรียน ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2559 และทำการสอบนักเรียนโดยใช้ Post-test แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ในวันที่ 30 ธันวาคม 2559 หาค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test แบบ dependent)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี จากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ มีจำนวนผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 94.87 และมีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 24.00$)

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ภายหลังจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ, ความสามารถ

Abstract

The purpose of this research is to study the English reading comprehension of grade 5 students in Banchongkapad School, Chantaburi province after learning English through the stories accompanying curriculum. One class (35 students) from two classes of grade 5 students in Banchongkapad School, Chantaburi province were samples for this study by simple random sampling. The instrument used for the study composed of 7 instructional tales-story plans for 14 hours, and the 30 items of 4-multiple choice test on English reading comprehension ability which had a reliability of 0.60. The experimental learning activities to develop reading comprehension ability by learning 4 stages: Put into practice the lessons the reader step by step and applied to teaching students how to teach reading comprehension using tales-story. Scheduled to teach 14 lessons, 60 minutes for each unit and each story tales that taught on 15 November 2017 until 30 December 2017. After learning, the students did the posttest on 30 December 2017. Statistics used in data analysis comprised percentage, Standard Deviation, dependent t-test.

The research results revealed as follows:

1. The 37 students (94.87%) had capable on English reading comprehension through learning with the instructional tales-story, and the overall talent level was at a very good ($\bar{X} = 24.00$).
2. The students' ability on English reading comprehension after learning through the instructional tales-story was higher than before learning at .05 level of significantly difference.

Keywords: the instructional tales-story, English reading comprehension

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร ทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้คือทักษะการอ่าน การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ผู้ที่อ่านมากย่อมมีความรู้มาก ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนยุคใหม่ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งสำหรับการแสวงหาความรู้ เพราะการอ่านจะช่วยสร้างเสริมความรู้ ความคิดของคนให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น การอ่านมีบทบาทสำคัญในการเรียนทุกระดับ ในบรรดาทักษะภาษาอังกฤษอันประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนั้น ทักษะที่จำเป็นมากที่สุดคือทักษะการอ่าน ซึ่งต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านฉลากยา การอ่านป้ายโฆษณา ตลอดจนวิธีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากต่างประเทศ ตลอดจนความจำเป็นในการอ่านตำราภาษาอังกฤษของนักเรียนต่าง ๆ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้เล็งเห็นว่าผู้เรียนควรมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปยังโลกได้อย่างสร้างสรรค์ โดยปรากฏอยู่ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารมาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัดที่ 2 อ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน สาระการเรียนรู้แกนกลาง ประโยค ข้อความและบทกลอน

การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น การอ่านออกเสียง พยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยคการออกเสียงเชื่อมโยง (linking sound) ในข้อความการออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ กิจกรรมการใช้นิทานในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนสามารถนำนิทานมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้หลากหลายตามจุดมุ่งหมายการพัฒนาทักษะทางภาษาสามารถนำมาสอนแบบบูรณาการทั้งสี่ทักษะหรือสอนแยกทักษะซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับระดับของนักเรียนทุกระดับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งประเด็นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านซึ่งมีนักการศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการใช้กิจกรรมนิทานในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา ไว้ดังนี้ 1) อ่านเรื่องที่เป็นข้อความสั้นๆ แล้วให้นักเรียนพูดตามพร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกมาอ่านประโยคจากนิทานแทนครู และคิดท่าประกอบ 2) อ่านนิทานบางเรื่องที่เป็นเรื่องต่อเนื่องกัน ครูอ่านให้นักเรียนพูดตามทีละหน้าเมื่อเปิดหน้าต่อไปให้นักเรียนเดาว่าเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร 3) เลื่อนนิทานที่บางตอนใช้คำซ้ำให้นักเรียนพูดตามแล้วให้นักเรียนวาดภาพแสดงคำศัพท์จากนิทาน 4) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อตอบคำถามจากเรื่องนิทาน 5) ให้นักเรียนแต่งเรื่องโดยดัดแปลงคำศัพท์จากเรื่องที่ได้อ่าน และ 6) ให้นักเรียนเล่นนิทานประกอบอุปกรณ์ที่สร้างขึ้น เช่น การแสดงละครด้วยตุ๊กตาดินสอพอง (Harmon. 2003: 51) ได้เสนอแนะแนวทางการใช้กิจกรรมนิทานในการจัดการเรียนการสอน 1) การแต่งนิทานแล้วนำมาเล่าหรือแสดงละครหุ่น 2) การสัมภาษณ์บุคคลในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ยินหรือได้รับฟังมาในวัยเด็กแล้วกลับมาเล่าให้เพื่อนร่วมห้องฟัง 3) การนำเรื่องในนิทานมาประดิษฐ์เป็นเกมทางภาษา เช่น บันทึกลง 4) การนำนิทานมาเปรียบเทียบด้านคุณธรรม 5) การจับคู่นิทานกับสำนวนสุภาษิตต่างๆ 6) การแต่งนิทานเป็นภาษาอังกฤษ และ 7) การนำเสนอและเผยแพร่กับกลุ่มเพื่อนบนเว็บไซต์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นอกจากนี้ ฟิลิปส์, เบอรวูด และดันฟอร์ด (2544: 89-114) ได้เสนอแนะการนำนิทานมาจัดทำเป็นโครงการภาษาอังกฤษมีกิจกรรมที่หลากหลายพอสรุปเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) นักเรียนเล่าเรื่องโดยใช้ภาพประกอบหรือใช้ภาพถ่าย 2) นักเรียนเล่าเรื่องที่อิงจากบทเพลง 3) นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องขึ้นเองโดยอาศัยแนวเรื่องที่ได้อ่านหรือฟังมาแล้วโดยเปลี่ยนตัวละครเหตุการณ์ในเรื่องแล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง 4) แบ่งกลุ่มนักเรียนฝึกเขียนโครงเรื่องนิทานที่ตนเองแต่งขึ้น 5) แบ่งกลุ่มนักเรียนทำแผนงานสำหรับถ่ายทำเรื่องตัวละคร จาก เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ประกอบฉากที่จำเป็น 6) นักเรียนเขียนรายละเอียดการถ่ายทำเรื่อง (storyboard) สำหรับนิทานภาพของตนเองโดยเขียนบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นแต่ละฉากและวางแผนบทสนทนาหรือห้วงความคิดที่ปรากฏในลูกโป่งคำพูดของแต่ละภาพ 7) นักเรียนถ่ายภาพที่เล่าเรื่องจากต้นฉบับจบ 8) นักเรียนนำภาพถ่ายทั้งหมดมาจัดเรียงตามลำดับเนื้อเรื่องในนิทานภาพของตนเองแล้วเติมบทสนทนามารวมทั้งห้วงความคิดและคำบรรยายเรื่องได้กรอบภาพ และ 9) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานผลิตภัณฑ์นิทานภาพและร่วมกันปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด นอกจากนี้ได้นำเสนอการใช้นิทานภาพที่แต่งขึ้นเองมาจัดกิจกรรมเสริม ดังนี้ 1) กิจกรรมสลับเรื่องโดยครูแจกคำบรรยายเรื่องนิทาน 2-3 เรื่องผสมคละกัน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มช่วยกันแยกคำบรรยายแล้วนำไปจับคู่ภาพในนิทาน 2) กิจกรรมการหาตอนจบของเรื่องโดยครูติดเฉพาะคำบรรยายภาพไว้ที่หน้าสุดท้ายของนิทานแล้วให้นักเรียนหาภาพที่สัมพันธ์กับคำบรรยายนั้นๆ 3) กิจกรรมการตั้งคำถามโดยให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องแล้วให้นักเรียนคนอื่นๆ ช่วยกันหาคำตอบ 4) กิจกรรมวิ่งจุดตามคำบอกให้นักเรียนจับคู่ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับนิทานภาพที่ติดอยู่แล้วให้นักเรียนวิ่งไปหาคำตอบแล้วกลับมาบอกให้เพื่อนจุดตามคำบอก และ 5) กิจกรรมการแสดงละครย่อยโดยผู้เรียนอาจขยายเรื่องราวในนิทานของตนเองหรือเพิ่มบทสนทนาแล้วนำมาแสดงเป็นละคร ในส่วนของการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการฟังนั้นผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมอ่านนิทานได้หลายรูปแบบพอสรุปได้ ดังนี้ นอกจากนี้ เทเลอร์ (Taylor. 2000: 17-18) ได้เสนอกิจกรรมการใช้นิทานมาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ดังนี้ 1) ครูอ่านเรื่องจาก

หนังสือให้นักเรียนฟังหรือเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง 2) ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงแล้วพูดตาม 3) ให้นักเรียนผลัดกันออกมาเล่าเรื่อง 4) ให้นักเรียนแสดงบทบาทจากเรื่องที่อ่าน 5) ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วเรียงภาพตามลำดับเหตุการณ์ และ 6) ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วเติมคำลงในช่องว่าง การนำนิทานเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียนทุกวัย ทั้งนี้เพราะเนื้อหาในนิทานสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจง่าย นักเรียนสามารถตีความจากเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นิทานนั้นในมีหลากหลายวิธี ครูผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมตามระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นิทานเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังโดยเลือกรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การฟังนิทานประกอบภาพ นิทานประกอบท่าทาง และนิทานประกอบการร้องเพลง และนิทานเพลง

จากที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 39 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ เห็นได้จากผลคะแนนการสอบโอเน็ตในสาระวิชาภาษาอังกฤษของปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต ด้านการอ่านเท่ากับ 27.43 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนขาดทักษะในการอ่านจับใจความที่ถูกต้องและชัดเจนในการทำข้อสอบและไม่สามารถวิเคราะห์ข้อสอบได้ หรือบางคนอ่านข้อสอบไม่ออกก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งในการทำข้อสอบและแบบฝึกหัดในชั้นเรียนไม่ได้ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ไม่สนใจและเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำลงไปด้วย (ผลการสอบ O-net ปีการศึกษา 2558)

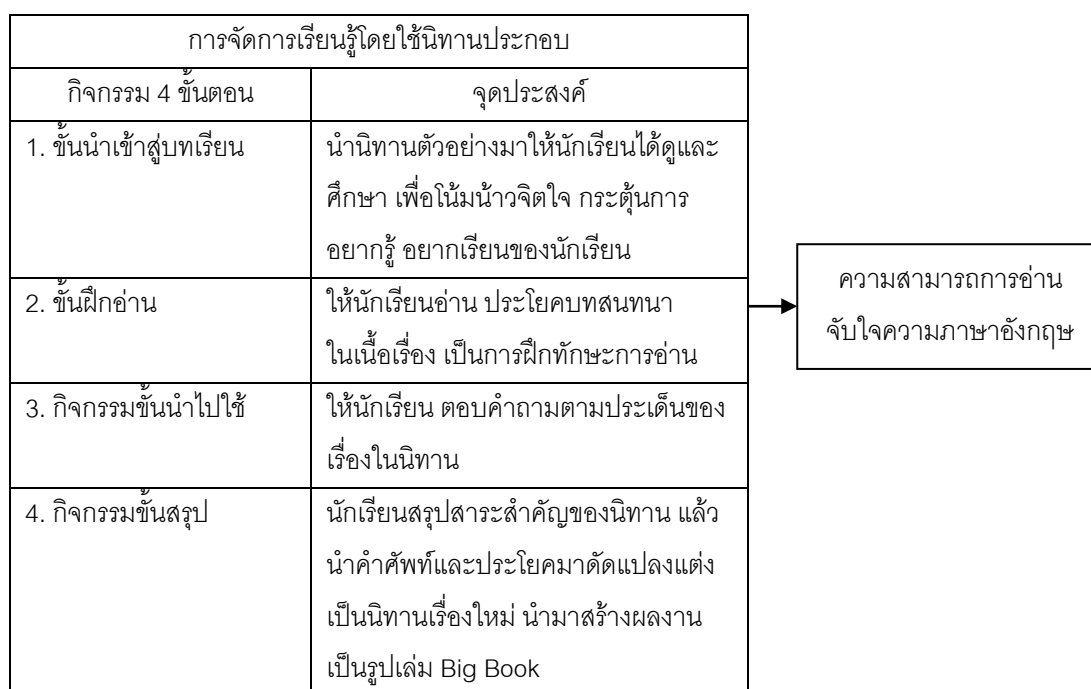
จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียนจากการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อที่จะนำวิธีการสอนมาพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะการอ่านนิทานเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจต่อกิจกรรมการอ่านเพิ่มขึ้น นิทานเป็นสิ่งที่เด็กๆ รัก ผู้ใหญ่ชอบ นิทานของแต่ละชาติจะมีลักษณะเด่นของชาตินั้นปรากฏอยู่ นักการศึกษา นอกจากนี้นิทานยังเป็นเครื่องแสดงความรัก ความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก ผลพลอยได้จากนิทาน คือ หลักประเพณีปฏิบัติในชีวิต จริยธรรม คุณธรรม ที่แทรกอยู่ในเนื้อหานิทาน ที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้รับโดยไม่ต้องสั่งสอน วิธีสอนจากการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้เป็นวิธีสอนที่ไม่เสียเวลาในการเรียนการสอนมากและนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตรงจากการปฏิบัติ อีกทั้งเป็นวิธีการสอนที่ไม่ฝืนธรรมชาติของการสอนภาษา คือ สอนตามลำดับทักษะ โดยเริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเริ่มต้นเรียนนักเรียนใช้ทักษะการฟังให้เข้าใจและค่อยพูดได้ตอบได้ และสามารถลงมือปฏิบัติในการอ่านและเขียน ทำให้เกิดความจำที่ถาวรและต่อเนื่องไปยังทักษะอื่นๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี จากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ภายหลังจากการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชื่นฝึกอ่าน ชี้นำไปใช้ และขั้นสรุป

ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ผลของความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ภายหลังจากการเรียนการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้แล้วนักเรียนสามารถบอกประเด็นสำคัญของเรื่อง คาดเดาเหตุการณ์ หาคำตอบ และสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จากข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี 2 ห้องเรียน จำนวน 77 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเลือกมาจากนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยเลือก 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 39 คน

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2 ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจากหนังสือเรียน English Smile 5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียบเรียงโดย นางสาวสมปอง สุคำภา และนางสาวสุชาดา เบาะเปลี่ยน

1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับนันทนาการมาประกอบการศึกษา ได้แก่ หนังสือ Tell it Again-The Storytelling Handbook for Primary English Language Teachers ซึ่งแต่งโดย Gail Ellis and Jean Brewster กิจกรรมภาษาอังกฤษกับศิลปะสำหรับเด็ก: Art and Crafts with Children โดย Andrew Wright

1.4 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นการสอนทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านนิทานจากเนื้อหาในหนังสือเรียน English Smile 5 หนังสือ Storytelling with Children และหนังสือกิจกรรมภาษาอังกฤษกับเด็ก จำนวน 7 แผนฯ ละ 2 คาบเรียน ได้แก่

1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง The King of the Beasts

1.4.2 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Cinderella

1.4.3 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง The Bear and the Hunter

1.4.4 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง The Fox and the Grapes

1.4.5 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง The Little Red Hen

1.4.6 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง The Bear and the Travelers

1.4.7 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Jack and the beanstalk

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการสอนและด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน โดยผลการตรวจสอบของแผนการสอนผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และการเลือกใช้สื่อเข้ามาประกอบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและความน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมได้ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.69

1.6 ทำการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการเพิ่มขั้นตอนการสอนในขั้นสรุป โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องโดยการแต่งเนื้อเรื่องซึ่งให้นักเรียนดัดแปลงจากประโยคและคำศัพท์ในนิทานที่เรียนมาแล้ว แล้วสร้างสรรค์ผลงานออกมาในแบบของรูปเล่มนิทาน Big Book และใช้คำศัพท์ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดความแตกต่างของประโยค และคำศัพท์มากขึ้น

1.7 ทดลองสอนโดยใช้นิทานกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในวิธีการและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนความเข้าใจของคำชี้แจงในกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ผลของการทดลอง คือ นักเรียนใช้เวลาในการขั้นของการฝึกอ่านมากเกินไป และอ่านคำศัพท์บางคำยังไม่ออก ทำให้เวลาในการเรียนเกินไป 15 นาที และเนื้อหาการสอนมีความยาก เพราะคำศัพท์และประโยคที่นักเรียนยังไม่เคยเรียน แก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคู่ แลกเปลี่ยนและคอยบอกกัน เนื้อหาที่สอนปรับลดระดับให้ง่ายขึ้น ใช้คำศัพท์ที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว เพื่อให้นักเรียนได้นึกภาพ จินตนาการเรื่องได้อย่างถูกต้อง ทำการสอนนักเรียนโดยใช้วิธีสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้ ตามกำหนดการสอน

ตาราง 1 แสดงกำหนดการทดลอง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	จำนวน คาบ	คาบละ/ นาที	หน่วยที่	นิทานเรื่อง
1	15 และ 18 พ.ย. 2559	2	60	หน่วยที่ 1 The King of the Beasts	The King of the Beasts
2	22 และ 15 พ.ย. 2559	2	60	หน่วยที่ 2 Cinderella	Cinderella
3	29 พ.ย. และ 2 ธ.ค. 2559	2	60	หน่วยที่ 3 The Bear and the Hunter	The Bear and the Hunter
4	6 และ 9 ธ.ค. 2559	2	60	หน่วยที่ 4 The Fox and the Grapes	The Fox and the Grapes
5	13 และ 16 ธ.ค. 2559	2	60	หน่วยที่ 5 The Little Red Hen	The Little Red Hen
6	19 และ 23 ธ.ค. 2559	2	60	หน่วยที่ 6 The Bear and the Travelers	The Bear and the Travelers
7	26 และ 30 ธ.ค. 2559	2	60	หน่วยที่ 7 Jack and the beanstalk	Jack and the beanstalk

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการสอนกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 39 คน เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559 ขึ้นตอนการสอน ดังนี้

1.9 ทำการสอบนักเรียนโดยใช้ Post-test แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ในวันที่ 26 ธันวาคม 2559

2. นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้

2.1 ได้ศึกษาหาความรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความจากสื่อประเภทต่างๆ

2.2 คัดเลือกนิทานที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะใช้สอนนักเรียน เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน จากห้องสมุดโรงเรียนบ้านช่องกะพัต และห้องสมุดประชาชนอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

2.3 เลือกนิทานทั้งหมดได้ 15 เล่ม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพของนิทานว่ามีเนื้อหาความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นสื่อในการสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการตรวจหาคุณภาพแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อนิทานที่จะนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ และให้เลือกนิทานทั้งหมดได้ 7 เล่ม ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำไปสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษและใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หาค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.61

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

3.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ รายวิชา ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษ smile 5 (เรียบเรียงโดย นางสาวสมปอง สุคำภา และนางสาวสุชาดา เบาะเปลี่ยน)

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือการทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษการทดสอบและการประเมินผลทางภาษา ลักษณะของแบบทดสอบ (อัจฉรา วงศ์โสธร. 2549)

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านการสอนภาษาอังกฤษ ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขคำผิด และให้ลดระดับความยากของข้อสอบลงเพื่อให้นักเรียนสามารถทำได้ และข้อสอบต้องตรงกับตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองเริ่มวัดความสามารถหลังเรียนตามหน่วยการเรียนรู้ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 แล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยวิธีคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-20 (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549: 168) ได้ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.48 และค่าความความยากง่าย เท่ากับ 0.54

วิธีการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวสอบก่อนสอบหลัง (One group pre-test - post-test design) (ลัวัน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 216) ดังตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้

X แทน การจัดการกระทำด้วยการสอนโดยใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูนานิทาน ภาพประกอบ และนิทานในสื่อคลิป์วิดีโอหลากหลายประเภทมาให้นักเรียนได้รู้จัก และทำความเข้าใจการเรียนการสอนที่นำนิทานเข้ามาประกอบในการเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจละปฏิบัติ ร่วมกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอยากเรียน

2. ขั้นฝึกอ่าน ครูให้นักเรียนอ่านคำศัพท์และประโยคที่ได้ในเนื้อเรื่องนิทานแล้วศึกษานิทานเรื่องที่ครูนำมาใช้ประกอบในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย โดยในเนื้อเรื่องจะมีบทสนทนากันระหว่างตัวละครในเนื้อเรื่อง แล้วฝึกการอ่านออกเสียงประโยคแต่ละประโยคโดยที่ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำในการออกเสียงที่ถูกต้อง

3. ขั้นนำไปใช้ เมื่อนักเรียนได้ฝึกอ่านประโยคของแต่ละเรื่องแล้ว ต้องออกมาจับคู่เพื่อทดสอบอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนว่าดีขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยออกมาอ่านประโยคในแต่ละฉากหน้าชั้นเรียนจนครบทุกคน แล้วครูก็ให้นักเรียนจับกลุ่มกันเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มแล้วนำบทสนทนาที่ตนเองได้รับมารวมกันจนเกิดเป็นเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งเขียนและสร้างสรรค์นิทานออกมาเป็นนิทานผลงานของกลุ่มด้วย

4. ขั้นสรุป นักเรียนนำประโยคที่ได้จากเรื่องนิทานนำมาดัดแปลงคำศัพท์และประโยคจากนิทานที่เรียนในหน่วยการเรียนรู้ สรุปเนื้อหา ประเด็นสำคัญของเรื่องได้ และเกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์เรื่องขึ้นมาใหม่โดยใช้เค้าโครงจากเรื่องที่ได้อ่านมาแล้ว เกิดความเข้าใจและในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผลในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

ผลการใช้แผนการเรียนรู้ที่ใช้นิทานนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน มีความกระตือรือร้นในการฝึกอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ เพราะนักเรียนได้ฝึกอ่านและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งนิทานที่มีความหลากหลายและมีความน่าสนใจที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้และอยากเรียนในหน่วยการเรียนรู้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัด จังหวัดจันทบุรี จากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ มีจำนวนผู้เรียนที่มีความสามารถสนทนาภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้น มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 94.87

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัด จังหวัดจันทบุรี หลังจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านช่องกะพัด จังหวัดจันทบุรี จำนวน 39 คน มีผลคะแนนการเรียนภายหลังการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีขึ้น มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 94.87 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่นำนิทานมาประกอบจัดการเรียนรู้นั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น เพราะวิธีสอนวิธีสอนจากการใช้นิทานประกอบจัดการเรียนรู้เป็นวิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์จริงในการเรียนในชั้นเรียน นักเรียนได้ออกมาแสดงความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และสร้างสรรค์ผลงานออกมาด้วยตนเอง เกิดความภูมิใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่คิดว่าภาษาอังกฤษยากและน่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น สามารถอ่านเรื่องที่ยาวขึ้นได้ อ่านจับใจความบทความที่เป็นภาษาอังกฤษได้ และนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตรงจากการปฏิบัติเมื่อนักเรียนได้ดูและลงมือปฏิบัติเองทำให้เกิดความจำที่ถาวรและต่อเนื่องไปยังทักษะอื่นๆ

ความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี หลังจากการใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้นภายหลังจากการจัดการเรียนรู้นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้คัดเลือกนิทานภาษาอังกฤษหลากหลายรูปแบบคือนิทานภาพสีโปสเตอร์ นิทานประกอบภาพเคลื่อนไหววีดิโอ นิทานพื้นบ้าน และรูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากประสบการณ์จริงซึ่งมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา สามารถดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นิทานแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันและสามารถเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยพบว่านิทานที่ใช้เทคนิคหลากหลายทั้งภาพ เสียง ประกอบการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น รวมทั้งมีท่าทางประกอบการเล่าเรื่องจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เราทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านช่องกะพัต จังหวัดจันทบุรี ภายหลังจากการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การคัดเลือกนิทานควรคำนึงถึงประเภทของนิทานให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ถ้าหากนิทานเป็นเรื่องยาวครูผู้สอนควรแบ่งนิทานเป็นตอนๆ ทั้งนี้เพราะการตัดทอนเรื่องหรือข้อความให้สั้นลงเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำข้อมูลที่เป็นความคิดรวบยอดและรายละเอียดได้ดีกว่าเรื่องหรือข้อความที่ยาวๆ นอกจากนี้การแบ่งนิทานออกเป็นตอนๆ ทำให้ผู้สอนสะดวกในการจัดเตรียมเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้สอนควรเตรียมเครื่องเล่น รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการสอนให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของสื่อและอุปกรณ์ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องก่อนดำเนินการสอนเพื่อให้เกิดความราบรื่นในขณะสอนและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนให้มากที่สุด
3. ครูผู้สอนควรหานิทานที่มีความหลากหลายในการเล่าและสอดแทรกข้อคิด เพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กนักเรียนในการเรียนแต่ละชั่วโมงอีกด้วย
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการอย่างชัดเจน มีการสาธิตและตรวจสอบความเข้าใจเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ครูผู้สอนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงเรื่องปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียน ให้นักเรียนออกความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อเกิดการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานประกอบการจัดการเรียนรู้ในสาระอื่นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521** (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2552). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2549). **แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553)**.
- วิไลลักษณ์ ลาจันทร์. (2548). **การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้การ์ตูนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมปอง สุคำภา; และสุชาดา เบาะเปลี่ยน. (2557). **คู่มือครูสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ป.4**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท จำกัด.
- สมศักดิ์ ปรีบูรณ์. (2542). **นิทานความสำคัญและประโยชน์. วารสารวิชาการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**. 2: 47-64.
- สุมนชา วงษ์สวัสดิ์. (2552). **การใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมนนทรี กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Harmon, L. (2003). 51 Eddie Harmon-Jones Department of Psychology, University of Wisconsin-Madison, 1202 West Johnson Street, Madison, WI 53706.
- Lier, Leo van (1995). **Introducing language awareness**. Lier. London: Penguin, 1995. pp. Other books in the series include *Introducing Applied Linguistics*, *Introducing Discourse Analysis*, and *Introducing Listening*.
- Shepard. (1996). 1 Apamin-sensitive Ca(2+)-activated K+ Channels Regulate Pacemaker Activity in Nigral Dopamine Neurons. Ping HX1, Shepard PD. 1996 Feb 29; 7(3): 809-14, https://are.berkeley.edu/~sbarto/boren_shep.pdf, access on 08/08/2016.
- Skimming. <http://phisithphornsri.exteen.com>, access on 14/09/2016.

NBUE010: ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา

A STUDY ON THE ACHIEVEMENT OF GEOGRAPHY LEARNING OF PRATHOM 5 STUDENTS AT WATPUJAO SCHOOL SUPHANBURI PROVINCE WITCH CIPPA MODEL

นางลักษณ งามวาจา¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนนักเรียน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา จำนวน 3 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86.67

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.13

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การสอนแบบชิปปา

Abstract

This research aims to study and compare student achievement. Geography student of Prathomsuksa 5 at Watpujao School Suphanburi Province. Using teaching techniques CIPPA Model. The population in this research is the student of the 5 Watpujao School. Suphanburi Province. second semester of academic year 2559 the number of 15 students. The tools used in this research include lesson plans and CIPPA 3 plan and test achievement geography 30 items statistics used in data analysis included descriptive statistics and the difference of the average (Mean. difference).

The finding revealed that

1. The achievement. Geography students of Prathomsuksa 5 at Watpujao School, Suphanburi Province. Using teaching techniques Cippa Model students had passed the threshold level up to 86.67 percent.

2. The achievement of Geography Learning on Time for Witch Cippa Model Of Prathomsuksa 5 Students at Watpujao School, Suphanburi Province practice was high than before 63.13 percent.

Keywords: The learning achievement, Teaching CIPPA

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องรู้จักนำวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และจะต้องรู้วิธีการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการคิดการจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ (กรมวิชาการ. 2551) โดยสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ยังประสบปัญหาสำคัญอยู่หลายประการ โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเนื้อหาภูมิศาสตร์เป็นเนื้อหาที่ยากสลับซับซ้อนต้องใช้การวิเคราะห์ และตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อสังคม คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ต้องใช้เทคนิคและวิธีการเทคโนโลยี สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องรู้จักการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันการสอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย โดยครูผู้สอนพยายามป้อนความรู้ให้นักเรียนมากเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความเครียด รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาของนักเรียนเป็นอย่างมาก

การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีหลัก 5 ประการ คือ 1) การให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน 3) การให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด 4) การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ และ 5) การให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (ทิศนา แชนมณี. 2545: 280) โมเดลชิปปาเป็นรูปแบบการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้การทำงานของกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและค้นพบคำตอบในบทเรียน ซึ่งลักษณะการเรียนรู้ของโมเดลชิปปาจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐาปนกรณ์ แก้วมาเมือง (2554) และอัศวิน พุ่มมรินทร์ (2556) การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) จึงน่าจะเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมรูปแบบหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

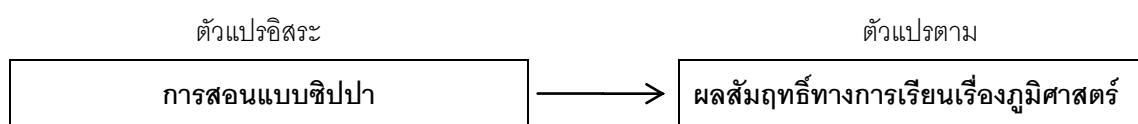
จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้จากการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) ช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นการจัดการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการนี้มาทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียน

เรื่อง ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model) ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเรื่องภูมิศาสตร์จากการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา ซึ่งครอบคลุม พฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การสอนแบบชิปปา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด สามารถค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปาได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลองเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 3 แผน ในแต่ละแผนมีการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นที่

1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่ม ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุป ขั้นที่ 6 ขั้นการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 10 ชั่วโมง

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน 3) แบบประเมินใบงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปา ในเรื่องรูปแบบของการจัดกิจกรรม วิธีวัดและประเมินผล มีการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากนั้นดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปา จำนวน 3 แผน กับนักเรียนที่เป็นประชากร จำนวน 15 คน ในกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนการสอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการแสวงหาความรู้เดิม ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุป ขั้นที่ 6 ขั้นการแสดงผลงาน และขั้นที่ 7 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้ง 9 ชั่วโมง จากนั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบประเมินใบงานเรื่องภูมิศาสตร์ และแบบบันทึกผลหลังสอน หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 3 แผนแล้ว ให้นักเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน ระยะเวลาในการทดลองระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปา มีการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังนี้

ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปา

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา จำแนกตามเกณฑ์การประเมิน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ ผลสัมฤทธิ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
25-30	80-100	ดีมาก	7	46.67	25.00	1.53
19-24	70-79	ดี	6	40.00	21.00	1.41
13-18	60-69	น่าพอใจ	2	13.33	16.50	0.71
7-12	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-6	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			15	100		

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการสอนแบบชิปปา มีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25 -30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80 -100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ค่าเฉลี่ย 25.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.53 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 19-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ค่าเฉลี่ย 21.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.41 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-18 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 60-69 ซึ่งอยู่ในระดับ น่าพอใจ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ค่าเฉลี่ย 16.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนแบบชิปปา

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนแบบชิปปา

การสอบ	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	N	μ	σ	MD.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	7	16	15	12.73	3.37	9.47	63.13
หลังเรียน	19	28	15	22.27	3.31		

จากตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการสอนแบบชิปปา จำนวน 15 คน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 7 คะแนน คะแนนสูงสุด 16 คะแนน ค่าเฉลี่ย 12.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.37 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 19 คะแนน คะแนนสูงสุด 28 คะแนน ค่าเฉลี่ย 22.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.31 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง

ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.47 คิดเป็นร้อยละ 63.13

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.13 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยหลังจากการใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปามีผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้รับการสอนแบบชิปปา นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียน ตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 อาจเป็นไปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งตนเองแล้วยังต้องพึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อนๆ บุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (process skills) ต่างๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้อย่างเต็มตัว ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย อย่างเหมาะสม และจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เข้าใจลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ ทิสนา แชมมณี (2542: 2-3) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่มีที่มาจากแนวคิดทางการศึกษาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่อง “การเรียนรู้โดยการกระทำ” หรือ “Learning by Doing” (Dewey. 1963) อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัตินับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้รักเรียนซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้เท่ากับเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ว่าอยู่ที่นักเรียนมากกว่าอยู่ที่ครูผู้สอน ดังนั้นนักเรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ การที่จัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ได้ผลดีสูงสูดนั้น ก่อนอื่นต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า “ศูนย์กลาง” นั้นคืออะไรหรือเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางคงไม่ได้หมายถึงการจัดนักเรียนไปนั่งรวมกันอยู่กลางห้องเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของห้องเรียน ข้อความที่ว่า “ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง” หมายถึง “การให้นักเรียนเป็นจุดสนใจ (Center

of Attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ” และบทบาทในที่นี้หมายถึงบทบาทอื่นใดนอกจากบทบาทในการเรียนรู้ ซึ่งถ้าทำให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังคงคล้องกับ ฐานปรกรณ์ แก้วมาเมือง (2554: 88-89) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีวิกรม์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 6) นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ มะลิจันทร์ อรรถพร (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องผลของการเรียนการสอนซิปปาเสริมด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์และแผนที่ความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ โดยใช้การเรียนการสอนซิปปาเสริมด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์และแผนที่ความคิดก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2. นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การเรียนการสอนซิปปาเสริมด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์และแผนที่ความคิด ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 14.22 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.09 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับจากการสอนแบบซิปปาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนการจัดการสอนแบบซิปปานักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12.73 คะแนน และภายหลังการจัดการสอนแบบซิปปานักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 22.27 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนระดับดีมาก มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ค่าเฉลี่ย 25.00 นักเรียนที่ได้ระดับดี มี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ค่าเฉลี่ย 21.00 นักเรียนที่ได้ระดับพอใช้ มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ค่าเฉลี่ย 16.50 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกรัตน์ นาครชตะอมร (2549: 109-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 53 คน โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี 1 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบซิปปา มีค่าประสิทธิภาพ 81.03/82.59 2) ผลการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบซิปปาก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังการเรียนด้วยรูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนก่อนเรียน

3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา พบว่า นักเรียนเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา อยู่ในระดับเห็นมากด้วย โดยมีความคิดว่าการให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง สนุกสนานกับการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และทำให้เข้าใจบทเรียนได้เร็ว และยังคงสอดคล้องกับทฤษฎี บูรณาการ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ระหว่างการสอนแบบชิปปากับการสอนแบบโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบชิปปาหลังเรียนมีคะแนนทดสอบสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบโครงงานหลังเรียนมีคะแนนทดสอบสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบชิปปามีคะแนนทดสอบสูงกว่าการสอนแบบโครงงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะในการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปู่เจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model) หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.47 คิดเป็นร้อยละ 63.13 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สามารถนำเทคนิคการสอนแบบชิปปามาประยุกต์ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เทคนิคการสอนแบบชิปปาควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนจะได้เตรียมความพร้อมและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลายทำให้ใช้เวลาในการสอนนานกว่าที่กำหนด ดังนั้นควรมีการปรับกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ นาครชัชชอมร. (2549). การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- ฐาปกรณ์ แก้วมาเมือง. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และการปฏิบัติตามหลักธรรม
สังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการ
จัดการเรียนรู้แบบซิปปา. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการการมัธยมศึกษา (กลุ่มการ
สอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แชมมณี. (2541). การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดล CIPPA. สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วารสารหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์.
- นภาวดี บุตรน้ำเพชร. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอนแบบ
ซิปปากับการสอนแบบโครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธโสธร จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.
- มะลิจันทร์ อรรถพร. (2553). ผลของการเรียนการสอนซิปปาเสริมด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์
และแผนที่ความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน.
- รชดา บัวไพร. (2552). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบโมเดลซิปปา
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัศวิน พุ่มมรินทร์. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA MODEL) เรื่อง ลำดับและอนุกรม ที่มีผล
ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

NBUE011: การศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึก
ทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

A STUDY OF READING AND SPELLING SKILLS OF GRADE 1 STUDENTS AT
NAYOKWATTANAKORN WATUDOMTANI SCHOOL NAKORNNAYOK PROVINCE USING
THE READING AND SPELLING PRACTICING TEMPLATES

ละอองดาว เปียดนอก¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด
2. ผลการศึกษาศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.50

คำสำคัญ: ความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด, แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

Abstract

This research aims to study of Reading and Spelling skills of Grade 1 Students at Nayokwattanakorn Wat Udomthani School, Nakornnayok Province, using the reading and spelling practicing templates. This research was conducted based on Quasi Experiment method, where the samples of this study were 8 primary schools students. The researchers employed Pre-test and Post-test examination to collect data from the said respondents. The statistics used in data analysis were descriptive statistics, composed of Standard Deviation and Mean difference

The finding revealed that;

1. The students' performances in reading and spelling practice were better than the students who did not use the reading and spelling practicing templates. Their scores were in the high satisfaction level.
2. The post-test scores of the students who use the reading and spelling practicing templates were higher than pre-test scores, where the percentage was 42.50.

Keywords: Thai reading and spelling, Reading and Spelling Practice

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายเฉพาะ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายคือการแก้ไขปัญหาเด็กประถมศึกษาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้โดยการปรับปรุงการเรียนการสอนที่เห็นผลสัมฤทธิ์ชัดเจนและกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออกเขียนได้ 100% นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่อง มีผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระภาษาไทยสูงขึ้น นักเรียนมีทักษะการคิด อ่าน และวิเคราะห์ ตามแนวทางประเมินผลนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4)

ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นเรื่องทักษะ จะแยกเนื้อหาสาระของทักษะแต่ละชั้นปีโดยเด็ดขาดไม่ได้ จำเป็นจะต้องมีกระบวนการฝึกทักษะต่างๆ ให้ต่อเนื่องกันไป เนื้อหา เช่น การอ่านและการเขียนสะกดคำ การอ่านจับใจความ การเลือกใช้คำให้ตรงตามความหมาย การเขียนแสดงความรู้สึก ความคิดประสบการณ์ ความต้องการจินตนาการ การนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องสอนทุกชั้นในเรื่องทักษะภาษา แต่ละชั้นจะมีเนื้อหาในการฝึกทักษะที่เพิ่มความซับซ้อนและยากมากขึ้น เช่น จำนวนคำพ้องมากขึ้น ประโยคที่ไวยากรณ์ซับซ้อนมากขึ้น เรื่องที่นำมาอ่านยาวขึ้น (กรมวิชาการ. 2544: 22)

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาแล้วพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สมรรถภาพที่มีปัญหาได้แก่ ทักษะการอ่านและการเขียน ปัญหาคือการออกเสียงพยัญชนะ สระ คำ

ควบกล้ำไม่ชัดเจน การแจกลูกสะกดคำ การใช้หลักภาษาไทยไม่ถูกต้อง การแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียนหากครูไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำแก่นักเรียนในระยะเริ่มเรียน การอ่านของนักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำเมื่ออ่านหนังสือมากขึ้น ทำให้สับสนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหามากของนักเรียนไทยในปัจจุบัน ผลจากการอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนในวิชาอื่นๆ ด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ. 2546: 134)

จากข้อมูลสภาพปัญหา ความสำคัญ และหลักการดังกล่าว ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทั้งความรู้ ทักษะการคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้เกิดความรู้ ความแม่นยำในการจดจำง่ายขึ้น และเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก พบว่านักเรียนมีปัญหาทางด้านการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดไม่ถูกต้อง เมื่อเรียนอ่านสะกดคำไม่ได้ย่อมส่งผลทำให้นักเรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องด้วยเช่นกัน สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำและการที่นักเรียนอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดไม่ถูกต้องยังส่งผลกระทบต่อผลการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีกด้วย

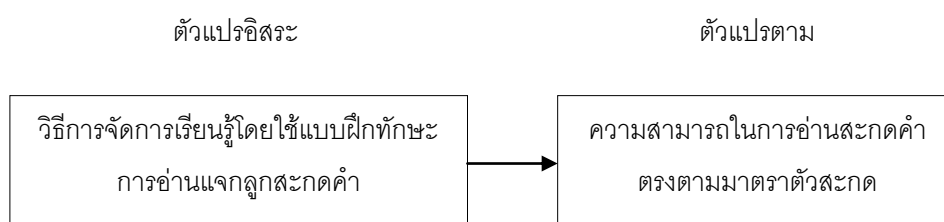
ผู้วิจัยได้คิดหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้ศึกษาหาหนังสือทั้งเก่าและใหม่นำมาแก้ปัญหา จึงพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยการนำแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำมาใช้กับนักเรียนจำทำให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะเพื่อนำมาพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดทั้ง 8 มาตราได้อย่างถูกต้องซึ่งวัดได้จากคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หมายถึง สื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะให้นักเรียนเกิดความแม่นยำและความชำนาญในด้านการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด จำนวน 8 ชุด โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก
2. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กน
3. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กม
4. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่เกย
5. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่เกอว
6. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กก
7. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กด
8. เรื่อง การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการวัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research)

กลุ่มประชากรที่ศึกษา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 8 คน ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 16 แผน
2. แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 ชุด
3. แบบทดสอบความสามารถ เรื่องการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ

วิธีการทดลอง

ชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นดำเนินการสอนตามแผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 16 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนและรวบรวมคะแนนที่ได้จากการทดสอบและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาวัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาวัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
16-20	80-100	ดีมาก	4	50.00	18.25	0.96
11-15	70-79	ดี	4	50.00	14.50	0.58
6-10	60-69	พอใช้	-	-	-	-
0-5	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
รวม			8	100		

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ค่าเฉลี่ย 18.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ค่าเฉลี่ย 14.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดระหว่าง
คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	M.D.	ร้อยละ
1	9	18	9	45.00
2	8	19	11	55.00
3	7	15	8	40.00
4	8	14	6	30.00
5	7	15	8	40.00
6	8	17	9	45.00
7	7	14	7	35.00
8	9	19	10	50.00
$\bar{X}$	7.88	16.38	59.25	42.50
S.D.	0.83	1.54		

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดก่อนการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ มีคะแนนสูงสุด 9 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 7 คะแนน ค่าเฉลี่ย 7.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ส่วนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ มีคะแนนสูงสุด 19 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 14 คะแนน ค่าเฉลี่ย 16.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.54 และผล
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 59.25 คิดเป็นร้อยละ 42.50

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนสอบวัดความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวิพัฒนกร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึก
ทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำก่อนเรียนและหลังเรียน

การเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	M.D.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	7	9	7.88	0.83	59.25	42.50
หลังเรียน	14	19	17.13	1.54		

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดก่อนเรียนมี
คะแนนต่ำสุด 7 คะแนน คะแนนสูงสุด 9 คะแนน ค่าเฉลี่ย 7.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ส่วนความสามารถ
การอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดหลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 14 คะแนน คะแนนสูงสุด 19 คะแนน ค่าเฉลี่ย
17.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.54 ความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.25 คิดเป็นร้อยละ 42.50

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลการศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี ที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ มีความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดี ขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียน ตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้เป็นเพราะการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำนั้นสามารถช่วยให้เด็กเกิดทักษะการอ่านสะกดคำและ การออกเสียงพยัญชนะ และ สระ ได้อย่างถูกต้อง เกิดความแม่นยำและความชำนาญในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546: 188) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ และยังสอดคล้องกับวิจัยของกอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2555: 86-90) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่าเป็นการ เสริมสร้างองค์ความรู้ การอ่านมีส่วนช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ทั้งเพิ่มพูนองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ให้เกิดมุมมองที่แตกต่างไปจากความรู้หรือความคิดเดิมของผู้อ่าน รวมทั้งเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความรู้เพิ่มขึ้น เป็นผู้รู้เท่าทันเหตุการณ์ สามารถนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาตนเอง ให้มีแนวทางการดำเนินชีวิต และการประกอบสัมมาอาชีพให้เป็นไปในแนวทางที่ดีงามได้

2. ความสามารถในการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เพราะการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้นตามที่สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 53) ได้สรุปความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยส่งเสริม สร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และไพบุลย์ มูลดี (2546: 48) ได้สรุปความหมายของแบบฝึกทักษะ คือ ชุดฝึกการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นให้นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้วเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญและฝึกกระบวนการคิดมากขึ้น ทั้งยังมีประโยชน์ในการลดภาระการสอน

ให้กับครูอีกทั้งพัฒนาความสามารถของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้สอดคล้องกับเนวรัตน์ ชื่นมณี (2540: 33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่าแบบฝึกจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษา เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะเรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกไปทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้และนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก นอกจากนี้แล้วยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวัฒนาร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ จึงขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากร คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 คน แต่ในการศึกษาความสามารถในการอ่านสะกดคำนั้นสามารถทำได้กับกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมาก โดยการกำหนดแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำให้เหมาะสมกับผู้เรียน จะทำให้เกิดประสิทธิภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในแต่ละหน่วยการเรียนนั้น ควรมีการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดก่อนและเนื้อหาควรมีการให้ตัวอย่างเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ นอกจากสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ควรมีการนำแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำไปเปรียบเทียบกับวิธีการสอนอื่น เพื่อเป็นการส่งเสริม พัฒนา และหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542** แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). **ผลงานทางวิชาการสู่...การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.
- ไพบุลย์ มูลดี. (2546). **การพัฒนาแผนและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เนาวรัตน์ ชื่นมณี. (2540). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก เรื่อง เปิดหาย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินุณานิพนธ์ปรินุญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

NBUE012: การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนานคร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้

A STUDY OF THE CRITICAL THINKING ABILITIES OF PRATOMSUKSA 4 STUDENTS AT NAYOKWATTANAKORN WATUDOMTANI SCHOOL, NAKORN NAYOK PROVINCE BY USING 5W1H METHOD IN LEARNING MANAGEMENT

ภคพร เครือจันทร์¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนานคร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนานคร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนนักเรียน 19 คน ได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) มีเครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนานคร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนานคร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.33

คำสำคัญ: ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H)

Abstract

This research aims to study and compare the Critical Thinking Abilities of Pratomsuksa 4 students at Nayokwattanakorn Watudomtani School, Nakornnayok Province. The researchers employed the Quasi Experimental Research, using the 5W1H Questioning Method for Learning management to collect the data from the selected respondents. The sampling of this study were 19 students in Grade 4 at Nayokwattanakorn Watudomtani School, Nakornnayok Province, those students undertaken the second semester of 2016 academic year. To analyse the data obtained from the respondents, the researchers used an achievement and the discrimination test, together with the descriptive statistics such as Standard deviation and Mean difference. The research results that the confidence of the achievement test was 0.70, and this research also revealed that;

1. All respondents (100 per cent) at Pratomsuksa 4 at Nayokwattanakorn Watudomtani School, Nakornnayok province passed the Critical Thinking Ability of by Questioning Method (5W1H) in Learning Management.
2. Critical Thinking Ability of Pratomsuksa 4 at Nayokwattanakorn Watudomtani School, Nakornnayok province by Questioning Method (5W1H) in Learning Management. The posttest higher the pretest different intending 53.33.

Keywords: The ability to Critical Thinking, Questioning Techniques (5W1H)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะทางระบบการคิดที่สำคัญสำหรับผู้เรียนที่จะพิจารณาสิ่งเร้าหรือสารจากการฟังหรือการอ่าน เพื่อประเมินค่าแล้วสรุปเลือกนำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและเหมาะสมเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และถ่ายทอดองค์ความรู้สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้และต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการพัฒนาทั้งในด้านทักษะการคิด ลักษณะการคิด หรือกระบวนการคิดเพราะเป็นการเรียนรู้ การพัฒนาการคิดจะต้องเชื่อมโยงกันและกันตลอดเวลา เพราะการคิดเป็นกระบวนการทางสมองในการจัดและกระทำข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามา การคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคล ที่บุคคลใช้สร้างความหมายความเข้าใจในสรรพสิ่งต่างๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ การคิดมีลักษณะเป็นกระบวนการ หรือวิธีการพัฒนาฝึกฝนได้ ทำแทนกันไม่ได้ สภาพแวดล้อม ประสบการณ์มีอิทธิพลทำให้เกิดการคิดและการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2557: 3) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยมีความมุ่งหวังให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 62) อีกทั้งพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 (แก้ไขปรับปรุง) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 2 และข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 26)

การนำเทคนิคการตั้งคำถามมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นเทคนิคสำคัญในการแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลวิธีการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดหาเหตุผลด้วยการตอบคำถาม และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่จะทำให้อุ้เรียนหาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ และเกิดความเข้าใจเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น การคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) จะสามารถช่วยไล่เรียงความชัดเจนในแต่ละเรื่องที่เรากำลังคิดเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์วิเคราะห์ได้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา อีกทั้งยังเป็นการทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในการเรียนรู้ทุกรายวิชาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขต่อไป

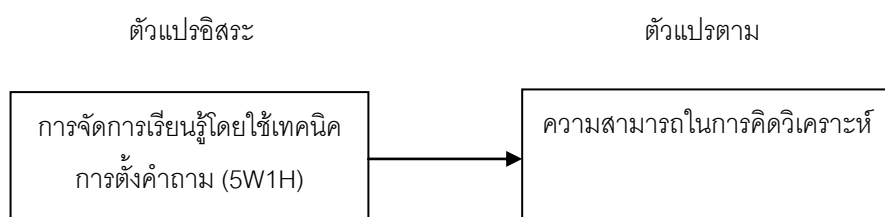
จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น เป็นการช่วยให้การคิดต่างๆ อยู่บนรากฐานของตรรกะและความน่าจะเป็นไปได้ อย่างมีเหตุมีผล รู้ความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ สามารถพิจารณาได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากอะไร ทำให้การพิจารณาเรื่องราวเป็นลำดับ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผลและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H)
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณา ตีความ ไตร่ตรอง จำแนก แยกแยะ จากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นกระบวนการคิดแก้ปัญหาที่มีระบบ เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถวัดได้จากคะแนนผลการทดสอบจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เทคนิคการตั้งคำถาม หมายถึง แนวทางการสอนให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์โดยใช้คำถามว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่ผู้สอนจัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร มีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) สื่อ และการวัดผลประเมินผล

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำเทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) มาใช้กับผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ กำหนดสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนวิเคราะห์ เช่น บทความ นิทาน เรื่องราวเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากข่าว บทเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม กำหนดปัญหา ประเด็นข้อสงสัยจากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญจากเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ เช่น อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดภาวะโลกร้อน

ขั้นที่ 3 ขั้นการหาคำตอบ ให้นักเรียนนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ไปเกี่ยวข้องกันและพิจารณา แยกแยะ ไตร่ตรอง จากสิ่งที่วิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ซึ่งประกอบด้วย Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) How (อย่างไร) เพื่อนำมาหาคำตอบ

ขั้นที่ 4 ขั้นอภิปราย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีแนวความคิดที่หลากหลายและมีการใช้ความคิดไตร่ตรอง คาดคะเนผลที่จะเกิด

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป เป็นการรวบรวมประเด็นสำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบ หรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนนักเรียน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน ใช้สอนแผนละ 1 ชั่วโมง ซึ่งมีการจัดกิจกรรม ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม ขั้นที่ 3 ขั้นการหาคำตอบ ขั้นที่ 4 ขั้นอภิปราย และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

วิธีการทดลอง

ชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นดำเนินการสอนตามแผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนและรวบรวมคะแนนที่ได้จากการทดสอบและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
25-30	80-100	ดีมาก	7	36.84	25.67	0.82
19-24	70-79	ดี	12	63.16	20.83	1.70
13-18	60-69	น่าพอใจ	-	-	-	-
7-12	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-6	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			19	100		

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 ค่าเฉลี่ย 25.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 19-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 63.16 ค่าเฉลี่ย 20.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.70

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	μ	σ	MD.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	2	10	6.63	2.09	16.00	53.33
หลังเรียน	19	27	22.63	2.79		

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน คะแนนสูงสุด 10 คะแนน ค่าเฉลี่ย 6.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.09 ส่วนความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน มีคะแนนต่ำสุด 19 คะแนน คะแนนสูงสุด 27 คะแนน ค่าเฉลี่ย 22.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.79 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.00 คิดเป็นร้อยละ 53.33

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับขึ้นไปร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนาวัดอุดมธานี ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียน สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด การพิจารณาไตร่ตรองเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามนั้นทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาความคิดใหม่ๆ โดยกระบวนการถามจะช่วยขยายทักษะการคิด ทำความเข้าใจให้กระจ่าง ได้ข้อมูลป้อนกลับทั้งด้านการเรียนการสอนก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่างๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความท้าทาย โดยบทบาทผู้เรียน จะเรียนรู้จากคิดเพื่อสร้างข้อคำถามและคำตอบด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้ จะสามารถช่วยได้เรื่องความชัดเจนในแต่ละเรื่อง ที่เรากำลังคิดเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น ในบางครั้งการเริ่มคิดวิเคราะห์ ถ้าคิดอะไรไม่ออกให้เริ่มต้นถามตัวเอง โดยใช้คำถาม (5W1H) ถามตัวเอง นอกจากการใช้เทคนิค 5W1H แล้วอาจจะใช้เทคนิคการตั้งคำถามในลักษณะอื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2550: 42) กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านเหตุผลการคิด รู้จักใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ รู้จักตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ไตร่ตรอง ใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกัญญาภัธ ภัคนิรชากุล (2553) ที่วิจัยการพัฒนาความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้นิทานอีสปคำกลอนภาพสามมิติ กับเทคนิคคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบางกะปิ กรุงเทพฯ พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของจ่านง ทองช่วย (2551: 2) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้การสอนรูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเขาวง จำนวน 30 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายกวัฒนาวัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม (5W1H) ในการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามนั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระบบการความคิดของผู้เรียน โดยผู้สอนจะป้อนคำถามในลักษณะต่างๆ ที่เป็นคำถามที่ดี สามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียน (สุวิทย์ มูลคำ. 2545) ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2552) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อผู้เรียนยังไม่มีทักษะในการแก้ปัญหา ผู้สอนอาจใช้คำถามกระตุ้นให้ นักเรียนสามารถคิดและแก้ปัญหาไปตามลำดับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Allen Omstein (1987) (อ้างถึงใน นรินธร นนทมาลย์และรศ.ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา. 2555: 24) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ดีสัมพันธ์กับคำถามที่ดี คำถามควรมีลักษณะที่สามารถกระตุ้นผู้ตอบให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และเกิดความสนใจ และคำถามที่ดียังส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ โจจันี จะโนภาษ และคณะ (อ้างถึงใน นรินธร นนทมาลย์ และรศ.ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา. 2555: 24) กล่าวว่า คำถามของผู้สอนมีผลโดยตรง ต่อวิธีการคิด การแก้ปัญหาของนักเรียน การใช้คำถามที่ดีช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดในระดับต่างๆ และ รวมไปถึงการแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ทำให้พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับวิจัยของรัตนาลิงกุล (2550) ได้ศึกษาผลการสอดแทรกกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดขั้นพื้นฐานในการสอนที่มีต่อความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังการสอนคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เข้ารับการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของดอกลักษ์ วรรณ (2557) ได้ศึกษาผลการศึกษาศาสนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคหาคำตอบโดยประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชบุรณาราม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6153 คิดเป็นร้อยละ 61.53 รวมถึงยังสอดคล้องวุฒิชัย ไพค่านาม และคณะ (2555) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ภาคปลาย ปีการศึกษา 2554 จำนวน 78 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนหลังจากได้รับการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ 7 ทักษะย่อย คือ วิเคราะห์ความเหมือน วิเคราะห์ความแตกต่าง วิเคราะห์ความคล้ายคลึง วิเคราะห์ความขัดแย้งหรือตรงกันข้าม วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงทำนาย วิเคราะห์ส่วนรวมส่วนย่อย วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการปฏิเสธ จำนวน 12 กิจกรรม ใช้เวลาในการฝึกกิจกรรมจำนวน 10 ครั้งแล้วนั้น พบว่าผู้เรียนมีระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน โดยร้อยละ 84.62 ของผู้เรียนมีระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ผู้สอนอาจนำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับหลายๆ วิชาได้

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ ให้เข้าใจ รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและควรคำนึงถึงเวลา เพื่อให้แต่ละขั้นการเรียนรู้มีขั้นตอนระยะเวลาที่กำหนดไว้และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม ควรจัดให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน ไม่ควรข้ามขั้นตอน และควรนำการเสริมแรงหรือการให้รางวัลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการสอนคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคอื่นๆ หรือนำไปใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อศึกษาว่ามีความเหมาะสมและได้ผลเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาภัส ภัคนิษฐากุล. (2553). การศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในด้านการคิด วิเคราะห์ โดยใช้นิทาน
อีสปคำกลอนภาพสามมิติ กับเทคนิคคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
บ้านบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
สำนักงานเขตบางกะปิ.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.
- จำนง ทองช่วย. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์โดยใช้
การสอนรูปแบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ดอกลักษ์ วรรษศ (2557). **ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค
หมวกความคิดหกใบประกอบการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
วัดราษฎร์บำรุง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี**. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2.
- นรินทร์ นนทมาลย์ และรศ.ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2555). ผลของการแทรกเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในวิดีโอ
บรรยายออนไลน์บนเว็บ 2.0 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของ
นิสิตปริญญาตรี. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา สิงห์กุล. (2550). **ผลการสอดแทรกกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดขั้นพื้นฐานในการสอนที่มีต่อ
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสต
รมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วุฒิชัย ไพคำนาม. (2555). **การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์)**. โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2552). **กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา
ตามมาตรฐานหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **การพัฒนาทักษะ
การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ**. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์นันท์. (2550). **ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียน**. นนทบุรี: ซี.ซี.นอลลิคจีลิงคส์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบความคิด**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

NBUE013: การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี

The Construction of Learning Activities Packages in Science Subject 4 For Grade 8 Students, The Chonburi Sport School

วัลวิภา เจริญวงศ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่อง ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 3) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางทฤษฎีและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุด กิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4) ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนภายหลัง เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี ได้รับคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันและเก็บตัวทีมชาติของโรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 35 คน โดยวิธีสุ่ม อย่างง่าย 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน ดำเนินการสอนในห้องเรียน จำนวน 21 ชั่วโมง และศึกษาด้วยตนเองใน ระหว่างเก็บตัวชุดกิจกรรมละ 1 สัปดาห์ ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางทฤษฎีของวิชาวิทยาศาสตร์ แบบวัดทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรม การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่อง ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน กีฬาจังหวัดชลบุรีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มีค่าเท่ากับ 83.91/85.91 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่อง ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ภายหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี เยี่ยม ($\bar{X} = 27.72$) 3) ผลสัมฤทธิ์ทางทฤษฎีและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของ นักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่อง ระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ สำหรับ นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่อง ระบบต่างๆ ใน ร่างกายมนุษย์และสัตว์ สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research was to constructed the Learning Activities Packages in Science Subject 4 by 3 objectives: 1).Construction and monitoring quality about learning Activities Packages in Science Subject 4 For Grade 8 Students The Chonburi Sport School 2) Evaluation learning activities packages in Science, the simple were 35 athletes who elected to join the competition for the nation team and study the learning satisfaction. Grade 8 students the Chonburi Sport School belong to Institute of Physical Education. Ministry of Tourism and Sports. 3)The instruments were used in the experiment including the experiment was leaning Activities Packages in Science Subject 4, The academic achievement test, 4)The scientific procedures skill test, and the learning satisfaction assessment test. Conducted in classroom by students receives each one for learning activities packages and explanation used practice. Learning content, main idea and objectives learning. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, effectiveness index and t-test. The results of the research were as follow: 1) The effectiveness index of learning Activities Packages in Science Subject 4 about the system in the human and animal body was 83.90/85.91 2) The academic achievement of the students posttest is higher than participate in the activities packages were higher at the 0.05 level of significance. 3) The scientific procedures skill of the students after participate in the activities packages were higher at the 0.05 level of significance. 4) The satisfactions of students who learning through activities packages in science subject 4 were the good level.

Keyword: The Learning Activities Packages in Science Subject 4, Achievement in Learning Science.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาของสังคมไทยมุ่งปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554 มาตรา 22 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 ระบุว่าความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังระบุแนวทางการจัดการศึกษาสาระสำคัญ คือ การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ให้การศึกษาพัฒนาด้านความรู้ ทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระบวนการเรียนรู้เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ถือหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด นอกจากนี้แล้วหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตาม

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา เป็นโรงเรียนที่มีเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนกลุ่มพิเศษ คือ กลุ่มที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษาขึ้นมาใช้ อันเป็นไปตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งดำเนินการพัฒนาและใช้หลักสูตรฉบับแรกเรียกว่า “หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 สำหรับโรงเรียนกีฬา” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับโรงเรียนกีฬาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และผู้เรียน ตามเงื่อนไขหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา. 2552: 29-31)

ในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนกีฬา พบว่า ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนกีฬาส่งผลได้เป็นตัวแทนนักกีฬาของโรงเรียนซึ่งมีความจำเป็นต้องเข้าเก็บตัวเพื่อเตรียมตัวเข้าร่วมแข่งขันกีฬาระดับประเทศและระดับชาติเป็นเวลานานแต่นักเรียนสามารถกลับมาเรียนได้ในบางช่วง จึงทำให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนน้อยมากเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนเรียนไม่ทันเพื่อน จนส่งผลด้านจิตใจในที่สุดก็ลาออกกลางคัน และที่สำคัญทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ในการช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าเก็บตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ จำเป็นที่ทางโรงเรียนต้องค้นคว้าหาวิธีการและนวัตกรรมเพื่อนำมาแก้ปัญหาที่ ซึ่งประการแรกต้องให้นักเรียน มีโอกาสได้ศึกษา ทบทวนและทำงานส่งโดยมีเอกสารได้ศึกษาภายหลังจากการเรียนในแต่ละครั้ง ซึ่งนวัตกรรมประเภทชุดกิจกรรมการเรียน คือ ชุดการเรียนหรือชุดการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึง สื่อการสอน ที่ครูเป็นผู้สร้างประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิด และองค์ประกอบอื่นเพื่อให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ ชุดกิจกรรมเป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเองมีอิสระในการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูต้องเป็น ผู้วางแผน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสื่อ วัสดุอุปกรณ์หลายชนิดประกอบเข้ากันเป็นชุดเพื่อเกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ (ดำรงศักดิ์ มีวรรณ. 2552: 17)

การนำแนวความคิดการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ได้พบในการจัดการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งการเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 มาประกอบการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนและค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนั้น จึงได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นมาเพื่อใช้พัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้ถูกต้องในเวลาจำกัดตามหลักสูตรกำหนด และผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ถูกต้องในวิชาวิทยาศาสตร์

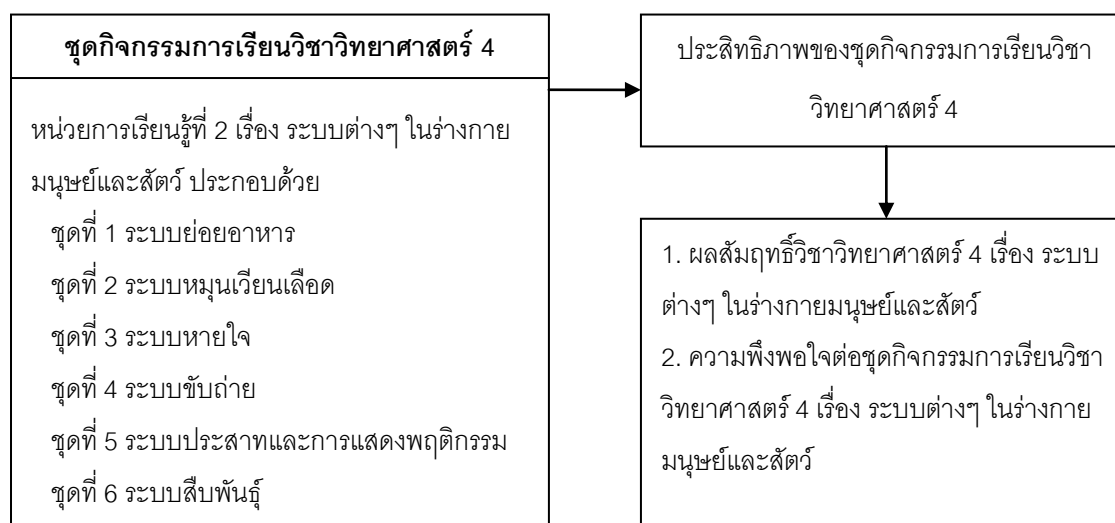
ด้วยวิธีการต่างๆ และนำมาใช้เป็นประสบการณ์ตรง อีกทั้งยังทำให้ครูทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนภายหลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนระหว่างก่อนและ หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ภายหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ หมายถึง สื่อ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นประกอบด้วยสื่ออุปกรณ์หลายชนิดประกอบเข้าเป็นชุด เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ทางด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4 สำหรับ นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งให้นักกีฬาในกลุ่มตัวอย่างใช้ปฏิบัติกิจกรรมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิทยาศาสตร์ 4 แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบวัดความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการ เรียนวิทยาศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง คะแนนในการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำความรู้ที่เกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ไปใช้ โดยวัดจากคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ

4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความสามารถ และความชำนาญในการคิด เพื่อค้นหา ความรู้ และการแก้ไขปัญหา โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือ การสังเกต การวัด การคำนวณ การจำแนก การ หาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับเวลา การจัดกระทำ และสื่อความหมายข้อมูล การลงความคิดเห็น การพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดนิยาม การกำหนดตัวแปร การทดลอง การวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

5. ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรม ของผู้เรียนที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ ในด้านการเรียนการสอน เนื้อหาและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหลังเรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ โดยได้พิจารณาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านความสนใจ ด้านความมุ่งมั่น อดทน รอบคอบ ด้านความซื่อสัตย์ ประหยัด ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านความมีเหตุผล ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการ วิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่ม เดียว (One Group Pretest-Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 68 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี ได้รับคัดเลือกเพื่อเข้าร่วม การแข่งขันและเก็บตัวทีมชาติของโรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 35 โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลอง การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4 ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการ เรียนวิทยาศาสตร์ 4 จำนวน 6 ชุดกิจกรรม ในแต่ละชุดกิจกรรม ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารสำคัญ คู่มือนักเรียน บัตรคำสิ่ง แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แยกเป็นกิจกรรมในห้องเรียนใช้ เวลาทั้งหมด 21 ชั่วโมง โดยใช้ชั่วโมงเรียนวิทยาศาสตร์ 4 ดำเนินการ และศึกษาด้วยตนเองชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างละ 1 สัปดาห์

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่องระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางทฤษฎี เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 และแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่องระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

วิธีการทดลอง

การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมทีละ 3 ชั่วโมง ดำเนินการสอนโดยสอนในห้องเรียน และศึกษาทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน นำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนก่อนทำกิจกรรม ชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ในแต่ละชุดกิจกรรม ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่องระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ อธิบายการใช้ชุดกิจกรรม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน เพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ในแต่ละชุดกิจกรรม สรุปผลการ ทำกิจกรรมตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และเฉลยใบงาน มอบหมายให้ศึกษาด้วยตนเอง แล้วนำชุดกิจกรรมที่ได้มอบหมายส่งครูในชั่วโมงต่อไป ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมให้ส่งภายใน 1 สัปดาห์ ในกรณีที่นักเรียนยังไม่กลับมาจากเก็บตัวให้ส่งโดยฝากส่งทางไปรษณีย์ได้ หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 6 ชุดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางทฤษฎีและแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน และใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 เรื่องระบบต่างๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ระยะเวลาในการทดลองระหว่างวันที่ 4 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 แต่ละหน่วยกิจกรรมได้ค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งทั้งชุดกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 83.91/85.91 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4

ชุดที่	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม	N	E1	E2	E1/ E2
1	เรื่องระบบย่อยอาหาร	35	84.29	85.81	84.29/85.81
3	เรื่องระบบหายใจ	35	85.14	85.81	85.14/85.81
4	เรื่องระบบขับถ่าย	35	82.57	85.81	82.57/85.81
5	เรื่องระบบประสาทและการแสดงพฤติกรรม	35	86.00	85.81	86.00/85.81
6	เรื่องระบบสืบพันธุ์	35	82.29	85.81	82.29/85.81
เฉลี่ย			83.91	85.91	83.91/85.91

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนภายหลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 27.72$) ตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ และมีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนภายหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน (40 คะแนน)	ระดับคุณภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	28-40	ดีเยี่ยม	26	74.29	29.23	1.24
75-79	25-27	ดีมาก	9	25.71	26.22	0.83
70-74	21-24	ดี	0	0	-	-
65-69	18-20	พอใช้	0	0	-	-
0-64	0-17	ปรับปรุง	0	0	-	-
รวม	-	ดีมาก	35	100	27.72	1.72

6.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนระหว่างก่อน และหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4

ผลสัมฤทธิ์	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.	t	P-value
ก่อนเรียน	11.14	3.46	14.60	3.39	25.49	.0000
หลังเรียน	25.74	1.29				

6.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ภายหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับของความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 โดยรวม

ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4	N = 35		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านชุดกิจกรรม	4.25	0.18	มาก	1
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.08	0.11	มาก	3
3. ด้านผลผลิต	4.24	0.22	มาก	2
รวม	4.19	0.53	มาก	

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่องการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 สำหรับนักกีฬาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ได้ อภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีการศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาสร้างอย่างละเอียด (ดำรงศักดิ์ มีวรรณ, 2552: 17) โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้ ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูต้องเป็นผู้วางแผน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษา มีการกำหนด เรื่องที่จะนำมาสร้างพร้อมกับกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้งส่วนที่เป็นด้านคำชี้แจง ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด/ประเมินผลที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมองเห็นเป็นรูปธรรม มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผ่านการทดลองให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย ที่กล่าวว่า การถ่ายโอนความรู้ใหม่มาใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานหรือความรู้เดิมที่มีอยู่ และได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรา จันทเปรมจิตต์ (2543) ได้

สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.67/88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาศาสตร์ 4 ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยชุดกิจกรรมดังกล่าวได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของหลักการเพื่อให้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ มีความชัดเจนทั้งนี้ ได้จากการศึกษาสภาพปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553: 17-18) ชุดกิจกรรมช่วยให้ฝึกเสริมทักษะ ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนสามารถนำมาแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลเป็นรายกลุ่มได้ดี ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนทราบดีถึงความก้าวหน้าของตนเอง เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็น อย่างดีว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด พร้อมกันนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมทำให้เข้าใจหลักการสร้าง ส่งผลให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพเป็นที่ น่าสนใจแก่ผู้เรียน มีคุณค่าสำหรับการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ ประการสำคัญคือการกำหนดกรอบ สารการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นการนำสาระการเรียนรู้หลักมาแตกออกเป็นสาระการเรียนรู้ย่อยๆ เพื่อฝึกตามความต้องการ โดยเรียงเนื้อหาตามลำดับความสำคัญตามความยากง่าย เพื่อให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ดี จากนั้นนำสาระการเรียนรู้ย่อยมากำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจแล้วแสดงพฤติกรรมออกมาได้

3. เปรียบเทียบการทดสอบทักษะกระบวนการเรียนทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง หาคำตอบด้วยตนเอง โดยการคิดอย่างเป็นระบบ แบบแผน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิรัตน์ กิ่งมะลิ (2552: 62) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืช โดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถด้านทักษะทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าของ นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน และ สอดคล้องงานวิจัยของสมใจ สมคิด (2557:62) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนผลการศึกษาค้นคว้าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

4. การศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ทั้ง 3 ด้านโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 4 ได้สร้างบรรยากาศ ในการเรียน ให้เป็นที่พอใจของผู้เรียน เป็นการเสริมแรง สร้างแรงจูงใจ รวมทั้งใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในเนื้อหา ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาต่อไป ดังนี้

1. การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ โดยปรับปรุงกิจกรรมให้มีความง่ายและเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- จิรา จันทเปรมจิตต์. (2543). **ชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดำรงศักดิ์ มีวรรณ. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพคุณ แดงบุญ. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี กิ่งมะลิ. (2552). **“การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชโดยใช้การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาหลู จัหวัดประจวบคีรีขันธ์”**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- วันวิสาข์ ศรีวิไล. (2556). **การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบผสมผสานระหว่างวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับ การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพันธ์ สิงวราช. (2555). **การพัฒนาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์โดยใช้วิธีการสืบเสาะเป็นฐาน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สถาบันการพลศึกษา. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สมคิด สมใจ. (2557). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อุษณีย์ เสือจันทร์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องวิธีเรียงสับเปลี่ยนและวิธีจัด
หมู่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (วิจัยและพัฒนาการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Good, Carter V.1973. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book Company.

Satrauss, G.; & Sayles, L.R. (1960). Personal the Human Problems of Management. New Jersey:
Prentice-Hall.

NBUE014: การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE ENGLISH CURRICULUM FOR THE STUDENTS IN GRADE 4 ACCORDING TO THE BASIC EDUCATION CORE CURRICULUM B.E. 2551

สง่า ทองดำรงชัย¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ในภาคการศึกษาที่ 2/2559 จำนวน 30 คน โดยการสุ่ม 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ ประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เท่ากับ 0.65 ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในช่วงระหว่างวันที่ 7 เดือน พฤศจิกายน-วันที่ 13 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2559 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารภายหลังการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.76 จากคะแนนเต็ม 30 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า ภายหลังการเรียนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, ประสิทธิภาพของหลักสูตร

Abstract

The purposes of this research were to develop the Communicative English Curriculum for the students in grade 4 according to the Basic Education Core Curriculum B.E.2551, to study the

Communicative English Curriculum Efficiency by the ability in communicative English, by comparing the ability in English Communicative and to study the attitude in the Communicative English learning. The sample was a class of the students in grade 4 amounts of thirty students at Ban Nong Ma Saew school, Ubol Ratchathani province by random search. The research tool was the Communicative English Curriculum developed by the researcher which the reliability score at 0.65 The research data collecting method was the Communicative English Curriculum during November 17 - December 13, 2016. The statistics used in data analysis were percentages, mean, Standard Deviation (S.D.), and dependent t-test.

The results exposed that the Communicative English Curriculum for the students in grade 4 pass the average Propriety Standard score at 4.27 and Index of Item Objective Congruence (IOC) score at 1.00, the Communicative English Curriculum efficiency by the English Communicative efficiency after learning the Communicative English Curriculum for the students in grade 4 according to the posttest mean score at 22.76 from the full mark at 30, the Communicative English ability increase the statistical significance level of .05 and the attitude questionnaire results showing the students in grade 4 at Ban Nong Ma Saew School were highly pleased in learning the Communicative English to average mean score at 4.27

Keywords: The Communicative English Curriculum Development, The Communicative English Curriculum efficiency

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาคการศึกษาที่ 2/2559 พบว่า สถิติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ประจำปีการศึกษา 2558 ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มร้อยละ เช่น ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 6) ได้ค่าเฉลี่ย 40.31 ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 3) ได้ค่าเฉลี่ย 30.62 ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 6) ได้ค่าเฉลี่ย 24.98 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2559)

จากสาเหตุหลักๆ ที่คนไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งมีแค่การเรียนการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงชั้นการศึกษานั้นดังสถิติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ประจำปีการศึกษา 2558 พบว่า ในช่วงชั้นที่ 2 (ป. 6) ได้ค่าเฉลี่ย 40.31 ยังต่ำกว่าเกณฑ์ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2559) พอสรุปปัญหาของการเรียนภาษาอังกฤษ ได้ 3 ประการ ดังนี้ การแปลประโยคจากไทยเป็นประโยคภาษาอังกฤษแบบตัวต่อตัว (Word for Word Translation) การเขียนโครงสร้างประโยค และ 3) การออกเสียงคำไม่ถูกต้อง (วิชญพงษ์. 2553) เป็นการส่งผลต่อเนื่องไปยังผู้เรียนที่ไม่ให้ความใส่ใจอย่างจริงจังกับภาษาอังกฤษ และจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อเริ่มต้นปีพุทธศักราช 2559 ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีกระตือรือร้นที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรในทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความคิดที่จะทำการวิจัยในด้านการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 ด้วยการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยอาศัยแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร 12 ขั้นตอนของ โอลิวา (Oliva. 1992) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ฮิลดา ทาบา (Hilda Taba. 1962) และแนวการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร CLT (Communicate Language Teaching)

แนวคิด 12 ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของ โอลิวา (Oliva. 1992) ได้แก่ ขั้นที่ 1) กำหนดปรัชญา จุดหมายการศึกษาและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ขั้นที่ 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและสังคมขั้นที่ 3) กับ 4) กำหนดวัตถุประสงค์ที่ได้จากขั้นที่ 1 และ 2 ขั้นที่ 5) การบริหารและนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นที่ 6) กับ 7) การเพิ่มระดับจุดหมายของการเรียนการสอน ขั้นที่ 8) การเลือกกลวิธีการสอน ขั้นที่ 9) การเลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียน ขั้นที่ 10) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ขั้นที่ 11) เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการเรียนการสอน และขั้นที่ 12) การประเมินหลักสูตรทั้งระบบ นำมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแนวคิด 7 ขั้น การพัฒนาหลักสูตรของ Hilda Taba (1962) ซึ่งเป็นนักพัฒนาหลักสูตรกลุ่มแนวคิดการบริหารเชิง วิทยาศาสตร์ได้เขียนผลงานซึ่งเป็นตำราเล่มสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร คือ Curriculum Development: Theory and Practice (1962) ซึ่งแสดงแนวคิดของตนเองไว้อย่างชัดเจนว่า หลักสูตรการศึกษาควรมุ่งเน้นไปที่การสอนให้ผู้เรียน คิดมากกว่าจะเป็นการถ่ายทอดข้อเท็จจริง ได้แก่ 1) การวินิจฉัยความต้องการ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การ เลือกเนื้อหา 4) การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดองค์ประกอบของ ประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) การวินิจฉัยว่าสิ่งที่จะประเมินคืออะไรและจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมิน ซึ่งถือได้ว่าหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษา และกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเชื่อมโยง ระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และ ความสามารถในการ สื่อสาร (Communicative Ability) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษาสื่อสารหากไม่มีการพัฒนาด้าน ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางเพื่อการสื่อสารแล้วอาจจะเสียหรือพลาดโอกาสที่ดีไป

สรุปว่าจะต้องทำการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ ดังนี้

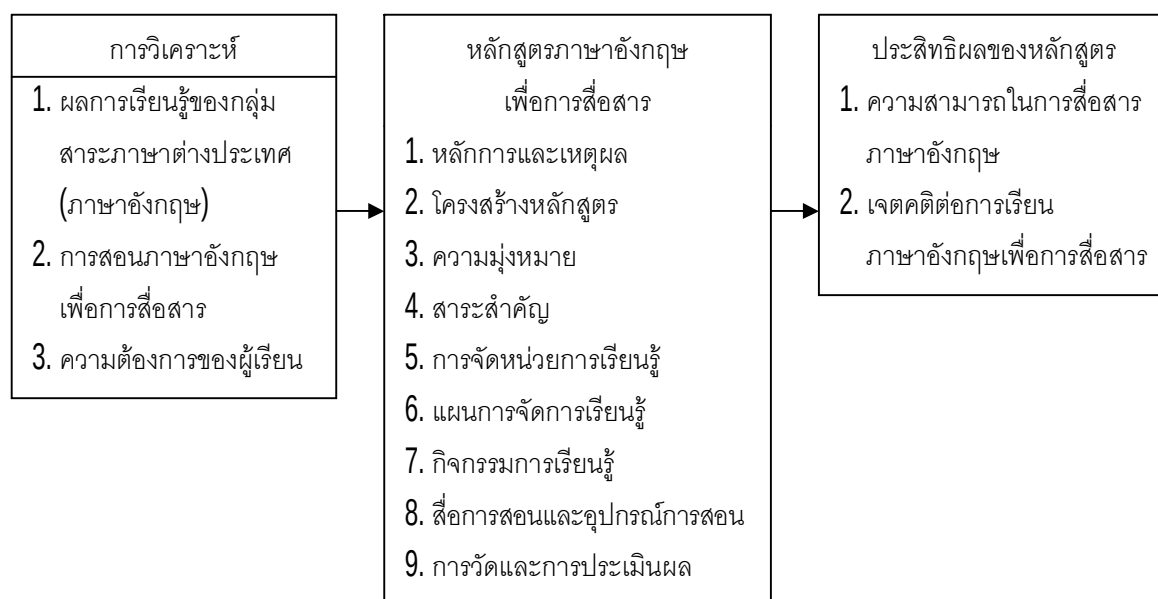
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.3 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Curriculum) หมายถึง เอกสารที่พัฒนาขึ้นมาเป็นสาระเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเนื้อหาจะเน้นด้านการพูดเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมกับมารยาท วัฒนธรรม และสถานการณ์ต่างๆ เป็นการใช้อย่างถูกต้องขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระในการสื่อสารเรื่องที่โรงเรียน (At School) เรื่องที่ตลาด (At the market) เรื่องอาชีพ (Occupation) และเรื่องงานอดิเรก (Hobbies)

ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Communicative English Competence) หมายถึง ผลจากการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการบอกความหมายของคำศัพท์และสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในโรงเรียนบอกความหมายของคำศัพท์และสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสินค้าในตลาด เช่น อาหารผักผลไม้ เป็นต้น และเพื่อถาม-ตอบชนิด ราคาต่างๆ บอกความหมายของคำศัพท์และสนทนาภาษาอังกฤษ

เกี่ยวกับประเภทต่างๆ ของอาชีพและบอกความหมายของคำศัพท์และสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชนิดต่างๆ งานอดิเรก

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักเรียนที่ชอบหรือไม่ชอบต่อการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการสอนและด้านการจัดสถานที่ในการเรียน และด้านการวัดและการประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน เป็นเด็กนักเรียนชาย 16 คน และเด็กนักเรียนหญิง 14 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลองหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551

ที่	หัวข้อ/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชั่วโมง
1	ที่โรงเรียน (At school)	สามารถอ่านและเขียนคำศัพท์และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตที่โรงเรียน	- การฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำศัพท์ และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในโรงเรียน	4
2	ที่ตลาด (At the market)	สามารถอ่านและเขียนคำศัพท์และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในเรื่องที่ตลาด	- การฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำศัพท์ และบทสนทนา เกี่ยวกับสินค้าในตลาด เช่น อาหารผักผลไม้ เป็นต้น และเพื่อถาม-ตอบชนิดราคาต่างๆ	4
3	อาชีพ (Occupations)	สามารถอ่านและเขียนคำศัพท์และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในเรื่องที่อาชีพ	การฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำศัพท์ และบทสนทนาเกี่ยวกับประเภทต่างๆ เรื่องอาชีพ	4

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	หัวข้อ/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชั่วโมง
4	งานอดิเรก (Hobbies)	สามารถอ่านและเขียนคำศัพท์และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในเรื่องงานอดิเรก	การฝึกทักษะการอ่านและเขียน คำศัพท์ และบทสนทนา เกี่ยวกับชนิดต่าง ๆ ของงานอดิเรก	4

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดำเนินการโดยการวิเคราะห์จากหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านความรู้ความเข้าใจในคำศัพท์ และด้านการนำไปใช้ในการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นำมาจัดทำเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และชนิดจับคู่ภาพกับคำศัพท์ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อๆ ละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 30 มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2. แบบสังเกตความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารศึกษาวัตถุประสงค์จากหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้รับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสังเกตความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในด้านความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้สำหรับบันทึกผลคะแนนความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในช่วงระหว่างการจัดการเรียนรู้ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรแล้วนำมาสร้างเป็นแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อวัดระดับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

การดำเนินการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้ศึกษาเอกสารและศึกษาความต้องการของนักเรียนดังนี้

ศึกษาผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากคู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาและภาษาต่างประเทศ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สำรวจความต้องการในหัวข้อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสอบถามความต้องการหัวข้อการเรียนรู้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการสร้างเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน และความต้องการหัวข้อการเรียนรู้และสาระ

กำหนดความมุ่งหมาย ของหลักสูตรจากการวิเคราะห์ หลักสูตร	พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน กำหนดเทคนิคการสอน	ความต้องการหัวข้อการเรียนรู้ และสาระ
1. เพื่อให้มีความสามารถในการสนทนาสื่อสาร 2. เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามแบบแผน 3. เพื่อให้บอกความหมายของคำข้อความและประโยคของการสนทนาได้ 4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1. ขั้นเตรียมความพร้อม (Warm up) 2. ขั้นการนำเสนอ (Presentation) 3. ขั้นฝึก (Practice) 4. ขั้นนำไปใช้ (Production) 5. ขั้นสรุป (Wrap up)	ต้องการฝึกทักษะการอ่านและเขียน คำศัพท์ และบทสนทนา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมประจำวันในการใช้ชีวิตในเรื่องที่โรงเรียน (At School) เกี่ยวกับสินค้าในตลาด เช่น อาหาร ผักผลไม้ เป็นต้น และเพื่อถาม-ตอบ ชนิด ราคาต่างๆ (At the market) เกี่ยวกับประเภทต่างๆ ของอาชีพ (Occupation) และเกี่ยวกับชนิดต่างๆ ของงานอดิเรก (Hobbies)

นำแนวคิดในตาราง 2 มาพัฒนาเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีโครงสร้างดังนี้ หลักการและเหตุผล โครงสร้าง ความมุ่งหมายของหลักสูตร สาระสำคัญ การจัดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน และการวัดและประเมินผล

2. การทดลอง

ทำความเข้าใจกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัดและการประเมินผล

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ทำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Teaching: CLT) ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสิ้น 16 แผนฯ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 16 ชั่วโมง (16 วัน) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนใช้แบบสังเกตความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อบันทึกผลคะแนนความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในแต่ละชั่วโมงที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2559

ใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากเสร็จสิ้นการสอบหลังสอน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สถิติจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test) แบบ Dependent

1. การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ถ้าพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่า แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 วัดอุปสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 แผนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา มีความทันสมัยกับเหตุการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ระยะเวลาในการเรียนตามหลักสูตร และการวัดและการประเมินผลการเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ค่าความสอดคล้องของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ค่าเฉลี่ยความยากง่ายเท่ากับ 0.65 และค่าเฉลี่ยอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.25

2. การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.1 การศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่าความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ก่อนการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับพอใช้ ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.75 ไม่พบอยู่ในระดับดีมาก และพบว่าความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ภายหลังจากการเรียนรู้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับดีที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.76 และมีความสามารถในการสื่อสารอังกฤษอยู่ในระดับดีขึ้น ร้อยละ 86.67

2.2 การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่าความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ภายหลังการสอนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อให้เห็นการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามความสามารถด้านความเข้าใจและความสามารถในการนำไปใช้ พบว่า ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบ่ง จำแนกตามความสามารถทั้งด้านความเข้าใจและความสามารถในการนำไปใช้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองมะแซว จังหวัดอุบลราชธานี ภายหลังการสอนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า เจตคติจำแนกตามด้านต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ถ้าพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการสอนและด้านการจัดสถานที่ในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมากเจตคติต่อเนื้อหาวิชาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ถ้าพิจารณารายด้าน พบว่า เนื้อหาวิชาทุกด้านอยู่ในระดับมาก เจตคติต่อครูผู้สอนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ถ้าพิจารณารายการ พบว่า ครูมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชัดเจน ครูมาเข้าสอนตรงเวลา ครูให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการฝึกทักษะ ครูมีวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย และครูให้ความสนใจกับผู้เรียนอย่างทั่วถึง ระดับของเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก เจตคติโดยรวมต่อสื่อการสอนและการจัดสถานที่เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ถ้าพิจารณารายการ พบว่า สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ครูจัดสื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ระยะเวลาในการเรียนการสอนเหมาะสมและเพียงพอ และบรรยากาศในการเรียนการสอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก และเจตคติต่อการวัดและการประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ถ้าพิจารณารายการ พบว่า ทุกรายการประเมิน อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล โครงสร้างของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร สาระสำคัญ การจัดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน และการวัดและประเมินผล

2. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายหลังการเรียนรู้โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ดีตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.76

3. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อภิปรายผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้ จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนทั้ง 3 คน มีความเห็นว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เนื้อหามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับเวลา เนื้อหามีความทันสมัยกับเหตุการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียน และระยะเวลาในการเรียนตามหลักสูตร

จากการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และ ความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Ability) ดังนี้

ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีความเหมาะสมภายหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์เอกสารและความต้องการของผู้เรียนในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ที่พบว่า ผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ประจำปีการศึกษา 2558 ของระดับประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.31 ยิ่งช่วงชั้นสูงขึ้นไปยิ่งมีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำลง (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน): 2559)

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่าอยู่ในระดับดี สืบเนื่องจากหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นมาครั้งนี้ ส่งผลต่อทักษะความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศักรินทร์ชนประชา (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สืบเนื่องจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดความตื่นตัว ตื่นเต้น เ้าใจ ในสื่อการเรียนการสอน และใส่ใจเป็นพิเศษ

จากการศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า มีความรู้สึกรับชอบโดยรวมต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อยู่ในระดับมาก จากผลการวิเคราะห์แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งจำแนกตามด้านต่างๆ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับชอบต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร อันสืบเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่สอดคล้องกับแนวคิด 12 ขั้นตอน ของการพัฒนาของโอลิวา (Oliva. 1992)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการใช้ผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ควรฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน
2. ควรปรับระยะเวลาในการฝึกทักษะแต่ละด้านให้มากขึ้น
3. ควรวัดและประเมินผลหลังการฝึกทักษะแต่ละขั้นตอนการสอน และแก้ไขให้นักเรียนทันที ให้นักเรียนรู้ถึงข้อผิดพลาด พร้อมทั้งแนะนำให้ฝึกต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

นำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกทักษะในสาระการเรียนรู้ต่อไป ได้

เอกสารอ้างอิง

- วารุณี อัครโกสิน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสาย สนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ปริญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). หลักสูตร: สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่อง ในโอกาสสมามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษแนวใหม่ ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนันท์ ศลโกสมุ, และไพฑูรย์ โพธิ์สาร. (2558). การพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศ. เอกสารประกอบการสอน รายวิชา CUR 523. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Curriculum Development. URL: https://books.google.co.th/books?hl=en&lr=&id=leBOA_QAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA76&dq=oliva+1992+curriculum+model&ots=MEYMamWES6&sig=wL6x6dmZn1pBNT3DEhvYbTAVvhl&redir_esc=y#v=onepage&q=oliva%201992%20curriculum%20model&f=false, access on 24/07/2016.
- Taba, Hilda. (2016). Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace and World, Inc. URL: <http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/tabae.pdf>, access on 24/07/2016.
- The Oliva Model of Curriculum. URL: <http://www.slideshare.net/jheallyorlanda/the-oliva-model-of-curriculum>, access on 24/07/20.

NBUE015: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

A STUDY OF MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT ON TIME OF PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS OF BANYANGSOONG SCHOOL, KANCHANABURI PROVINCE BY USING THE SKILLS PRACTICE

บุษกร รักเรืองรอง *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ วิธีการศึกษาได้จากประชากรทั้งหมดที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 24 คน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 17 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบน ควอไทล์ โดยใช้ Wilcoxon Signed-rank test โดยนำไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มประชากรทดลองสอบ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ได้ค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.23-0.43 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์รายบุคคล เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ ร้อยละ 26.70-60.00
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

Abstract

This research aims to study and compare the achievement of Mathematics learning achievement on Time of the students in Grade-4 in Banyangsoong school, Kanchanaburi Province by using an exercise, from the 24 students in Grade-4 in Banyangsoong school, Kanchanaburi province. The collected data were analyzed by percentage, median and quartile deviation (Wilcoxon Signed-rank test) by bringing to trial (try-out) with 30 students group test to find the content validity of the test as

shown by the IOC index ranged from 0.80 to 1.00, It's difficulty indices were in the range of 0.43 to 0.77, It's discriminating indices were in the range of 0.23 to 0.43 and reliability value equal 0.82.

From the results:

1. The achievement of the mathematics learning achievement on Time of the students in Grade 4 of Banyangsoong school, Kanchanaburi Province by using the skills practice the percentage of student increased in the range of 26.70 to 60.00.

2. The achievement of the mathematics learning achievement on Time for students in Grade 4 of Banyangsoong school by using the skills practice was after studying was higher than before studying at the .01 level of significance.

Keywords: Practices in teaching Mathematics.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551: 1) กล่าวถึง บทบาทความสำคัญของคณิตศาสตร์ คือเมื่อนักเรียนเรียนคณิตศาสตร์แล้วนักเรียนต้องมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ปัญหา และสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดเดาสถานการณ์ วางแผนตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สภาพการเรียนรู้การสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง มีผลการประเมินคุณภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ อยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2558) ซึ่งผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยระดับชาติอยู่ที่ร้อยละ 43.47 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2558) แต่โรงเรียนบ้านยางสูง ปีการศึกษา 2558 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2558) เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ คือได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 37.76 และจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องการที่จะมุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณภาพเมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 โดยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นชั้นเริ่มต้นของช่วงชั้นที่ 2 ดังนั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเพื่อเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาจากข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จึงพอสรุปถึงปัญหาได้คือ สภาพปัญหาทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี นักเรียนขาดความรู้พื้นฐาน ขาดทักษะการคิดคำนวณ โจทย์ปัญหา ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ เรื่องเวลา นักเรียนอ่านและเขียนบอกเวลาจากหน้าปัดนาฬิกาไม่ได้ หาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเวลา และหาคำตอบ โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หาร เกี่ยวกับเวลาไม่ได้ ส่งผลกระทบให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

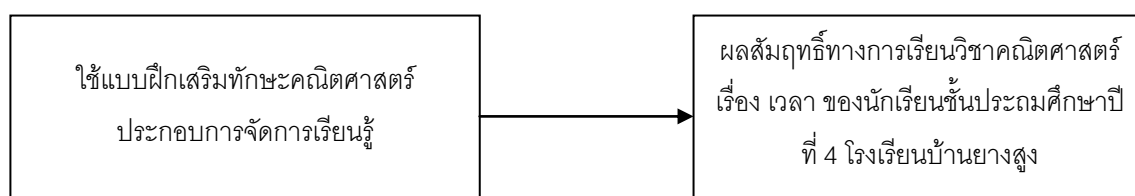
จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ถ้าไม่เร่งแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับต่ำ จากการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องอาศัยการฝึกทักษะกระบวนการคิดฯ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มากยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิดให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไป

ตามแนวคิด ทฤษฎี Connectionism ของธอร์นไดท์ คือ กฎของการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ โดยกล่าวว่า การตอบสนองของสิ่งเร้าบ่อยครั้งเท่าใด ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้นเท่านั้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา หมายถึง เอกสารชุดฝึกทักษะที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น จำนวน 11 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่องของแบบฝึก
2. คำชี้แจง คำแนะนำ สำหรับนักเรียน
3. แบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมเฉลยคำตอบ
4. คำอธิบายเนื้อหาสาระความรู้ของเรื่องที่เรียนในชุดนั้นๆ พร้อมตัวอย่างและสรุปคำอธิบาย
5. แบบฝึกทักษะ พร้อมเฉลยคำตอบ
6. แบบทดสอบหลังเรียน พร้อมเฉลยคำตอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา หมายถึง คะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ภายหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เวลา เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 17 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาสอนทั้งหมด 17 ชั่วโมง

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดังนี้
 - 1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี เทคนิค และวิธีการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 1.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียนและเนื้อหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา
 - 1.3 ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ที่จะนำมาสร้างแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เพื่อแบ่งเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง
 - 1.4 กำหนดโครงสร้างรายวิชา โดยแบ่งเป็นชั่วโมง/เรื่อง/เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยศึกษาจากหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนว่าหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง
 - 1.5 วางแผนกำหนดรูปแบบตามหลักการและลำดับขั้นตอน ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะว่าควรจัดกิจกรรมและเนื้อหาในรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาที่กำหนดไว้ โดยวางโครงเรื่องที่จะเรียนเป็นลำดับก่อนหลังจากง่ายไปหายาก
 - 1.6 สร้างแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ตามรูปแบบและหลักการ จำนวน 11 ชุด
 - 1.7 นำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อ การใช้สื่อการสอน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการสร้าง ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลกับจุดประสงค์ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งได้ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ คือ 0.80-1.00
 - 1.8 นำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 11 ชุด มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.9 นำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ

1.10 นำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์มาปรับปรุงอีกครั้ง แล้วนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับกลุ่มประชากรทั้งหมด คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 24 คน

2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ

2.2 ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อวางแผนการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

2.3 เลือกประเภทของแบบทดสอบที่จะวัด คือแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก นำมาสร้างแบบทดสอบ โดยกำหนดขอบเขตให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ จำนวน 30 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ความเหมาะสมของสัดส่วนจำนวนข้อของแต่ละเนื้อหา ความเหมาะสมของจำนวนภาษาที่ใช้ในข้อคำถามและตัวเลือกของแบบทดสอบแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญระบุความสอดคล้องของแบบทดสอบกับเนื้อหา

2.5 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดสอบกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน นำผลการตอบแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ใช้สูตร KR-21

2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้คุณภาพของแบบทดสอบ คือ ค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23-0.43 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.82

2.7 หลังจากผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นแล้ว จึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรทั้งหมด คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านยางสูง จำนวน 24 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึง 18 มีนาคม พ.ศ. 2560 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ไปทดสอบกับนักเรียน รวบรวมบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 17 แผน แล้วบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลไว้

3. เมื่อสอนครบตามกำหนดการสอนแล้วให้นักเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา รวบรวมบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลไว้เป็นคะแนนหลังเรียน (Post-test)

4. นำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยใช้สถิติไร้พารามิเตอร์ (Nonparametric Statistics)
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Average)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Deviation quartile)
4. ค่าความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence)
5. ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Difficulty)
6. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Discrimination)
7. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Reliability)
8. ค่ามัธยฐาน (Median)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ พบว่า ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา รายบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ร้อยละ 26.70-60.00 ตามที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละ	นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละ
1	17	26	9	30.00	13	12	27	15	50.00
2	11	21	10	33.30	14	15	29	14	46.70
3	12	20	8	26.70	15	9	20	11	36.70
4	5	22	17	56.70	16	11	25	14	46.70
5	4	18	14	46.70	17	10	26	16	53.30
6	13	24	11	36.70	18	12	27	15	50.00
7	16	28	12	40.00	19	9	25	16	53.30
8	9	19	10	33.30	20	4	22	18	60.00
9	7	22	15	50.00	21	4	18	14	46.70

ตาราง 1 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละ	นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละ
10	7	21	14	46.70	22	18	29	11	36.70
11	13	22	9	30.00	23	6	21	15	50.00
12	2	13	11	36.70	24	7	24	17	56.70

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ได้ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามที่แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

การทดสอบ	จำนวน (N)	Mdn	Mean Rank	Sig
ก่อนเรียน	24	9.5	12.50	.000**
หลังเรียน	24	22.0		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางสูง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 24 คน ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์รายบุคคล ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ร้อยละ 26.70-60.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์เข้ามาช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกจนเกิดทักษะ ความชำนาญ จนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎี Connectionism ของธอร์นไดท์ คือ กฎของการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ โดยกล่าวว่า การตอบสนองของสิ่งเร้าบ่อยครั้งเท่าใด สิ่งนั้นจะอยู่คงทน ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งผลการทดลองในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 เช่นเดียวกับ มาลินี คำชมพู (2556) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 5 จังหวัดนครราชสีมา จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับ กุหลาบ สีชาติ (2556)

ได้พัฒนาชุด ฝึกกิจกรรมการสอนเรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ภายหลังจากการนำชุดฝึกกิจกรรมการสอนเรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคนไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในแต่ละวิชาที่เรียนนั้น มีความยากง่ายแตกต่างกัน ทั้งในการเรียน การปฏิบัติ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ผู้เรียนควรฝึกทำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ ความชำนาญ ภายหลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ในการจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา เจริญชัย (2553) จากผลการวิจัย การใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ และการคูณทศนิยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี อุ่นสี (2552) ผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เรื่อง บทประยุกต์ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการนำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องอาศัยการฝึกทักษะกระบวนการคิดต่างๆ หากผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาตอนใด ไม่ควรข้ามเนื้อหาส่วนนั้นไป ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนฝึกทำแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์เรื่องนั้นซ้ำๆ เพราะการฝึกทำซ้ำๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจในเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและยกย่องชมเชยแก่ผู้เรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในแบบอื่นๆ เพื่อศึกษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและได้ผลเป็นอย่างไร
2. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ นำไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เช่น เรขาคณิต พื้นที่ การตวง เศษส่วน เป็นต้น หรือนำไปใช้กับระดับชั้นอื่นๆ ตามเนื้อหาสาระ เช่น ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การอ่านและการเขียนจำนวน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นต้น เพื่อศึกษาว่ามีความเหมาะสมและได้ผลเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุหลาบ สีชาติ. (2556). **พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จินตนา เจริญชัย. (2553). **พัฒนาแบบฝึก เรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การบวก การลบ และการคูณทศนิยม โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไผ่หย่อง (ภูเงินประชานุกุล) จังหวัดสกลนคร เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน**. ขอนแก่น: สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยอีสาน.
- มาลินี คำชมพู. (2556). **ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 5 จังหวัดนครราชสีมา จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มาลินี อุ่นสี. (2552). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตมหาลัย มหาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). **ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), URL: <http://www.onetresult.niets.or.th>, สืบค้นเมื่อ 20/05/2559.

NBUE016: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหาร เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ประกอบการจัดการเรียนรู้

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON ADDITION, SUBTRACTION, MULTIPLICATION AND DIVISION OF FRACTIONS OF PRATHOMSUKSA 5 AT WATSING SCHOOL IN KHAI BANG RACHAN DISTRICT, SINGBURI PROVINCE THROUGH A SET OF PRACTICES OF MATHEMATICS LEARNING

วรรณ เกสแก้ว *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ วิธีการศึกษาได้จากประชากรทั้งหมดที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ จำนวน 20 ชั่วโมง และค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัดและแบบฝึกเสริมทักษะกับตัวชี้วัด มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22-0.48 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.84 และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ Nonparametric Statistics แบบ Wilcoxon Signed-rank test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ร้อยละ 30.00-56.70

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน, แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

Abstract

This research aims to study and compare the mathematics learning on addition, subtraction, multiplication, division of fractions of Prathomsuksa 5 students after learning through the exercises for practicing math skills. The population included 9 Prathomsuksa 5 students at Wasting school in the 2nd

semester of 2016 academic year. The instrument used for this research was the exercise for practicing math skills the statistics used in analyzing data including the correspondence between the tests to measure skills and training metrics. Is between 0.67-1. The difficulty (p) ranged from 0.43 to 0.77, discrimination (r) between 0.22 to 0.48 and the reliability of the test was 0.84, compare the difference in test scores to measure student achievement with Nonparametric statistics from Wilcoxon Signed-rank test.

The results revealed that:

1. The individual student's learning achievement on subtraction, multiplication and division of fractions from practice to strengthen Math skills of learning was increased from 30.00 to 56.70 present.
2. The students' learning achievement from using the exercise was higher than before learning at .01 level of significance.

Keywords: Addition Subtraction Multiplication and Division Fractions, Practice to strengthen math skills.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ . 2546: 1) การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาซึ่งเป็นศักยภาพทางสมองในด้านการคิด การให้เหตุผล และยังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของวิชาแขนงต่างๆ การจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องอาศัยการฝึกทักษะกระบวนการคิดบ่อยๆ โดยใช้แบบฝึกทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มากยิ่งขึ้น

สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ มีผลการประเมินคุณภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ อยู่ในระดับต่ำ คือมีระดับคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.41 ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยต่ำมาก เมื่อเทียบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ (ภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 48.54 วิทยาศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 36.48 และภาษาอังกฤษเฉลี่ยร้อยละ 33.12) นอกจากนี้ผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาจากข้อมูลนักเรียนรายบุคคล พบว่า สภาพปัญหาทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีหลายประการ เช่น เรื่องทักษะการคิดคำนวณ เรื่องโจทย์ปัญหา เรื่อง เศษส่วน และพบว่า ปัญหาเรื่องเศษส่วนเป็นปัญหาที่สำคัญ นักเรียนบวกลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนมีค่าไม่เท่ากันไม่คล่อง ขาดความรู้พื้นฐานเรื่องเศษส่วน ส่งผลกระทบให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ค่อนข้างต่ำ

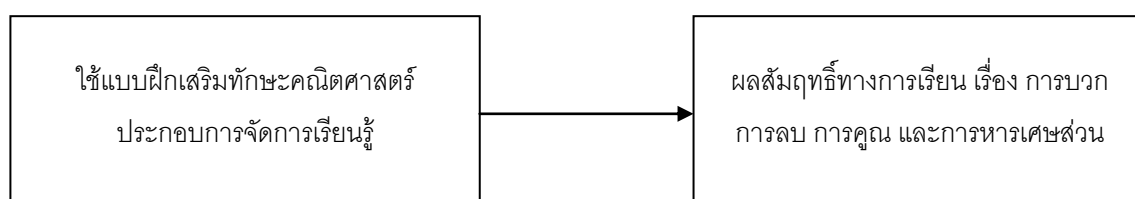
จากสาเหตุดังกล่าว ถ้าไม่เร่งแก้ไข จะส่งผลกระทบให้นักเรียนมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ต่ำ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ไม่สามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการศึกษาต่อได้ จากทฤษฎี Connectionism ของธอร์นไคท์ คือ กฎของการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ โดยกล่าวว่า การตอบสนองของสิ่งเร้า

บ่อยครั้งเท่าใด ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ จะสามารถแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอดำรงวิทยารจัน จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอดำรงวิทยารจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ประกอบการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ หมายถึง บทเรียนฝึกประสบการณ์ทางทักษะคณิตศาสตร์ ที่ผู้ทำวิจัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ใช้คู่กับหนังสือแบบเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบฝึกเสริมทักษะนี้ นักเรียนสามารถศึกษได้ด้วยตนเองได้ มีเฉลยคำตอบที่ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ด้วยตนเอง โดยมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องของแบบฝึก
2. คำชี้แจง คำแนะนำ สำหรับนักเรียน
3. แบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมเฉลยคำตอบ
4. คำอธิบายเนื้อหาสาระความรู้ของเรื่องที่เรียนในชุดนั้นๆ พร้อมตัวอย่างและสรุปคำอธิบาย
5. แบบฝึกเสริมทักษะ พร้อมเฉลยคำตอบ
6. แบบทดสอบหลังเรียน พร้อมเฉลยคำตอบ
7. บรรณานุกรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง ความรู้ความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอดำรงวิทยารจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เทคนิค และวิธีการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง

1.3 วิเคราะห์หลักสูตร เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาไว้ 15 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การบวก การลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนมีค่าเท่ากัน
- ชุดที่ 2 การบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนมีค่าไม่เท่ากัน
- ชุดที่ 3 การลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนมีค่าไม่เท่ากัน
- ชุดที่ 4 สมบัติการสลับที่ สมบัติการเปลี่ยนหมู่ของการบวกเศษส่วน
- ชุดที่ 5 โจทย์ปัญหาการบวกเศษส่วน
- ชุดที่ 6 โจทย์ปัญหาการลบเศษส่วน
- ชุดที่ 7 การคูณเศษส่วนด้วยจำนวนนับ
- ชุดที่ 8 การคูณจำนวนนับด้วยเศษส่วน
- ชุดที่ 9 การคูณเศษส่วนกับเศษส่วน
- ชุดที่ 10 โจทย์ปัญหาการคูณเศษส่วน
- ชุดที่ 11 การหารเศษส่วน
- ชุดที่ 12 โจทย์ปัญหาการหารเศษส่วน
- ชุดที่ 13 การบวก ลบ และคูณเศษส่วนระคน

ชุดที่ 14 โจทย์ปัญหาการบวก ลบ และคูณเศษส่วนระคน

ชุดที่ 15 แบบรูปและความสัมพันธ์

1.4 นำแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อ การใช้สื่อการสอนเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการสร้าง ความครอบคลุมเนื้อหาความสอดคล้องระหว่างข้อมูลกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสำนวนภาษาที่ใช้ ได้ค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อวางแผนการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

2.2 ศึกษาหลักการและเทคนิคการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ เลือกวิธีทดสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก สร้างแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของสัดส่วนจำนวนข้อของแต่ละเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อคำถามและตัวเลือกของแบบทดสอบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญระบุความสอดคล้องของแบบทดสอบกับเนื้อหาผลการเรียนรู้ที่กำหนดเพื่อหาค่า IOC ได้ค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คุณภาพของแบบทดสอบ คือ ค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.22-0.48 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.84

2.5 หลังจากผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นแล้ว จึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองกับประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดสิงห์ จำนวน 9 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ไปทดสอบกับนักเรียน รวบรวมคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre-test)

2. เมื่อสอนครบตามกำหนดการสอนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รวบรวมคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังเรียน (Post-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยใช้สถิติไร้พารามิเตอร์ (Nonparametric Statistics)
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Average)
3. ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Deviation quartile)
4. ค่าความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence)

5. ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Difficulty)
6. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Discrimination)
7. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Reliability)
8. ค่ามัธยฐาน (Median)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบ การจัดการเรียนรู้

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละ
1	20	29	9	30.0
2	11	23	12	40.0
3	16	27	11	36.7
4	9	24	15	50.0
5	12	21	9	30.0
6	14	28	14	46.7
7	10	24	14	46.7
8	8	25	17	56.7
9	10	24	14	46.7
Median	11	24	14	46.7

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนทั้งหมด 9 คน ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบ การจัดการเรียนรู้ ผลการทดสอบก่อนเรียน ปรากฏว่า มีค่า Median เท่ากับ 11 และผลการทดสอบหลังเรียน มีค่า Median เท่ากับ 24

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ประกอบการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวน (N)	Mdn	Mean Rank	Sig
ก่อนเรียน	9	11	5.00	.007
หลังเรียน	9	24		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำนวนนักเรียน 9 คน ปรากฏว่าผลการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสิงห์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ร้อยละ 30.00-56.70 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ นันทน์ท กมขุนทด (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาสมการคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.80/75.93 ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแก้โจทย์ปัญหาสมการคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังจากใช้แบบฝึกทักษะ ทั้งนี้เพราะเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎี Connectionism ของธอร์นไดท์ คือ กฎของการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ โดยกล่าวว่า การตอบสนองของสิ่งเร้ามากบ่อยครั้งเท่าใดสิ่งนั้นจะอยู่คงทน ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 มีผลการศึกษาค้นคว้าความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 8 คะแนน คะแนนสูงสุด 20 คะแนน ค่ามัธยฐาน 11 และคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 21 คะแนน คะแนนสูงสุด 29 คะแนน ค่ามัธยฐาน 24 และมีผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

สมหมาย ศุภพินิ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ร้อยละ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ร้อยละ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์เป็นแบบฝึกที่เข้าใจง่าย โดยเริ่มจากง่ายไปยาก เหมาะสำหรับเด็กที่มีพื้นฐานไม่ค่อยดี เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จึงทำให้สามารถแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ศึกษาผลการวิจัยและควรนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับโรงเรียนอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ไปทำการศึกษาทดลองกับหน่วยอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
2. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน กับรูปแบบการสอนอื่นๆ
3. ควรนำรูปแบบและกระบวนการศึกษาทดลองโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะในครั้งนี้ไปทำการทดลองกับเนื้อหาวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. (2559). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2558. สิงห์บุรี: ฝ่ายวัดผลประเมินผล.
- นันทนัท กมขุนทด. (2553). การศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาสมการคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมหมาย ศุภพินิ. (2551). การศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ร้อยละ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

NBUE017: การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์

THE STUDY ON SCIENTIFIC SOLVING PROBLEMS ABILITY OF THE PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS THROUGH SCIENCE PROJECT ACTIVITIES PRACTICE IN TEACHING

นางลักษณ อ่ำช้าง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบการจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์และเปรียบเทียบความสามารถระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ทั้งหมด 4 แผน โดยการทำทดลองแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 จัดกิจกรรมประกอบการสอน ชั้นสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ขั้นกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ขั้นเลือกหัวข้อ และระยะที่ 2 ชั้นสร้างโครงร่างของกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ ขั้นลงมือปฏิบัติงานตามหัวเรื่อง ขั้นรายงานผลการปฏิบัติงานสู่ชั้นเรียน ขั้นกระบวนการย้อนกลับความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ทำการทดลองระหว่าง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2559 รวม 18 ชั่วโมง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสถิติเช่น Microsoft Word, Microsoft Excel ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ประเมินโดยครูผู้สอน ระยะที่ 1 จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน ได้ 11 คะแนน ระยะที่ 2 จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน ได้ 13 คะแนน จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ การใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์

Abstract

The purpose of this research were to study the learning achievement of material near by the student in Science Project by real situation and compare between pre-test and port test. Samples were 30 Prathomsuksa 1 students. Tool used in research activities as composed of 4 lesson plans on projects,

by experimented 2 steps: the first step was setting activities for teaching, the atmosphere in the classroom to stimulate interest. The accord step was seating the outline of the project activities. Perform the experiments between 1 November 2515 and 31 January 2516, total by 18 hours. Statistical Analysis of Variance data Analysis include the number of average, Standard Deviation, and dependent (t-test).

The results were as follows:

1. Management Activity in Science project consist of evaluation at the real situation that making development of knowledge in Science solving problem in the first step, the students got 11 points from 16 point, and in the second step they got 13 point from 16 point.
2. The students ability in solving problem after learning by using the Science project was higher than before learning at .01 level of significance.

Keywords: Scientific Solving Problems Ability, Activities Practice In Teaching

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนำแนวคิดใหม่ที่ว่า “นวัตกรรมการศึกษา” เข้ามาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) (ทิตินา แซมมณี. 2551: 7) พื้นฐานแนวคิดการสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาเกิดจากความพยายามของนักการศึกษาหลายท่านซึ่งใช้หลักในการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็กและเด็กกับครูให้เด็กทำกิจกรรมที่มีการวางแผนลงมือปฏิบัติและสรุปบทวนเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมรายบุคคลใช้ทักษะการสื่อสารได้ทำงานที่ตนริเริ่มตัวอย่างเช่นหลักสูตรไฮสโคป (High Scope) (Dr. David Weikart. 2505) การสอนแบบโครงการ (Project Approach) (William Heard Kilpatrick) การสอนภาษาโดยองค์รวม (Whole Language) (Judith Newman) นักการศึกษาเชื่อว่าการเรียนรู้โดยการที่เด็กได้เล่นสัมผัสลงมือกระทำด้วยตนเอง (Active Learning) เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเด็กให้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพและตอบสนองของความแตกต่างของเด็กแต่ละคนบทบาทครูจะเปลี่ยนจากการสอนเพื่อให้กับเด็กโดยตรงเป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกเชื่อมโยงความคิดและสังเกตเด็กตามสภาพจริงเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งยึดหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) และทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligence) กิจกรรมโครงการเป็นกิจกรรมที่เน้นเกี่ยวกับการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ ที่อยากรู้ให้เอื้อต่อกันหรือร่วมกันสร้างเสริมความคิดความเข้าใจความตระหนักทั้งด้านสาระและคุณค่าต่างๆ ให้กับผู้เรียนโดยอาศัยทักษะทางปัญญาหลายๆ ด้าน ทั้งที่เป็นทักษะขั้นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และทักษะขั้นสูงที่จำเป็นอย่างยิ่งในการคิดอย่างสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ เป็นต้น

ปรัชญาของการเรียนรู้แบบกิจกรรมประกอบการสอน คือ “ทุกสถานที่คือห้องเรียนทุกสถานการณ์ คือ การเรียนรู้ทุกคนคือครูทั้งหมดคือกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมประกอบการสอน” (พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2548) เรียนรู้แบบโครงการ จึงเป็นการระดมสรรพกำลังทางการศึกษาเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านผนวกกับภูมิปัญญาสากลจากตำราเรียนภายใต้การร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย เช่น กิจกรรม โครงการประเภทสำรวจผู้เรียนต้องปฏิบัติการใน

ภาคสนามเพื่อสำรวจข้อมูลที่ต้องการจากบุคคลต่างๆ ในพื้นที่แล้วสรุปข้อมูลเปรียบเทียบกับทฤษฎีที่มีอยู่ในตำรา หรือสรุปข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่การจัดทำกิจกรรมโครงงานผู้เรียนต้องมีวินัยมีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ ต่อตนเองจึงจะทำโครงงานได้สำเร็จที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแท้จริง เพราะเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากผู้เรียนเป็นผู้เลือกเป็นผู้วางแผนและเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ปฏิบัติในภาพความเป็นจริงได้รับประสบการณ์ตรงได้ทำกิจกรรมที่ตนเองมีความสามารถสนใจใคร่รู้ ได้มีโอกาสพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จากการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เนื่องจากการทำงานเป็นกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้ฝึกการประเมินตนเองรู้จักตนเอง ดังนั้น การให้นักเรียนทำกิจกรรมโครงงานจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและปฏิบัติเองช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดอย่างอิสระ ได้ฝึกการทำงานกลุ่ม ได้ฝึกทักษะกระบวนการในการค้นคว้า เช่น การสังเกต การวัด การสำรวจ การตั้งสมมติฐาน การทดสอบ การทดลอง การรวบรวมข้อมูล การหาข้อสรุปการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม การวางแผน การทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การแสดงรูปแบบจำลอง การจัดนิทรรศการ การเขียนในรูปของแผนภูมิ แผนผัง การเขียนรายงาน หนังสือเล่มเล็ก แผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดทำแผนโครงงาน การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น เริ่มตั้งแต่ปัญหาที่เขาสงสัยและอยากรู้คำตอบ จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจจากเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนมา ใช้กระบวนการและทักษะต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานภายใต้การให้คำแนะนำปรึกษาและการดูแลของครูหรือเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ การประเมินสภาพจริงมีลักษณะเด่นตรงที่เน้นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนและประสิทธิภาพเรียนการสอนเป็นสำคัญ โดยการทดสอบจะต้องครอบคลุมสภาพจริงและสอดคล้องกับการแสดงออกของนักเรียนทั้งกระบวนการและผลผลิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับแฟ้มสะสมงาน การบันทึกความเห็น แบบสำรวจ รายงาน นิทรรศการ และโครงงาน และการเขียนในรายวิชาต่างๆ การประเมินตามสภาพจริงนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมอย่างมากระหว่างนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนแต่ละคนให้นำไปสู่ที่คุณภาพตามต้องการในทศวรรษหน้า โดยเฉพาะความสามารถในการสื่อสารความร่วมมือกันและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาว่าการจัดกิจกรรมประกอบการสอนมีผลด้านการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการนำมาปฏิบัติกับนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ต่อไป

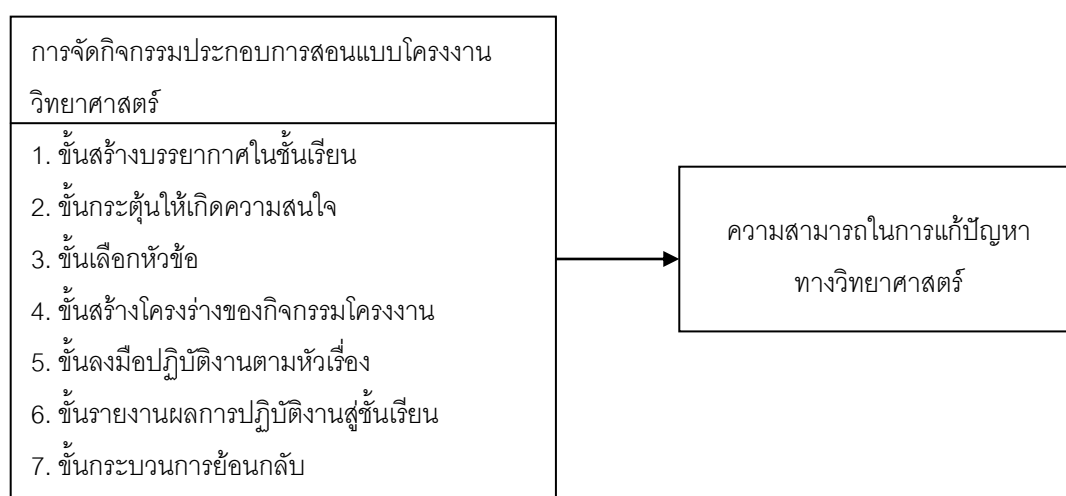
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยทฤษฎี การสร้างความรู้ (Constructivism) ของ Jean Piaget คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยได้นำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ และมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำรวมทั้งให้คำปรึกษาในทุกๆ เรื่อง เพื่อให้การศึกษาค้นคว้านั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีการประเมินตามสภาพจริงของนักเรียนซึ่งเป็นการประเมินการกระทำการแสดงผลออกหลายๆ ด้าน ของผู้เรียนตามสภาพจริงความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกโดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบและเป็นผู้ผลิตความรู้ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงได้แสดงออกอย่างเต็มความสามารถ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติค้นพบความรู้ เข้าใจและรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมายและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง นักเรียนสามารถนำความรู้จากกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาที่พบได้ตามขั้นตอนของการแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เรื่องความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ มีระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองโดยการประเมินชิ้นงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียน 30 คน โดยใช้ทั้งหมดของประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์
2. ใบกิจกรรม
3. แบบสะท้อนตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์
4. แบบสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์
5. แบบประเมินผลของกิจกรรม
6. แบบประเมินพฤติกรรม
7. แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

การทดลองการจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบการทำโครงงานตามแนวทางของ Ribe; & Vidal (1993: 18) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้หลักการไปเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาที่นักเรียนสนใจศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถและความถนัดของตนเองโดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้การดำเนินการเรียนการสอนจะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าระดมสมองศึกษาไปความรู้และอื่นๆ ครูจะเป็นผู้ตรวจสอบความรู้ใหม่ซึ่งการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ในครั้งนี้มีแผนการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตามขั้นตอนของ Ribe; & Vidal (1993: 18) ดังนี้

1. ขั้นสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน (Creating a Good Atmosphere) เป็นขั้นเตรียมความพร้อมให้สมาชิกในกลุ่มทำงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน
2. ขั้นกระตุ้นให้เกิดความสนใจ (Getting the Class Interested) เป็นขั้นของการสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนในอันที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งอาจใช้การระดมสมองใช้ดนตรีเพื่อเพิ่มความรู้สึกของผู้เรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน
3. ขั้นเลือกหัวข้อ (Selecting the Topic) เป็นขั้นของการเจรจาและสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อประมวลเป็นหัวเรื่องของโครงงาน
4. ขั้นสร้างโครงร่างของโครงงาน (Creating a General Outline of the Project) เป็นขั้นวางแผนและกำหนดขอบเขตของโครงงานวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานจัดเตรียมอุปกรณ์ เป็นต้น

5. ขั้นลงมือปฏิบัติงานตามหัวเรื่อง (Doing Basic Research Around the Topic) เป็นขั้นดำเนินการตามโครงร่างของโครงงานตามหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม

6. ขั้นรายงานผลการปฏิบัติงานสู่ชั้นเรียน (Reporting to the Class) เป็นขั้นถ่ายทอดความคิดความรู้สู่ชั้นเรียนอาจเป็นการรายงานด้วยการพูดหรือการเขียน

7. ขั้นกระบวนการย้อนกลับ (Processing Feedback) เป็นขั้นตอนการย้อนกลับการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ก่อนการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้ของนักเรียนหลังจากนั้นทำการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ได้จัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตามสาระการเรียนรู้โดยได้จัดหน่วยการเรียนรู้เรื่องของเล่นของใช้ ซึ่งเนื้อหาสาระเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะทำให้นักเรียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การกระตุ้นให้เกิดความสนใจเป็นการสร้างความสนใจให้เกิดกับผู้เรียนการเลือกหัวข้อเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาเป็นหัวเรื่องการสร้างโครงร่างของโครงงาน ทำให้นักเรียนได้วางแผนและกำหนดขอบเขตของการทำโครงงานการลงมือปฏิบัติตามหัวเรื่อง นักเรียนทำงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการทำโครงร่างของโครงงานการรายงานผลการปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้นำเสนอหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่มและกระบวนการย้อนกลับในขั้นตอนต่างๆ นักเรียนจะได้ทำใบกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกในเรื่องต่างๆ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของ เวียร์ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการบอกปัญหา ด้านความสามารถในการบอกสาเหตุที่แท้จริง ด้านความสามารถในการหาวิธีการแก้ปัญหา และด้านความสามารถในการอภิปรายผลที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนทำกิจกรรม

ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตามความสนใจโดยให้นักเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาจากเรื่องที่นักเรียนสนใจที่มีในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งขั้นตอนการทำจะเหมือนกับการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตามสาระการเรียนรู้ คือ เริ่มตั้งแต่การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การกระตุ้นให้เกิดความสนใจ การเลือกหัวข้อ การสร้างโครงร่างของโครงงาน การลงมือปฏิบัติตามหัวเรื่อง การรายงานผลการปฏิบัติและกระบวนการย้อนกลับ โดยกิจกรรมแบบสะท้อนตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการทำโครงงานแบบสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับการทำโครงงานและแบบประเมินแฟ้มสะสมงานของตนเอง แบบประเมินแฟ้มสะสมงานโดยเพื่อนและผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมตามแบบประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์แบบประเมินผลของโครงงานและแบบประเมินแฟ้มสะสมงาน โดยครูหลังการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตามความสนใจนักเรียนจะทำการสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ ทั้งหมด 18 แผน โดยแบ่งเป็นแผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ ตามสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน และเป็นแผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ตามความสนใจ จำนวน 9 แผน โดยแต่ละแผนผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) แนวความคิดหลัก 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3) กิจกรรมการสอน 4) สื่อการเรียนรู้ 5) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 6) บันทึกหลังการสอน และ 7) ข้อเสนอแนะ

8. นำแผนการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงความเหมาะสม ความชัดเจน และถูกต้องของสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในแต่ละครั้ง ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง ปรากฏว่าทุกแผนมีความเหมาะสมในระดับดีและมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง คือ ทุกแผนกิจกรรมควรปรับกิจกรรมการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ให้กระชับมากขึ้น เพราะอาจจัดกิจกรรมไม่พอดีกับเวลาที่กำหนดไว้ ควรเขียนขั้นตอนการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ในแนวความคิดหลักด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เขียนได้ชัดเจนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงนำแผนการจัดกิจกรรมประกอบการสอนด้วยโครงงานวิทยาศาสตร์มาปรับปรุงแก้ไขเป็นแผนการจัดกิจกรรมโครงงานประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สมบูรณ์

สมมติฐานการวิจัย

ภายหลังการได้รับการจัดกิจกรรมประกอบการสอน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ก่อนการจัดกิจกรรม การประเมินโดยครูมีค่าเฉลี่ย 12.10 จากคะแนนเต็ม 16 และหลังการจัดกิจกรรม การประเมินโดยครูมีค่าเฉลี่ย 13.18 จากคะแนนเต็ม 16

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความสามารถในการแก้โจทย์วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของการจัดกิจกรรมประกอบการสอนโดยประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

ความสามารถ	N	k	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การประเมินจากผลงานโดยนักเรียน	30	16	12.00	2.23	13.03	2.00
การประเมินจากเพื่อนนักเรียน	30	16	11.75	2.38	12.60	2.13
การประเมินโดยครู	30	16	12.10	2.05	13.18	2.00

จากตาราง 1 พบว่า ในระยะที่ 1 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานด้วยตัวนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 12.00 และครูประเมิน มีค่าเฉลี่ย 12.10 จากคะแนนเต็ม 16 ส่วนในระยะที่ 2 นักเรียนการประเมินด้วยตัวนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 13.03 และครูประเมิน มีค่าเฉลี่ย 13.18 จากคะแนนเต็ม 16

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์

ผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน

การจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	10.74	1.95	12.97**	.01
หลังเรียน	13.20	3.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการเรียนรู้กิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การจัดทำกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ประกอบการประเมินตามสภาพจริง ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้เรียนต้องเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542) ส่วนการประเมินตามสภาพจริงนั้นเป็นกระบวนการที่สังเกตได้บันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อบุคคลไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงที่นักเรียนเป็นผู้ค้นพบและผลิตความรู้ (กรมวิชาการ. 2545)

การประเมินตามสภาพจริงนี้ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพราะผลการประเมินได้มาจากแหล่งข้อมูลและวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารวบรวมทั้งจากการสังเกต การแสดงออกชิ้นงาน ผลงาน การรายงาน การประเมินแฟ้มสะสมงาน อีกทั้งการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับทราบเกณฑ์การประเมิน มีโอกาสเป็นผู้ประเมินและ มีบทบาทในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์นั้น ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของ จารึก สกุลเจริญโชค (2550) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ประกอบการประเมินตามสภาพจริงที่มีต่อศักยภาพทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การใช้กิจกรรมการเรียนตาม

แนวทฤษฎีการสรรค์สร้างความรู้ประกอบการประเมินตามสภาพจริงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปานกลางและต่ำ มีศักยภาพทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้นในแต่ละช่วงระยะและศักยภาพทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ และด้านคุณลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปานกลางและต่ำหลังการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ประกอบด้วยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการบอกปัญหา 2) ด้านความสามารถในการบอกสาเหตุที่แท้จริง 3) ด้านความสามารถในการหาวิธีการแก้ปัญหา และ 4) ด้านความสามารถในการอธิบายผลที่เกิดขึ้นเป็นการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ทำให้ทราบถึงพัฒนาของนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใดและเป็นไปตามสภาพจริงของนักเรียนหรือไม่การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้นักเรียนและครูสะท้อนเป้าหมายและแนวทางในการประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2542: 10) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำผลการประเมินตามสภาพจริงในครั้งแรกมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจึงส่งผลทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ในระยะที่ 2 สูงกว่าในระยะที่ 1

3. การจัดกิจกรรมประกอบการสอนด้วยโครงงานวิทยาศาสตร์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนศึกษาค้นคว้าและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541: 11) ที่กล่าวว่า หลักการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน คือ การยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญการเรียนรู้โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใดๆ ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะจดจำได้ดีและมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียนและเกิดความคงทนของความรู้และการจัดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองและทำความเข้าใจโดยนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงตรวจสอบกับสิ่งที่พบใหม่และสร้างเป็นความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับบุรุษยศิริ มหาสาร (2545: 17) ที่ได้ให้ความหมายของโครงงานว่า โครงงานคือผลงานการวิจัยขั้นเล็กๆ ของผู้เรียนที่ใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาความรู้หรือความจริงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามสาระการเรียนรู้อย่างแท้จริงตั้งแต่เป็นผู้กำหนดปัญหาซึ่งเป็นหัวข้อโครงงานและวิธีการได้มาซึ่งคำตอบนั้นด้วยตนเองครูเป็นเพียงที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำตามความจำเป็น

4. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการประเมินตามสภาพจริงจากการศึกษาวิจัยในระยะเริ่มต้นนั้นพบปัญหาในการประเมิน กล่าวคือ นักเรียนขาดความเข้าใจในการประเมินเคยชินกับการประเมินแบบเดิมที่ครูเป็นผู้ประเมินคนเดียว ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงเพิ่มเติมทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น สามารถประเมินผลงานและพฤติกรรมของตนเองและเพื่อนได้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงกิจกรรมการทำงานกลุ่มให้เหมาะสมกับเวลาในแต่ละช่วงระยะเนื่องจากในช่วงระยะที่ 1 นั้นนักเรียนยังใช้เวลาในการทำใบกิจกรรมมากเนื่องจากนักเรียนยังคิดว่าถ้าทำไม่เสร็จครูจะให้ไปทำเป็นการบ้าน ทำให้นักเรียนทำไม่ตรงตามเวลาที่ครูกำหนดนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ขอความร่วมมือจากคณะครูให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริงในบางชิ้นงานด้วยซึ่งพบว่าครูที่ร่วมประเมินสามารถประเมินให้คะแนนนักเรียนตามเกณฑ์ได้สอดคล้องกับสภาพจริงของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในชั้นเรียน

1. การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ควรใช้ลักษณะการฝึกโดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและครูเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มตามความสามารถ

2. การจัดกิจกรรมประกอบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ประกอบการสอน โดยใช้วิธีการวัดที่หลากหลายวิธีทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะช่วยให้ทราบพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างแท้จริงและนำมาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ตามทฤษฎีของเวียร์ไปใช้ในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดด้านต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กิติภูมิ เลิศกิตติกุลโยธิน. (2550). **การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แบบฝึกโครงงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรเกรสชิฟจำกัด.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). **ทักษะ 5 C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิญญาดา อยู่สำราญ. (2550). **โครงงานวิทยาศาสตร์**. นนทบุรี: เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์.

รศนา อัสชะกิจ. (2550). **กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัชฎาพร ชูสกุล. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้การสอนโดยวิทยาศาสตร์เพื่อป้องกันกับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

NBUE018: การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย

A Study on Diphthong Pronunciation Ability of Pratomsuksa 5 Students Learning through Thai Diphthong Pronunciation in Sentence Exercises

วริฐา ดวงข้า¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ระหว่างก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงแบบเป็นประโยคภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 5 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ใช้เวลาทั้งหมด 20 คาบๆ ละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนพาราเมตริก

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี หลังจากการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ 72.5% ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25% 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ, แบบฝึก

Abstract

The objective of this research were to study and compare the oral reading ability of Pratomsuksa 5 students in reading Thai diphthongs between before and after learning by using exercises on Thai diphthongs pronunciation in sentences. The samples comprised 16 Pratomsuksa 5 students of Thummasirisuksa Nonthaburi School. Instruments used in this study composed of 1) 5 sets of diphthongs pronunciation exercises, and 2) 5 plans of Thai diphthongs reading skill exercises achievement test which had a reliability of 0.71. Twenty-period, 50 minutes per period used for the study. The statistics used to analyze the data included percentage, mean, standard deviation, and parametric statistics Wilcoxon matched Pairs signed-rank test.

The research results that 1) revealed the ability of reading the words about Thai diphthong passed 72.5% criterion totally 13 students. 2) After their learning through the exercises on Thai diphthong pronunciation in sentences, they got higher score than before learning at .01 level of significance.

Keywords: diphthong pronunciation, exercises

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติทั้งด้านความรู้และด้านทักษะ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้ที่ทักษะให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและสถานการณ์ เพื่อนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ในปัจจุบันวิชาการและเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดเทคนิคใหม่ๆ ในการสื่อสาร ซึ่งเน้นความสะดวกรวดเร็ว ภาษาไทยก็ได้รับอิทธิพลความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวด้วย ทำให้ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างน่าวิตก มักจะมีการใช้กันแบบผิดๆ ไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม และขณะนี้ก็ไม่มีมีการฝึกฝนการใช้ภาษาไทยอย่างเข้มงวด อย่างการพูด ร เรือ ล ลิง หรือคำควบกล้ำอื่นๆ ปัญหาการใช้ภาษาไทยมีอยู่มากในทุกทักษะ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเด็กนักเรียนขาดความสนใจ

จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทุรี ประจำปีการศึกษา 2557 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เขียนและอ่านออกเสียง ร เรือ ล ลิง และคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ถ้าปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไขนักเรียนจะเขียนและอ่านแบบผิดๆ ไปตลอด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลาย ผู้สอนสามารถจัดได้ทุกระยะ การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ความพร้อมของผู้เรียนควรให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ 4 ด้าน เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ผู้สอนควรสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นการออกเสียงตามตัวหนังสือ หรือการเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาเพื่อให้เข้าใจ การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการดำเนินชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบัน การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านทันต่อ

เหตุการณ์เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เสริมความคิดความฉลาดรอบรู้ ในปัจจุบันนักเรียน นักศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องใช้อ่านเพื่อการศึกษาหาความรู้ในวิชาต่างๆ การอ่านมี 2 ประเภทคือการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง วิจิตรา เจือจันทร์ (2533) กล่าวว่า หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง หมายถึง ผู้อ่านสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี ออกเสียงได้ชัดถ้อยชัดคำ ทั้งเสียงสระ พยัญชนะวรรณยุกต์และคำควบกล้ำความคล่องแคล่วในการอ่านออกเสียงได้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัดหรือเสียงจังหวะ ความคล่องแคล่วนี้เกิดจากการฝึกฝนบ่อยๆ และสม่ำเสมอจนเกิดทักษะในการอ่าน การเว้นจังหวะวรรคตอน ถ้าผู้อ่านเว้นจังหวะหรือวรรคตอนผิด ผู้ฟังก็อาจเข้าใจผิดก็ได้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 168) กล่าวว่า คำควบกล้ำ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล ว ประสมสระเดียวกันออกเสียงควบกล้ำเป็นพยางค์เดียว โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งคือ เสียงบางเสียงใช้พยัญชนะสองเสียงควบกล้ำกัน เราเรียกคำที่อ่านออกเสียงพยัญชนะสองเสียงพร้อมกันนี้ว่าคำควบกล้ำ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนโดยเน้นกระบวนการปฏิบัติจากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปขั้นตอนการสอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว และคำควบกล้ำไว้เป็น 4 ขั้นตอน 1) ขั้นการสังเกต 2) ขั้นทำตามแบบหรือขั้นเลียนแบบ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติโดยไม่มีแบบ 4) ขั้นประยุกต์เพื่อฝึกให้เกิดความชำนาญ การฝึกเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ในการเรียนการสอน ดังนั้นการฝึกโดยการใช้แบบฝึกก็เป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้ผู้ฝึกเปลี่ยนพฤติกรรมจนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในการสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงหลักการสร้าง ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ประโยชน์ของแบบฝึก หลักการนำไปใช้ สรุปได้ว่า แบบฝึก แบบฝึกหัด หรือชุดการฝึก เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ งานหรือกิจกรรมที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนกระทำเพื่อฝึกทักษะและทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญ ถูกต้องคล่องแคล่ว

จนสามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาได้โดยอัตโนมัติ การสร้างแบบฝึกทักษะจำเป็นมากที่จะต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะแบบฝึกทักษะจะมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือตรงตามจุดประสงค์ของการฝึกได้นั้น การสร้างแบบฝึกทักษะต้องอาศัยหลักจิตวิทยาประกอบ เพื่อความเหมาะสมถูกต้อง ในการที่จะนำแบบฝึกไปใช้กับนักเรียนตามวัย ความสามารถ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2522: 52-62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในแบบฝึก คือ 1) กฎการเรียนรู้ของ Thorndike ในการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้ 1.1) กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมากๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึกจึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียน และมีหลายรูปแบบ 1.2) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนจะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน 1.3) กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายต้องเหมาะสมกับวัย และสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจ ในการเรียนการประเมินผล ควรกระทำอย่างรวดเร็วหลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้วสรุปได้ว่า แบบฝึก แบบฝึกหัด หรือชุดการฝึก เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ งานหรือกิจกรรมที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนกระทำเพื่อฝึกทักษะและทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญ ถูกต้องคล่องแคล่ว จนสามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาได้โดยอัตโนมัติ แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนและเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษา เพื่อให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบฝึก การเขียนสะกดคำ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะเขียน สะกดคำได้ถูกต้อง แม่นยำ และสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเขียนและการอ่านออกเสียงควบกล้ำไม่ชัดและไม่ถูกต้อง ปัญหาดังกล่าวมักพบบ่อยครั้งกับการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทางด้านการใช้ภาษา ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนา จึงจำเป็นต้องจัดทำแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย ยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้โดยการฝึกฝนของ Thorndike แนวคิดของทฤษฎีนี้ คือการกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการฝึกอ่านบ่อยๆ ความชำนาญจะเกิดขึ้น จากแนวคิดดังกล่าวถ้านักเรียนได้มีโอกาสฝึกอ่านออกเสียงคำควบกล้ำบ่อยๆ ซ้ำๆ โดยเรียนรู้จากแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจะทำให้นักเรียนอ่านคล่องมีความสามารถในการอ่านดีขึ้น โดยครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำจากแบบฝึกที่หลากหลาย ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี นอกจากนี้แบบฝึกยังใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากบทเรียนในแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้แบบฝึก (เพ็ญศรี สุขทวี. 2548) จากการศึกษาแนวคิดสรุปได้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย

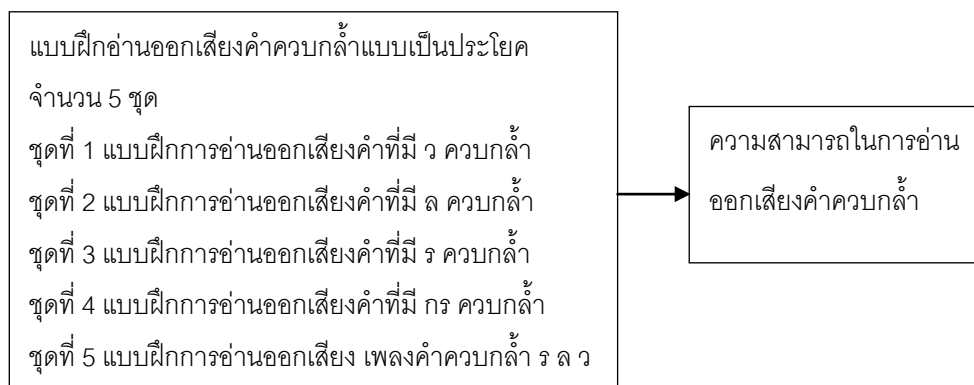
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค หมายถึง ชุดฝึกที่นำมาเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ในการทดลองครั้งนี้ จำนวน 5 ชุด ดังนี้ 1) แบบฝึกชุดที่ 1 การอ่านออกเสียงคำที่มี ว ควบกล้ำ 2) แบบฝึกชุดที่ 2 การอ่านออกเสียงคำที่มี ล ควบกล้ำ 3) แบบฝึกชุดที่ 3 การอ่านออกเสียงคำที่มี ร ควบกล้ำ 4) แบบฝึกชุดที่ 4 การอ่านออกเสียงคำที่มี กร 5) แบบฝึกชุดที่ 5 การอ่านออกเสียง เพลงคำควบกล้ำ ร ล ว โดยที่มีคำแนะนำการใช้ชุดฝึก จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึก เนื้อหาสาระ ใบงาน และแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล ว ประสมกับสระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงควบกล้ำเป็นพยางค์เดียว โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัมมสิริศึกษานนทบุรี
ที่มีความสามารถอ่านคำควบกล้ำไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลองเป็นแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย ประกอบด้วย
แบบฝึกอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยคภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน ดังนี้

- แบบฝึกชุดที่ 1 แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำที่มี ว ควบกล้ำ
- แบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำที่มี ล ควบกล้ำ
- แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำที่มี ร ควบกล้ำ
- แบบฝึกชุดที่ 4 แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำที่มี กร ควบกล้ำ
- แบบฝึกชุดที่ 5 แบบฝึกการอ่านออกเสียง เพลง คำควบกล้ำ ร ล ว

ใบงานประกอบการฝึกอ่านของแต่ละแผน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน

2. แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ชุด

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลาในการทดลอง
ทั้งหมดจำนวน 20 คาบ คาบละ 50 นาที สอนวันละ 1 คาบ สัปดาห์ละ 4 วัน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ไม่รวมเวลาทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เวลาเรียนตามปกติตั้งแต่วันจันทร์-วันพฤหัสบดี เวลา 08:30-09:20 น.

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยการวัดผลทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทย ด้วยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการสอนด้วยชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บันทึกคะแนนการทำกิจกรรมกลุ่ม และการทำแบบฝึกทักษะไว้ทุกครั้ง ดังนั้นนำแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมาทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลก่อนเรียน นำแบบฝึกไปใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูบอกจุดมุ่งหมายในการฝึกคือต้องการให้ออกเสียง ร ล ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นและตัวควบกล้ำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูสอนนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนใช้เวลาในการสอนแผนละ 4 ชั่วโมง โดยครูอธิบายการออกเสียง และแนะนำวิธีการวางลิ้นให้ถูกที่ว่า เมื่อออกเสียงตัว ร ลิ้นกระดกแล้วร่วขณะที่เสียงออกจะเกิดการสั่นสะเทือนตรวจสอบได้โดยใช้มือวางทาบบนศีรษะเวลาออกเสียงจะรู้สึกความสั่นสะเทือน ส่วนตัว ล ลิ้นแตะเพดานเวลาออกเสียงไม่ร่ว โดยให้นักเรียนสังเกตเมื่อครูออกเสียงให้ฟัง

2. ครูอ่านออกเสียงให้ดูก่อน นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงตามพร้อมๆ กัน จากแบบฝึกหัด นักเรียนจับคู่กัน แล้วผลัดกันอ่านผลัดกันฟัง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับและนำไปปรับปรุงตนเอง

3. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามแบบฝึกให้ครูฟังทีละคน ครูให้ข้อมูลย้อนกลับ และเสริมแรงโดยแนะนำให้ฝึกบ่อยๆ และให้มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันพยายามออกเสียงให้ถูกต้อง

4. ครูให้นักเรียนนำหนังสือที่ชอบมาผลัดกันอ่านให้เพื่อนฟัง เพื่อฝึกความชำนาญในการอ่านออกเสียง

5. หลังเรียนด้วยแบบฝึกอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแต่ละชุดแล้ว ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับแบบฝึกอ่านของแต่ละแผน เพื่อเก็บคะแนนวัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนแต่ละคน

ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบ

เมื่อดำเนินการสอนครบทุกแผนแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติด้วยคอมพิวเตอร์ คำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิตินอนพาราเมตริก Wilcoxon matched pairs signed-rank test

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ 72.5% ไม่ผ่านเกณฑ์ 27.5%

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านออกเสียงแบบเป็นประโยค

การจัดการเรียนรู้	μ	σ	ผลรวม Ranks	Z	p-Value
ก่อนเรียน	11.25	3.587	.00	3.527**	.000
หลังเรียน	22.25	3.396	136.00		

** $p \leq .01$

ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัมมสิริศึกษาวิทยานนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การเปรียบเทียบการสอนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่าผลของคะแนนก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ แสดงว่าวิธีการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค มีผลต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำภาษาไทยสูงขึ้น กล่าวคือ นักเรียน สามารถอ่าน คิดวิเคราะห์ แปลความ ตีความ จากเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ สังเกตได้จากการเริ่มทำกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ในตอนแรกๆ จนกระทั่งถึงแผนการจัดการเรียนรู้ในตอนท้าย นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการอ่านและเขียนดีขึ้น นักเรียนใช้เวลาในการอ่านและเขียนน้อยลง ทำได้ถูกต้องเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะการเขียนสะกดคำตามคำที่ครูบอก มีความผิดพลาดน้อยลง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ในแต่ละแผน การจัดการเรียนรู้จะมีกิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในแบบฝึกแต่ละชุดอย่างหลากหลาย นักเรียนได้ฝึกทำซ้ำบ่อยๆ จนทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ มีผลทำให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถเขียนคำได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในเรื่อง “กฎแห่งการฝึกหัด” (Law of Exercise) สอดคล้องกับกรณีการ พวงเกษม (2535: 37) ที่กล่าวว่า วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการฝึกฝนบ่อยๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ ถ้าได้ทำบ่อยๆ ความชำนาญจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 37) ยังได้กล่าวถึง การตรวจผลของการทำแบบฝึกหัดหรือการเรียนของนักเรียนโดยเร็ว แจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้นักเรียนเห็นข้อดีและข้อด้อยของตนเอง ย่อมเกิดกำลังใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตน ทำให้เกิดความภูมิใจว่านักเรียนมีส่วนค้นพบข้อถูกต้องและข้อที่ผิดด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในเรื่อง “กฎแห่งผล” (Law of Exercise) ที่กล่าวว่า ผลแห่งปฏิริยาตอบสนองใดเป็นที่พอใจของบุคคลย่อมกระทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลของปฏิริยาใดไม่เป็นที่พอใจ บุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่ทำปฏิริยานั้นซ้ำอีกดังนั้น การรู้ผลของการทำแบบฝึกหัดหรือผลการเรียนจึงเป็นแรงเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

2. ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึกพบว่า ดีกว่าก่อนการใช้แบบฝึก ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีประภา ปาลสุทธิ (2523: 341) สร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดดอนทอง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 70 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำก่อนฝึกและหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ วิเศษน้อย (2522: 48-52) ได้ศึกษาและสร้างแบบฝึกการอ่านและการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ ร ล และ ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 60 คน ใช้แบบฝึก 16 แบบฝึก ในเวลา 10 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ ร ล ว ก่อนและหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการฝึกนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนคำที่ใช้อักษรควบกล้ำได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ เขยชิด (2518: 113-114) ได้ศึกษาและสร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนคำที่ใช้อักษร ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม กรุงเทพฯ จำนวน 70 คน ใช้แบบฝึก 15 แบบฝึก ในเวลา 5 ชั่วโมง ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านและเขียนคำที่มีอักษรควบ ร ล ว ก่อนฝึกและหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการฝึกแล้วนักเรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนคำที่ใช้อักษรควบมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร หลิมตระกูล (2541) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการสร้างแบบฝึกการออกเสียงควบกล้ำสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ใช้แบบฝึก 31 แบบฝึก ใช้เวลาในการฝึกครั้งละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกออกเสียงคำควบกล้ำทั้ง 31 แบบฝึก เมื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแล้วทำให้มีพัฒนาการดีขึ้น แสดงว่าหลังการฝึกนักเรียนมีความสามารถในการอ่านแตกต่างจากก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแบบเป็นประโยค ใช้หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเริ่มจาก ขั้นที่ 1 ขั้นผู้สอนสำรวจความรู้เดิม/ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่ เป็นการตรวจสอบความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ เป็นขั้นที่ผู้สอนได้กระตุ้นเร้าให้นักเรียนค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งการร้องเพลง และการศึกษาใบความรู้ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ใช้กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการคิดในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ จึงจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนการรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม โดยให้นักเรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนเองให้กว้าง

ขึ้น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่นและได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ เป็นการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม

จากขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นดังกล่าว นักเรียนได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญา ได้มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกับเพื่อนจึงทำให้นักเรียนสนุกและมีความสุขในการเรียนตลอดจนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมเป็นผู้ลงมือศึกษา ปฏิบัติ และคิดอย่างอิสระ นักเรียนจึงได้พัฒนาความคิดและได้ประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2544) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลประสบการณ์ใหม่ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตนในการคิดกลั่นกรองข้อมูล ทำให้ความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างสรรค์ความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผลถึงความเข้าใจและการคงความรู้

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และในการทำงานร่วมกับเพื่อน ซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนการสอนตามปกติ เพราะจะเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหาที่ได้มาจากการบอก การอธิบายการซักถามเนื้อหาในบทเรียนของครู โดยมีได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการค้นคว้า กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน (ทิศนา ขัมมณี. 2544)

4. ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สามารถส่งเสริมทักษะความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ แก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และความกล้าแสดงออก กล่าวคือ เมื่อนักเรียนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เมื่อได้พบอุปสรรคหรือปัญหา โดยการระดมพลังสมอง และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันเองภายในกลุ่ม ไม่ปล่อยให้หน้าที่ใครคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ไม่กล่าวโทษกันเมื่อเกิดความผิดพลาดเพราะนักเรียนจะยอมรับความสามารถของเพื่อนในกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นภายในกลุ่มของตน นอกจากนี้เมื่อมีกิจกรรมที่นำเสนอผลงานของกลุ่มนักเรียนจะแบ่งหน้าที่นำเสนอผลงานด้วยความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก เนื่องจากนักเรียนได้รับการชี้แนะจากครูและมีโอกาสฝึกฝนบ่อยๆ จนเกิดความคล่องแคล่วหรือเกิดทักษะส่งผลให้นักเรียนมั่นใจในตนเอง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) เนื้อเรื่อง กฎแห่งการนำไปใช้ (Law of Use) การเรียนรู้จะเกิดผลดีเมื่อนำความรู้ไปใช้สอดคล้องกับ กระณีการ์ พวงเกษม (2536: 38) ที่กล่าวว่า วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ความเน้นแน่นในเนื้อหาวิชาขึ้นอยู่กับฝึกฝนและการนำไปใช้ ถ้าฝึกฝนไว้ดีแล้วแต่ไม่มีโอกาสใช้ในไม่ช้าจะลืม

5. นักเรียนได้รับการเสริมแรง (Reinforcement) เป็นระยะระหว่างเรียนและจากการทำกิจกรรมต่างๆ โดยการให้กำลังใจ ให้เต็มสะสมคะแนน การพูดชมเชยในผลงานและการชมเชยความสามารถ ความสนใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการให้แรงเสริมของ สกินเนอร์ (Skinner) ที่กล่าวว่า ถ้าต้องการให้พฤติกรรมใดคงอยู่ตลอดไปจำเป็นต้องให้แรงเสริม

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะทั่วไป**

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำแบบเป็นประโยค ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการสร้างแบบฝึกขึ้นมาใช้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในแต่ละบทเรียน

2. ครูที่สอนวิชาภาษาไทยทุกชั้นเรียนควรมีการสร้างชุดแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำอยู่เสมอ

3. เรื่องของเวลาเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำนั้น ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน บางคนคิดเร็ว แต่บางคนคิดช้า และบางคนไม่ยอมคิด ครูไม่ควรเร่งให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการบอกคำตอบแต่ควรเป็นการกระตุ้นชี้แนะแนวทางกระบวนการไปสู่คำตอบจากแหล่งความรู้ต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเปรียบเทียบกับการใช้เกมหรือการจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

2. ควรศึกษาผลความคืบหน้าในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำ

3. ควรสร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ พวงเกษม. (2535). วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการฝึกฝนบ่อยๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ.

ทศนา แหมมณี. (2544). การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลประสบการณ์ใหม่ๆ เข้ามา.

ประเสริฐ เชยชิต. (2518). ได้ศึกษาและสร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนคำที่ใช้อักษร ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.

วิจิตรา เจือจันทร์. (2533). ผลของการใช้เพลงในการฝึกอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวรรณ วิเศษน้อย. (2522). ได้ศึกษาและสร้างแบบฝึกการอ่านและการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ ร ล และ ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

ศรีประภา ปาลสุทธิ. (2523). สร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดดอนทอง อ. เมือง จ. ฉะเชิงเทรา.

สมพร หลิมตระกูล. (2541). ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการสร้างแบบฝึกการออกเสียงควบกล้ำสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.

สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์. (2522). หลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในแบบฝึก.

Kannikar Puangkasem. (2535). Thai language is often practiced. Will cause precision.

Tisana Khammani. (2544). Learning happens when learners have the opportunity to gain new experiences.

Prasert Chitchid. (2518). Have studied and created the practice of reading and writing words using literal characters. For Mathayom Suksa 1 students.

Vichitra Juejun. (2533). The effect of using the syllabus for the pronunciation of consonants. Rails for Prathom Suksa 2 Students. Bangkok: Chulalongkorn University.

Wilaiwan Wisetno.i (2522). They studied and created a training program for reading and writing phonetics for the mathayom suksa two students.

Sriprapha Palasuth. (2523: 341). Create a word-of-mouth learning exercise for Mattayom 5 students at Wat Donthong School, Muang District, Chachoengsao Province.

sujarich peanchorb And Saijai Intrampun. (2522). The psychology that should be used in the training.

Somporn Lamthrakul. (2541). Studied constructivist training for diphthong students in Secondary School, Bang Bua Thong School Bang Bua Thong Nonthaburi.

NBUE019: ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

A STUDY READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS IN WATMAPRAOTIA SCHOOL BANGKOK BY USING READING SKILL PRACTICE

อโนชา เกตุแก้ว¹ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ t-test (Dependent Sample) โดยนำไปทดลองสอบถาม (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.70 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.25-0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21-0.51

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาศาถาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ภายหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ สามารถอ่านได้ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้น 2) ความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ภายหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถการอ่าน, แบบฝึกทักษะการอ่าน

Abstract

The objective is to study the level of reading ability of Prathomsuksa 3 students in Watmapraotia School Bangkok. In this study, the using skill practice training have been using for enhancing reading skill and comparing reading ability before and after using the training. The study method is Simple random sampling from 1 classroom, 32 students Prathomsusa 3 student in Watmapraotia School Bangkok. The statistics for data analysis an average and t-test (Dependent Sample). For the try-out with Prathomsuksa 4, 60 the reliability of the test was 0.70 determine the level of difficulty (p) is between 0.25 to 0.77 discrimination (r) between 0.21 to 0:51.

The research found that 1) The research found that of Prathomsuksa 3/1 the using skill practice training students after training could be evaluated to be in a good level, and 2) The reading ability of Prathomsuksa 3/1 Prathomsuksa 3 students in Watmapraotia School Bangkok after the using skill practice training is better than before using the practice training. The difference is statistically significant at the .05 level.

Keywords: Reading ability, Reading skill in practice

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะ ที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ซึ่งมีจุดประสงค์จะให้นักเรียนเรียนภาษาไทยเพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด การสอนภาษาไทยนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะภาษาไทยมีความซับซ้อน นอกจากนั้นสระในภาษาไทยยังมีการเปลี่ยนรูป ลดรูป และตัดรูป เมื่อมีตัวสะกดยังมีวรรณยุกต์ ถ้านักเรียนจำพยัญชนะ หรือสระไม่ได้ ทำให้นักเรียนประสมคำไม่ถูกต้อง เกิดปัญหาอ่านหนังสือไม่ออก เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ทำให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน นักเรียนไม่อ่านหนังสือ ไม่อยากเรียนหนังสือ ผลจากการอ่านไม่ออกย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการสอนอ่านให้นักเรียนที่เริ่มเรียนจะต้องเน้นทักษะการแจกลูกสะกดคำ การที่นักเรียนจะแจกลูกสะกดคำได้ดีจะต้องมีการฝึกฝนทักษะ ซึ่งการฝึกฝนทักษะที่ดีควรมีแบบฝึกเสริมทักษะประกอบ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการอ่าน และการเขียนไปด้วย

จากการสำรวจสภาพการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและจากการนิเทศติดตามเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่า ยังมีนักเรียนที่อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่องในเกือบทุกชั้น จากแบบรายงานสภาพการอ่านของนักเรียนโรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กิจกรรมครูอาสาช่วยแก้ปัญหาพัฒนาการอ่าน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนที่ยังอ่านไม่ออก และอ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 15.64 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาเหตุที่อ่านไม่ออกและอ่านไม่คล่องเนื่องมาจากจำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไม่ได้ สะกดคำ อ่านแจกลูกไม่ถูกต้อง ส่วนการเขียนมักเขียนคำผิด ใช้มาตราตัวสะกดผิด ซึ่งในจำนวนนักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ด้วยคิดเป็นร้อยละ 3.17 ผู้วิจัยจึงหาวิธีการฝึกอ่านให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ที่มีปัญหาการอ่านไม่ออกและอ่านไม่คล่อง โดยเลือกการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำ เพราะการแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เรียน หากครูไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำนักเรียนในระยะเริ่มเรียนการอ่านของนักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ทำให้เมื่ออ่านหนังสือมากขึ้นจะสับสน อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหามากของนักเรียนไทยในปัจจุบัน การอ่านแบบแจกลูกสะกดคำจะช่วยให้นักเรียนประสมคำอ่านและสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง การสอนแจกลูกสะกดคำควรสอนในช่วงที่นักเรียนยังอ่านหนังสือไม่แตกฉาน คือ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 39) การสอนอ่านแจกลูกสะกดคำที่ดีครูจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสม วิธีการสอนอ่านที่หลากหลาย มีกิจกรรมที่น่าสนใจ และใช้สื่อที่ส่งเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ เพื่อให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น โดยใช้เพลง เกม นิทาน จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหและพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ พบว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำมาใช้เพื่อ

ช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ การฝึกอ่านแจกลูกสะกดคำอย่างถูกต้องอาศัยการฝึกซ้ำๆ ทบทวน บ่อยๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเกิดทักษะในการเรียนรู้ในที่สุด

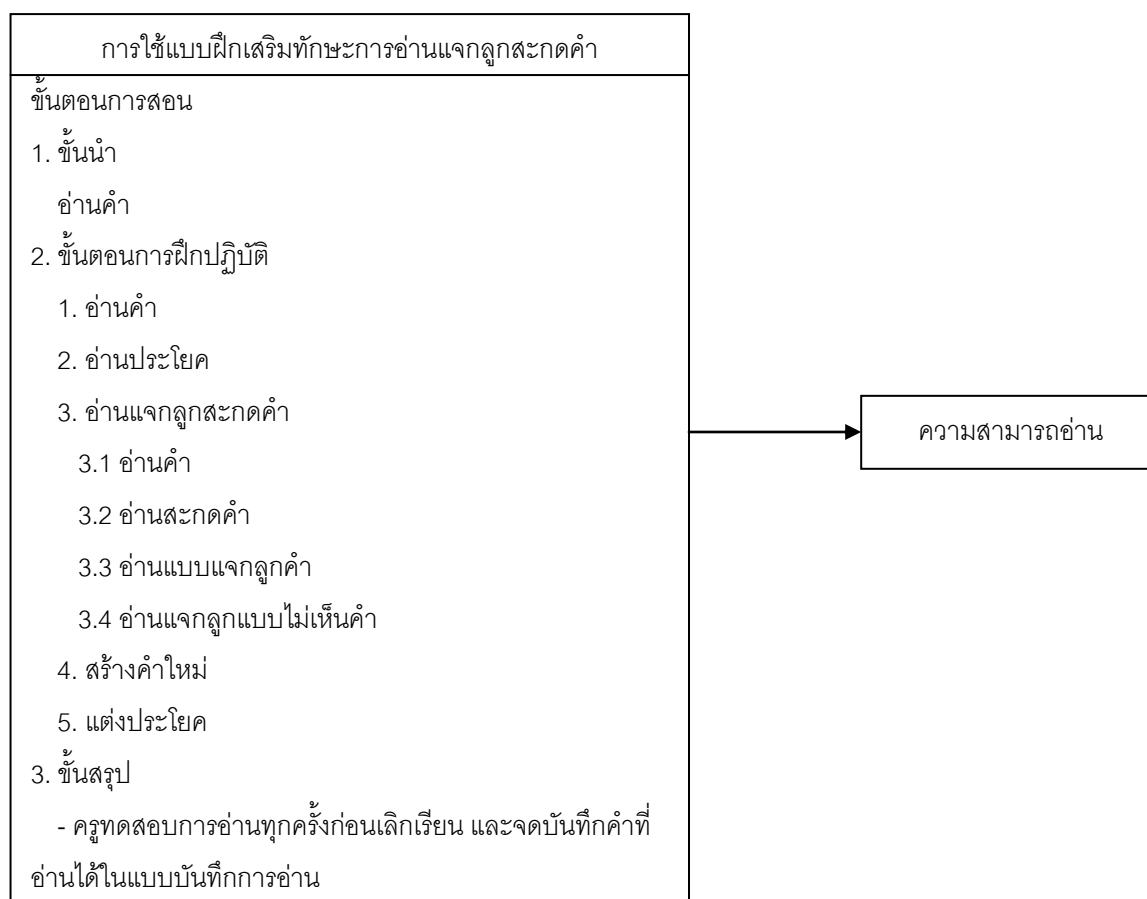
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถอ่าน หมายถึง ศักยภาพของผู้เรียนที่อ่านคำ ซึ่งมีความยากง่ายตรงกับระดับบทเรียนโดยสามารถอ่านได้ ตามหลักการอ่านและกฎเกณฑ์ที่กำหนดในหลักภาษาไทย ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์จากบริบท และความเข้าใจในการอ่าน วัดและประเมินผลจากการทดสอบอ่านออกเสียงและแบบทดสอบการอ่านแจกลูกสะกดคำก่อนและหลังเรียน

การสอนแจกลูกสะกดคำ

การแจกลูก หมายถึง การเทียบเสียง เริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงคำ แล้วนำรูปคำซึ่งเปรียบเสมือนแม่มากระจายหรือแจกลูก โดยการเปลี่ยนสระ หรือเปลี่ยนพยัญชนะต้น หรือเปลี่ยนพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)

การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน ถือเป็นเครื่องมืออ่านคำใหม่

การอ่านแจกลูกสะกดคำ หมายถึง กระบวนการขั้นพื้นฐานของการนำเสียงพยัญชนะต้นสระ วรรณยุกต์ และเสียงตัวสะกดมาประสมเสียงกัน ทำให้ออกเสียงคำต่างๆ ที่มีความหมายในภาษาไทย การแจกลูกและสะกดคำบางครั้งเรียกรวมกันว่า “การแจกลูกสะกดคำ” เพราะในการสอนแจกลูกสะกดคำจะดำเนินไปด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อให้นักเรียนได้หลักเกณฑ์ทางภาษาทั้งการอ่านและการเขียนไปพร้อมกัน

แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ หมายถึง ใบงานที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร

คู่คำ/คู่ตัว หมายถึง ลักษณะการอ่านออกเสียง การอ่านหนังสือไม่ตรงตัว ผิดเพี้ยนคำ (ใช้ในการอ่านหนังสือ) เช่น อ่าน ด เป็น ค

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย 2 ห้องเรียน จำนวน 53 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลอง ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจากการใช้วิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 12 แผน และ 2) สื่อการสอนประกอบแผนจัดการเรียนรู้ จากการใช้วิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำ

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยนำคำมาจากหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงโดยวิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 50 คำ และ 3) แบบทดสอบ เรื่องการอ่านแจกลูกสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ

วิธีการทดลอง

การทำความเข้าใจกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 เกี่ยวกับการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ในการเรียนการสอนในหน่วยที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม วิจัยวัดและประเมินผล มีการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำ จำนวน 50 คำ และแบบทดสอบ เรื่องการอ่านแจกลูกสะกดคำ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญในระดับ 0.87 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้ จากนั้นดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนการสอน ดังนี้ 1) อ่านคำ การอ่านเป็นคำและให้นักเรียนรู้ความหมายของคำที่อ่าน เพื่อให้นักเรียนฝึกจำคำ ฝึกสังเกตรูปคำ 2) อ่านประโยค ควรให้นักเรียนอ่านประโยคสั้นๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับภาษาพูดในชีวิตประจำวัน 3) อ่านแจกลูกสะกดคำ 4) สร้างคำใหม่ และ 5) แต่งประโยค โดยแผนการจัดการกิจกรรมดังกล่าวใช้เวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 12 แผนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง และแบบทดสอบเรื่องการอ่านแจกลูกสะกดคำ ชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน หลังจากการเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 23 ธันวาคม 2559

วิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดระดับตามเกณฑ์ เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังทำกิจกรรม จากการใช้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบ โดยใช้สถิติ (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ศึกษาความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน วัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

เกณฑ์ตัดสินของ กระทรวงศึกษาธิการ	คะแนนเต็ม (50)	ระดับ คุณภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	40-50	ดีมาก	19	59.38	44	2.83
70-79	35-39	ดี	7	21.87	38	1.35
60-69	26-34	พอใช้	4	12.50	32	1.71
0-59	0-25	ปรับปรุง	2	6.28	29	0.71
รวม	-	-	32	-	-	-

จากตาราง 1 พบว่า ระดับความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ภายหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ สามารถอ่านได้ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถอ่านระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลต่างระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

แบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$SD_{\bar{D}}$	t	p
ก่อนเรียน	32	29.28	6.09	10.94	1.22	50.86*	.000
หลังเรียน	32	40.22	5.69				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถอ่านระหว่างคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียน ผลต่างระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน คือ 40.22 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน คือ 29.28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ภายหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ สามารถอ่านได้ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.25 ทั้งนี้เป็นเพราะครูได้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและน่าสนใจ แบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา

สาระการเรียนรู้ก่อนทำการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ตลอดจนผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาจุดบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบฝึกเสริมทักษะที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุดจะเรียงจากง่ายไปหายาก ตามหน่วยการเรียนรู้ มีรูปแบบที่หลากหลายและสวยงาม ทำให้เกิดความสนใจ สามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง นักเรียนได้ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำอย่างต่อเนื่องในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทำให้เกิดทักษะในการอ่าน เมื่อนักเรียนได้มีการฝึกการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถอ่านได้ถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ครูยังต้องมีการสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่คล่อง หรืออ่านไม่ออกนอกเวลาเรียน เพื่อให้อ่านได้ดีขึ้นและสามารถทำแบบทดสอบได้คะแนนถูกต้องขึ้น จึงทำให้มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถอ่านอยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้น (35 คะแนนขึ้นไป) ซึ่งสอดคล้องกับ อุตัยวรรณ อรรคเสลา (2557) ที่พบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการอ่านและการเขียนคำมาตราตัวสะกดมีการพัฒนาขึ้นร้อยละ 7.5 ผลมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้สื่อแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกจนเกิดทักษะ ความชำนาญจนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย กรุงเทพมหานคร ภายหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นได้ผ่านการสร้างอย่างเป็นระบบ และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้แบบฝึกเสริมทักษะมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะได้เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และนักเรียนสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหาและมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ครูได้สอดแทรกการอ่านคำและฝึกสะกดคำใหม่ๆ และมีการทดสอบการอ่านเป็นรายบุคคลในทุกชั่วโมงที่จัดการเรียนการสอน เพื่อประเมินพัฒนาการของนักเรียนเพื่อหาทางปรับปรุงให้ทันเวลา เมื่อนักเรียนได้มีการฝึกฝนหรือปฏิบัติการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้มีทักษะในการอ่านดีขึ้น เกิดความเข้าใจและสามารถทำแบบทดสอบได้คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เกษร สุทธิปัญญา, สมปอง ศรีกัลยา และประสพสุข ฤทธิเดช (2556: 173) นักเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ มีค่าเฉลี่ย 2.65 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสอนอ่านสะกดคำบางครั้งอาจจะยากเกินไปสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า และหากิจกรรมสนุกๆ มาให้ปฏิบัติเพื่อจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งจะทำให้เด็กมีความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น
2. ในระหว่างการทำกิจกรรมครูต้องสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือควรใช้การเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ หรืออธิบายให้เข้าใจและชัดเจนขึ้น

3. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และอยากร่วมกิจกรรมซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับอื่น ๆ ที่มีปัญหาเรื่องการอ่าน โดยเฉพาะนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-2 เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการวิจัยที่กว้างมากขึ้น

2. ควรสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้เหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนช้า อ่านไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง โดยเฉพาะ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านดีขึ้น

3. ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะควรที่จะมีรูปแบบที่น่าสนใจ สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และน่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกษร สุทธิปัญญา; สมปอง ศรีกัลยา; และประสพสุข ฤทธิเดช. (2556, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนาการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.

ว.มรม.(มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์). 7(2): 173.

จรัสพร เล็กตระกูล. (2553). **การศึกษาความสามารถอ่านคำและความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการใช้ชุดพัฒนาทักษะการอ่าน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จตุมา คงด้วง. (2553). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)** 4. ปรินญาณิพนธ์ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิมนวล ดวงประสิทธิ์. (2555). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิดประกอบการสะกดคำและแจกลูก**. ปรินญาณิพนธ์ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัย บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2558). **หนังสือคู่มือการดำเนินงานอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2559). **คู่มือการสอนอ่านเขียนโดยการแจกลูกสะกดคำ**. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

อุทัยวรรณ อรรคสลา. (2557). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึก นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม.

NBUE020: ศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

A STUDY ON WRITING IN THAI ALPHABETS OF KINDERGARTEN LEVEL 2'S STUDENTS THROUGH PICTURE-BASED CREATIVE ART ACTIVITIES

ผกาพันธ์ เขมฐาวิวัฒนา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pre-test-Post-test Design โดยใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในการเขียนพยัญชนะไทยสัปดาห์ละ 4 วันๆ ละ 30 นาที รวมระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้การใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบการเขียนพยัญชนะไทยซึ่งมีความเชื่อมั่น .81 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ภายหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 26.08$) มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 จากนักเรียน 32 คน
2. การเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ภายหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเขียนพยัญชนะไทย, การใช้รูปภาพ, กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the writing in Thai alphabets of kindergarten level 2's students through picture based creative art activities. The sample were 32 students of kindergarten level 2's, in the second semester of the academic year 2559 B.E., at Watmapraotia School, Phasicharoen District, Under Bangkok Metropolitan Administration. The simple random sampling was used to select subjects. The one-group pre-test post-test design experiment was carried out 20 times within the period of 5 weeks, 4 days per week and 30 minutes per day. The instruments were lesson

plans for picture based creative art activities, and the test of writing in Thai alphabets with the reliability at 0.81 The data were statistically analyzed by mean, standard deviation, and the dependent sample t-test.

The result revealed that

1. The very good level writing in Thai alphabets of kindergarten level 2's students after the picture based creative arts activities was at 81.25 percent of thirty-two students
2. The writing in Thai alphabets of kindergarten level 2's students after the picture based creative art activities was significantly higher at .05 level of significantly

Keywords: The writing in thai alphabets, picture-based, creative art activities.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญซึ่งเป็นวัยพื้นฐานแห่งชีวิตและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี วัยนี้จะเกิดการเรียนรู้มากที่สุด จึงควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง จึงต้องมีกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนากายแต่ละคนอย่างเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านสติปัญญา จะพัฒนาสูงสุด ควรกระตุ้นด้วยกิจกรรมที่สามารถสร้างเสริมสติปัญญา (Piaget, J. 1952) กล่าวว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกิดขึ้นในช่วงปฐมวัยเป็นรากฐานแก่การพัฒนาด้านสติปัญญาในระดับต่อไปจะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้ควรได้รับการส่งเสริมและกระตุ้นด้วยกิจกรรมที่สามารถสร้างเสริมสติปัญญา การพัฒนาความคิด และพัฒนาการด้านหนึ่งของเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการส่งเสริมคือ ทักษะทางภาษา เพราะภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่างๆ ถ่ายทอดมาจากภาษา การที่เด็กจะใช้ภาษาในการสื่อความหมายและเขียนออกมาเป็นตัวอักษร (นภนตร ธรรมบวร. 2549: 116) กล่าวว่า ความสามารถด้านการเขียนเป็นหนึ่งในสี่ทักษะ การเขียนเป็นการถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก แต่การถ่ายทอดโดยการเขียนเป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการเขียนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับสายตา เด็กต้องมีความพร้อมทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กซึ่งได้ฝึกทักษะแล้วในระดับอนุบาล 1 ดังนั้นการเขียนจึงควรฝึกประสาทสัมผัสระหว่างตาคือการรับรู้สิ่งที่ได้เห็นสื่อความหมายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นภาษาตัวอักษร การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนนั้น เป็นทักษะที่ควรให้เด็กได้รับการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยเริ่มจากการขีดเขียนแบบสะเปะสะปะ หรือขีดเขียนอย่างไม่มี ความหมาย แต่การรับรู้ที่เป็นระบบต้องมีความหมายในการถ่ายทอดออกมาเป็นรูปภาพ ซึ่งเด็กจะต้องพร้อมด้านการรับรู้ทางสายตา การใช้ภาษาและการจำ เพื่อช่วยให้เด็กรับรู้ รู้จักการสังเกต แยกแยะสิ่งที่มองเห็น ได้รวมทั้งการถ่ายโยงศัพท์ไปสู่การเขียน ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์ สื่อที่เป็นของจริง หรือภาพก็ได้โดยผ่านกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ามีหลายรูปแบบ เช่น การเล่นสีน้ำ การปั้น การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ ซึ่งทั้งหมดเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นกิจกรรมที่จะช่วยเชื่อมโยงการทำงานของสมองและพัฒนาจินตนาการซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์ของเด็ก อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความ

แข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตาซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียน จากปัญหาที่พบที่ทำให้การเขียนของเด็กไม่ดีตามที่มุ่งหวัง เช่น การเขียนตัวพยัญชนะกลับหัว การเกิดความสับสนลักษณะของตัวพยัญชนะบางตัว จึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความพร้อมในการเขียนของเด็กจึงควรใช้รูปภาพเพื่อเป็นสื่อในการสื่อความหมายโดยผ่านกิจกรรมจะทำให้เด็กรับรู้เข้าใจได้ง่าย จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาทำให้ตระหนักถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่มีผลต่อการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้ภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง การสอนที่ใช้รูปภาพเป็นสื่อทำให้นักเรียนสามารถสื่อความหมายและถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวพยัญชนะหรือตัวอักษรโดยผ่านกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ได้แก่ การระบายสี การตัดปะ การปั้นและการเล่นกับสีน้ำ ซึ่งรูปภาพนั้นเป็นสื่อที่หาง่ายและนักเรียนสามารถรับรู้ได้ง่าย

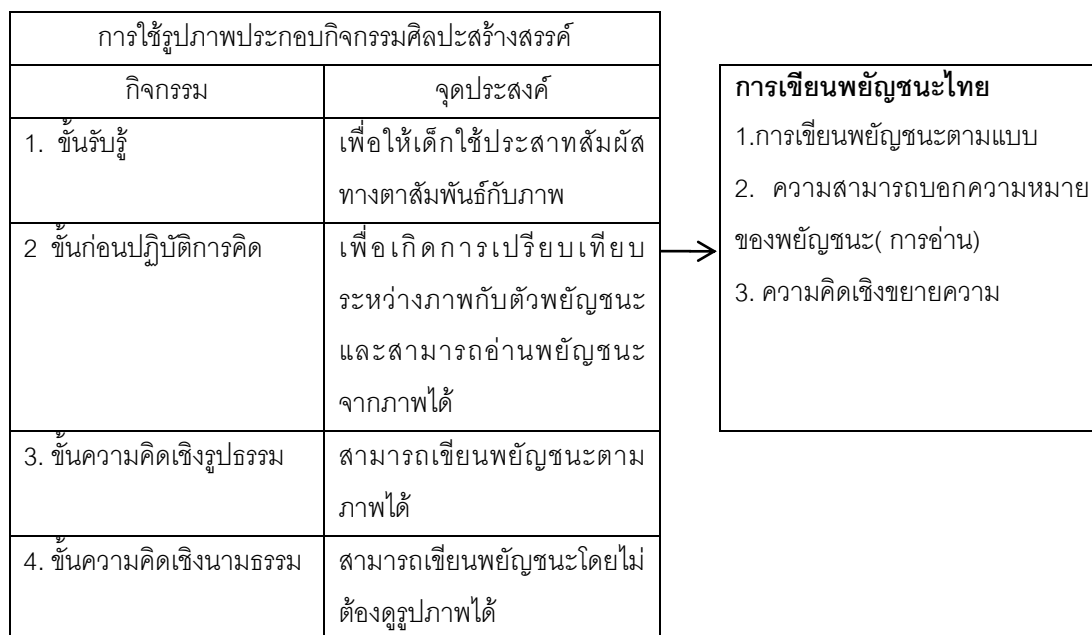
การเขียนพยัญชนะไทย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการเขียนพยัญชนะตามแบบที่กำหนดบอกความหมายของพยัญชนะ และความคิดเชิงขยายความ

การเขียนพยัญชนะตามแบบ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการเขียนพยัญชนะไทยได้ถูกต้องเหมือนแบบที่กำหนดให้โดยเริ่มจากการที่เด็กต้องมีความตั้งใจ มีช่วงความสนใจนานพอสมควร ใช้สายตาสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วน รอบคอบ เด็กต้องสามารถแยกให้ได้ว่าพยัญชนะตัวไหนหัวเข้าหัวออกและสามารถเขียนได้อย่างถูกต้อง

ความสามารถบอกความหมายของพยัญชนะ หมายถึง การที่เด็กเขียนพยัญชนะแล้วสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้องตามความหมายของพยัญชนะนั้น

ความคิดเชิงขยายความ หมายถึง ความสามารถในการขยายขอบเขตความคิดออกไปจากการรับรู้พยัญชนะ และนำมาอธิบาย ถ่ายทอดความคิดเชิงขยายความจากตัวพยัญชนะ โดยใช้รูปภาพความคิดที่หลากหลายคิดได้กว้างไกล หลายน่าสนใจ เพื่อค้นหาคำตอบที่ดีที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียนรวม 63 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลอง ศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 20 แผน ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง 2) สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ได้แก่ บัตรภาพกับพยัญชนะไทย เพลงพยัญชนะไทย นิทาน เกม ร่องตัวพยัญชนะใช้นิ้วลากและใบงานการใช้รูปภาพประกอบศิลปะสร้างสรรค์

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบการเขียนพยัญชนะไทย จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ชุด ด้านการเขียนพยัญชนะตามแบบ จำนวน 10 ข้อ ด้านความสามารถบอกความหมายพยัญชนะ (การ

อ่าน) จำนวน 10 ข้อและด้านความคิดเชิงขยายความ จำนวน 10 ข้อ ได้รับการตรวจสอบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .81

วิธีการทดลอง

การสร้างควมคุ้นเคยกับเด็กใช้ นิทาน เกม เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายและทำความเข้าใจกับการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) จากนั้นจึงดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมระบายสีภาพกับตัวพยัญชนะ ตัดปะตัวพยัญชนะให้สัมพันธ์กับภาพ การปั้นตัวพยัญชนะ และการเล่นกับสีน้ำ ใช้น้ำเขียนตัวพยัญชนะไทยโดยแบ่งตามกลุ่มตัวพยัญชนะจากง่ายไปยากตามลักษณะโครงสร้างและทิศทางการเขียนตัวพยัญชนะเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน จัดเป็น 2 ช่วงช่วงละ 30 นาที เวลา 9.00-9.30 น. และ 10.30-11.00น. โดยแต่ละช่วงจะมี 2 กิจกรรมและให้เด็กเลือกตามความสนใจ รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง โดยจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ของแต่ละกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ระหว่างที่เด็กลงมือปฏิบัติทำกิจกรรม ครูเป็นผู้แนะนำและพร้อมที่เข้าไปช่วยเหลือถ้าเด็กต้องการ และทำการบันทึกเวลาในการทำกิจกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมครบ 5 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง จึงทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบการเขียนพยัญชนะไทย เป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนทดลองการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

วิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ศึกษาการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลดังตาราง

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเขียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำแนกตามเกณฑ์

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน (30 คะแนน)	ระดับ ความสามารถ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	24.01-30.00	มากที่สุด	26	81.25	26.08	1.06
70-79	18.01-24.00	มาก	6	18.75	22.00	1.41
60-69	12.01-18.00	ปานกลาง	-	-	-	-
50-59	6.01-12.00	น้อย	-	-	-	-
0-49	0-6.00	น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม			32	100	24.04	1.96

จากตาราง 1 พบว่าความสามารถการเขียนพยานะไทยภายหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่มีความสามารถในการเขียนพยานะไทยตามเกณฑ์ประเมินตั้งแต่ระดับมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ตั้งไว้และอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

การเปรียบเทียบการเขียนพยานะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลดังตาราง

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเขียนพยานะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การเขียนพยานะไทย	เต็ม	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
1. การเขียนพยานะ ตามแบบ	10	5.38	1.43	8.97	1.09	3.59	1.50	13.56*	.00
2. ความสามารถบอกความหมายของพยานะ	10	5.44	1.27	8.16	1.08	2.72	1.37	11.20*	.00
3. ความคิดเชิงขยายความ	10	5.06	.95	8.19	.93	3.13	1.31	13.46*	.00
รวม	30	15.88	2.65	25.32	1.96	9.44	2.54	21.02*	.00

* $p \leq .01$

จากตาราง 2 พบว่า การเขียนพยานะไทยของนักเรียนภายหลังได้รับการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การเขียนพยานะตามแบบ ความสามารถบอกความหมายของพยานะ และความคิดเชิงขยายความ สูงกว่าก่อนการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาล 2 เขียนพยานะไทยทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะช่วยส่งเสริมการเขียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 มีการพัฒนาสูงขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่าเด็กสามารถเขียนพยานะไทยได้ หลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ส่งเสริมเด็กได้ลงมือปฏิบัติ จริ่งกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัส สำหรับการเรียนรู้ของเด็กกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย การได้ลงมือกระทำจำเป็น

สัมผัสทำให้เด็กเข้าใจและรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญ สำหรับการเรียนรู้ของเด็กสอดคล้องกับแนวคิด (Piaget, J. 1952) ที่กล่าวว่า เด็กจะเข้าใจสิ่งต่างๆ และความสัมพันธ์ของตนเองกับวัตถุ ด้วยการลงมือกระทำ กับวัตถุโดยตรงเป็นสำคัญ และกิจกรรมการใช้ภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก็เป็นกิจกรรมที่เด็กลงมือปฏิบัติ รู้จักการสังเกต รู้จักการเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก็ยังเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมการพัฒนาของกล้ามเนื้อเด็ก สอดคล้องกับ พัฒนา ชัชพงศ์ (2541: 122) กล่าวว่า การพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง เด็กก็พร้อมที่จะลากเส้นลีลามือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน แต่การเขียนเป็นเรื่องยากสำหรับเด็กปฐมวัยจึงควรมีสื่อประกอบในการทำกิจกรรมเพื่อให้เด็กเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ สอดคล้องกับพูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2552: 31) ที่กล่าวว่า การเขียนเด็กต้องมีความพร้อมด้านการรับรู้ทางสายตา การใช้ภาษา และการจำ เพื่อช่วยให้เด็กรับรู้ รู้จักใช้การสังเกต แยกแยะสิ่งที่มองเห็นได้ รวมทั้งการถ่ายโยงศัพท์ไปใช้ในการเขียน อุปกรณ์ที่ใช้อาจจะเป็นของจริง ของเล่น หรือภาพก็ได้ การใช้รูปภาพเป็นสื่อประกอบการเขียน ทำให้เด็กจะแสดงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ และเข้าใจง่ายโดยมีรูปภาพเป็นสื่อในการถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรและเกิดความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ เยาวพา เคชะคุปต์ (2542: 107) ที่มีทัศนะว่า ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เด็กแสดงความสามารถและการความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปของภาพหรือสิ่งที่เด็กสามารถมองเห็นได้ เด็กจะใช้รูปภาพเป็นสื่อในการสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึกและคิดออกมาเป็นผลงาน การใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้นช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย จำได้รวดเร็ว เป็นตัวเสริมแรงทำให้บทเรียนน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่ายเกิดความสนุกสนาน เช่น การปั้น เด็กมองรูปภาพของพยัญชนะและปั้นออกมาเป็นตัวพยัญชนะที่ตรงกับรูปภาพได้ เพราะเด็กเกิดการรับรู้และถ่ายทอดออกมาเป็นตัวพยัญชนะไทยได้

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการใช้ภาพประกอบศิลปะสร้างสรรค์ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ รำไพรุจิพงศ์ (2550) พบว่าทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำศิลปะสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในการวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ ทำให้เด็กมีทักษะการเขียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของคอฟแมน ซาลมา (Kaufman Zalma. 1978: 885-888) พบว่าการพัฒนาความสามารถโดยใช้นิ้วมือด้วยการวาดภาพระบายสี ฉีก ตัดปะ การประดิษฐ์เศษวัสดุ และการปั้นนั้นนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้อย่างอิสระได้เลือกการระบายสี และวาดภาพตามความคิดหรือใช้ประสบการณ์เดิมเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดมีอิสระในการทำงาน การจัดประสบการณ์กิจกรรมการใช้ภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ครูต้องมีบทบาทสอดแทรกความรู้ของการเขียนตัวพยัญชนะในกิจกรรมสร้างสรรค์จากความคิดที่มีอยู่หรือความคิดที่เกิดขึ้นใหม่ออกมาเป็นผลงานโดยมีรูปภาพเป็นสื่อและมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน หลังจากการทำกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แล้วควรฝึกเขียนคำสั้นๆ ง่ายๆ ประกอบภาพที่เหมาะสมกับเด็กก็จะทำให้เด็กมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น และมีความคิดสร้างสรรค์

2. ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบการเขียนพยัญชนะไทยหลังการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลังจากใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่ทำให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ รับรู้และเข้าใจได้ง่าย ไม่เกิดความเบื่อหน่าย รู้สึกผ่อนคลาย ทำให้มีความสนใจในกิจกรรมนั้น สอดคล้องกับ (Piaget, J. 1952) กล่าวว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ต้องมีการรับรู้ จดจำ และเข้าใจเรื่องราวได้โดยการใช้ประสาทสัมผัส สามารถเห็นความแตกต่างและแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่มีความคล้ายกันในบางลักษณะ เช่น การตัดปะพยัญชนะ

ไทย เด็กจะต้องสังเกตและเปรียบเทียบลักษณะของพยัญชนะแต่ละตัวและใช้ประสบการณ์เดิมในการรับรู้รูปภาพ ซึ่งการรับรู้อาจจะใช้สื่อที่เป็นสัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย ทำให้สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบต่างๆ เมื่อกระทำซ้ำๆ จนกระทั่งไม่ต้องใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย แต่ใช้กระบวนการคิดและจินตนาการถ่ายทอดออกมาได้อย่างเหมาะสม เช่น การต่อเติมภาพ ทำให้เด็กมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนัฐอริน แสงพงษ์พิทยา (2556) ศึกษาความสามารถการรับรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อด้วยภาพสัญลักษณ์ พบว่าเด็กปฐมวัยมีการรับรู้ด้านแปรผลและด้านการใช้เหตุผลทุกด้านสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมที่ใช้สื่อจากภาพสัญลักษณ์ เมื่อเด็กมีการรับรู้ จดจำภาพ ทำให้สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรได้ เช่นเดียวกับการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ภายหลังได้รับการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การเขียนพยัญชนะตามแบบ การบอกความหมายของพยัญชนะ และความคิดเชิงขยายความ สูงกว่าก่อนการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเขียนประเภทอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การเขียนตัวอักษรภาษาอังกฤษ ตัวเลขไทยและตัวเลขอารบิก เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเทคนิควิธีการสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการเขียนที่มีความแปลกใหม่ บูรณาการกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายแก่เด็กปฐมวัย เช่นการใช้สื่อจากธรรมชาติ การพิมพ์ภาพ และต่อเติมภาพ
3. ควรมีการศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมการใช้รูปภาพประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่พัฒนาในด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐอริน เชาว์เฉลิมกุล. (2554). การศึกษาความสามารถเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3-ประถมศึกษาปีที่1ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อย จากการสอนที่ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านร่วมกับการใช้รหัส. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐอริน แสงพงษ์พิทยา. (2556). ความสามารถทางด้านการรับรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อด้วยภาพสัญลักษณ์. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิทยาการการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา วิทยาภรณ์. (2547, กรกฎาคม). ความพร้อมในการอ่าน เขียนของเด็กปฐมวัย. วารสารการศึกษาปฐมวัย. ปีที่ 8 (ฉบับที่ 3): 14-18.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์. (2553). "คุณภาพเครื่องมือวัด" ในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยการประเมินการศึกษา หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พรทิพย์ สองภักดี. (2550). การพัฒนาความสามารถในการเขียนพยานุชนะไทย ก ถ ภ ฎ ญ ณ พ ของนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้อันอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้แบบมิ่งขวัญ. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพรรณ จำไพจิตร. (2550). ทักษะเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา ชัยพงศ์. (2541). ทฤษฎีและการปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูนสุข บุญสวัสดิ์. (2551). สื่อพัฒนาสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ระดับปฐมวัยศึกษา. เอกสารชุดสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7.
- _____. (2552). เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เคชะคุปต์. (2548). กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ. (2554). ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย ในประมวลสาระชุดวิชาทางวิจัยและสถิติทางการศึกษา หน่วยที่ 4. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันพัฒนาวิชาการ. (2559). คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2551). ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Lowenfeld, V. (1953). Creative and Mental Growth. New York: The Macmillan CO.
- Piaget, J. (1952). The Original of Intelligence in Children. New York: International University Press.

NBUE021: การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน
A STUDY ON THAI LANGUAGE READING ABILITY OF PRATOMMASUKSA 4 STUDENTS
THROUGH PROGRAMMED INSTRUCTION FOR SUPPLEMENTARY TEACHING

วรางคนา สุวานิช¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมผดุงวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 18 คน โดยคัดเลือกนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การอ่านคล่อง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำ 30 คำ และบทร่ายกรอง 1 บท มีหลักเกณฑ์การประเมินตามระดับคะแนน (Rubric Scores) และแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.80-1 ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.23-0.43 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่า E_1 และ E_2 บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 80.50/80.95

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพจากการเรียนบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 55.11 คิดเป็นร้อยละ 50.00

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 48.11 คิดเป็นร้อยละ 61.11
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 12.30 คิดเป็นร้อยละ 56.56

คำสำคัญ: การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทย จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน

Abstract

This research aimed to study the efficiency and outcome of the programmed instruction for supplementary teaching to develop the ability of reading in Pratommasuksa 4 students. The students who were selected for testing comprised 18 students in Matthayom Phadung Withaya School, Ayutthaya Province. These students in normal test could not pass the fluently reading. The tool for testing is the programmed instruction for supplementary teaching. The testing composed of 4 steps. The first step was a selection about sampling from total population. The second was creating a qualified examination for testing. The next was to operate and collected data and the last was an analyzing. The testing tool collected from the ability in 30-words and 1-poem reading aloud. The principle of scoring was evaluated according to Rubric Score and the ability to comprehend from reading was built as 20 items of 4 multiple-choices answering. The validity is between 0.80-1. The difficulty was between 0.43-0.77, the discrimination was between 0.23-0.43 and the reliability value of the test was 0.82. Statistics for analyzing the data was E_1/E_2 . The programmed instruction for supplementary teaching had an efficiency of 80.50/80.95.

The research results revealed that the effectiveness of most students learning through the developed programmed instruction was at a very good level which had mean score 55.11 (50%).

1. The most students' loud reading ability from learning through the developed programmed instruction was at an “excellent” level which had mean score 48.11 (61.11%).

2. The most students' ability in getting important content was at a “good” level which had mean score 12.30 (56.56%).

Keywords: Thai language reading ability, Programmed instruction for supplementary teaching.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้ติดต่อสื่อสารด้านการงาน การดำรงชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และคิดสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ประเด็นหลักสำคัญ คือ ภาษาไทยเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องศึกษาเพื่อใช้ทักษะที่ถูกต้อง เหมาะสมในการสื่อสาร เป็นสื่อกลางในการแสวงหาความรู้และประสพการณ์ทางภาษา ทำให้เกิดความซาบซึ้งและภาคภูมิใจในภาษาไทย (สิริพัทธ์ เจษฎาโรจน์. 2552: 1) ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ซึ่งผู้จำเป็นต้องรู้จักเครื่องมือชิ้นนี้เสียก่อน ในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ผู้ใช้ภาษาจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี (จิรรัตน์ เพชรรัตนโมรา. 2551: 1) การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร เป็นทักษะที่มนุษย์จะต้องทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับให้ชัดเจน เพราะหากไม่

ทำความเข้าใจในเนื้อความที่อ่านได้ทั้งหมด อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดไปจากความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความ (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551: 86)

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะทำให้เข้าใจในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนเสนอมายังผู้อ่าน โดยเริ่มจากหาข้อคิดสำคัญในเรื่อง และนำข้อคิดมาประมวลด้วยกันเพื่อให้ได้ใจความสำคัญ ผู้อ่านจึงต้องทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551: 111) ทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในด้านการพัฒนาตนเอง การได้มาซึ่งความรู้ความสามารถของมนุษย์ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542: 11)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เน้นการสอนภาษาให้อยู่ในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมุ่งส่งเสริมการสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิดผู้เรียนต้องมีประสบการณ์มากพอที่จะสร้างความคิดได้อย่างลึกซึ้ง และในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรักภาษาไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย กลุ่มสาระวิชาภาษาไทยของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดให้สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และในตัวชี้วัดที่ 3 กล่าวไว้ คือ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน สิ่งที่นักเรียนต้องได้ คือ หลักการอ่านคล่องและเร็ว การอ่านสำรวจและบันทึกข้อความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และในตัวชี้วัดที่ 6 นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่นักเรียนต้องได้ คือ หลักการสรุปใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน (กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. 2551: 16)

จากสภาพปัญหาที่พบได้จากการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย คือ ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสอนอยู่นั้น ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนอ่านออกเสียงได้ไม่ชัดเจน และไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ เนื่องจากการนักเรียนไม่ผ่านแบบทดสอบการอ่านคล่องของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรแก้ไข และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยนั้นเป็นสาระการเรียนรู้ที่ใช้เป็นหลักการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานทางความคิด และเป็นกลยุทธ์ที่ใช้แก้ปัญหาได้วิกฤตของชาติ เห็นได้ว่าภาษาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ปฏิบัติจริง เพราะภาษาไทยเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากกลุ่มสาระอื่นๆ เพราะหากนักเรียนยังอ่อนเกี่ยวกับด้านการอ่าน และการจับใจความสำคัญ เมื่อไปเรียนวิชาอื่นก็ไม่สามารถคิดวิเคราะห์และสรุปใจความสำคัญได้ การพัฒนาความสามารถในการอ่านจึงมีความสำคัญ การพัฒนาความสามารถนี้ นอกจากจะต้องพัฒนาการสอนแล้ว การใช้สื่อและนวัตกรรมต่างๆ ที่ถูกต้องจะเป็นการช่วยในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดบทเรียนโมดูล การจัดศูนย์การเรียนรู้ ชุดการเรียนด้วยตนเอง บทเรียนมัลติมีเดีย และบทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมซึ่งมีโปรแกรมการวางแผนไว้ล่วงหน้า (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2533: 13) เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตัวเอง ด้วยการลงมือประกอบกิจกรรม สามารถรู้ข้อดีข้อด้อยที่ที่มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จได้ใคร่ครวญที่ละน้อยตามลำดับขั้น ตามความสามารถ ความสนใจและความสะดวกของแต่ละคน โดยบทเรียนสำเร็จรูปนี้จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีลักษณะเป็นสื่อผสมผสานสื่อการเรียนรู้ที่จัดไว้เป็นชุดๆ

บรรจุกล่อง ของ หรือกระเป๋า โดยวิธีการสร้างที่เป็นระบบช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ มีอิสระในการเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนจะเรียนในแต่ละชุดได้ตามความสามารถของตนโดยที่ไม่มีการแข่งขัน หรือรอคอยผู้อื่น ผู้เรียนสามารถเลือกกำหนดเวลาในการทำประเมินผลได้ด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถเรียนได้ตามลำพัง หรือปรึกษาหารือการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน หรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ ช่วยให้ผู้สอนวัดและประเมินผลได้ ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ตั้งไว้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

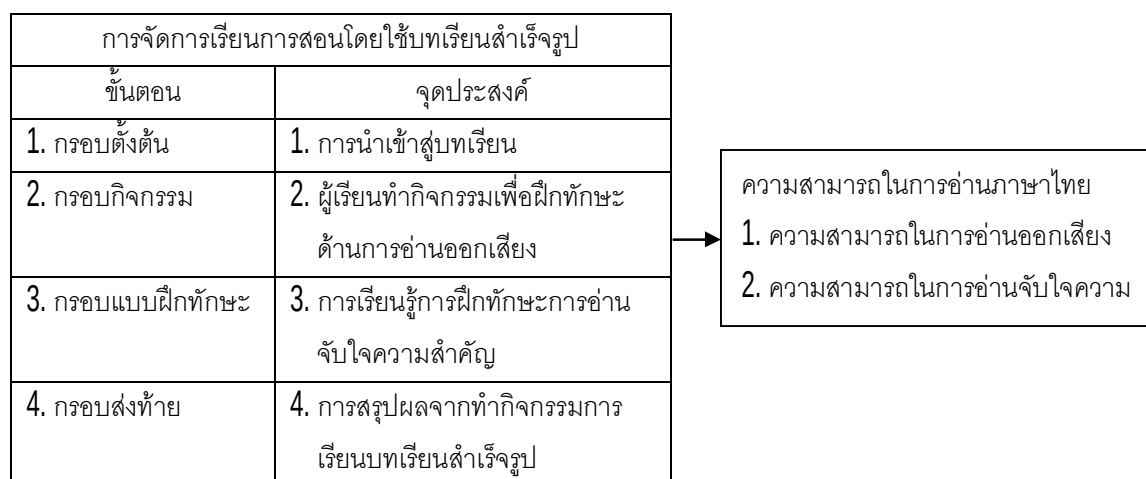
จากแนวความคิดการใช้บทเรียนสำเร็จรูปข้างต้น จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องได้ อีกทั้งยังเป็นรากฐานสำคัญที่จะต้องนำไปบูรณาการใช้ร่วมกับวิชาอื่นๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน หมายถึง สื่อหรือนวัตกรรมที่ออกแบบและถูกสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาการอ่านให้แก่ผู้เรียนในด้านการอ่าน โดยพัฒนาทักษะด้านการอ่านของผู้เรียน อันได้แก่ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจ เพื่อพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทเรียนที่อ่านได้ เกี่ยวกับการแปลความตีความ ขยายความ บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อหรือนวัตกรรมนี้สามารถดึงดูดศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดทักษะในการอ่านได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งคิดเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ผ่านตามเกณฑ์วัตถุประสงค์วัตถุประสงค์

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทั้งกลุ่มทำแบบทดสอบวัดความรู้หลังจากเรียนบทเรียนสำเร็จรูปจบลง

ประสิทธิผลจากการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง เกณฑ์ระดับคะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป แล้วแปลผลออกมาว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับคุณภาพใด

ความสามารถในการอ่านออกเสียง หมายถึง การเปล่งเสียงถ้อยคำที่อ่านเพื่อให้ผู้อื่นได้ยินและรับฟังสิ่งที่อ่านออกมา ซึ่งผู้อ่านต้องอ่านด้วยน้ำเสียงที่ดังฟังชัด ไม่ตะโกน และอ่านชัดถ้อยชัดคำ สั้นไหล ไม่สะดุด ถูกต้องตามอักขระอักษร ออกเสียงพยัญชนะให้ถูกต้อง คำควบกล้ำ ร ล ว เสียงวรรณยุกต์ คำพ้องรูป ตัวการันต์ การออกเสียงพยางค์หนัก เบา การอ่านเว้นวรรคให้ถูกต้อง

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านในใจโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกให้ผู้อื่นได้ยิน เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาของสิ่งที่อ่านและจับประเด็นที่สำคัญของเนื้อหาที่อ่านได้ สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนมัธยมผดุงวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองโดยเครื่องมือวัดและประเมินผลการอ่านคล่องของ สฟฐู ทั้งหมด จำนวน 18 คน

เครื่องมือทดลอง

เครื่องมือทดลองประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ และบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 2 เล่ม เล่มที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องของมาเหเมียว เล่มที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บ้านพิลึก ซึ่งมีประสิทธิภาพ 80.50/80.95

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ การทดสอบการอ่านออกเสียง ซึ่งแบ่งเป็นสองตอน คือ การอ่านคำ จำนวน 30 คำ และการอ่านบทร้อยกรอง จำนวน 1 บท รวมคะแนน 50 คะแนน ซึ่งทดสอบการอ่านออกเสียงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และ

การทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

วิธีการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน จำนวน 2 เล่ม 2 หน่วยการเรียนรู้ คือ เล่มที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องของมาเหมิยว และเล่มที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บ้านพิลึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 แผน แผนละ 1 คาบ รวม 16 คาบ ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน ถึง วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยบทเรียนสำเร็จรูปทั้งสองเล่มมีขั้นตอนการสอนดังนี้

กรอบตั้งต้น:

การนำเข้าสู่บทเรียน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องของมาเหมิยว โดยครูหาความหมายของชื่อของนักเรียนทุกคนเตรียมไว้ก่อน แล้วถามนักเรียนว่าทราบความหมายชื่อของตนเองหรือไม่ ความหมายชื่อของตนเองมีความหมายว่าอย่างไร ชื่อของแต่ละคนล้วนสำคัญและมีความหมายที่ดี ให้นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง เรื่องของมาเหมิยว ต่อไป

การนำเข้าสู่บทเรียน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บ้านพิลึก โดยครูตั้งคำถามนักเรียนว่าบ้านพิลึกในจินตนาการของนักเรียนเป็นอย่างไรและนำภาพบ้านพิลึกที่มีลักษณะต่างๆ จากอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนได้ชม ตั้งคำถามว่าในบ้านในภาพมีความพิลึกอย่างไรและให้นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง บ้านพิลึก ต่อไป

กรอบกิจกรรม:

กรอบที่ 1 อ่านออกเสียงคำและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

กรอบที่ 2 อ่านความหมายของคำและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

กรอบแบบฝึกทักษะ:

กรอบที่ 3 เขียนคำจากคำอ่านให้ถูกต้อง

กรอบที่ 4 การจับใจความสำคัญ โดยแบ่งเนื้อเรื่องทั้งหมดออกเป็น 3 ส่วน ให้นักเรียนจับใจความสำคัญทีละส่วน และนำแต่ละส่วนมาสรุปใจความสำคัญในตอนสุดท้าย

กรอบส่งท้าย:

กรอบที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การตอบคำถามจากเรื่อง เรื่องของมาเหมิยว หลังจากที่นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทั้งหมดได้แล้ว ต้องสามารถตอบคำถามที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ด้วย ถือเป็นการสรุปผลจากการทำกิจกรรมและฝึกทักษะจากการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การตอบคำถามจากเรื่อง บ้านพิลึก หลังจากที่นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทั้งหมดได้แล้ว ต้องสามารถตอบคำถามที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ด้วย ถือเป็นการสรุปผลจากการทำกิจกรรมและฝึกทักษะจากการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป

2. ทำแบบทดสอบความสามารถการอ่านภาษาไทย คือ การทดสอบการอ่านออกเสียง คือ การอ่านคำจำนวน 30 คำ และการอ่านบทร้อยกรองจำนวน 1 บท ซึ่งทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนเป็นรายบุคคล และทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญแบบปรนัยตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน โดยการจัดระดับคุณภาพจากค่าเฉลี่ย
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน โดยการจัดระดับคุณภาพจากค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

ประสิทธิผลจากการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน โดยการจัดระดับคุณภาพจากค่าเฉลี่ย

ตาราง 1 ประสิทธิผลจากการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เกณฑ์ของระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	ดีเยี่ยม	46-50	9	50.00	48.11	1.45
ร้อยละ 70-79	ดีมาก	41-45	6	33.33	43.00	1.54
ร้อยละ 60-69	ดี	36-40	-	-	-	-
ร้อยละ 50-59	พอใช้	31-35	3	16.50	31.33	0.57
ร้อยละ 40-49	ปรับปรุง	26-30	-	-	-	-
ร้อยละ 30-39	ปรับปรุงเร่งด่วน	21-25	-	-	-	-
ร้อยละ 0-29	อ่านไม่ออก	0-20	-	-	-	-
รวม			18	100	43.78	5.95

จากตาราง 1 ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 43.78$) และมีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม 9 คน มีค่าเฉลี่ย 48.11 คิดเป็นร้อยละ 50.00 ดีมาก 6 คน มีค่าเฉลี่ย 43.00 คิดเป็นร้อยละ 33.33 พอใช้ 3 คน มีค่าเฉลี่ย 31.33 คิดเป็นร้อยละ 16.50 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน โดยการจัดระดับคุณภาพจากค่าเฉลี่ย

ตาราง 2 ประสิทธิภาพจากการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เกณฑ์ของระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	ดีเยี่ยม	16-20	2	11.11	16.50	0.70
ร้อยละ 70-79	ดีมาก	14-15	3	16.67	14.33	0.57
ร้อยละ 60-69	ดี	12-13	10	55.56	12.30	0.48
ร้อยละ 50-59	พอใช้	10-11	3	16.67	11.00	0.00
ร้อยละ 40-49	ปรับปรุง	8-9	-	-	-	-
ร้อยละ 30-39	ปรับปรุงเร่งด่วน	6-7	-	-	-	-
ร้อยละ 0-29	อ่านไม่ออก	0-5	-	-	-	-
รวม			18	100	12.89	1.71

จากตาราง 2 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 12.89$) และมีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม 2 คน มีค่าเฉลี่ย 16.50 คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดีมาก 3 คน มีค่าเฉลี่ย 14.33 คิดเป็นร้อยละ 16.66 ดี 10 คน มีค่าเฉลี่ย 12.30 คิดเป็นร้อยละ 55.56 พอใช้ 3 คน มีค่าเฉลี่ย 11.00 คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตาราง 3 ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน

เกณฑ์ของระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
ร้อยละ 80-100	ดีเยี่ยม	61-70	6	33.33	63.67	2.42
ร้อยละ 70-79	ดีมาก	51-60	9	50.00	55.11	3.51
ร้อยละ 60-69	ดี	41-50	3	16.67	43.33	2.08
ร้อยละ 50-59	พอใช้	31-40	-	-	-	-
ร้อยละ 40-49	ปรับปรุง	21-30	-	-	-	-
ร้อยละ 30-39	ปรับปรุงเร่งด่วน	11-20	-	-	-	-
ร้อยละ 0-29	อ่านไม่ออก	0-10	-	-	-	-
รวม			18	100	56.67	7.32

จากตาราง 3 บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 56.67$) และมีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม 6 คน มีค่าเฉลี่ย 63.67 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดีมาก 9 คน มีค่าเฉลี่ย 55.11 คิดเป็นร้อยละ 50.00 นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดี 3 คน มีค่าเฉลี่ย 43.33 คิดเป็นร้อยละ 22.22

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอนมีความสามารถสูงขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 48.11$) ผลของความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะเนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง โดยเริ่มจากคำที่ง่ายก่อน และมีคำอ่านภายในบทเรียนง่ายต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพชัย สานุสันต์ (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้พจนานุกรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยก่อนการเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 6.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 11.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความต่างเท่ากับ 4.60

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอนมีความสามารถสูงขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 12.30$) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะในบทเรียนสำเร็จรูปได้มีการแบ่งแบบฝึกการจับใจความสำคัญที่ละเอียดของเรื่อง ซึ่งให้นักเรียนได้ฝึกอ่านและจับประเด็นสำคัญเป็นส่วนๆ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด และเกิดผลอย่างไร ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการฝึกทักษะด้านการจับใจความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรณัฐลักษณ์ วาณะวิศิษฐ์ (2553: บทคัดย่อ) ประสิทธิภาพของบทเรียนบนระบบเครือข่ายรายวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา เรื่อง ระบบโครงกระดูกร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนบนเครือข่ายที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.20/81.15 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 81.15 ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $< .001$

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ควรศึกษาหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้แบบฝึก ควรจัดเตรียมอุปกรณ์และสื่อแบบฝึกทักษะให้เรียบร้อยเพียงพอ กับจำนวนผู้เรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ และควรควรให้กำลังใจและยกย่องชมเชยแก่ผู้เรียนในโอกาสต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาการอ่านนี้ไปทำการศึกษาดูเทียบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเรื่องอื่นๆ ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับรูปแบบการสอนอื่นๆ และควรนำรูปแบบและกระบวนการศึกษาดูทดลองในครั้งต่อไปทำการทดลองกับเนื้อหาวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2533). การทดสอบสื่อหรือประสิทธิภาพการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญญลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์. (2553). ประสิทธิภาพของบทเรียนบนระบบเครือข่ายรายวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา เรื่อง ระบบโครงกระดูกร่างกาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์.

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2552). เทคนิคและทักษะจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพชัย สานุสันต์. (2550). ผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้พจนานุกรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การศึกษา (กศ.ม. ภาษาไทย). ชุมพร: โรงเรียนท่ากระแซะรัชดา.

NBUE022: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้

A STUDY OF SCHOLASTIC ACHIEVEMENTS IN ASTRONOMY OF MATTAYOMSUKSA 6 STUDENTS, ASSUMPTION COLLEGE RAYONG THROUGH INQUIRY APPROACH INSTRUCTION

วุฒิพงษ์ สว่างวงษ์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ที่ใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอนกับเกณฑ์ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน ใช้ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5E และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงขึ้น ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 70)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

Abstract

The purpose of research were to compare the learning achievement for Mattayomsuksa 6 students on Astronomy, Assumption College Rayong by using 5E inquiry approach learning with learning criteria. To compare the achievement for learning on Astronomy before and after taught by using 5E inquiry approach learning. The samples consisted 37 Mattayomsuksa 6 students on Astronomy in total 150 students, Assumption College Rayong. Theory used in the research is Non-probability sampling and

selected a purposive sampling for consideration. The instrument used in the research were 5E inquiry learning plan and the Astronomy achievement test. The data were analyzed by t-test for dependent sample.

The finding of the study revealed the following

1. The learning achievement on Astronomy for Mattayomsuksa 6 students, Assumption College Rayong taught by using learning activity through 5E inquiry. The score is 100% all of student.
2. The learning achievement on Astronomy for Mattayomsuksa 6 students was higher than before using 5E inquiry at .05 level of statistical significance.

Keywords: Learning accomplishment, 5E Inquiry Approach Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพสังคมในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการพัฒนาก้าวหน้า การศึกษาจึงมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทย พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ; และสำนักนายกรัฐมนตรี. 2542) มาตรา 4 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่าเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาว่าด้วยการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติ อีกทั้งในปีการศึกษา 2558 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยต่ำ (งานทะเบียนโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง. 2558) ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน พบว่าเกิดจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่

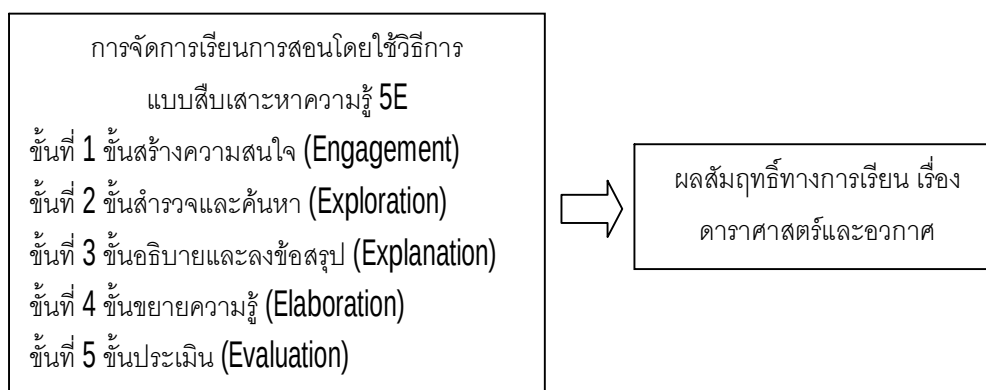
ด้านผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติและไม่มีส่วนร่วมในการเรียนทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ แรงกระตุ้นในการเรียนของผู้เรียน

ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจและเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้เรียนกลุ่มอ่อนมักไม่สนใจเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนในกลุ่มอ่อนไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ จึงมีเพียงผู้เรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่เรียนเข้าใจและตั้งใจเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนค่อนข้างเครียด และน่าเบื่อหน่าย

จากสภาพปัญหาและปัจจัยของปัญหาข้างต้น สามารถแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสำคัญควรเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองอย่างแท้จริงและคงทน การเรียนสอนวิทยาศาสตร์จะประสบผลสำเร็จ ถ้าสอนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานในห้องเรียนและการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (Schwartz; Lederman; & Crawford. 2004)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E จากการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสืบเสาะแสวงหาความรู้ 5E ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2546) ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ
- ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) เป็นขั้นตอนในการวางแผนกำหนดแนวทางในการศึกษาเรื่องที่สนใจ
- ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) ขั้นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ
- ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน (Evaluation) เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนมีความรู้
อะไรบ้าง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ เรื่องดาราศาสตร์
และอวกาศ ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จาก
คะแนนผลทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ความสามารถในการเรียน
วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกณฑ์ คือ คะแนนที่ยอมรับว่าเมื่อนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัย
สามารถนำคะแนนเหล่านั้นมาวิเคราะห์ โดยยึดเกณฑ์การตัดสินการประเมิน (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: 15)

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 90-100	หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก
ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 75-89	หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี
ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 60-74	หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ
ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 50-59	หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง
ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 0-49	หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน
4 ห้อง จำนวนนักเรียน 150 คน ซึ่งเป็นห้องที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน
1 ห้องเรียน 37 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือทดลอง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนโดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E จำนวน 3 แผนการเรียนรู้
4 ชั่วโมง 2 แผน และ 6 ชั่วโมงอีก 1 แผน ทั้งหมด 14 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ
แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ

เครื่องมือรวบรวม

1. ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์ของการเรียนและ
วิธีการประเมินผลการเรียน
2. ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับก่อนเรียน ใช้เวลา 30 นาที

5. นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

1.1 ตอบถูก ให้คะแนน 1 คะแนน

1.2 ตอบผิด หรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

2. นำคะแนนที่ได้จากการวัดมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ 5E

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
16-20	90-100	ดีมาก	16	43.24	-	-
13-15	75-89	ดี	21	56.76	-	-
9-12	60-74	น่าพอใจ	-	-	-	-
5-8	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-4	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			37	100	13.78	1.46

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 75-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 ค่าเฉลี่ย 15.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.76 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 50-74 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 ค่าเฉลี่ย 12.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียน การสอน

การเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	3	11	6.51	2.29	18.83*
หลังเรียน	11	17	13.78	1.46	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน คะแนนสูงสุด 11 คะแนน ค่าเฉลี่ย 6.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.29 ส่วนความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 11 คะแนน คะแนนสูงสุด 17 คะแนน ค่าเฉลี่ย 13.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.46 ความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญ ระยอง โดยใช้เทคนิค 5E ในการจัดการเรียนการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($t = 18.83$)

ผลจากวิเคราะห์ตารางการวิจัย สรุปได้ว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน อัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอน มีความสามารถในการสืบเสาะหา ความรู้ นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ระหว่างก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E พบว่าหลังจัดกิจกรรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัด กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ .05 ($t = 18.83$)

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน อัสสัมชัญระยอง โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ในการจัดการเรียนการสอน มีความสามารถในการสืบเสาะหา ความรู้ นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะการ จัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ซึ่งกล่าวไว้ ว่าเป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สืบหา ตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้นักเรียน เกิดความเข้าใจ และเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเองและ เก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใดๆ มาเผชิญหน้า (สถาบันส่งเสริม การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546) และยังเป็นการสอนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางสองของตนหาความรู้ใน ลักษณะการทำกิจกรรมเหมือนผู้ใหญ่ในการแก้ปัญหา โดยการตั้งสมมติฐาน และการออกแบบการทดลองเพื่อหาวิธีการ

ต่างๆ สืบเสาะถึงปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ต่างๆ ของธรรมชาติ (Carin; & Sund. 1975) นอกจากนี้การสืบเสาะหาความรู้เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบเสาะหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่เคยมีความรู้นั้นมาก่อน โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งวิธีสืบเสาะหาความรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ในแบบ 5E เป็นรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมกับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2546)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนการจัดการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 6.51 คะแนน และภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 13.78 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนระดับดีมาก มี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 ค่าเฉลี่ย 15.25 นักเรียนที่ได้ระดับดี มี 21 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 ค่าเฉลี่ย 12.67 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์นำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และครูผู้สอนวิชาอื่นๆ อาจนำขั้นตอนการสอนไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับหลายๆ วิชาได้
2. ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีสอนแบบใหม่ๆ ควบคู่กับการใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.
- งานทะเบียน. (2558). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558. ระยอง: โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Carin, Anthur A.; & Robert, B. Sund. (1985). Teaching Science through Discovery. Columbus: Merrill Publishing.
- Schwartz, R. S.; Lederman, N. G.; & Crawford, B. A. (2004). Developing View of Nature of Science in an Authentic Context: An Explicit Approach to Bridging the Gap between Nature of Science and Scientific Inquiry. Science Education. Australia: Australia Catholic University.

NBUE023: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำรุงวิทยา จังหวัดนครปฐม จากการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON NORTH AND SOUTH AMERICA CONTINENTS OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS AT BAMRUNG WITTAYA SCHOOL, NAKHONPATHOM PROVINCE THROUGH PROBLEM-BASED LEARNING

ณรงค์ฤทธิ์ สุขสมกิจ *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำรุงวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติไคร้พารามิเตอร์ โดยการใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่เรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 23 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 ระดับดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.69 และระดับพอใช้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

The purpose of this research was to compare the learning achievement of Mathayomsuksa 3 students on the North and South America Continents after learning through problem-based method with before their learning. The samples of this research consisted 23 Mathayomsuksa 3 students at Bamrung Wittaya school, Muang district, Nakhonpathom province. The instruments employed to collect data was nonparametric statistics by using Wilcoxon signed-rank test.

The findings were as follows:

1. The learning achievement after learning on North and South America Continents of the students through problem-based learning found that 17 students got scores at an excellent level (73.91%),

got scores at a good level (13.04%), 2 students got scores at a moderate level (8.64%), and 1 student got scores at a fair level (4.34%).

2. After learning with the problem-based method, they had learning achievement statistically higher than before learning at .01 level of significance.

Keywords: Learning achievement, Problem-based learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการศึกษาของไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษา ได้เริ่มให้ความสำคัญในการส่งเสริมทักษะการคิดให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการสงสัย ใฝ่รู้ รู้จักวิเคราะห์ ค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความรู้ด้วยตนเองรวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ได้ ตามที่หลักสูตรกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) ในปัจจุบันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบารุงวิทยา จังหวัดนครปฐม กำลังประสบปัญหา เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผู้เรียนเรียนรู้จากเนื้อหาภายในตำราเรียนเพียงอย่างเดียว จนเกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ไม่มีความสนใจและตั้งใจเรียนเท่าที่ควร ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรเน้นการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างมีวิจารณญาณ

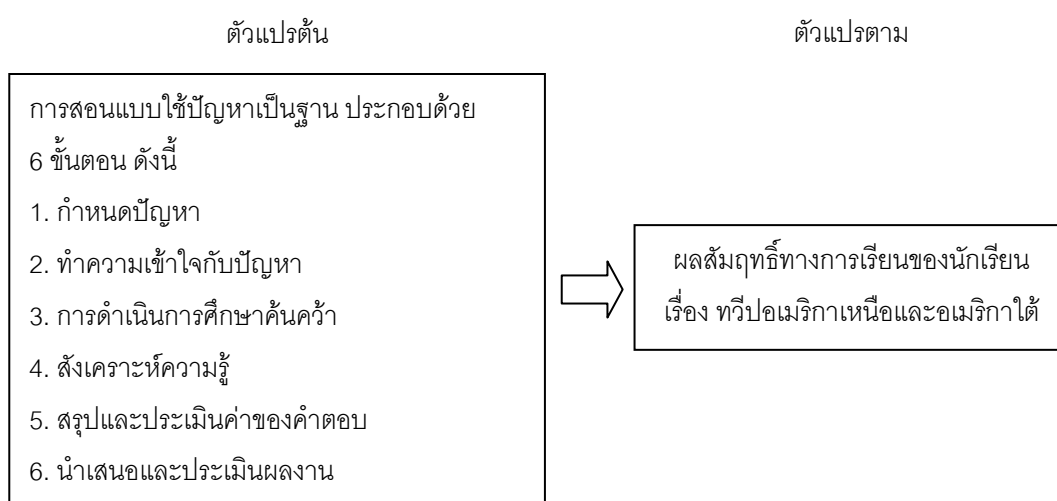
การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียน โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ วิถีแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ รวบรวมและนำมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เป็นลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบารุงวิทยา จังหวัดนครปฐม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 วิชาภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือและใต้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบารุงวิทยา จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) หมายถึง ลักษณะของการสอนแบบใช้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่นักเรียนอาจพบมาเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล โดยเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มภายในกลุ่มของนักเรียนด้วยกันโดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามขั้นตอนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนมีการจัดสถานการณ์ ปัญหาต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่นักเรียนสนใจอยากรู้ อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง ขั้นที่นักเรียนต้องมีการทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

ขั้นที่ 3 ขั้นการดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง ขั้นที่นักเรียนสามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมอภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลงานว่าข้อที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนมีการนำข้อมูลต่างๆ มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มรวมทั้งครูผู้สอนร่วมกันประเมินผลงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนบารุงวิทยา จังหวัดนครปฐม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

ในการวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนดำเนินการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการประชุมชี้แจงผู้ช่วยวิจัย เพื่อทำความเข้าใจในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังการสอนสิ้นสุด กระบวนการทดลองจะมีการนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิด 0 คะแนน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติไร้พารามิเตอร์ (Nonparametric Statistics) การทดสอบเกี่ยวกับประชากรกลุ่มเดียว โดยการใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon-Signed Rank-Test) เป็นการทดสอบค่ากลางของประชากร คือ ค่ามัธยฐาน (Median: M) แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ดังตาราง 3 พบว่า นักเรียนทั้งหมด มีจำนวน 23 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 ระดับดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.69 และระดับพอใช้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์การทดสอบหลังเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

เกณฑ์ตัดสินของ กระทรวงศึกษาฯ	คะแนนเต็ม (40)	ระดับคุณภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
80-100	32-40	ดีมาก	17	73.91	34.88	1.69
75-79	30-31	ดี	3	13.04	30.66	0.57
70-74	28-29	ปานกลาง	2	8.69	28.50	0.70
65-69	26-27	พอใช้	1	4.34	27.00	-
60-64	24-25	ปรับปรุง	-	-	-	-

ดังตาราง 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	จำนวน (N)	Mdn.	Mean Rank	Sig.
ก่อนเรียน	23	14.00	12.00	.01
หลังเรียน	23	34.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำรุงวิทยา จังหวัดนครปฐม จากการที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นักเรียนทั้งหมดมีจำนวน 23 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 ระดับดีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.69 และระดับพอใช้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการเชื่อมโยงความรู้เดิม กับการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางให้ผู้เรียนต้องไปแสวงหา

ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองเพื่อจะได้ค้นพบคำตอบของปัญหานั้น กระบวนการหาความรู้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี ต่อเพ็ง (2553) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นักเรียนทั้งหมด มีจำนวน 23 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยมีค่ากลาง (Median) อยู่ที่ 14.00 และหลังเรียนโดยมีค่ากลาง (Median) อยู่ที่ 34.00 ปรากฏว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางให้ผู้เรียนต้องไปแสวงหาความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองเพื่อจะได้ค้นพบคำตอบของปัญหานั้น กระบวนการหาความรู้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญนำ อินทนนท์ (2551) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โรงเรียนโยธินบำรุง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 80 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรนำวิธีการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน กับวิชาอื่นๆ อย่างกว้างขวาง เพราะวิธีการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ชี้แจงแนวทางปฏิบัติแก่นักเรียนได้กระทำตามขั้นตอน และศึกษาค้นคว้าปัญหาที่ครูกำหนดให้ด้วยตนเอง

3. ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ควรศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรอบรู้และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. เมื่อศึกษาทฤษฎีและวิธีการสอนแล้วควรมีการทดลองใช้ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อให้หลากหลาย ควรสอดแทรกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในบทเรียน หาวิธีการนำเสนอผลงานนักเรียนทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม เพื่อให้มีการแข่งขันตามสมควร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญนำ อินทนนท์. (2551). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโยธินบำรุง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้**. ปรินญาณิพนธ์ปริญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันดี ต่อเพ็ง. (2553). **ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. สารนิพนธ์ ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

_____. (2550). **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรม การเรียนรู้ของครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

NBUE024: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งเพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร

A STUDY OF SCHOLASTIC ACHIEVEMENT ON DESIGN WITH COMPUTER OF PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS AT WATTUNGPEL SCHOOL THROUGH THE EXECUTIVE FUNCTIONS

อภิชัย เพ็ญวรรณ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งเพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งเพล (พรชานูอุปถัมภ์) อำเภอชะอำ จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 1 ห้องเรียน จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด ประชากรได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร จำนวน 9 แผน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร อยู่ในเกณฑ์ระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร กับก่อนเรียน พบว่า หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 และมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.06 คิดเป็นร้อยละ 55.15

คำสำคัญ: ทักษะการคิดเชิงบริหาร, การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์

Abstract

This research aimed to study scholastic achievement on design with computer of Prathomsuksa 4 students at Wattungpel School through the executive functions. The population used in the study were 16 Prathomsuksa 4 students (one classroom), Wattungpel School (Pornchumni Upatam) under the Chantaburi Primary Educational Service Area Office 2, Makham district, Chantaburi province, in the second semester of 2016 academic year. The researcher was assigned to teach computer design through the executive functions from 9 lesson plans and 40 computer design tests. The statistics used for data analysis were mean (μ) and Standard Deviation (σ).

The results of the study revealed that the scholastic achievement on design with computer of Pratomsuksa 4 students at Wattungpel school through the executive functions was at a good level. The mean was 29.31.

Comparisons of computer design scholastic achievement of the Prathomsuksa 4 students before and after learning by teaching through the executive functions found that the mean was higher with mean of 29.31 and difference of mean was 22.06 or 55.15%.

Keywords: Executive functions, Computer design

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (วิชาคอมพิวเตอร์) เป็นวิชาเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคอมพิวเตอร์ ส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ จากผลการประเมินไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายการจัดการศึกษา จุดที่ควรพัฒนาคือ ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้สูงขึ้นและควรได้รับการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะในการคิด มีกระบวนการ แก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวันได้ รายงานประชุมการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนโรงเรียนวัดทุ่งพล (พรธานีอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2558 (ฝ่ายวิชาการ. 2559)

ในศตวรรษที่ 21 ความสัมฤทธิ์ทางวิชาการในโรงเรียนต้องอาศัยทักษะหลายอย่างจากการใช้กระบวนการวิธีแห่งทักษะคิดเชิงบริหารมากขึ้นเรื่อยๆ กระบวนการคิดเชิงบริหาร เริ่มมีบทบาทสำคัญจากวัยก่อนเข้าโรงเรียนแล้วจะเพิ่มมากขึ้นในตอนเข้าเรียนชั้นประถม ตลอดไปจนถึงระดับมัธยม ซึ่งต้องอาศัยทักษะที่ซับซ้อนหลายอย่าง เช่น ทักษะย่อความ จดบันทึก และเขียนซึ่งเป็นทักษะคิดเชิงบริหาร 5 ขั้นตอน คือ ขั้นแรก วางระบบ ขั้นที่สอง จัดลำดับของภารกิจ วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูล รวมถึงการแยกเนื้อหาหลักออกจากรายละเอียด ขั้นที่สาม การคิดอย่างยืดหยุ่น การจำเนื้อหาหลักออกจากรายละเอียด การคิดอย่างยืดหยุ่น การคิดอย่างยืดหยุ่นการจำเนื้อหา และขั้นที่ห้า การกำกับติดตามความคืบหน้าของงาน (ประเสริฐ ตันสกุล. 2558: 16) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions) มีหลักการเบื้องต้นของการส่งเสริมทักษะ ดังนี้ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ หรือครูที่ตอบสนองเด็กในเวลาที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหาร การเลี้ยงดูด้วยความรัก ความ

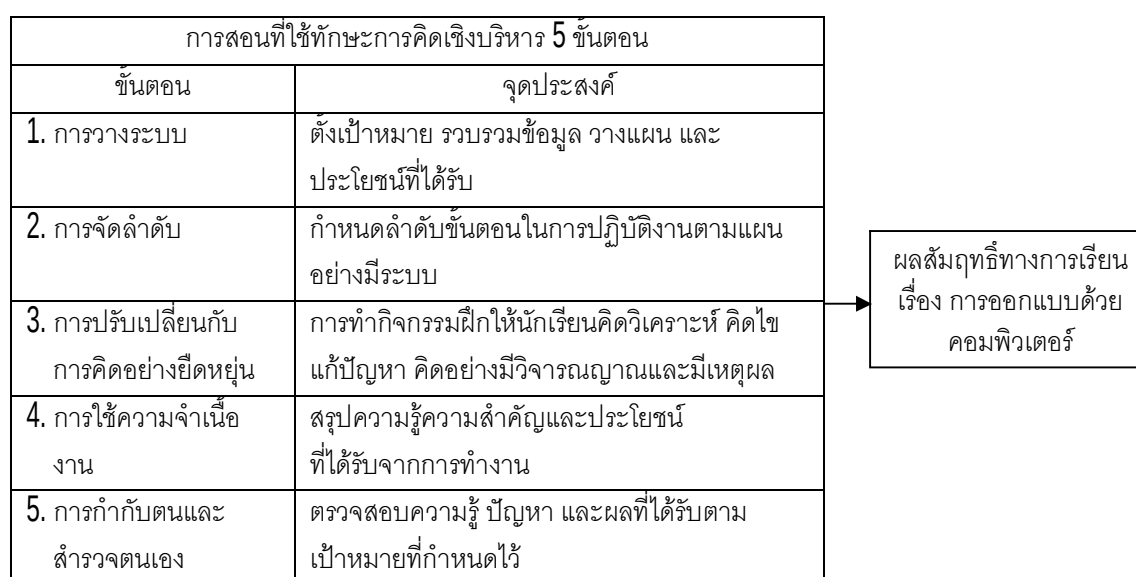
เอาใจใส่ จนเกิดเป็นความไว้วางใจ ผูกพันจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหาร ในเด็กทุกคน การส่งเสริมการเล่นของเด็ก คือ การเรียนรู้และเป็นการเรียนรู้ที่ให้ความสุข สนุกสนาน ควรให้โอกาสเด็ก ได้เล่นสนุกอย่างหลากหลาย มีงานวิจัยที่ชี้ว่า เด็กที่มีเวลาได้เล่นมากกว่า เมื่อวัดผลทางการศึกษาจะแสดงผลการศึกษา ที่ดีกว่าเด็กที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเรียนวิชาการอย่างเดียว ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการคิดและสร้างสรรค์กิจกรรม ต่างๆ เด็กจะได้ฝึกฝนทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านการคิดริเริ่ม การไตร่ตรอง การวางแผนด้วยตนเอง ให้เด็กได้ลงมือ ทำด้วยตนเอง การลงมือทำด้วยตนเองจะช่วยฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านการคิดริเริ่มการตัดสินใจ การวางแผน จัดระบบ การบริหารเวลา และทรัพยากรต่างๆ การฝึกความอดทนมุ่งมั่นที่จะต้องบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้และตั้งคำถาม ชวนคิดให้มาก เพื่อให้เด็กได้ลองคิดอย่างหลากหลาย เด็กจะได้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านของการยืดหยุ่น ความคิด การคิดวิเคราะห์ การคาดการณ์ไปข้างหน้า การคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้มีอิสระในการคิดมากขึ้นตามวัย การคิด ด้วยตนเองจะช่วยฝึกให้เด็กกล้าคิดริเริ่มได้ลองผิดลองถูก และให้กำลังใจ (สุภาวดี หาญเมธี, 2559)

จากความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและเหตุผลดังกล่าวมา จึงนำแนวคิดทักษะการคิดเชิงบริหารมาเพื่อ แก้ปัญหาและพัฒนาจัดการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ในงานวิจัยเรื่องศึกษาผลสัมฤทธิ์ทาง การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะ การคิดเชิงบริหาร ทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูปถัมภ์) ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ หมายถึง กระบวนการคิดและออกแบบสื่อนำเสนอที่เน้นหนึ่งสไลด์ต่อหนึ่งความคิดที่สรุปประเด็นเนื้อหาสำคัญๆ ลงสไลด์ โดยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง ผลงานต้องสื่อความหมายอย่างรวดเร็วที่เป็นประเด็นสำคัญให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย ขั้นตอนที่สอง การจัดงานสื่อนำเสนอเป็นระเบียบดูง่ายไม่สับสน ลำดับข้อมูลที่ต้องการให้รู้ก่อนและหลังตามลำดับ ขั้นตอนที่สาม สิ่งดึงดูด มีจุดเด่นที่น่าสนใจสามารถดึงดูดสายตาผู้ดูได้ ได้แก่ การใช้รูปภาพ การปรับขนาดตัวอักษร การใช้สีที่สดใส การเลือกลักษณะพื้นหลัง การเรียงภาพหรือข้อความ การใช้เสียงและวิดีโอ การทำภาพเคลื่อนไหว การออกแบบภาพให้เหมาะสม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ หมายถึง คะแนนที่ได้ภายหลังจากการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหารจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์จากการสอนที่ใช้ทักษะเชิงบริหาร ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน สร้างขึ้นตามเนื้อหาของผู้วิจัยและสอดคล้องกับมาตรฐานมาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหาการทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม และตัวชี้วัดกลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี

ทักษะการคิดเชิงบริหาร หมายถึง การทำงานของสมองเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิด ซึ่งเป็นทักษะในกระบวนการคิดขั้นสูง ที่ช่วยในการทำกิจกรรมต่างๆ จนสำเร็จตามบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีรูปแบบขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกวางระบบ ซึ่งในขั้นตอนนี้ฝึกให้นักเรียนให้ตั้งเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล วางแผนและประโยชน์ที่ได้รับ ขั้นตอนที่สอง การจัดลำดับ ให้กำหนดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามแผนอย่างมีระบบ ขั้นตอนที่สาม การปรับเปลี่ยนกับการคิดอย่างยืดหยุ่นใช้ในขั้นการปฏิบัติงานตามแผนโดยมีการคิดวิเคราะห์ คิดหาแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณและมีเหตุผล ขั้นตอนที่สี่ การใช้ความจำเนื้อหา มีการสรุปความรู้ความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงาน ขั้นตอนที่ห้า การกำกับตนเองและสำรวจตนเอง เป็นการตรวจสอบความรู้ ปัญหา และผลที่ได้รับตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานุกุลมณ) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหารได้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานุกุลมณ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 1 ห้องเรียน จำนวน 16 คน โดยใช้ทั้งหมดของประชากร ซึ่งผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือทดลอง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 9 แผน ในแต่ละแผนมีการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นที่ 1: การวางระบบ ขั้นที่ 2: การจัดลำดับ ขั้นที่ 3: การปรับเปลี่ยนกับการคิดอย่างยืดหยุ่น

ขั้นที่ 4: การใช้ความจำเนื้องาน และขั้นที่ 5: การกำกับตนและการสำรวจตนเอง ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 10 ชั่วโมง 2) สื่อการสอนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ใบความรู้และใบงานเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ค่าความยากระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน 3) แบบประเมินใบงานเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์

วิธีการทดลอง

ทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ในเรื่องรูปแบบของการจัดกิจกรรม วิธีวัดและประเมินผล มีการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ จากนั้นดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร จำนวน 9 แผน กับนักเรียนที่เป็นประชากร จำนวน 16 คน ในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนการสอน ดังนี้ ขั้นที่ 1: การวางระบบ ขั้นที่ 2: การจัดลำดับ ขั้นที่ 3: การปรับเปลี่ยนกับความยืดหยุ่น ขั้นที่ 4: การใช้ความจำเนื้องาน และขั้นที่ 5: การกำกับตนและการสำรวจตนเอง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง จากนั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบประเมินใบงานเรื่องการออกแบบด้วย และแบบบันทึกผลหลังสอน หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 9 แผนแล้ว ให้นักเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ค่าความยากระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ข้อชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน ระยะเวลาในการทดลองระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร จำแนกตามเกณฑ์ประเมิน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
33-40	80-100	ดีมาก	8	50.00	34.12	1.13
25-32	70-79	ดี	5	31.25	27.60	2.07
17-24	60-69	ปานกลาง	2	12.50	21.00	1.41

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
9-16	50-59	พอใช้	1	6.25	16.00	-
0-8	0-49	ปรับปรุง	0	0	0	-
รวม	-	ดี	16	100	29.31	6.02

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 ถ้าพิจารณาแยกเกณฑ์ พบว่า นักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 34.12$) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และระดับดี ($\mu = 27.60$) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 แต่มีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อยู่ในระดับพอใช้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร

การสอบ	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	N	μ	σ	MD.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	4	12	16	7.25	2.05	22.06	55.15
หลังเรียน	16	36	16	29.31	6.02		

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 และมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.06 คิดเป็นร้อยละ 55.15

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานูอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 ถ้าพิจารณาแยกเกณฑ์ พบว่า นักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 34.12$) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และระดับดี ($\mu = 27.60$) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 แต่มีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อยู่ในระดับพอใช้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 และมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.06 คิดเป็นร้อยละ 55.15

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ภายหลังจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน คือ ภายหลังจากเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรชานอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 ถ้าพิจารณาแยกเกณฑ์ พบว่า นักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 34.12$) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และระดับดี ($\mu = 27.60$) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 แต่มีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะในการจัดสอนโดยใช้ทักษะการคิดเชิงบริหารช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างมีระบบ มีการวางแผน การลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล มีการสรุปผลงานจากการจัดกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับ และการสำรวจตนเอง ซึ่งได้สอดคล้องกับบทความของ สุภาวดี หาญเมธี (2559) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions) มีหลักการเบื้องต้นของการส่งเสริมทักษะ ดังนี้ สร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ หรือครูที่ตอบสนองเด็กในเวลาที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหาร การเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ จนเกิดเป็นความไว้วางใจ ผูกพันจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กทุกคน การส่งเสริมการเล่นของเด็ก คือ การเรียนรู้และเป็นการเรียนรู้ที่ให้ความสุขสนุกสนาน ควรให้โอกาสเด็กได้เล่นสนุกอย่างหลากหลาย มีงานวิจัยที่ชี้ว่า เด็กที่มีเวลาได้เล่นมากกว่า เมื่อวัดผลทางการศึกษา จะแสดงผลการศึกษาที่ดีกว่า เด็กที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเรียนวิชาการอย่างเดียว ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ เด็กจะได้ฝึกฝนทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านการคิดริเริ่ม การไตร่ตรอง การวางแผนด้วยตนเอง ให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง การลงมือทำด้วยตนเองจะช่วยฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านการคิดริเริ่มการตัดสินใจ การวางแผน จัดระบบ การบริหารเวลา และทรัพยากรต่างๆ การฝึกความอดทนมุ่งมั่นที่จะต้องบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้และตั้งคำถามชวนคิดให้มาก เพื่อให้เด็กได้ลองคิดอย่างหลากหลาย เด็กจะได้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ในด้านการยืดหยุ่นความคิด การคิดวิเคราะห์ การคาดการณ์ไปข้างหน้า การคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้มีอิสระในการคิดมากขึ้นตามวัย การคิดด้วยตนเองจะช่วยฝึกให้เด็กกล้าคิดริเริ่มได้ลองผิดลองถูกและให้กำลังใจ และได้สอดคล้องกับการวิจัยของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาระเบียบรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการสมองด้าน Executive Functions ในเด็กไทย ในเด็กปฐมวัยจนถึงเด็กประถมปลายซึ่งเป็นวัยเชื่อมต่อที่เด็กกำลังจะก้าวเข้าสู่วัยรุ่น การศึกษานี้พบว่าครูและพ่อแม่ที่ใช้ทักษะการสร้างวินัยเชิงบวกในการสอนหรือเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จะช่วยพัฒนาการคิดด้วยสมองส่วนหน้าของเด็กให้ดีขึ้น ช่วยให้เด็กมีความพร้อมทางการเรียนและลดปัญหาพฤติกรรมที่เกิดจากความบกพร่องของทักษะเชิงบริหาร (Executive Functions) ลงได้ด้วย ส่วนในเด็กประถมปลาย ป.6 พบว่า การศึกษาแบบวิฤทธิพลอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ชั้นประถมต้นช่วยพัฒนาทักษะเชิงบริหาร (Executive Functions) ของเด็กเมื่อประเมิน

ด้วยแบบทดสอบการคิดด้วยสมองส่วนหน้าสุดแบบต่างๆ รวมทั้งการวัดคลื่นไฟฟ้าสมองของเด็กเปรียบเทียบกับเด็กที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาปกติ ผลจากการวิจัยนี้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะเชิงบริหาร (Executive Functions) ของเด็กในบริบทของไทย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะเชิงบริหาร (Executive Functions) เพื่อให้เด็กไทยมีการพัฒนาการคิดด้วยสมองส่วนหน้าสุดอย่างสมวัย มีความพร้อมทางการเรียนและลดปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียนอันจะนำเด็กไทยไปสู่ความสำเร็จต่อไป

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนจากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 และมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.06 คิดเป็นร้อยละ 55.15 ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก ให้นักเรียนฝึกวางระบบซึ่งในขั้นตอนนี้ให้ตั้งเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล วางแผนและผลที่ได้รับ ขั้นตอนที่สอง การจัดลำดับ ให้กำหนดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามแผนอย่างมีระบบ ขั้นตอนที่สาม การคิดอย่างยืดหยุ่นใช้ในขั้นการปฏิบัติงานตามแผนโดยมีการคิดวิเคราะห์ คิดไขแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นตอนที่สี่ การใช้ความจำเื่องาน มีการสรุปความรู้ความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงาน ขั้นตอนที่ห้า การกำกับตนและสำรวจตนเอง เป็นการตรวจสอบความรู้ ปัญหาและผลที่ได้รับตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งขั้นตอนทั้งหมดเหล่านี้ส่งผลให้ บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับ Helen L. St Clair-Thompson ; & Gathercole (2006) ได้ทำการวิจัยเรื่องการคิดเชิงบริหารและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตามการทดสอบหลักสูตรระดับชาติ: การคิดอย่างยืดหยุ่น การปรับปรุงตนเอง การคิดไตร่ตรอง และความจำเื่องาน โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงบริหารและความจำเื่องาน และบทบาทมีความสัมพันธ์กันและแยกจากกันในการบริหารงานในการเรียน โดยใช้การประเมิน การคิดอย่างยืดหยุ่น การปรับปรุงตนเองและการคิดไตร่ตรองตลอดจนการรับรู้โดยการได้ยินและการมองเห็น ในเด็กอายุ 11-12 ปี และเมื่อเทียบกับคะแนนกับการทดสอบหลักสูตรแห่งชาติในสหราชอาณาจักร ผลการศึกษาพบว่า ความจำเื่องานมีอิทธิพลต่อการบริหารงานมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย มีข้อเสนอในการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งพล (พรธานีอุปถัมภ์) จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร พบว่าหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.31 และมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.06 คิดเป็นร้อยละ 55.15 ซึ่งสามารถนำทักษะการคิดเชิงบริหารมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ได้แก่ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคอมพิวเตอร์ จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ในระดับประถมศึกษาชั้นอื่นๆ

2. ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ วิชาคอมพิวเตอร์ จากการสอนที่ใช้ทักษะการคิดเชิงบริหาร ในระดับประถมศึกษาชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2555). การศึกษาและประเมินรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการสมองด้าน Executive Functions ในเด็กไทย. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559, จาก http://i4biz.nrct.go.th/NRCT_PLATINUM58/home/show_product.php?research_id=2828.
- ประเสริฐ ดันสกุล. (2558). ทักษะการคิดเชิงบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฝ่ายวิชาการ. (2559). รายงานการประชุมการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนโรงเรียนวัดทุ่งเพล (พรชานี อุปลัมภ) ปีการศึกษา 2558. จันทบุรี: โรงเรียนวัดทุ่งเพลฯ.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2559). พัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยการอ่าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รักลูก.
- St Clair-Thompson, Helen L.; & Gathercole, Susan E. (2006). Research Title: Executive Functions and Achievements on National Curriculum Tests: Shifting, Updating, Inhibition, and Working Memory. from <http://www.cogmed.com/executive-functions-achievements-national-curriculum-tests-shifting-updating-inhibition-working-memory>.

NBUE025: การจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียน
สหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

THE STORYTELLING EXPERIENCE TO DEVELOP SPEAKING SKILL OF EARLY
CHILDHOOD OF SAHAKORNNIKOMBANKLONGPLADUKLAI SCHOOL

กรรณุต วรศักดิ์¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย และเปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลายระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทาน กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดประสบการณ์เล่านิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดจำนวน 9 แผน และแบบประเมินทักษะการพูด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีดังนี้ 1) เด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลายมีทักษะการพูดสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ 2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 15.25 หลังการจัดประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 22.19 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: ทักษะการพูด, การจัดประสบการณ์เล่านิทาน

Abstract

The research purpose To develop speaking skills of early childhood Sahakornnikombanklongpladuklai Thung Pho subdistrict Nadi district Prachinburi province Compare and speaking skills of early childhood Sahakornnikombanklongpladuklai Thung Pho subdistrict Nadi District Prachinburi province between before and after the experience of storytelling to develop speaking skills. The samples childhood Sahakornnikombanklongpladuklai Thung Pho subdistrict Nadi district Prachinburi province .16 people. The tools used in this research is to develop storytelling skills, experience, plans to speak of Plan 9 and speaking skills assessment. The statistics used to analyze data using mean and standard deviation values t test-dependent.

The research found that after the storytelling experience to develop speaking skills of early childhood Sahakornnikombanklongpladuklai Thung Pho subdistrict Nadi District Prachinburi province. Thung Pho Nadi district, Prachinburi. skills have become higher than the average rate experienced by the previous experiences 15.25 and after the experience average score 22.19. The difference was at .05 level of significance.

Keywords: Speaking Skills, The experience of storytelling.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งเป็นความหวังของครอบครัว เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีพัฒนาการในทุกๆ ด้านที่เหมาะสมกับวัย ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรม จะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ เด็กในวัยเริ่มแรกชีวิต หรือที่เรียกว่า “เด็กปฐมวัย” คือ วัยตั้งแต่แรกจนถึง 8 ปี จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และ พัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก (กรมพลศึกษา. 2547: 2)

ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียน ดังนั้นการพัฒนากล้ามเนื้อควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการ เริ่มจากความคุ้นเคย จากการได้ยิน ได้ฟัง การพูดคุย สนทนา ทำให้พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงาม เด็กเริ่มเรียนจากภาษาง่าย ๆ เรียนรู้การใช้คำศัพท์ด้วยการใช้ประโยค ครูสอนภาษาคนแรกของเด็กคือพ่อแม่ เสียงแรกที่เด็กได้ยินได้ฟังคือเสียงจากพ่อแม่ การโต้ตอบของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา การพูดและสนทนากับเด็กคือการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ . 2551: 136) การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องควรจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้ภาษาเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณานอกจากนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพของเด็กเพราะสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

สำหรับเด็ก ดังนั้นการฟัง การพูดจึงเป็นทักษะของพัฒนาการทางภาษาในเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยต้องจัดให้สอดคล้องกับอายุ ธรรมชาติและความต้องการของเด็กซึ่งมีความแตกต่างกัน กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษาในด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลากหลายกิจกรรม เช่น การเล่านิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การสนทนา การอภิปราย การร้องเพลง การพูดคำคล้องจอง รวมทั้งการใช้ปริศนาคำทาย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟัง พูด ได้ตอบ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระจะยิ่งช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษาที่ดีขึ้น (กิ่งกาญจน์ อังกสิทธิ์, 2555: 18) การพูด การสนทนาที่ดี ถูกต้องเหมาะสมเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีสำหรับบุคคลในอนาคต การส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัยมีหลายวิธี เช่น การร้องเพลง การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่านิทาน โดยเฉพาะการเล่านิทาน สามารถใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนา และ เตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้มีพัฒนาการที่ดี เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ นิทานยังเป็นตัวแบบ ในการหล่อหลอมพฤติกรรม และ บุคลิกภาพของเด็กอีกด้วย โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัย จะชอบฟังนิทาน ที่มีรูปภาพประกอบจะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นโดยใช้ภาษาพูด สนทนาสื่อสาร กับ ครู เป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากพูดทุกวันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาดีขึ้น (สุวิ วงศ์พลับ, 2555: 2) นิทานมีประโยชน์มีคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากนิทานช่วยสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับการพัฒนาการตามวัยและยังช่วยปลูกฝังบุคลิกภาพแก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบของตัวละครในนิทานที่เด็กชื่นชอบรวมทั้งยังเปิดโลกจินตนาการ ให้กว้างไกลและยังมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลรอบข้างและการแสดงออกอันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าการพูดมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนจึงควรคำนึงถึงปัญหาและการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยโดยคำนึงสิ่งที่เด็กสนใจมาพัฒนาทักษะการพูดของเด็กอนุบาลโดยใช้นิทานเนื่องจากนิทานเป็นสื่อการสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เด็กให้ความสนใจเพราะสนุกเพลิดเพลินสร้างจินตนาการ ให้ข้อคิดเตือนใจ และยังสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทยดังที่ ครรชิต มนูญผล (2547: 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานว่า ช่วยส่งเสริมจินตนาการสอดแทรกความคิดเรื่องราว เจตคติที่เหมาะสมส่งเสริมให้เด็กอยากเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น

โรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ปกครองมีฐานะยากจนนักเรียนที่มาเข้าเรียนมีทั้งเด็กพิเศษและเด็กปกติทำให้มีนักเรียนหลายประเภทที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้พบเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดล่าช้า กล่าวคือ เด็กมักจะไม่สามารถสื่อความหมายของสิ่งของ เหตุการณ์ และ ความรู้สึกได้ หรือถ้าทำได้จะทำได้ช้ามากทำให้เด็กขาดโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ด้วยวาจา ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา ด้านการพูด ของนักเรียนระดับปฐมวัย ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะนำเอานิทานมาใช้ในการศึกษา การพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่มีพัฒนาการทางภาษาพูดช้า เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถทางภาษาด้านการพูดที่ดีขึ้นซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการคิดระดับสูง การรู้จักตนเอง และ ผู้อื่นรวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการพูดในระดับปฐมวัยให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 32 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด
มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ หลักการ ทฤษฎี เทคนิคการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย และวิธีการสร้างแผนการจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือครู จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วิเคราะห์หลักสูตรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดโดยคัดเลือกนิทานจำนวน 9 เรื่อง จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 9 แผน แต่ละแผนประกอบไปด้วยจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล นำแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการสร้างสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งได้ผลการตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด ตั้งแต่ 0.60-1.00 นำแผนการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดีจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน นำแผนการจัดประสบการณ์เล่นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด มาปรับปรุงอีกครั้ง จนได้ฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดแล้วนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. แบบประเมินทักษะการพูด

มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ มีดังนี้

ศึกษาหลักการและเทคนิคการสร้างแบบประเมิน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 วิเคราะห์เนื้อหา สาระการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดทำแบบประเมินเกี่ยวกับทักษะการพูดของนงลักษณ์ งามขำ (2551)

โดยวางแผนการประเมินทักษะการพูดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด และสร้างแบบประเมินให้ครอบคลุมทักษะการพูดที่ต้องการวัด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง พูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นเรื่องราว สอดคล้องสัมพันธ์กัน รู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร มีผลเป็นอย่างไร

4 คะแนน หมายถึง พูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นเรื่องราว สอดคล้องสัมพันธ์กัน รู้ว่าใคร ทำอะไร อย่างไร

3 คะแนน หมายถึง พูดเล่าเรื่องจากภาพ รู้ว่าใคร ทำอะไร แต่ไม่เป็นเรื่องราว และไม่สอดคล้องกัน

2 คะแนน หมายถึง พูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นประโยค ใคร ทำอะไร

1 คะแนน หมายถึง พูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นคำไม่เป็นประโยค

นำแบบประเมินทักษะการพูดที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด กับคุณลักษณะของแบบประเมินทักษะการพูด ได้ผลการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะการพูด ตั้งแต่ 0.60-1.00 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนชุมชนบ้านชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน จัดพิมพ์เป็นฉบับจริงและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ตามขั้นตอน โดยทำการประเมินทักษะการพูดกลุ่มตัวอย่างก่อนการวิจัย (Pretest) โดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดตามแผนการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดจำนวน 9 ครั้ง ครั้งละประมาณ 20 นาที ทำการประเมินทักษะการพูดนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการวิจัย(Posttest) โดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่ใช้ประเมินก่อนการทดลอง นำแบบประเมินมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้วิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาดทดลอง ใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้ IOC หาความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าที (t-test dependent)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรีระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูด

ผลการประเมิน ปรากฏดังนี้ จำนวนเด็กปฐมวัยทั้งหมด 16 คน มีคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์เฉลี่ย 15.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.41 คะแนนสูงสุด 18 คะแนน คะแนนต่ำสุด 11 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 22.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.04 คะแนนสูงสุด 27 คะแนน คะแนนต่ำสุด 19 คะแนน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลายปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การประเมิน	(N)	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	t	Sig
ก่อนเรียน	16	15.25	2.41	6.93	11.95*	0.05
หลังเรียน	16	22.19	2.04			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผลการประเมินทักษะการพูด ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีดังนี้ 1. เด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลายมีทักษะการพูดสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ 2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 15.25 หลังการจัดประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 22.19 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลายมีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 15.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.41 คะแนนสูงสุด 18 คะแนน คะแนนต่ำสุด 11 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 22.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.04 คะแนนสูงสุด 27 คะแนน คะแนนต่ำสุด 19 คะแนน อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์เล่านิทาน เป็นการกระตุ้น ได้รับความสนใจ ให้เด็กเกิดความคิด มีจินตนาการ เกิดข้อคำถาม ข้อสงสัย สร้างแรงบันดาลใจทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นเด็กจะมีความคิดและข้อสงสัย อยู่ตลอดเวลาเมื่อเกิดข้อสงสัยในใจจึงเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กรู้จักใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ตนพอใจ

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กอนุบาลจากการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดโดยการใช้แผนการจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุกลาย ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ปรากฏว่า ก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 15.25 และหลังการจัดกิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย 22.19 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ในการจัดประสบการณ์ผู้วิจัยพบว่า นิทานเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กสนใจให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แฝงคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ ทำให้เด็กได้ซึมซับคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามที่แฝงอยู่ในนิทาน เกิดเจตคติที่ดี ในการยึดถือปฏิบัติตามแนวคิดที่ตัวละครในนิทานได้สอดแทรกคุณธรรมจากการแสดงออกของตัวละครแต่ละตัว จากการสังเกตขณะจัดประสบการณ์พบว่า เด็กมีความตื่นตัวและให้ความสนใจกับการเล่านิทาน

โดยการจัดกิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด สามารถช่วยพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากเด็กได้รับประสบการณ์ตรง และ เปิดโอกาสให้เด็กแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษา เป็นกระบวนการฝึกทักษะทางการพูดอย่างเป็นธรรมชาติเด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นสร้างคำถาม เล่าประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนทำให้เกิดความสงสัยเกิดข้อคำถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ การจัดประสบการณ์เล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูด การเสริมแรงให้กำลังใจ การสร้างโอกาสในการพูดคุยซักถาม และแสดงความคิดเห็นเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกทางความคิดอย่างมีส่วนร่วมในการโต้ตอบกล้าพูดกล้า โดยผลการประเมินทักษะการพูด หลังการจัดประสบการณ์แสดงให้เห็นว่าเด็กมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นไปในทางที่ดีขึ้นสอดคล้องกับสมมติฐานทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสหกรณ์นิคมบ้านคลองปลาตุลยา ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงสมร ศรีไศคำ (2552) ที่ศึกษาผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่าคะแนนจากการประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นรวมทั้งสื่อที่นำมาประกอบการจัดกิจกรรมคือนิทานซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรณรงค์ วงศ์วิลาส (2556) ที่ศึกษาการใช้นิทานอิงธรรมประกอบคำถามปลายเปิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กอนุบาล 2 พบว่าคะแนนหลังการใช้นิทานอิงธรรมประกอบคำถามปลายเปิดนักเรียนมีคะแนนประเมินสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดเป็นการจัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดและได้ใช้เหตุผลอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยอาจนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเล่านิทานไปใช้กับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น การฟัง การดู เป็นต้น
2. ครูผู้สอนควรศึกษาและหาวิธีการสอนแนวใหม่ และเลือกใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสนใจให้แก่เด็ก และเป็นการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาด้านวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์เล่านิทานโดยใช้สื่อให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาศาพปัญหาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2547). **คู่มือการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: ลาตฟร้าว.
- กึ่งกาญจน์ อังกลีทธิ. (2555). **การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยตามแนวสมดุภาษา เรื่อง พยัญชนะไทย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลสันป่าตองหลวง จังหวัดลำพูน**. ลำปาง.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.

ครรชิต มนูญผล. (2547). **เคล็ดไม่ลับในการจัดทำหนังสือนิทานสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.

ดวงสม ศรีไธคำ. (2552). **ผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นงลักษณ์ งามขำ. (2551). **ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุกี้ วงศ์พลับ. (2555). **การส่งเสริมทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทาน**. โรงเรียนเซนต์หลุยส์:
ฉะเชิงเทรา.

สุรณรงค์ วงศ์วิลาศ. (2556). **การใช้นิทานอิงธรรมประกอบคำถามปลายเปิด เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การคิดเชิงเหตุผลของเด็กอนุบาล 2**. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ.

NBUE026: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn)

A STUDY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN ANUBAN RAYONG SCHOOL ON GOOD CITIZENSHIP AND DEMOCRACY IN SOCIAL STUDIES RELIGION AND CULTURE LEARNING AREA THROUGH “PLEARN” ACTIVITY MANAGEMENT

อนุสรณ์ คงศรี¹ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมเพลินพร้อมแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน จำนวน 4 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for dependent sample

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ภายหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 85.42 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเพลินในการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมเพลิน, เรียนปนเล่น

Abstract

The purpose of this research were to study and compare learning achievement in Social Studies on good citizen democracy course of Prathomsuksa 6 students at Anuban Rayong School through Plearn Learning Activity Management with before learning. The samples consisted 48 Prathomsuksa 6 students. The instruments composed of 4 sets of Plearn learning activity on the topic of respect in law, attend in the culture, government organization duty's in democracy way, and an achievement test on good citizen democracy. The data were analyzed by percentage, average, Standard Deviation, and t-test dependent sample.

The results of this study indicated that 1) The social studies learning achievement scores on good citizen democracy course of primary 6 students at Anuban Rayong School, using Plearn learning activity, the students passed the criterion at 80 percentages and be excellent at 85.42% , that higher than the hypothesis. 2) The social studies learning achievement scores of Prathomsuksa 6 students, Anuban Rayong School after being taught by Plearn learning activity management approach was significant higher than that before being taught by Plearn learning activity management approach at .05 level.

Keywords: Plearn learning activity management, Play and Learn

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือ รากฐานของชีวิต ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอีกด้วย ภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 2 ก่อให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้วางเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ตามมาตราที่ 6 และ 22 ซึ่งมีใจความสำคัญว่า ในการพัฒนา มนุษย์อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาตินั้น การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด นอกจากนี้กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546)

แต่เมื่อได้ศึกษาถึงคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา กลับไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษา จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) ปี 2557 ปรากฏว่า ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ไม่ถึงร้อยละ 50 โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้คะแนนเฉลี่ย 49.18 ซึ่งเป็นเพียงกลุ่มสาระเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งๆ ที่ชั่วโมงเรียนของนักเรียน ไทยอายุ 11 ปี เฉลี่ยมากถึง 1,100 ชั่วโมง ในขณะที่ค่าเฉลี่ยชั่วโมงเรียนของนักเรียนทั่วโลกในวัยเดียวกันมีเพียง 950.28 ชั่วโมง (UNESCO Institute of Statistics. 2000; cited in Nation Master, 2000) แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีปัญหา ในการจัดการศึกษา ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ ปัญหา ในการจัดการเรียนรู้มี 2 ประการหลักๆ คือ 1) ปัญหาที่เกิดจากตัวครู เช่น ครูยึดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางในการสอน การขาดแคลนครู ครูขาดความเชี่ยวชาญ ไม่ได้จัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้การสอนแบบบรรยาย สื่อ การเรียนการสอนไม่น่าสนใจ 2) ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน เช่น นักเรียนขาดความสนใจใฝ่รู้ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน มีความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552)

จากผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนอนุบาลระยอง โดย คณะผู้ประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปีการศึกษา 2557 พบว่า กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ และเมื่อพิจารณาเจาะลึกทั้ง 5 สาระ พบว่า สาระที่ 2 เรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและดำเนินชีวิตในสังคม มีผลการประเมินต่ำกว่าสาระอื่นๆ เรียงตามลำดับจากน้อยไปมาก ดังนี้ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและดำเนิน ชีวิตในสังคม คิดเป็นร้อยละ 75.41 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 77.55 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและ

จริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 78.35 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 79.29 และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 80.10 (งานวัดผลและประเมินผลโรงเรียนอนุบาลระยอง. 2557: 25)

จากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ผู้วิจัยได้หาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่จะทำให้ทั้งครูและนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายด้วยกันทั้งสองฝ่าย คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และสิ่งหนึ่งที่จะสร้างความสุขให้กับผู้เรียนได้ก็คือการที่ผู้เรียนได้เล่น การได้แสดงออกทางความคิด การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สันทนาการในขณะเรียนหรือการเรียนแบบเรียนปนเล่น โดย โอลสัน (Olson. 1959) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเล่นไว้ว่า การเล่นเป็นการลดความเครียดและช่วยผ่อนคลายอารมณ์ เป็นการเตรียมเด็กไปสู่ชีวิตและการงาน อีกทั้งเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักแสดงบทบาทต่างๆ ที่เขาคาดหวังว่าจะเป็นในอนาคตด้วย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดการเรียนรู้แบบ “เพลิน (Plearn)” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2541) โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ “(เพลิน)” นี้ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้เป็นผู้บัญญัติขึ้นมา ซึ่งมาจากคำว่า เล่น (Play) รวมกับคำว่า เรียน (Learn) จึงเกิดเป็นการเรียนปนเรียน หรือ “เพลิน (Plearn)” ขึ้น ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเพลินนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนอยากเข้ามาเรียน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความผูกพันและความสุขในการเรียน เมื่อผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุขก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ความสุขเป็นรากฐานของความเก่งและความดี การเชื่อมโยงความสุขและกิจกรรมต่างๆ จะทำให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายมากขึ้น เมื่อคนมีความสุข สังคมก็สงบสุขและเกิดการพัฒนาตามกันไป (Palmer. 2008: 74-85) นอกจากนี้การเรียนอย่างมีความสุข นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนยังช่วยยกระดับผลการเรียนได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ และกมลรัตน์ จิมพาลี (2559) ได้กล่าวถึงการเรียนปนเล่นว่า เป็นวิธีการสอนที่让孩子们ได้เล่นได้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียนตามหลักจิตวิทยาหรือหลักธรรมชาตินั้นย่อมชอบการเล่น การแสดงชอบกิจกรรมอยู่แล้ว การจัดบทเรียนให้มีกิจกรรมการเล่นย่อมจะทำให้เด็กสนุกสนานและอยากเรียนมากขึ้น เช่นเดียวกับ โกวิท ทรัพย์พิศาล (2553) ได้กล่าวว่าการใช้เกมเพื่อการศึกษาช่วยลดแรงกดดันและความตึงเครียดในเนื้อหาวิชาและยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) เรื่องพลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาผลการเรียน ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องดีงามเป็นแนวทางเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีวิถี ประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน นักเรียนร้อยละ 80 ทำคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน

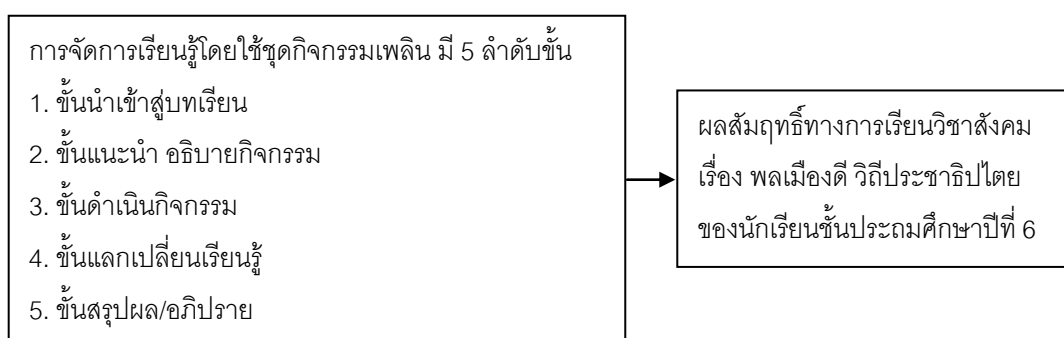
นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมเพลิน (Pleam) หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย โดยเน้นกระบวนการเรียนปนเล่น (Play and Learn) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ผสมผสานกับทฤษฎีสื่อประสม (Multimedia System) และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อลดความตึงเครียดและเบื่อหน่ายในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน มีความสุขในการเรียน เป็นการกระตุ้นและเสริมแรงให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ให้เหตุผล กล้าแสดงออกและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสร้างตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช มี 5 ลำดับขั้น คือ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นแนะนำ อธิบายกิจกรรม 3) ขั้นดำเนินกิจกรรม 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) ขั้นสรุปผล/อภิปราย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับเรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Pleam) ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

เกณฑ์การผ่าน หมายถึง คะแนนในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอนุบาลระยอง ในเรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Pleam) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา จำนวน 40 ข้อ โดยนักเรียนจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 หรือ 32 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 2 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 98 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 48 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพลินและแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลินที่ผ่านการประเมิน ตรวจสอบ ความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67-1.00 จำนวน 4 ชุด ดังนี้

- 1.1 เคารพกฎหมาย
- 1.2 ใส่ใจมารยาทและวัฒนธรรม
- 1.3 หน้าที่ของรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.4 มีส่วนร่วมในการเป็นประชาธิปไตย

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ได้นำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC 0.5 ขึ้นไป นำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้ข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 และจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้แล้วตรวจให้คะแนนเพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20-0.80 และอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร (KR-20) ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ทดลองจัดการเรียนรู้ (Treatment) ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ชุดกิจกรรมเพลินตามแผนจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คือ การเน้นนำความสนใจของนักเรียนให้อยู่ในการเรียนการสอน โดยครูอาจใช้ข่าว เหตุการณ์ต่างๆ คลิปวิดีโอ หรือมุขตลกขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูที่จะเลือกใช้

2.2 ขั้นแนะนำ อธิบายกิจกรรม คือ เมื่อนำเข้าสู่บทเรียนแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการแนะนำ/อธิบายการทำกิจกรรมว่า จะต้องทำกิจกรรมใด ทำอย่างไร แบ่งกลุ่มละกี่คน ใช้เวลาเท่าใด (รายละเอียดในการทำกิจกรรม)

2.3 ขั้นดำเนินกิจกรรม คือ ขั้นตอนในการนำชุดกิจกรรมเพลินมาใช้ โดยให้แต่ละกลุ่มทำตามคำสั่งหรือคำชี้แจงที่อยู่ในตัวชุดกิจกรรมแต่ละชุด

2.4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ขั้นตอนในการเปลี่ยนฐานความรู้/ฐานกิจกรรมในกรณีที่ชุดกิจกรรมนั้นมีคำสั่งให้สลับหรือเป็นช่วงของการโต้ตอบ ซักถาม ในสิ่งที่สงสัยหรือไม่เข้าใจ

2.5 ขั้นสรุปผล/อภิปราย คือ ขั้นตอนสุดท้ายในแต่ละชุดกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันคิด ช่วยกันหาข้อสรุปถึงสาระสำคัญ หรือความรู้ที่ได้จากการใช้ชุดกิจกรรมแต่ละชุด แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ หน้าชั้นเรียน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หัวย้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ คะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม เพลิน โดยการทดสอบค่าสถิติ t-test Dependent Samples กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม เพลิน เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับคุณภาพของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
32-40	80-100	ดีมาก	41	85.42	34.87	1.54
28-31	70-79	ดี	7	14.58	29.31	0.87
24-27	60-69	พอใช้	-	-	-	-
0-23	0-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
รวม			48	100	34.14	2.30

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 32-40 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 85.42 ค่าเฉลี่ย 34.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.54 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 28-31 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ค่าเฉลี่ย 29.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลินระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	15	27	19.33	2.50	37.67	.05
หลังเรียน	28	38	34.13	2.30		

จากตาราง 2 พบว่า ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน ก่อนเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ต่ำสุด 15 คะแนน สูงสุด 27 คะแนน ค่าเฉลี่ย 19.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.50 ส่วนผลการทดสอบหลังเรียนนักเรียนทำคะแนนได้ต่ำสุด 28 คะแนน สูงสุด 38 คะแนน ค่าเฉลี่ย 34.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.30 คะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพลินสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 85.42
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลินสูงขึ้นกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ผลสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 85.42 ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า การนำชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น มีขั้นตอนและวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนซึ่งเป็นเด็ก เด็กๆ ชอบการเล่น ชอบแข่งขัน อยากรู้ อยากเห็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข รู้สึกสนุกสนานในการเรียนผ่านทางกิจกรรมอันหลากหลายที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การได้ปฏิบัติจริง การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงออกโดยการใช้บทบาทสมมติ และการเล่นเกมต่างๆ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีสำนึกที่ดีต่อสังคม สร้างความสามัคคี เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติคุณ รุ่งเรือง (2550: 20) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยตัวผู้เรียนเอง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ Dominguez; et al. (2013), O'Donovan; et al. (2013) และ J. Hamari, Koivisto; & Sarsa (2014) ต่างได้ผลการวิจัยที่สรุปไปในทิศทางเดียวกันว่าการใช้แนวคิดของเกมในการจัดการเรียนรู้นั้น ส่งผลบวกต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของ

ผู้เรียนในหลายๆ ด้าน ทั้งช่วยฝึกทักษะในการแก้ปัญหาและตัดสินใจของผู้เรียนให้สูงขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียน รวมทั้งเพิ่มความสนใจและความผูกพันในการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา ชีวพันธ์ (2550: 5) ที่ได้ให้ความสำคัญของกิจกรรม “การเล่น” ประกอบการเรียนการสอนไว้ว่า “การเล่น” จัดเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยเราใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่า เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลระยอง ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลินสูงชันกว่าก่อนการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพลิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดกิจกรรมเพลินนั้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะจากการปฏิบัติจริง นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและพัฒนาไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธิมา หาญมานพ (2541) ที่ได้สร้างชุดกิจกรรมสอนคำศัพท์ด้วยเกมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสอนคำศัพท์ด้วยเกม มีผลสัมฤทธิ์ในการใช้คำศัพท์สูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ พิศิตรา พิสุทธิสกุลรัตน์ และอนิรุทธิ์ สติมัน (2558: บทคัดย่อ) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์รอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการสอนสำหรับครูร่วมกับกิจกรรมแบบเรียนปนเล่น หลังเรียนของนักเรียนสูงชันกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) ซึ่งการจัดการเรียนรู้เน้นไปในทางการปฏิบัติ การแสดงออก การทำกิจกรรมกลุ่ม และการเล่นเกม ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนได้หรือเป็นตัวอย่างในการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในรายวิชาประวัติศาสตร์ หรือรายวิชาอื่นๆ ที่มีธรรมชาติของวิชาหรือเนื้อหาสาระลักษณะเดียวกันในระดับชั้นอื่นๆ ได้ ชุดกิจกรรมเพลินจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้นน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ด้วย เช่น เวลา สถานที่ และจำนวนสมาชิกในการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) ด้วยการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) จะได้แก้ปัญหาตรงประเด็น
3. ควรออกแบบชุดกิจกรรมเพลิน (Plearn) ที่มีลักษณะน่าสนใจให้มีความแตกต่างจากเอกสารทั่วไป มีเทคนิคการเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างสื่อต่างๆ ไว้ในชุดการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคุณ รุ่งเรือง. (2550, มกราคม-เมษายน). การศึกษาผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ชุดกิจกรรมไฮมูม. วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 8(1).
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). เพลิน. กรุงเทพฯ: บริษัท พี. เพรส.
- นงคราญ ยาสุมทร. (2549). การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ปนเล่นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นิธิมา หาญมานพ. (2541). การสลับชุดคำสอนด้วยเกมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิจิตรา พิสุทธิสกุลรัตน์. (2558). การพัฒนาชุดการสอนสำหรับครูร่วมกับกิจกรรมแบบเรียนปนเล่นวิชาภาษาอังกฤษเรื่องคำศัพท์รอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รายงานการวัดผลและประเมินผลโรงเรียนอนุบาลระยอง ประจำปี 2557.
- วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์; และกมลรัตน์ ติมพาลี. (2558). ห้องเรียนแห่งอนาคต เปลี่ยนครูให้เป็นโค้ช!. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อนิรุทธิ์ สติมัน. (2557). ผลการเรียนรู้เชิงบูรณาการแบบโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2550). พัฒนาทักษะภาษาพัฒนาความคิดด้วยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dominguez, A.; Saenz-de-Navarrete, J.; & D. Marcos. (2013). Gamifying Learning Experience: Practical Implications and Outcomes. Computers and Education. 63: 380-392.
- Olson. (1959). The Logic of Collective Action: Public Goods and the Theory of Groups. Massachusetts: Harvard University.
- Palmer. (2008). A Coaching Psychology Perspective: British Psychological Society, Leicester, LE1 7DR, UK.
- UNESCO Institute of Statistics. (2000). Cited in Nation Master.

NBUE027: การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียน
เกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

A STUDY OF KOH CHANG WITTAYAKOM SCHOOL TEACHERS' OPINIONS TOWARDS
THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM, THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 17

พรรณนิภา รุ่งเรือง¹ ดร.เพชรพลัย ธิระวณัฐพงศ์²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคมที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$) ตามด้วยด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.90$) และด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนอีก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 3.50$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.22$)

2. ครูที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิทางการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: กลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This research aimed to study the opinions of Koh Chang Wittayakom School teachers towards the student care and support system under the Secondary Educational Service Area Office 17, classified by gender, working experience, and education level. The samples comprised 108 Koh Chang Wittayakom School teachers under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 17. The instrument used in collecting data was a questionnaire and statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of research showed that

1. Overall, the opinions of the Koh Chang Wittayakom School teachers towards the student care and support system were at a high level ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.23). Considering each aspect found 3 aspects at high level: the prevention, support, and correction ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.33), individually knowing student ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.58), screening ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.28), and 2 aspects at moderate level: support and development ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.32), and referral ($\bar{X} = 3.22$, S.D.=0.40), respectively.

2. Gender, teaching experience, and education level had no influence on the teachers' opinions.

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ส่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้าน และจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น นับเป็นจังหวะเวลาที่ทำทนายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพ และมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วซึ่ง เป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจ และผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559: 17)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งในมาตรา 22 ยังกำหนดว่า แนวการจัดการศึกษา ยังได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ และสอดคล้องกับมาตรา 23 (5) ที่กำหนดว่า ในการจัดการศึกษาต้องเน้น

ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5-14)

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปมาก ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม เป็นผลให้กระบวนการโลกาภิวัตน์ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่เอื้อต่อการติดต่อสื่อสารทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว เป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ทำให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดน ระบบสังคมมีความละเอียดอ่อน และสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ความก้าวหน้า การติดต่อสื่อสารด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผลดีในเชิงบวก แต่มีผลกระทบในเชิงลบเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว ปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด โรคเอดส์ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีการขายบริการทางเพศของนักเรียน นักศึกษา แข่งขันกันทางวัตถุนิยม สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบท กลายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น จากอดีตที่มีสังคมแบบเอื้ออาทรต่อกัน ก็กลายเป็นสังคมเมืองที่มีการแก่งแย่งชิงดี เอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัว ขาดคุณธรรม จริยธรรม มีความเจริญทางวัตถุ แต่ในทางกลับกัน ความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจกลับลดลง เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของคนทุกคนที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง นักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี ให้ความอบอุ่นแก่บุตรหลานไม่พอเพียง อาจเป็นเพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องใช้เวลามากขึ้นกว่าเดิม เนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เห็นความสำคัญ และกำหนดให้สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ป้องกันช่วยเหลือ และแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียน นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาประยุกต์ใช้ และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1-4)

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เห็นว่าการช่วยเหลือนักเรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เพราะเห็นว่าสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียน ทำให้มีเด็กที่มาจากหลายครอบครัวเข้ามาอยู่รวมกัน มีทั้งเด็กที่ต้องมาพักอยู่กับเพื่อนที่ต้องมาอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ผู้ปกครองบางคนต้องเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดเด็กต้องอยู่กับตา ยาย อาจจะมีปัญหาในการดำรงชีวิต ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีการแก่งแย่งชิงดีเอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัว ขาดคุณธรรม จริยธรรม มีความเจริญทางวัตถุแต่ในทางกลับกันความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจกลับลดลง บางคนอาจจะเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดความซึมเศร้า หรือกลายเป็นเด็กมีปัญหา ซึ่งเด็กที่เข้าเรียนในกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคมนี้ เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นเข้าสู่วัยหนุ่มสาว เด็กในวัยนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ชอบคบเพื่อน เด็กผู้หญิงก็เริ่มเป็นสาว ชอบแต่งตัว จะคบเพื่อนผู้ชาย เทียวกลางคืน เด็กผู้ชายก็เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่ม เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่ไม่เคยพบเห็นดังนั้นปัญหาหลายอย่างก็จะตามมา เช่น ปัญหาในการดำรงชีวิต ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว ปัญหาการลักขโมย ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ตลอดจนปัญหาสังคมเสื่อมโทรม เด็กเกิดความ

ก้าวร้าว ไม่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เป็นต้น (ข้อมูลการปฏิบัติงานครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม. 2559: 11)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ให้ประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

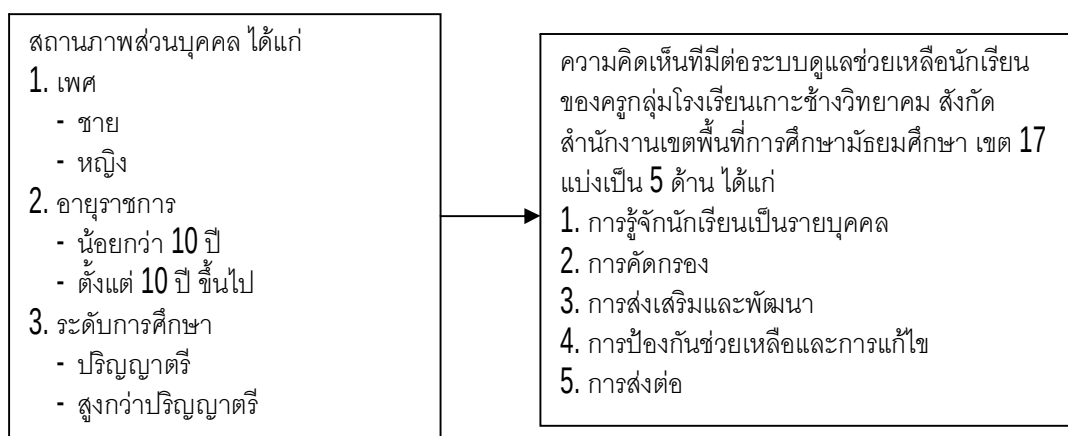
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือ และการแก้ไข และได้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2544: 5) ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวกหรือทางลบ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ อารมณ์ และสภาพแวดล้อม อาจทำได้ด้วยการพูด หรือการเขียน โดยบุคคลอื่นอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงโดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือ และการแก้ไข และการส่งต่อ

1. **การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** หมายถึง การรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ด้านความสามารถ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านส่วนตัว และประวัติพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือได้อย่างถูกวิธี

2. **การคัดกรอง** หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำผลที่ได้มาจำแนกนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา เพื่อครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา จะได้จัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน แต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. **การส่งเสริมและพัฒนา** หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน สำหรับกลุ่มปกติต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น กลุ่มเสี่ยงต้องจัดกิจกรรมให้เป็นกลุ่มปกติ และป้องกันมิให้เด็กกลุ่มนี้กลายเป็นกลุ่มที่มีปัญหาในอนาคตโดยครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเป็นสำคัญ

4. **การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข** หมายถึง การที่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ต้องทำความเข้าใจนักเรียนกลุ่มนี้อย่างลึกซึ้ง ศึกษาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือที่เหมาะสม ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

5. **การส่งต่อ** หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยลำพังได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือกรณีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรืออัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กด้อยโอกาส ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เรียนอยู่ในระดับอนุบาลถึงช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ของกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ครู หมายถึง ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ ในการวิจัยครั้งนี้ อนุโลมโดยให้รวมหมายถึง ครูผู้ช่วยกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

กลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม หมายถึง กลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม จำนวน 21 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยนำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 146 คน กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ ครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ (ชายและหญิง) อายุราชการ (น้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป) และระดับการศึกษา (ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ลักษณะให้เลือกตอบเป็นแบบสอบถามจำนวน 32 ข้อ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยกำหนดความหมาย ดังนี้

5 ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงประธานกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงความมุ่งหมายของการวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 6 สัปดาห์ ระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม 2559 จำนวน 108 ฉบับ ได้รับกลับมาจำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดแล้วนำไปลงรหัส

3.4 ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 จากนั้น นำมาปรับปรุงแก้ไขจำนวน ภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้อง (Internal Consistency) ถูกต้องและสมบูรณ์ตรงตามเรื่องที่วิจัยได้ค่า IOC อยู่ 0.80-1.00

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนา แก้ไขสมบูรณ์แล้วมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเฉลี่ยเท่ากับ 0.72

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงประธานกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงความมุ่งหมายของการวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 6 สัปดาห์อยู่ระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม 2559 จำนวน 108 ฉบับ ได้รับกลับมาจำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดแล้วนำไปลงรหัส

4. ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (General coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรต้น (ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม) ได้แก่ เพศ อายุ ราชการ และระดับการศึกษา ใช้สถิติร้อยละ (Percentage)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรตาม ทั้ง 5 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานใช้สถิติค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.33) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.58) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.28) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.32) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.22$, S.D.=0.40)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ราชการ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนเกาะช้าง

เปิดสอนในระดับอนุบาล ถึงช่วงชั้นที่ 4 โดยมีนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี ซึ่งอยู่ในวัยรุ่น จากจิตวิทยาการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนวัยนี้เป็นวัยที่อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัว จึงเป็นกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้านักเรียนปรับตัวไม่ได้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ดังนั้น ควรเพิ่มชั่วโมงโฮมรูม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ครูที่ปรึกษาและนักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้น เนื่องจากครูผู้สอนซึ่งมีภาระงานสอนมากแล้ว ทำให้ไม่มีเวลารู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะต้องใช้เวลาส่วนมากไปกับด้านวิชาการ จึงไม่สามารถเรียนรู้พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ สอนจันทร์ (2553: 99) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ด้านการคัดกรองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ครูที่มีเพศ อายุราชการ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง มีความผิดพลาดในการคัดกรอง นักเรียนมีปัญหาแล้วไม่มาปรึกษาครู เพราะการอุทิศตน ความรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือของครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษามีน้อย อีกทั้งสถานศึกษาจัดเวลาหรือชั่วโมงที่ครูและนักเรียนได้พบกันเพียงสัปดาห์ละชั่วโมงเท่านั้น จึงเป็นการยากที่นักเรียนจะให้ข้อมูล ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงษ์ เจริญไชย (2552: 106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานทั้ง 5 ด้านโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากข้าราชการครูที่มีเพศ ภาระการสอน และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามข้าราชการครูที่มีเพศ ภาระการสอน และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี นิตยา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งรายข้อและรายด้าน ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งรายข้อและรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะทั่วไป**

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูควรเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ด้านความสามารถ ด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาพ ด้านส่วนตัว และประวัติพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง
2. การคัดกรอง ครูควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำผลที่ได้มาจำแนกนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา เพื่อครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา จะได้จัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน แต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. การส่งเสริมและพัฒนา ครูควรมีการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น และครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน สำหรับกลุ่มปกติต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น กลุ่มเสี่ยงต้องจัดกิจกรรมให้เป็นกลุ่มปกติ และป้องกันมิให้เด็กกลุ่มนี้กลายเป็นกลุ่มที่มีปัญหาในอนาคตโดยครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเป็นสำคัญ
4. การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ต้องทำความเข้าใจนักเรียนกลุ่มนี้อย่างลึกซึ้ง ศึกษาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือที่เหมาะสม ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยจนกลายเป็นปัญหาของสังคม
5. การส่งต่อ ครูควรดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยลำพังได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือกรณีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรืออัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กด้อยโอกาส ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาศาภาพในการดำเนินงาน ในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้หลักของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบบริการให้คำปรึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น บุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่ปรึกษา ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยสนับสนุนการทำงาน และมีการส่งเสริมในปัจจัยเหล่านั้น เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติงานตามบทบาทในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ข้อมูลการปฏิบัติงานครูกลุ่มโรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม. (2559). *สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*
- เขต 17.

- ประเสริฐ สอนจันทร์. (2553) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). การประเมินสถานการณ์ของประเทศ.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วีรพงษ์ เจริญไทย. (2552). สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สายสมร ยุวมินิ. (2545, พฤษภาคม). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: แนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้ของกรมสามัญศึกษา. วารสารวิชาการ. 5(5): 74.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Testing. 5thed., New York: HarperCollins.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.

NBUE028: ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

THE OPINION OF STUDENTS' GUARDIANS ON INSTRUCTION OF CHILD DEVELOPMENT CENTER UNDER THE NONG KHAN SONG SUB DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION, MUANG TRAT DISTRICT, TRAT PROVINCE

ยุพา บุญรัตน์ *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 3 ด้าน และมาก 1 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 4.54$) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.40$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.19$)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง

Abstract

The purpose of this research was to study the opinion of students' guardians on instruction of Child Development Center under the Nong Khan Song Sub-district Administration Organization, Trat District, Trat Province. The samples of this research were 52 students' guardians in Child Development Center under the Nong Khan Song Sub-district Administration Organization, Muang Trat district, Trat province. Statistics used in data analysis comprised percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

Findings were showed that

1. Overall, opinion of students' guardians on instruction of Child Development Center under the Nong Khan Song Sub-district Administration Organization, Muang Trat district, Trat Province was at the highest level ($\bar{X} = 4.44$). Considering on each aspect, it was found that there were 3 aspects were at the highest level, and 1 aspect were at a “high” level, as follows: personnel and management ($\bar{X} = 4.63$), the participation and community support ($\bar{X} = 4.54$), the buildings, environment, and safety ($\bar{X} = 4.40$) and academic and activities ($\bar{X} = 4.19$), respectively.

2. Gender and education level had influence on the guardian's opinion on instruction of Child Development Center under the Nong Khan Song Sub-district Administration Organization, Muang Trat district, Trat province at .05 level of significance..

Keywords: Instruction of Child Development Center, the Nong Khan Song Sub-district Administration Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากต่อการศึกษาของเด็ก ทั้งนี้ เพราะบ้านเป็นสถาบันสำคัญอันดับแรกที่สุดสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข เด็กสามารถเติบโตมากน้อยเพียงใด มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี อยู่ใต้อาการของพ่อแม่ ผู้ปกครองเองเป็นสำคัญ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นครูคนแรกคนสำคัญของเด็ก เป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ ให้ประสบการณ์แก่เด็ก และเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ยังมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโต แข็งแรง มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ มีหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านการศึกษาเชื่อมโยงต่อจากทางโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องรับบทบาทหน้าที่ของตนในการที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาทุกด้าน และจะต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนที่จะพัฒนาเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2546)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง ได้จัดบริการต่างๆ ให้แก่นักเรียน อาทิเช่น การจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ การจัดบริการด้านความปลอดภัย จัดบริการด้านสุขอนามัย และการจัดบริการด้านแนะแนวแก่ผู้ปกครอง ด้านการให้ข่าวสารข้อมูล ซึ่งมีการจัดให้มีการส่งข่าวสารข้อมูลโดยเน้นการสร้างการเข้าใจอันดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ และผู้ปกครอง โดยจัดทำเอกสารวิชาการส่งให้ผู้ปกครองให้ทราบถึงพัฒนาการต่างๆ ของนักเรียน และกิจกรรมที่หลากหลายให้กับผู้ปกครองได้รับทราบรวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนให้รับทราบข้อมูลทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ เนื่องจากพื้นฐานของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจทำให้ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีความต้องการและให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ ในแต่ละด้านแตกต่างกันจากความหลากหลายของความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ มีความสนใจที่จะ

ทราบถึงระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง ตลอดจนเพื่อทราบว่าผู้ปกครองที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศและระดับการศึกษา มีความเห็นการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นการสำรวจกลุ่มผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายที่คาดหวังของทางการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและการบริการเตรียมความพร้อมในการรับสมัครนักเรียนในปีการศึกษาต่อไป

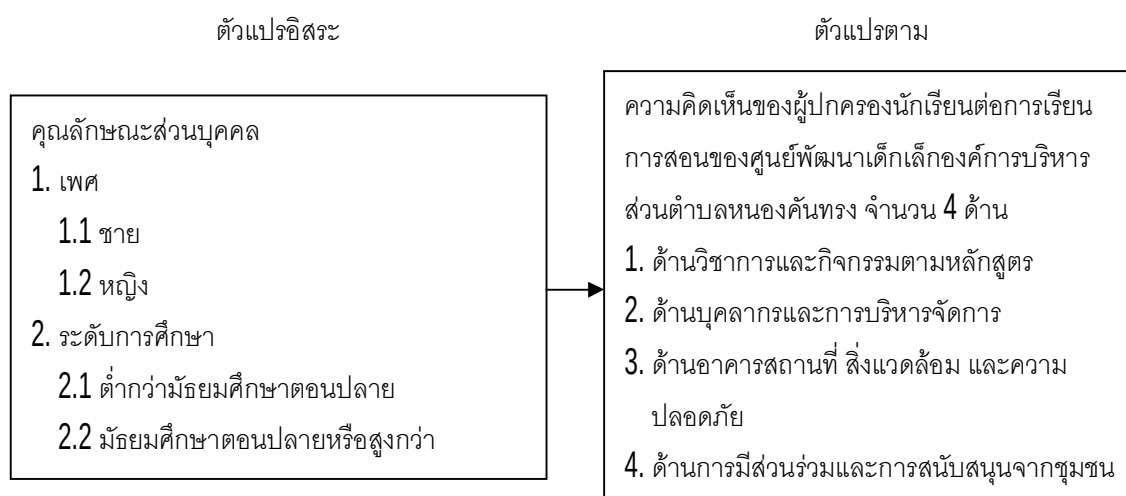
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา แตกต่างกัน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล แบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ด้าน รวมทั้งหมด 36 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรง การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ภาษา เนื้อหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นต่อไป

2. การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ดำเนินการ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง ทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยรายข้อกับคะแนนเฉลี่ยรวม และได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .29-.88 แล้วทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1990: 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ด้วยตนเอง โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอ อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง จำนวน 52 คน

การจัดกระทำข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นไปใช้วิเคราะห์ต่อไป ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามสมบูรณ์ จำนวน 52 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

1. การหาค่าระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ t-test

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ

- 1.2 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

- 1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน มีการปฏิบัติโดยรวมทุกด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบต่อเนื่องในการปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเป็นอย่างดี โดยมีครูที่จัดกิจกรรมให้นักเรียนเล่นิทานและพูดหน้าชั้นในทุกวัน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเชิญผู้ปกครองมาร่วมประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมของศูนย์อย่างต่อเนื่อง และชี้แจงแนวการจัดประสบการณ์แก่เด็กให้ผู้ปกครองทราบ ผู้ปกครองมีความเห็นว่าศูนย์ได้จัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2542) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเด็กก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏ ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแจ้งผลการพัฒนาการเด็กให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำ และทางศูนย์ได้จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการสติปัญญาให้กับเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง กล้าแสดงออก เช่น การให้เด็กได้ออกมาแสดงความสามารถของตนเอง โดยมีการจัดกิจกรรมยามเช้าและกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมประสบการณ์หรือห้องศูนย์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการ ดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา จาดโต (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความ คาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังมากที่สุดด้านวิชาการ ให้นักเรียนอ่านเขียนและคิดคำนวณคล่อง เน้น ความสำคัญกลุ่มคณิตศาสตร์และกลุ่มวิทยาศาสตร์

1.2 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนจัดสรรบุคลากรได้ดี เพราะบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวนไม่มาก การดูแลและจัดการจึงเป็นไปอย่างอบอุ่น ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าครูแต่งกายสะอาดเรียบร้อยดี มีการพัฒนาครูอยู่เสมอ เช่น มีการประชุมอบรมและมีการประเมิน ครูมีโอกาสปรับปรุงตนเองในทุกๆ ด้าน ด้วยเหตุผล ดังกล่าวผู้ปกครองจึงเห็นว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการนั้นมีคุณภาพใน ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาดา สมสวนจิตร (2547) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเกี่ยวกับนโยบายระเบียบวิธีปฏิบัติประสงค์แนวทางการดำเนินงานโดยภาพรวมเหมาะสมในระดับมาก

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสะอาด มีการ จัดการอย่างถูกสุขลักษณะ มีสภาพแวดล้อมของที่ดี ทั้งบริเวณสนาม ห้องน้ำ และอาคารเรียน จัดได้ดีและได้มีการจัดหา ถึงสิ่งที่สำหรับทิ้งขยะไว้ได้อย่างเพียงพอ และมีเครื่องเล่นสนามให้กับเด็กได้เล่น มีการตรวจสอบสภาพของเครื่องเล่น เป็นประจำอยู่เสมอ ขณะที่เด็กเล่นครูจะคอยดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กเป็นอย่างดี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ จะมีบริเวณไม่กว้างขวางมาก มีอาคารไม่กี่หลัง การบำรุงรักษาจึงทำได้ง่าย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ปกครองจึงเห็นว่า ทางศูนย์มีการจัดสภาพแวดล้อมดีในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา (กรมวิชาการ. 2546: 101-107) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมควรคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัย มีความพร้อม และมีบรรยากาศในการ เรียนรู้ และผู้ปกครองส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการจัดเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัยให้กับเด็ก และ โรงเรียนจัดเครื่องเล่นสนามให้เพียงพอกับเด็ก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าทางศูนย์มีการต้อนรับผู้ปกครองที่มาส่งเด็กหรือ มาเยี่ยมด้วยความเต็มใจ มีไมตรีจิตที่ดี และมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างให้ผู้ปกครองทราบ และ ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับทางศูนย์ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันทางโรงเรียน เพราะศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กมักจะตั้งอยู่กลางชุมชน ดังนั้น ผู้ปกครองจึงทราบข้อมูลข่าวสารและมาร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ให้การสนับสนุนและร่วมสนุกกับกิจกรรมกับทางศูนย์เป็นอย่างดี และมีการประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนช่วยส่งเสริมในการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างมาก การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์ฯ จึงมีความจำเป็นมากที่สุด การค้นพบนี้สอดคล้องกับ นางลักษณ ยุทรสุทธิพงศ์ (2546: บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (อนุบาล 3 ขวบ) เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนหรือพี่เลี้ยงเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีความเคารพและยอมรับซึ่งกันและกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้มุ่งหวังให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเหมือนโรงเรียนที่ต้องสั่งสอนกันอย่างจริงจัง และมีความมุ่งหมายชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม แต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเสมือนพี่เลี้ยงเด็กก่อนเข้าเรียนในโรงเรียนจริงๆ การเอาลูกหลานมาไว้ในศูนย์ฯ เหมือนมาฝากเลี้ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประดิษฐ์ สุธฤฎาโน (2553) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอัมพวันศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อศูนย์พัฒนาเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เหตุผลก็เช่นเดียวกับการเปรียบเทียบในด้านเพศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประดิษฐ์ สุธฤฎาโน (2553) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอัมพวันศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและหาแนวทางวิทยาการใหม่ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
2. ส่งเสริมให้ครูมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครอบครัวและชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันกับผู้ปกครองในเขตอื่น เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไขรูปแบบวิธีการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ควรมีการวิจัยการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: กรมฯ.

จินตนา จาดโต. (2547). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เขตจตุจักร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นงลักษณ์ ยุทธสุทธิพงศ์. (2546). **รายงานการวิจัยสภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อนุบาล 3 ขวบ เขตการศึกษา 11. นครราชสีมา: สำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 5.**

พระประดิษฐ์ สุธัญญาโณ. (2553). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอัมพวันศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุชาดา สมสวนจิตร. (2547). **การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอฟินมาย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุดารัตน์ แซ่ชี. (2542). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2546). **คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collins.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

NBUE029: ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

TEACHER'S OPINIONS ON THE ORGANIZATIONAL CLIMATE IN THE PRIMARY SCHOOL IN PONGNAMRON DISTRICT UNDER CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

เพ็ญวดี สุขเลิศ *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี Least Significant Difference (LSD) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์การโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์การโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านมิติมิตรสัมพันธ์ มิติมุ่งผลงาน และมิติกฎปรกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การ

Abstract

The purposes of this research were to study the organizational climate of Chanthaburi Primary Educationl Service Area Office 2 in Pongnumron district. The samples were 250 teachers of Pongnumron in Chanthaburi in the semester of the 2016 academic year. The instrument for data collection was a rating scale. The statistics for data analysis were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D), One way ANOVA, Least Significant Difference (LSD) was used for pair comparison and t-test.

The research results were as follows:

1. Gender had no influence on the teachers' opinion on The organizational climate of Chanthaburi Primary Educationl Service Area Office 2 in Pongnumron district.
2. Size of school had influence on the teachers' opinion on the organizational climate of Chanthaburi Primary Educationl Service Area Office 2 in Pongnumron district at .05 level of significance.

Keyword: Teachers' Opinions on the Organizational Climate

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน เป็นการศึกษาในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาช่วยพัฒนาศักยภาพหรือเสริมสร้างพลังที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน ซึ่งสามารถทำได้ตั้งแต่จุดแรกเริ่มและตลอดช่วงวัยของชีวิต ซึ่งเป็นการอบรมบ่มนิสัยในมนุษย์สามารถประพฤติตน เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต และสามารถร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จึงถือได้ว่า การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ครูก็เป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดี และสร้างอนาคตของชาติด้วย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5-6)

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงต้องร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น บรรยายภาคในองค์กรก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลถึงการปฏิบัติงานอย่างยิ่ง องค์กรที่มีบรรยายภาคของการทำงานที่ดีจะเป็นแรงสนับสนุนให้คนในองค์กรทำงานได้ดียิ่งขึ้น ถ้าหากบรรยายภาคในองค์กรไม่ดีระดับการทำงานของคนก็จะไม่ดีตามไปด้วย แต่ถ้าหากบรรยายภาคขององค์กรดีจะทำให้งานขององค์กรนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย บรรยายภาคขององค์กรมีผลต่อการปฏิบัติงาน และบรรยายภาคในองค์กรจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ความสำคัญของการสร้างบรรยายภาคโรงเรียนเป็นภาพรวมของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อโรงเรียน ถ้าบรรยายภาคที่ดีก็จะส่งผลให้บุคคลากรในโรงเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความพอใจ อบอุ่นใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตใจ ย่อมส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ชาญชัย อาจิณสมจาร. 2541: 79)

โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีทั้งหมด 25 โรงเรียน จำนวนครูทั้งหมด 250 คน ประกอบด้วยโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เนื่องจากมีพื้นที่ห่างไกลจากอำเภอเมือง และเป็นพื้นที่ขาดแคลน หรือมีสาเหตุอีกหลาย

ปัจจัยที่ทำให้ไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่น ภาระงานที่ได้รับ การสอนที่ไม่ตรงกับสาขาที่จบ หรือได้รับมอบหมายงานพิเศษที่ไม่ตรงกับความสามารถ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยคิดว่าบรรยากาศองค์การเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในองค์การ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อที่จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปปรับปรุงบรรยากาศองค์การให้ดีขึ้น อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตามแนวคิดของ ฮัลพิน และครอฟท์ (Halpin; & Croft. 1972) ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมของครู 4 มิติ และพฤติกรรมของผู้บริหาร 4 มิติ รวม 8 มิติ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จากโรงเรียนทั้งหมด 25 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 152 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

- 1.2 ขนาดโรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

1.2.1 ขนาดเล็ก

- 1.2.2 ขนาดกลาง
- 1.2.3 ขนาดใหญ่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน
 - 2.1 พฤติกรรมครู จำนวน 4 มิติ ได้แก่
 - 2.1.1 มิติขาดความสามัคคี
 - 2.1.2 มิติอุปสรรค
 - 2.1.3 มิติขวัญ
 - 2.1.4 มิติมิตรสัมพันธ์
 - 2.2 พฤติกรรมผู้บริหาร จำนวน 4 มิติ ได้แก่
 - 2.2.1 มิติห่างเหิน
 - 2.2.2 มิติมุ่งผลงาน
 - 2.2.3 มิติเป็นแบบอย่าง
 - 2.2.4 มิติกรุณาปราณี

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโพนน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตราส่วนประมาณค่า ความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การตามทฤษฎีของฮัลปิน และครอฟท์ (Halpin; & Croft. 1972) จำนวน 8 มิติ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 4 ระดับ

- 4 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นค่อนข้างมาก
- 2 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
- 1 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยมากหรือไม่เคยเกิดขึ้น

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศองค์การ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเรียบเรียงและพัฒนาเป็นแบบสอบถาม ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การ โดยมี 4 ตัวเลือก
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อความถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนโรงเรียนบ้านหนองสลด และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านมะขาม ในอำเภอมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (Item total correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .98 ถึง .15
7. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากภาคีวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอง่วงน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลการวิจัยที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 25 โรงเรียน จำนวน 152 คน
2. จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 152 ฉบับ ให้ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอง่วงน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามและกำหนดวันรับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอง่วงน้ำร้อน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 152 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไปทั้งหมด 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์ ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมการคำนวณทางสถิติ
2. วิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอง่วงน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการจัดบรรยากาศองค์การทั้ง 8 มิติ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์พิจารณาความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ตามเกณฑ์ต่อไปนี้
 - 3.50-4.00 หมายถึง ความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นมากที่สุด
 - 2.51-3.50 หมายถึง ความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นค่อนข้างมาก
 - 1.51-2.50 หมายถึง ความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
 - 1.00-1.50 หมายถึง ความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นน้อยมากหรือไม่เคยเกิดขึ้น

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย จำแนกตามตัวแปรเพศ ด้วยการทดสอบค่า (t-test)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างระหว่างรายคู่ทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า เป็นแบบบรรยากาศองค์การมิติมิตรสัมพันธ์ ($\bar{X}=2.88$, S.D.=0.51) มิติเป็นแบบอย่าง ($\bar{X}=2.82$, S.D.=0.58) มิติมุ่งผลงาน ($\bar{X}=2.70$, S.D.=0.45) มิติกฎปรกติ ($\bar{X}=2.69$, S.D.=0.63) มิติห่วงเหิน ($\bar{X}=2.67$, S.D.=0.41) มิติอุปสรรค ($\bar{X}=2.48$, S.D.=0.53) มิติขวัญ ($\bar{X}=2.48$, S.D.=0.53) และมิติขาดความสามัคคี ($\bar{X}=1.77$, S.D.=0.57)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน ที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามข้าราชการครูเพศชายน้อยกว่าข้าราชการครูเพศหญิง ส่วนแบบบรรยากาศองค์การตามความคิดเห็นของข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ข้าราชการครูเพศชายมีแบบบรรยากาศองค์การมิติมิตรสัมพันธ์มากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มิติมิตรสัมพันธ์ มิติเป็นแบบอย่าง และมิติมุ่งผลงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมิติมิตรสัมพันธ์ ($\bar{X}=2.91$, S.D.=0.50) โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดกลาง มิติเป็นแบบอย่าง ($\bar{X}=2.86$, S.D.=0.53) โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดกลาง มิติมุ่งผลงาน ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.53) ขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนขนาดอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า เป็นบรรยากาศแบบมิติมิตรสัมพันธ์ ($\bar{X}=2.88$, S.D.=0.51) มิติเป็นแบบอย่าง ($\bar{X}=2.82$, S.D.=0.58) มิติมุ่งผลงาน ($\bar{X}=2.70$, S.D.=0.45) มิติกฎปรกติ ($\bar{X}=2.69$, S.D.=0.63) มิติห่วงเหิน ($\bar{X}=2.67$, S.D.=0.41) มิติอุปสรรค ($\bar{X}=2.48$, S.D.=0.53) มิติขวัญ ($\bar{X}=2.48$, S.D.=0.53) และมิติขาดความสามัคคี ($\bar{X}=1.77$, S.D.=0.57) กล่าวว่าเป็นบรรยากาศการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารบริหารงานโดยวิธีการออกคำสั่ง ควบคุมตรวจตราและนิเทศการปฏิบัติงานของคณะครูอย่าง

ใกล้ชิดผู้บังคับบัญชาพยายามสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรภายในกลุ่มคณะครู แต่ความพยายามของผู้บริหารก็ประสบความล้มเหลว เพราะคณะครูไม่ยอมรับนับถือความรู้ความสามารถของผู้บริหาร คณะครูแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตร เนื่องจากผู้บริหารไม่สามารถทำหน้าที่บริหารงานบุคคลให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ ผู้บริหารมอบหมายภาระงานให้ครูเป็นจำนวนมากแต่ไม่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้ การส่งเสริมขวัญและกำลังใจของคณะครูมีน้อย เพราะขาดทั้งความสัมพันธ์และความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิญาดา กาวิตา (2553: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ เป็นบรรยากาศองค์การแบบรวบอำนาจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มิติขาดความสามัคคี มิติขวัญ มิติห่วงเหิน มิติมุ่งผลงาน และมิติเป็นแบบอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การตามพฤติกรรมครูและพฤติกรรมผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามข้าราชการครูเพศชายน้อยกว่าข้าราชการครูเพศหญิง ส่วนแบบบรรยากาศองค์การตามความคิดเห็นของข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ข้าราชการครูเพศชายมีแบบบรรยากาศองค์การมิติมิตรสัมพันธ์มากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา ขวัญเนตร (2551: 79–80) เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมีระบบการบริหารงานที่มีความซับซ้อนน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ทั้งนี้เพราะเมื่อจำนวนครูโดยเฉลี่ยค่อนข้างมาก ผู้บริหารจึงต้องอาศัยประสบการณ์ คำสั่ง กฎระเบียบมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผล ความสัมพันธ์ครูจึงอาจมีน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิญาดา กาวิตา (2553: 83) ซึ่งศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าโรงเรียนขนาดกลางมีพฤติกรรมสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมิติกฎนาปราก เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีมิติความกฎนาปรากมีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า บรรยากาศโดยรวมไม่แตกต่างกันยกเว้น มิติมิตรสัมพันธ์ มิติมุ่งผลงาน และมิติกฎนาปราก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างในมิติมิตรสัมพันธ์รายคู่แล้ว พบว่า มิติมิตรสัมพันธ์โรงเรียนขนาดกลางดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางดีกว่าขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อยดังนั้นภาระงานจึงมีมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ถึงแม้ว่าจะก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารงานสูง แต่ครูอาจเกิดการขัดแย้งในเรื่องของจำนวนปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายมากน้อยไม่เท่ากันส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านความรู้สึกส่วนตัวนำไปสู่ความขัดแย้งด้านมิตรสัมพันธ์ส่วนตัวได้ ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวนครูมีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ย่อมมีการกระจายภาระงาน ทำให้ภาระงานของครูต่อคนนั้นน้อยลง ถึงแม้ว่าความเป็นเอกภาพในการบริหารจะลดน้อยลง แต่เมื่อภาระงานของครูน้อยลง ก็ทำให้ขัดแย้งลดลง และมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีกว่า ในส่วนของโรงเรียนขนาดกลางย่อมมีความสัมพันธ์ฉันมิตรดีกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา ขวัญเนตร (2551: 79–80) เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมี

ระบบการบริหารงานที่มีความซับซ้อนน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ทั้งนี้เพราะเมื่อจำนวนครูโดยเฉลี่ยค่อนข้างมาก ผู้บริหารจึงต้องอาศัยประสบการณ์ คำสั่ง กฎระเบียบ มาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผล ความสัมพันธ์ครูจึงอาจมี

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า มีลักษณะบรรยากาศแบบมีมิตรสัมพันธ์ หากได้มีการจัดสัมมนาครู และผู้บริหาร หรือจัดให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงสภาพการทำงานและรูปแบบการบริหารงานใหม่ จะทำให้บรรยากาศองค์การของโรงเรียนมีบรรยากาศในการทำงานที่ดีขึ้น

2. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เช่น การเพิ่มอุปกรณ์อำนวยความสะดวก มอบหมายงานให้เหมาะสมตรงความสามารถของครูหรือการกระจายงาน ให้เหมาะสมกับครูแต่ละคน และมีการรับฟังความคิดเห็นของครูเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ ลิธิโชค. (2555). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธรรมสรณ์ บัวสาย. (2551). ทักษะของข้าราชการครูที่มีต่อบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ธัญทิพา โกศลวิวัฒนา. (2555). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาอี. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนต์สำนักพิมพ์.

ยุภาพร ทองลาภ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของครูในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ราชกิจจานุเบกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก (24 สิงหาคม 2550).

ศศิญาดา กาวิตา. (2553). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิวารักษ์ แข่งเพ็ญแข. (2550). คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สมมาตร ทองพิลา. (2550). **บรรยากาศโรงเรียนกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์เครือข่าย**
สระยายโสม. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมา ธรนิธย์. (2553). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สัมฤทธิ์ ผิวนิม. (2552). **องค์ประกอบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข**
เพิ่มเติม พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.
- อุษา ขวัญเนตร. (2551). **บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**
ระยอง เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย อาจีนสมาจาร. (2541). **พฤติกรรมในองค์การ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- Brown, W.; & Moberg, D. (1980). *Organizational theory and Management: Macro Approach*. New York:
Wiley & Sons.
- Dubrin, A.J. (1973). *Fundamental of Organization Behavior*. New York: Pergamon Press.
- Gibson, J. L., Ivencevich, J. M.; & Donnelly, J. H. (1979). *Organization: Behavior, Structure, Process*. 3rd
ed., Texas: Business Publication, Inc.
- Halpin, A.W.; & Crofts, D. B. (1972). *The Organizational Climate of Schools*. Chicago: Midwest
Administration Center.
- Hellriegle, D.; & Slocum, J. W., Jr. (1979). *Management: A Coutingency Approach*. 2nd ed., Massachusett:
Addison & Wesley Publishing.
- Hoy W.K.; & Miskel, D.B.(1991). *Educational Administration*. 4th ed., New York: McGraw–Hill.
- Likert, R.; & Likert, J. (1976). *New Way of Management Conflict*. New York: McGraw–Hill.
- Litwin, G. H.; & Stringer, R. A. (1968). *Motivation and Organization Climate*. Boston: Division of Research
Harvard Business School.
- Steer, R.M.; & Porter. L.W. (1983). *Motivation and Work Behavior*. New York: McGraw–Hill.

NBUE030: ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

OPINION OF STUDENT'S GUARDIAN IN STUDENT'S DISCIPLINE, BAN KHLONG PRATUN SCHOOL, UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

กฤตภพ กุลจันทร์ *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด ด้านการแต่งกาย ด้านการเข้าแถว ด้านการแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.54) และพบอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.54) ด้านความสะอาด ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.53) ด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.56) ด้านการเข้าแถว ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.62) ด้านการแสดงความเคารพ ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.60) และด้านการปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.59)

2. ผู้ปกครองที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การส่งเสริมระเบียบวินัย, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to study the Participation of Student's guardian in student's discipline, ban khlong pratur school, under the trat primary educational service area office., in 6 aspects: punctuality, cleanliness, dress, standing in row, respect, and practice according to regulations of the school. One-hundred and seventy guardian of ban khlong pratur school, under the trat primary educational service area office students used in the study by using a 5-rating scale questionnaire which had a reliability of .96. Statistics used for analyzing data composed of percentage, mean, and Standard Deviation.

Findings were showed that:

1. The guardian of students to promote student discipline. Ban Khlong pratur school under the trat primary educational service area office. A practical level, on a large scale.
2. Gender and occupation had no influence on the guardians' Opinion.

Keywords: student's discipline promoting, primary school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในสังคม โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มีพันธกิจให้ “สังคมอยู่เย็น เป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และสร้างโอกาสการเรียนรู้คุณค่าคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบัน ศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งการจะสร้างคนหรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นจะต้องอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็กซึ่งสถาบันครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญที่สุดในระยะนี้ ผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพได้ครบทุกด้าน เพราะครอบครัวคือสถาบันแรกที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนและพัฒนาทักษะเบื้องต้นของชีวิตให้กับนักเรียนต่อนั้นก็มาเติมเต็มในสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนและถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลายและถูกต้อง จากโรงเรียนประกอบกับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กก็จะเกิดความพร้อมในการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นผู้ปกครองจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากทั้งผู้ปกครองและโรงเรียนต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ “การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน” ประกอบกับ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Education for All) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตเด็กคือ ครอบครัวและโรงเรียน ดังนั้นผู้ปกครองและครูจึงเปรียบเสมือนผู้นำทางของเด็ก ส่งผลให้ผู้ปกครองและครูต้องประสานความร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียนศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและหลากหลายอันจะนำมาซึ่งพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติและของโลกต่อไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545: 30)

ปัจจุบันนักเรียนไม่สนใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน และประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับการเป็นนักเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ชอบหนีเรียนไปเที่ยว ไปเล่นเกมส์ ไม่มีสัมมาคารวะ ชอบแสดงออกในทางที่ผิด เช่น การสูบบุหรี่

บุหรื การดื่มสุรา เล่นการพนัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาวินัยในชั้นเรียน ไม่ตั้งใจ ไม่สนใจฟังในขณะครูสอน หยอกล้อ แก้งเพื่อน เป็นต้น ปัญหาการขาดระเบียบวินัยของนักเรียน เป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท การขาดระเบียบซึ่งกันและกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยความร่วมมือจากบุคคลหลายๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งอาจเกิดอารมณ์ รุนแรง และมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากการพัฒนาทางร่างกาย และสื่อต่างๆ ที่เข้ามาสู่นักเรียน ทำให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นจากสื่อเทคโนโลยี ซึ่งทำให้เยาวชนขาดความมีวินัย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้ คุณธรรม ใช้เครือข่ายการศึกษา ร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เสริมสร้างวินัย และสนับสนุนให้นักเรียนประกอบความดี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาท ที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “จะต้องฝึกต้องสร้างวินัยในตนเอง สำหรับควบคุมประคับประคองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่นตลอดต่อเนื่อง มิให้ขาดตอนหรือขาดวินัย และต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความขยันพากเพียร มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 13-17)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาด้านวินัยนักเรียนไว้ว่า โรงเรียนควรดำเนินการเพื่อสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาด้านวินัยนักเรียนเหล่านี้ โดยมีแนวคิดที่สำคัญ คือ ใช้รูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการที่ง่าย เข้าถึงตัวนักเรียนโดยตรง เน้นการทำงานครบวงจร ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน บนฐานข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่าย ต้องใช้ความรัก ความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่ และเป็นมิตรในการช่วยเหลือ ดูแล ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ปลูกฝังจิตสำนึก เพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีความมั่นใจตนเอง และพัฒนาทักษะชีวิตอย่างมั่นคง เติบโตตามศักยภาพให้นักเรียนเป็น ผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในตนเองและสังคมมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2543: 14)

การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยนั้น กรมสามัญได้กำหนดกรอบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย การตรงต่อเวลา ความสะอาด การแต่งกาย การเข้าแถว การแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน ซึ่งด้านการตรงต่อเวลาเป็นการส่งเสริมให้รู้จักการจัดการและวางแผนการใช้เวลาในการทำกิจกรรมใดๆ ให้ถูกต้องและพยายามทำให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ด้านความสะอาดนั้นส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบและสม่ำเสมอในการรักษาความสะอาดตนเอง บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย และสาธารณะสถาน ในด้านการแต่งกาย ส่งเสริมให้รู้จักแต่งกายให้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ส่วนด้านการเข้าแถว ส่งเสริมให้รู้จักการเข้าแถว เดินแถวตามโอกาสต่างๆ ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย ด้านการแสดงความเคารพ รู้จักมารยาทในการแสดงความเคารพในโอกาสต่างๆ ด้วยกิริยา วาจาที่สุภาพ ส่วนด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับ ตามจรรยาบรรณ และการแต่งกายของนักเรียน (กรมสามัญศึกษา, 2546: 43)

โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ตระหนักถึงการมีระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัย โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด ด้านการแต่งกาย ด้านการเข้าแถว ด้านการ

แสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา ตลอดจนเพื่อการพัฒนาปรับปรุงงานวินัยนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยในตนเองที่ดี ควบคุมตนเองได้ อันจะส่งผลไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามเพศและอาชีพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ได้แก่ ตัวแปรอิสระสภาพทั่วไปของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1. เพศ แบ่งเป็น ชายและหญิง 2. อาชีพ แบ่งเป็น 2.1 เกษตรกรรม 2.2 ค้าขาย ส่วนตัวแปรตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดใน 6 ด้าน (พินัส หันนาคินทร์ และคณะ. 2542: 60) คือ 1. ด้านการตรงต่อเวลา 2. ด้านความสะอาด 3. ด้านการแต่งกาย 4. ด้านการเข้าแถว 5. ด้านการแสดงความเคารพ 6. ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้จากการสุ่มโดยใช้ขนาดของจำนวนประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม ใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie; & Morgan) กลุ่มตัวอย่างที่ได้จำนวน 170 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อาชีพ

2.1.1 เกษตรกรรม

2.1.2 ค้าขาย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านตรงต่อเวลา

2) ด้านความสะอาด และ 3) ด้านการแต่งกาย 4) ด้านการเข้าแถว 5) ด้านการแสดงความเคารพ และ 6) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียนในด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด ด้านการแต่งกาย ด้านการเข้าแถว ด้านการแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 100) คือ

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นความหมายของนิยามศัพท์เฉพาะ
2. ศึกษาลักษณะเครื่องมือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)
3. จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ ที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน ตามแนวคิดหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency: IOC) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อคำถาม (Item) ในแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 เป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้
4. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วมาตรวจสอบ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach. 1990) เท่ากับ .958
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองประทุน จำนวน 170 ฉบับ ซึ่งได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลระดับการปฏิบัติเป็นคะแนนด้วยเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2541: 99-100) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach. 1990)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สถิติ t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 170 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 56.47 และเพศหญิงจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 43.53 จำแนกตามอาชีพพบว่า ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ค้าขาย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.54) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองได้ส่งเสริมแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรงต่อเวลาให้นักเรียนในปกครองถือปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.88) รองลงมาคือ ให้นักเรียนในปกครองเข้าร่วมประกอบพิธีหน้าเสาธงตรงตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.76) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มอบรางวัลให้นักเรียนในปกครองที่ปฏิบัติตรงต่อเวลา ($\bar{X}=3.31$, S.D.=1.07)

2.2 ด้านความสะอาด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.53) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริม กำกับ ติดตาม ให้นักเรียนในปกครองซักเสื้อผ้าด้วยตนเองเป็นประจำและต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.86) รองลงมาคือ ชี้แจงเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของร่างกายเครื่องแต่งกายและบริเวณบ้านให้นักเรียนในปกครองเข้าใจอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.86) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตรวจสอบห้องนอนนักเรียนในปกครองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.95)

2.3 ด้านการแต่งกาย พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.56) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองแต่งเครื่องแบบลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด ถูกต้องตามระเบียบสถานศึกษากำหนด ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.83) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครอง ตัดผมและแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.83) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกล่าวตักเตือนและดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด เมื่อ นักเรียนในปกครองแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.26$, S.D.=1.08)

2.4 ด้านการเข้าแถว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.62) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเข้าแถวของนักเรียนในสถานศึกษาจนเป็นนิสัยที่ดีและถูกต้อง ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ส่งเสริมและสอดส่องดูแล การเข้าแถวของเด็กใน ปกครองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.83) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกล่าวตักเตือนและดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาดในปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามในการเข้าแถวไม่เหมาะสม ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.81)

2.5 ด้านการแสดงความเคารพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.60) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองได้แสดงความเคารพครู อาจารย์ และผู้ใหญ่เมื่อพบและการลาจาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองได้แสดงความเคารพครู อาจารย์ และผู้ใหญ่เมื่อพบและการลาจาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.80) รองลงมาคือ เป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการแสดงความเคารพตามแบบอย่างของประเพณีไทย ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.93) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริม กำกับ ติดตามการปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงความเคารพของนักเรียนในปกครองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.60)

2.6 ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ และแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.59) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คือเปิดโอกาสให้นักเรียนในปกครองได้ปรับปรุง แก้ไขตนเอง เมื่อประพฤติดังระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.88) รองลงมาคือ ร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.59) และข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.44$, S.D.=1.04)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด ด้านการแต่งกาย ด้านการเข้าแถว ด้านการแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรจิต คำมะสอน (2548) ได้ศึกษาการส่งเสริมวินัยนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การส่งเสริมวินัยนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองทุกคนต่างเห็นความสำคัญของการมีวินัยของเด็ก เนื่องจากการปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กในวัยเรียนมีวินัยถือเป็นการวางรากฐาน ในการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติในอนาคต และหากเด็กและเยาวชนของชาติได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องจะเป็นการลดปัญหาของสังคมในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนได้เป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการแสดงความเคารพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองได้แสดงความเคารพครู อาจารย์ และผู้ใหญ่เมื่อพบและการลาจากเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการแสดงความเคารพตามแบบอย่างของประเพณีไทย ส่งเสริมให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงความเคารพให้นักเรียนในปกครองได้ปฏิบัติอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้นักเรียนในปกครองไหว้คุณพ่อ คุณแม่ตอนเข้าก่อนไปโรงเรียน และตอนเย็นหลังกลับจากโรงเรียนเป็นประจำ ฝึกการแสดงความเคารพให้นักเรียนในปกครองได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง มีการว่ากล่าวตักเตือนและดำเนินการแก้ไขปัญหากับการแสดงความเคารพของนักเรียนใน ปกครองเมื่อปฏิบัติไม่เหมาะสม และส่งเสริม

กำกับ ติดตามการปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงความเคารพของนักเรียนในปกครองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้านการแสดงความเคารพ ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ดีให้กับนักเรียนในปกครอง เพื่อสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการสร้างจิตสำนึกการแสดงความเคารพเป็นวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดมานานจนเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และสนับสนุนให้นักเรียนในปกครองรู้จักเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะสมกับเป็นชาวพุทธโดยเฉพาะภาวะธรรมสอดคล้องกับ อรรถพ อุณจะนำ (2541: 19) ได้กล่าวว่า นักเรียนต้องเคารพ เชื่อฟัง คำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครอง และครูไม่แสดงกิริยาอาการกระด้างกระเดื่องหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพทั้งต่อหน้าและลับหลังบุคคลดังกล่าว

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองประทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูไฮลา ขวัญควิน (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและครูในการเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและครูในการเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านกรงปินังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและครูในการเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 จำแนกตามตัวแปรสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเพศ และอายุไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการตรงต่อเวลา ผู้ปกครองควรจะให้กำลังใจนักเรียน หรือมีรางวัลเป็นการจูงใจ เมื่อนักเรียนในปกครองทำดี หรือดูเมื่อไม่ทำหรือทำผิด
2. ด้านความสะอาด ผู้ปกครองควรคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในบ้านให้มีความเหมาะสม ให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ โดยเฉพาะห้องนอน เพื่อสร้างนิสัยให้เด็กรักความสะอาด
3. ด้านการแต่งกาย ผู้ปกครองควรจะชมเชย และให้กำลังใจนักเรียนใน ปกครอง เมื่อมีโอกาสมที่ เหมาะสม การให้รางวัลก็ไม่ควรให้พร่ำเพรื่อ มิฉะนั้นนักเรียนในปกครองจะทำงานเพื่อหวังรางวัล
4. ด้านการเข้าแถว ผู้ปกครองควรชี้แจงให้นักเรียนในปกครองเข้าใจถึงความสำคัญของการเข้าแถว โดยกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนจดจำและปฏิบัติตาม
5. ด้านการแสดงความเคารพ ผู้ปกครองควรอบรมสั่งสอนในการมีระเบียบวินัยเพื่อให้เด็กมีวินัยในตนเอง ควรใช้วิธีการสอน ตักเตือนและแก้ไข
6. ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ผู้ปกครองควรมีระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ มีความ อดทนมีความพยายามไม่ใจร้อน ควรใช้วิธีการสอน ตักเตือนและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2544). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูไธลา ขวัญคาวิณ. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและครูในการเสริมสร้างวินัยให้นักเรียนโรงเรียนบ้านกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
- ดวงใจ ชนะกุล. (2543). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ทิวาวรรณ แสงพันธ์. (2542). การส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทอดเกียรติยศ คำโสภา. (2542). ศึกษางานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธรรมรส โชติคุณุชร. (2540). มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ แสงมณี. (2544). ความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อระเบียบการแต่งกายและความประพฤติของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเทือง ภูมิภักทราคม. (2540). การปรับพฤติกรรม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- มนฤดี ธรรมสอน (2553: 72) การใช้กิจกรรมการเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินัย พัฒนรัฐ. (2546). กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6). กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- วิศิษฐ์ หมายดี. (2541). การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบุญธน์ สิงห์คำป่อง. (2540). ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมโภชน์ เขี่ยมสุภาสิต. (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดี ประทุมราช. (2543). แนวคิดเชิงทฤษฎี การวิจัย การวัดและการประเมินผล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภาพร ชนนีเยี่ยม. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำ
ขุนโนนผางาม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- สุรจิต คำมะสอน. (2548). การส่งเสริมวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อรรณพ ชุ่นจะนำ. (2541: 19). นักเรียนต้องเคารพ เชื้อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครอง และครูไม่แสดง
กิริยาอาการกระด้างกระเดื่องหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพทั้งต่อหน้าและลับหลังบุคคลดังกล่าว.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบ
การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอนก ส่งแสง. (2540). เอกสารคำสอนวิชาการบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper & Row.
- Friesen, F.; & Cynthia, N. (1997). Survey of Parental Abutters and Options Concerning Student Discipline
in Saskatchewan Elementary Schools. *Dissertation Abstracts International*. 35(3): 642-A.
- Naumann, J. L. (1983). Relationships of Secondary School Discipline to School Climate. *Dissertation
Abstracts International*. 44(2): 348-A.

NBUE031: ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

PROBLEM ON INFORMATION MANAGEMENT SYSTEM IN EDUCATION EXPANSION OPPORTUNITIES SCHOOLS' BO RAI DISTRICT UNDER TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

อนุพงษ์ ลัดลอย *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีปัญหามาก ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการนำไปใช้ตัดสินใจ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการจัดเก็บสารสนเทศ และด้านการตรวจสอบ และการรวบรวมข้อมูล

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศ, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to investigate Problem and Proposed Guideline for Information Management System in Education Expansion Opportunities school Bo Rai District under Trat primary educational service area office. The research was divided into two steps. The first step was to investigate the problems of Information Management System in Education Expansion Opportunities school Bo Rai District under Trat primary educational service area office. The sample group consisted 40 school Bo Rai District under Trat primary educational service area office. The research instrument for data collection was a questionnaire with four-level scale. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and Standard Deviation.

The research results revealed as follows:

The problems of the Information Management System in Education Expansion Opportunities school Bo Rai District under Trat primary educational service area office was at a high level

in every aspect, as follows: data compiling and analysis, use for decision-making, collecting data, organizing data, and summative evaluation, respectively.

Keywords: -

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา มีผลให้การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และกิจกรรมต่างๆ ในสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษาซึ่งเทคโนโลยีการสอนอย่างหนึ่งที่นำมาใช้กันมากในปัจจุบัน คือ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนเพื่อการบริหารงานด้านต่างๆ และการเรียนการสอน เพราะการศึกษาคือปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน เพื่อเตรียมพัฒนาศักยภาพให้พร้อมทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วรรณศักดิ์ เป้าภระ. 2556)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ว่าด้วยการมุ่งเน้นให้ประเทศสามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญต่อการลงทุนของประเทศที่มีศักยภาพ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550: 3) ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งได้กล่าวไว้ในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ในมาตรา 50 กำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อรองรับกับการจัดการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในด้านการวางแผนและการตัดสินใจทำให้ระบบข้อมูลสารสนเทศได้รับความสนใจจากผู้บริหารสถานศึกษาและมีบทบาทต่อการจัดการศึกษามากขึ้นทุกระดับ โดยเฉพาะเมื่อวงการศึกษาย้ายมาสู่ยุคกลางกระแสการปฏิรูปโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

การขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) สู่การปฏิบัติ แผนนิติบัญญัติ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2554 ในส่วนนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม หน้า 5 ได้กำหนดเป้าหมายเชิงนโยบาย ในข้อที่ 6.2 ระบุว่า เร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบุคลากรด้านการวิจัยให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและนโยบายให้เร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบุคลากรด้านการวิจัยให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต โดยพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพและมีหน่วยงานวิจัยที่สามารถรองรับบุคลากรได้อย่างเพียงพอ เช่น ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศูนย์แห่งความเป็นเลิศ และอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยกำหนดกลยุทธ์ไว้โดย ข้อที่ 1) สร้างการเรียนรู้และความคิด

สร้างสรรค์ของเยาวชนและเผยแพร่ ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ประชาชน รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และข้อที่ 4) พัฒนาศูนย์แห่งความเป็นเลิศ เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ และเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2552)

ในปัจจุบันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ มีปัญหาและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สาเหตุสำคัญ คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในงานระบบสารสนเทศได้รับการพัฒนาในด้านนี้ค่อนข้างน้อย จึงยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบได้ดี อีกทั้งยังขาดความตระหนักในสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการบริหารและปฏิบัติการ เมื่อวิเคราะห์จากระบบสารสนเทศกับภารกิจของสถานศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในการจัดทำสารสนเทศสถานศึกษาควรจัดทำสารสนเทศที่จำเป็นและสอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยตรงเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาเสียกำลังงานและทรัพยากรไปอย่างไม่มีคุณค่า (กรมวิชาการ. 2553)

ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษารวมทั้งสิ้น 5 โรงเรียน จากการตรวจสอบปัญหาเบื้องต้นในการทำงานด้านสารสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในโรงเรียนต่างๆ พบว่า ปัญหาของโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ คือ การจัดเก็บเอกสารที่เป็นการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบดั้งเดิม มีความล่าช้าในการสืบค้นข้อมูล ยากต่อการนำมาใช้ อันมีสาเหตุมาจากการจัดเก็บเอกสารที่เป็นแฟ้มงานสิ้นเปลืองเวลาเจ้าหน้าที่ ในการค้นหาไม่สามารถเรียกใช้ได้ทันทั่วทั้งที่ เนื่องด้วยสาเหตุอีกหลายประการที่พบดังนี้ ผู้ที่ทำการดูแลเอกสารเป็นครูผู้สอน หากเมื่อต้องการทำทะเบียนข้อมูลก็ต้องเสียเวลาในการสอน เพื่อมาเป็นผู้กรอกข้อมูล ทำให้เกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองเวลาในการสอนโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งด้วยสาเหตุข้อมูลผิดพลาด สูญหาย ไม่ที่แหล่งเก็บข้อมูลถาวรที่บุคลากรทุกคนสามารถเรียกใช้ได้ด้วยทั่วถึงกัน ทำให้เอกสารเกิดความบกพร่อง ไม่ครบถ้วนตามความเป็นจริง

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เนื่องจากเป็นสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วและยังสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาอื่นๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย คือ ตัวแปรอิสระสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม 1) ตำแหน่งหรือหน้าที่รับผิดชอบ คือ ผู้บริหารและครูส่วนตัวแปรตาม คือ สถานภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 1) การจัดเก็บ

ข้อมูล 2) การตรวจสอบและการรวบรวมข้อมูล 3) การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล 4) การจัดเก็บสารสนเทศ และ 5) การนำไปใช้ตัดสินใจ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 35 คน รวม 40 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการตรวจสอบและการรวบรวมข้อมูล ด้านการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดเก็บสารสนเทศ ด้านการนำไปใช้ตัดสินใจ ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (สํารัญ มีแจ้ง. 2544: 37) ดังนี้

4 หมายถึง สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

3 หมายถึง สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก

2 หมายถึง สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3. จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างและขอให้โรงเรียนรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยตามกำหนดเวลา

4. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยทำการติดต่อกับครูผู้สอนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืน เพื่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. นำข้อมูลเพื่อหาระดับปัญหาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอป่าไร่ หาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและทุกกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (สำราญ มีแจ้ง. 2544: 37) เป็นเกณฑ์ ในการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.00 หมายถึง ปัญหาและความต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาและความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาและความต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาและความต้องการน้อยที่สุด

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539: 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สถิติของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน หรือสูตร KR-20 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 198)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 200)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (μ) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 40)

2.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาสใน อำเภอป่าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในเนื้อหา 5 ด้าน พบว่า ปัญหาสูงสุด ได้แก่ ด้าน ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและการรวบรวมข้อมูล เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อของแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านการจัดเก็บข้อมูลมีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาของ ข้อมูล

2. ด้านการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูล มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ กำหนดวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
3. ด้านประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ บุคคลที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูลมีภารกิจมากเกินไป
4. ด้านการจัดเก็บสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและสารสนเทศที่นำมาจัดเก็บรักษา
5. ด้านการนำไปใช้ตัดสินใจมีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศเป็นเอกสารแสดงสถิติในรูปแบบที่หลากหลาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยปัญหาการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูลโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล มีภารกิจมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รุ่งนภา บริษัทธิ (2553) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนบ้านหนองคอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนบ้านหนองคอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีปัญหาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านอุปกรณ์ (Hardware) อุปกรณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงยังมีไม่เพียงพอขาดการซ่อมบำรุงที่สม่ำเสมอ ด้านโปรแกรม (Software) ทั้งโปรแกรมควบคุมระบบและโปรแกรมประยุกต์ ด้านงานสำนักงานต่างๆ ยังไม่สมบูรณ์ ด้านฐานข้อมูล (Database) การจัดการฐานข้อมูลด้านต่างๆ ของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบันทำให้ยากต่อการตรวจสอบและการทำงานด้านบุคลากร (People ware) บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตรวมถึงบุคลากรเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ

1.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูลและรวบรวมข้อมูลโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เป็นปัญหาอันดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อมูล ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่ ความตรงกับสภาพที่เป็นจริงของข้อมูลที่รวบรวมไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ จึงทำให้การเก็บข้อมูลเป็นการยากสำหรับผู้ขาดทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ ทองนวล (2550) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือการจัดเก็บข้อมูล รองลงมาคือ การวิเคราะห์ข้อมูล และกิจกรรมที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การประมวล

ข้อมูล ส่วนปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศนั้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านจากมากไปหาน้อย ปัญหาที่มีมากที่สุด คือ การจัดเก็บข้อมูล รองลงมาคือ การวิเคราะห์ข้อมูล และมีปัญหาที่มีน้อยที่สุด คือ การประมวลผลข้อมูล

1.3 ปัญหาประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ กำหนดวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรรณทิพา เลหาะทองทิพย์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ ในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซุง อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาด้านทรัพยากร รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ส่วนปัญหาด้านฐานข้อมูลมีปัญหาน้อยที่สุด ด้านฐานข้อมูล คือ ความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศ ความทันสมัยของข้อมูลสารสนเทศและความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน ประสิทธิภาพของงานจึงแตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมและความพร้อมของบุคลากรในหน่วยงาน

1.4 ด้านการจัดเก็บสารสนเทศปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและสารสนเทศที่นำมาจัดเก็บรักษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิทเซอร์ (Witcher, 1993) ได้วิจัยเรื่อง กรณียตัวอย่างการจัดระบบข้อมูลของระบบโรงเรียนกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสำคัญของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลระดับผู้บริหาร การยอมรับในรูปแบบของการรายงานข้อมูลข่าวสารไปยังหน่วยงานในภูมิภาคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด นอกจากนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้นักวิจัยเห็นถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ที่จะมีความท้าทายยิ่งในอนาคต ผลการวิจัยยังพบอีกว่า นักบริหารส่วนใหญ่ยังติดอยู่กับการจัดการระบบข้อมูล โดยปราศจากเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทำด้วยมือตนเอง

1.5 ปัญหาด้านการนำไปใช้ตัดสินใจ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศเป็นเอกสารแสดงสถิติ ในรูปแบบที่หลากหลายเป็นปัญหาอันดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศ ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ในการตัดสินใจ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการจัดเก็บและการบริการข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและด้านการประมวลผลข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อให้มีประสบการณ์ในการนำความรู้ที่ได้พบเห็นมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนของตนเองได้เป็นอย่างดี

2. สถานศึกษาควรจัดอบรมให้บุคลากรเกี่ยวกับระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้จะสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานได้

3. สถานศึกษาควรจัดให้มีการประเมินและตรวจสอบข้อมูลเป็นประจำ และจัดให้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ แก่บุคคลทั่วไปสำหรับข้อมูลไว้มากมาย วิธี

เอกสารอ้างอิง

สำราญ มีแจ้ง. (2544). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: นิชนเอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

พรรณทิพา เลหาทองทิพย์. (2548). รูปแบบการบริหารจัดการระบบสารสนเทศในองค์การบริหารส่วนตำบล

ท่าซุง อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เกรียงศักดิ์ พราวศรี; และคณะ. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

ชุมพล ศฤงคารศิริ. (2542). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: ป.สัมพันธ์พาณิชย์.

ณัฐพรพันธ์ เขจรนันท์; และไพบูลย์ เกียรติโกมล. (2542). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสงค์ พลกรัง; และคณะ. (2543). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: วีระฟิล์มและซเท็กซ์.

เกรียงศักดิ์ พราวศรี; และคณะ. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

ไพเราะ บังลิขิต. (2551). ปัญหาในระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิรัตน์ ระหว่างบ้าน. (2542). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 11. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2540). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2545, จาก <http://www.onec.go.th/plan/8/p1321.htm>.

สุพจน์ บุญเย็น. (2544). การบริหารจัดการระบบสารสนเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

NBUE032: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษาในโรงเรียน
อนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
STUDENTS' GUARDIANS PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION IN BO
PHLOI RAT RANGSAN KINDERGARTEN SCHOOL UNDER THE TRAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

สุรียพร กวานปรัชชา *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 205 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ กรณีศึกษาในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$)
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aimed to study and to compare the participation of the Students' Guardians Participation in Academic Administration in Bo Phloi Rat Rangsan Kindergarten School under the Trat Primary Educational Service Area Office. The sample size comprised 430 persons. A tool used to collect data was a questionnaire concerning information about the involvement of the guardians in the Academic Administration in Bo Phloi Rat Rangsan Kindergarten School under the Trat Primary Educational Service Area Office, consists. The research instrument used in collecting data was a set of 5-rating scale questionnaire which had a reliability of 0.97. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, Standard Deviation, and t-test.

Results revealed as follows:

1. The guardians in the Academic Administration in Bo Phloi Rat Rangsan Kindergarten School under the Trat Primary Educational Service Area Office. Overall, the moderate level ($\bar{X} = 2.88$)
2. Gender and education level had no influence on their participation in the academic administration in the school.

Keywords: guardians' participation, academic administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ สังคม และทางการเมืองจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและยุคข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยในทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เห็นได้ชัดทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและสภาพแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่างๆ นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศหลายด้าน การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในทุกด้าน ไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนากำลังคนก็คือ กระบวนการทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553) คุณภาพของบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่จะต้องเตรียมพร้อมรับการเผชิญกับความท้าทายจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิทยาศาสตร์ที่มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อสภาวะสิ่งแวดล้อม รวมถึงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครองต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้อาจารย์ได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงหมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ (พัชนีญ์ ดวงมณี. 2555: 48)

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมร่วมวางแผนนโยบาย ในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2551) ได้แก่ 1) ร่วมกำหนดนโยบายของโรงเรียน 2) ร่วมจัดทำแผนงานและโครงการของโรงเรียน 3) ร่วมพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน 4) ร่วมดูแลความประพฤติของนักเรียน 5) ร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาโรงเรียน และ 6) ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของครู อาจารย์และนักเรียน

จากที่กล่าวมาพบว่า ชุมชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่บุตร หลานของตนที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อบุญมาให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้าน ภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 430 คน (โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น ดังนี้
1.1 ลักษณะของผู้ปกครองนักเรียน

1.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

1.1.2 วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน

2.1. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.2. ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร

2.3. ด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

2.4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า อยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และได้รับทราบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง
2. ผลจากการวิจัยได้ข้อสังเกตซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ และข้อมูลสำคัญสามารถใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โรงเรียน และชุมชนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย**การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย****ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ**

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวารสาร ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรของเรื่องที่ทำการศึกษา
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิด
3. นิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) สำหรับสร้างแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลแบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนนของข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- 1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2. สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
- 4. หาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
- 5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วทำการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาช (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2541: 142) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

- 6. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ
- 7. นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
- 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงความมุ่งหมายของการวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 8 สัปดาห์
- 3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์จำแนกตาม เพศ และวุฒิการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แปลผลวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
 2. การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงคะแนน (Class interval) 5 ระดับของลิเคิร์ท นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้
4.21–5.00	หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
3.41–4.20	หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก
2.61–3.40	หมายถึง ระดับเห็นด้วยปานกลาง
1.81–2.60	หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย
1.00–1.80	หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
1.1	ค่าความถี่ (Frequency)
1.2	ค่าร้อยละ (Percentage)
1.3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
1.4	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
2.1	การวิเคราะห์ค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ	ชาย (n = 87)		หญิง (n = 118)		ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 126)		ปริญญาตรีขึ้นไป (n = 79)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	2.71	.71	2.82	.70	2.86	.71	2.89	.78
2. ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนานุเคราะห์	2.60	.78	2.65	.70	2.15	.75	2.29	.71
3. ด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้	2.57	.75	2.63	.74	2.67	.75	2.60	.76
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	2.68	.78	2.70	.79	2.79	.73	2.70	.74
รวม	2.82	.71	2.89	.74	2.88	.78	2.81	.71
	t = 410				t = .245			
	p = .429				P = .058			

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.20$) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.19$) ด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.67$) และด้านการบริหารจัดการและการพัฒนานุเคราะห์ ($\bar{X} = 2.46$)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ($t = -1.151$, $p = .142$) เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .254$, $p = .058$) เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และน้อย 1 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการและการพัฒนานุเคราะห์ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ปกครองในชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาจเข้าใจว่าเป็นภารกิจของโรงเรียนเท่านั้น จึงไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควร ผู้ปกครองยังขาดความรู้ ความเข้าใจ จึงทำให้ไม่กล้าแสดงออก กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนก็ยังไม่แสดงความคิดเห็น ไม่มั่นใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนด้านต่างๆ ตลอดจนมีภาระที่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาการให้ความสำคัญในกิจกรรมทางด้านการศึกษาน้อยมาก จะมีส่วนร่วมเฉพาะที่ร้องขอ จึงมีส่วนให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษาในโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐณิชาพันธ์ พิมพ์ทอง (2554: 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านทับร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านทับร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554: 67) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาคเหนือและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า การร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.70 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง การร่วมระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 2.70 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง การร่วมประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.68 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง การร่วมวางแผน มีค่าเฉลี่ย 2.67 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา รุ่งฟ้า (2550: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวินิต อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองด้านระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลบ่อพลอยราษฎร์รังสรรค์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเพราะผู้ปกครองมีความเข้าใจในรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ และมีเหตุผลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทยาพร จันทรคงหอม (2556: 72) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน อำเภอปากพะยูน

จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอำเภอ ปากพะยูน จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน พบว่า มีระดับปัญหาการดำเนินการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลปอพลอยราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทาง Internet
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผลของ

สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องการมีส่วนร่วมเพื่อเปรียบเทียบกับกรวิจัยเชิงปริมาณ
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมของท้องถิ่นที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา
3. ควรวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยยึดชุมชนเป็นฐานเพื่อความยั่งยืนของการมีส่วนร่วม

ร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ กรทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ณัฐณิชาพันธ์ พิมพ์ทอง. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านทับร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทรา รุ่งฟ้า. (2550). การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ทยาพร จันทร์หอม. (2556). การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปัตตานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- นียดา กรโกวิท. (2551). การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัญญา โภาคา. (2547). การพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน อำเภอเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชัย ผ่องแผ้ว. (2547). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า (พรมดิเรกอนุสรณ์) อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทราภรณ์ นันทวงศ์. (2544). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

NBUE033: ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

THE OPINION ON ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN THE TEAWBANTAD SCHOOL NETWORK UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICES AREA OFFICE

ชนก ประทุมชาติ¹ ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครู จำนวน 59 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.26) การวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.26) และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.29)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study Teachers' opinion on academic administration of schools in the Teawbantad School Network under the Trat Primary Educational Service Area Office, and 2) to compare their opinions, classified by gender and working experience. The sample consisted 59 teachers simple

random sampling. A sating scale questionnaire with a reliability of 0.89 was used for this study. Statistics used for data analysis were percentage, average, standard deviation. And stepwise multiple regression analysis.

Findings revealed as follows:

1. Opinion on Academic Administration of school in the Community Education Teawbantad School Network under the Trat primary Educational services area office overall was at a “high” level ($\bar{X} = 3.72$, S.D. =0.30) also found at high level in every aspect as follows: curriculum management ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.26), planning for academic ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30), learning management ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.26), and assessment ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.29), respectively.

2. Gender and working experience had no influence on the teachers' opinion concerning the academic administration of the schools in the Teawbantad School Network.

Keywords: Academic Administration, Primary Educational Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาหรือการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งนี้ตามมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศาสตร์)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ หัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ก็คือ การบริหารงานวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบงานในสถานศึกษา เป็นงานที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพราะวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้เต็มความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุขตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะผลักดันในการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษาสู่ทิศทางแห่งการพัฒนาคุณภาพมากกว่างานด้านอื่นๆ นอกจากนี้ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการ ก็อาจจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานทางวิชาการ โรงเรียนนั้นก็สมควรที่จะได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจของโรงเรียนได้ผล ซึ่งสอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller, 1965: 175) ที่เน้นความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ก็ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากรวมวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ทั้งนี้ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำมาปรับปรุง พัฒนาหรือสนับสนุน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

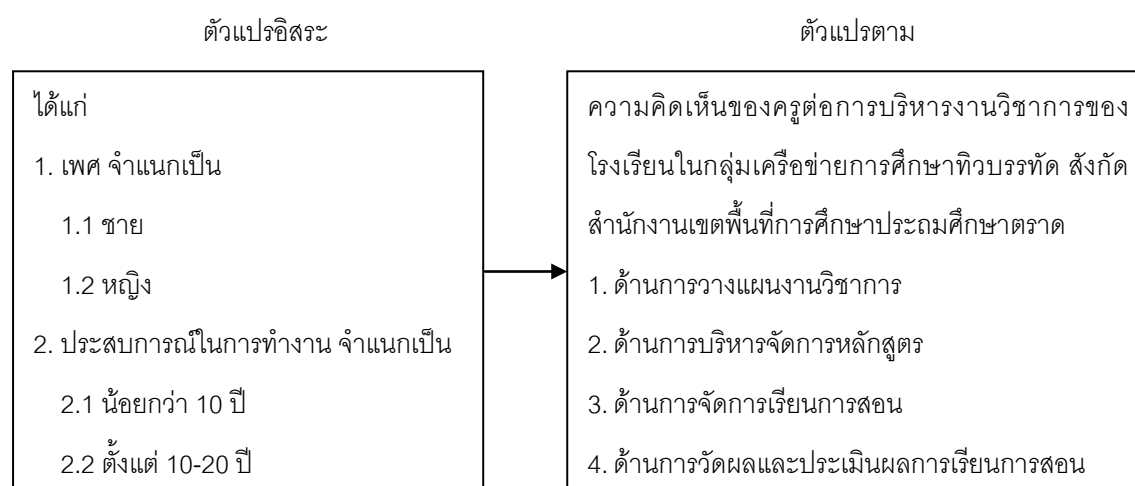
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือการดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยจัดการศึกษาที่มีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นกอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดตราด

ด้านการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การศึกษาโครงสร้างและจุดมุ่งหมายหลักสูตร 2) การระดมความคิดและร่วมวางแผนของผู้เกี่ยวข้อง 3) การจัดทำรายละเอียดกิจกรรมการศึกษา 4) การจัดทำแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน 5) การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ 6) การดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง และ 7) การประเมินผลแผนงานที่ได้ปฏิบัติ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การกำหนดกระบวนการและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร 2) การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตร 3) การประชุมอบรมปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร 4) การจัดเตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษามาสนับสนุน 5) การบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 6) การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร และ 7) การสรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา 2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน 3) การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ 4) การจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและสนใจและความต้องการของผู้เรียน 6) การติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูและการบันทึกผลการเรียนของผู้เรียน และ 7) การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการจัดการเรียนการสอน และ 8) การสรุปผลและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผล 2) การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์มาสนับสนุนการดำเนินงาน 3) การประชุมปรึกษาหารือผู้บริหาร ครู และผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล 4) การส่งเสริมให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมการวัดผลและประเมินผลได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 5) การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากพฤติกรรมเรียนของผู้เรียน และ 6) การสรุปผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ดำเนินการสอนครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดจำนวน 6 โรงเรียน ครูจำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดจำนวน 6 โรงเรียน ครูจำนวน 56 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple

Random Sampling) จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

1.2.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี

2. ตัวแปรตาม

2.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ

2.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert Method) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน: กลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ในด้านตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตราการวัดของลิเคอร์ท (Likert. 1961) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน กำหนดระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ย วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดข้อมูลที่จะใช้สร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่ทำการวิจัย
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย
5. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องทั้งความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม ด้านการใช้ภาษา และด้านอื่นของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยต่างๆ ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ด้านโครงสร้างเนื้อหาและการใช้ภาษาพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความชัดเจน และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00
2. การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทำการทดสอบ (Try-out) กับครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากแสดงความคิดเห็นเสร็จเรียบร้อยแล้ว
3. รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 สัปดาห์
4. นำแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดไปลงรหัส การประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ สถิติ t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมดีมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.26) การวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.26) และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนงานวิชาการ	3.72	0.30	มาก	2
2. การบริหารจัดการหลักสูตร	3.78	0.26	มาก	1
3. การจัดการเรียนการสอน	3.67	0.26	มาก	3
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.66	0.29	มาก	4
รวม	3.72	0.22	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.26) การวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.26) และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.29)

1.1 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยภาพรวมดีมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.30) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.48) การประเมินผลแผนงานที่ได้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.48) และการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.50)

1.2 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมดีมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.26) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การประชุมอบรมปฏิบัติการการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.76) การบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับ

ต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.56) และการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.53)

1.3 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมดีมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.26) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ ($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.39) การสรุปผลและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.55) และการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.57)

1.4 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวมดีมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.29) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=0.38) การจัดทำระบบสารสนเทศการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบพัฒนา ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.44) และการส่งเสริมให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมการวัดผลและประเมินผลได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 3.71$, S.D.=0.58)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิว
บรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย การศึกษาทิวบรรทัด	ชาย		หญิง		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	3.64	0.23	4.44	0.53	0.647*	.259
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.62	0.24	4.27	0.39	0.293*	.385
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.73	0.32	4.19	0.43	0.480*	.316
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.82	0.26	3.99	0.35	-1.077	.141
รวม	3.70	0.26	4.22	0.43	0.367	.086

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษา
ทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
วางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิว
บรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10-20 ปี		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	3.54	0.19	3.53	0.22	0.297*	.383
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.51	0.17	3.50	0.19	0.385*	.350
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.53	0.19	3.51	0.20	-1.099	.136
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.54	0.19	3.56	0.20	0.997*	.165
รวม	3.53	0.08	3.53	0.09	0.412	.340

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้กำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้เรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางแผนในการบริหารงานวิชาการจะต้องสอดคล้องและทันสมัย มีความเจริญก้าวหน้าและทันต่อความเปลี่ยนแปลง ให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นงานที่ผู้บริหารต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการกำหนดกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริงไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลี รุ่งพานิช (2552: 177) ที่วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองยศ แก้วมงคล (2556: 63) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ศรีโมสาร (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพทำงาน วุฒิ การศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วยด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาทิวบรรทัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวคนธ์ กุหลาบเพชร (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนอรัญประเทศ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนอร์ทกรุงเทพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อยกับครูที่มีประสบการณ์มากโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ครูควรนำข้อค้นพบที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ควรจัดประชุม อบรม สัมมนา แก่ครูเพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะ การบริหาร และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ควรนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ครูรับรู้และเข้าใจเพื่อกำหนดนโยบายวางแผนในการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์.
- กรมวิชาการ. (2545). แนวทางปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546ข). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์ สำราญราษฎร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชาการพัฒนาการบริหารสถานบันการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ฐิติ รุ่งพานิช. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ทรงยศ แก้วมงคล และมณฑป ไชยชิต. (2556, มกราคม-มีนาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารสุทธิปริทัศน์.
- รัชนิ พลดอน. (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

ประทีป ศรีรักษา. (2547). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางละมุง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

NBUE034: ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

THE OPINION OF MORAL AND ETHIC OF BASIC SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิชณุกรณ์ ฝ่องใส *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 92 คน โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The purposes of the research were to study the moral and ethics of administrators in basic schools under the Trat Primary Educational Service Area Office. The administrators in basic education schools under the Trat Primary Educational Service Area Office were sampling for this study. A research instrument used to collect data was a 5-rating scale questionnaire which had a reliability of 0.76. Analyzing the data by using programmed computer to find out an average, Standard Deviation, and t-test

The results shows that:

1. The moral and ethics of the basic school administrators were at a high level in every aspect.

2. Education level and working experience had no influence on the administrators' opinion on their moral and ethics.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสภาพปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมได้ทวีความรุนแรง ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณธรรม โดยเกิดปรากฏการณ์เกี่ยวกับการปล้นฆ่าข่มขืนและมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมซึ่งปรากฏอยู่ทั่วไปสังคมไทยในปัจจุบันนี้เริ่มสนใจแต่การพัฒนาทางด้านวัตถุและขาดความสนใจทางด้านจิตใจ มนุษย์เราก็คงจะเพิ่มความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้มากขึ้นและจะฉลาดขึ้นในทางฉ้อฉล แกงแย่งชิงดีชิงเด่นเอาตัวเขาเปรียบกันโดยไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดี มีการ เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ตลอดทั้งมีการทำลายล้างกันด้วยความรุนแรงและแบบยลมากขึ้น ปัญหา ความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจ ปัญหาละเมิดสิทธิเด็กและสตรี ปัญหาความประพฤติมิชอบในวงราชการ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้บริหารการศึกษา ข้าราชการและผู้ที่เกี่ยวข้องการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ ทำให้คนสมัยใหม่หลงใหล ใฝ่ฝันต่อรูปธรรมที่จะนำความสุขความสบายมาให้แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพล ต่อสังคมไทยมากขึ้น ทำให้คนไทยนั้นขาดคุณธรรมในการดำรงชีวิตที่ถูกต้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องเป็นผู้ทางการศึกษาในท้องถิ่นและเป็นแบบอย่างที่ดีงามในด้านคุณธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่เน้นการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีความเป็นคนไทยมีศักยภาพในกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ เหมาะสม ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักการเรียนรู้เชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาในช่วงวิกฤติ วางแผนการศึกษาต่อและพัฒนาตนสู่โลกอาชีพและมืงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนโดยองค์รวมทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สามารถบูรณาการความคิด ค่านิยมประเพณี วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเข้าสู่วิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม (จิระ งามศิลป์. 2553: 73)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาในระดับรากหญ้า เพราะมีความใกล้ชิดกับ ผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา เด็กจะเกิดการเรียนรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขได้ก็อยู่ที่สถานศึกษาเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเป็นผลมาจาก ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน และการบริหารจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเฝ้าพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายประการ คือ มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรมและมี ลักษณะที่ดี ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ คือ สมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา การสร้างคุณธรรมเพื่อใช้ในการบริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร ที่จะทำให้สามารถดำเนินงานไปด้วยความราบรื่นและ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันสังคมไทยนั้นวันจะมีความซับซ้อน วิกฤตและรุนแรงมากขึ้น รวมทั้งระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเชิงตลาด การแข่งขันแบบเสรี การเร่งรีบและ การกระตุ้นในลักษณะบริโภคนิยมผ่านสื่อต่างๆ

รวมทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โครงสร้าง สังคมอ่อนแอ ศาสนาห่างเหินและถูกปฏิเสธ มนุษย์มีพฤติกรรม เบี่ยงเบน ล่อแหลมต่อการกระทำผิด กฎหมาย หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้บริหาร ในฐานะผู้นำทาง การศึกษาจึงควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจ บุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร และเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ร่วมงาน ทำให้ ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจ รู้สึกมีความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การ ปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วิเชียร บุญกล้า. 2550)

คุณธรรม จริยธรรมเป็นบัพผัณัติของความดีความงามของบุคคลที่ส่งผลต่อการประพฤติดีประพฤติชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งไม่ใช่มีพฤติกรรมที่ยึดกรอบกฎหมายอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบคุณธรรม จริยธรรมที่พึงตามตามปทัสฐานของสังคมที่ได้รับการยอมรับ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยสร้างศรัทธา สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไปจะเกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือและศรัทธาในตัวผู้นำและองค์กรจนได้รับความไว้วางใจในที่สุด (ประทวน บุญรักษา. 2551: 3) คุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารทุกคนต้องมี เพราะจะช่วยให้ทุกส่วนขององค์กรดำเนินกิจกรรมไปตามสิ่งที่มี มุ่งหวังไว้ นั่นคือ เป้าหมายความสำเร็จของงานและการบริหารงานผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมในการครองตน ครองคน และครองงาน หากผู้บริหารมีความรู้แต่ขาดคุณธรรม จริยธรรม ย่อมจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหลักคุณธรรม 3 ด้าน คือ 1) คุณธรรม จริยธรรมในการครองตน ได้แก่ สัมปยุตธรรม อริยสัจ 4 ไตรสิกขา หิริโอตตัปปะ และสติสัมปชัญญะ 2) คุณธรรม จริยธรรมในการครองคน ได้แก่ พรหมวิหารธรรม สังคหวัตถุธรรม และทศพิธราชธรรม และ 3) คุณธรรม จริยธรรม ในการครองงาน ได้แก่ อิทธิบาทธรรม และฆราวาสธรรม คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการกษาขั้นพื้นฐาน. 2546: 28-43)

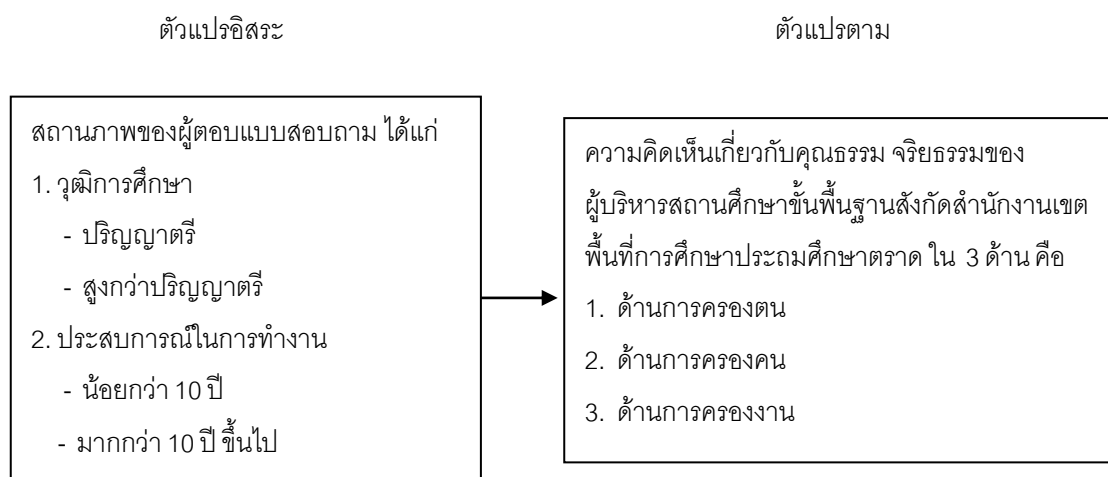
ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะสามารถบริหารงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีคุณธรรม จริยธรรมในการครองตน การครองคน และการครองงาน การประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งว่าในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตนไปตามที่สังคมคาดหวังหรือไม่ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยบุคคลากรที่มีระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารในด้านต่างๆ จึงได้ขอสรุปเพื่อเป็นกรอบแนวคิด 3 ด้าน ดังนี้ (ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ. 2547: 98) รายละเอียดในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดแตกต่างกันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสถานภาพโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 วุฒิการศึกษา

1.1.1 ปริญญาตรี

1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

1.2.2 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. 2547: 98) จำนวน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการครองตน

2.2 ด้านการครองคน

2.3 ด้านการครองงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่สถานภาพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 111) ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครองงาน

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมลักษณะการดำเนินงานการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

4. เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และหาดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามโดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

5. นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วไปใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการหาค่าดัชนีสัมพันธระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม (Item-total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 1970) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

6. นำผลการทดลองใช้ในหัวข้อที่มีความเชื่อมั่นต่ำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แบบและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตอบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. กำหนดวันเวลาเพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตไปยังสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองจนถึงสถานศึกษาเมื่อกรอกแบบสอบถามแล้วก็เก็บรวบรวมไว้ที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยกำหนดวันและเวลาเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืน จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 92 ชุด ได้รับกลับคืนมาจำนวน 92 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษา การดำเนินงานความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งมีวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553:121) ต่อไปนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็นระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยมีรายรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 ด้านการครองตน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองตน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.23) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มีความอดทนอดกลั้นต่อคำพูดและการกระทำของผู้อื่น ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.74) การบริหารงานให้ดำเนินไปตามแผนงานที่กำหนดไว้เสมอ ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.78) ประเมินผลการบริหารงานของตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.77) ตามลำดับ

1.2 ด้านการครองคน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองคน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ แสดงความยินดีชมเชยเพื่อนร่วมงาน เมื่อปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างจริงจัง ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.97) ให้การช่วยเหลือต่อการปฏิบัติงานกับบุคคลอื่นอย่างกระตือรือร้น ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.98) ให้ขวัญกำลังใจหรือยกย่องชมเชยเมื่อเพื่อนร่วมงานทำงานบรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.91) ตามลำดับ

1.3 ด้านการครองงาน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.25) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน เช่น ให้ทำงานเพื่อเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.71) มีการให้คำปรึกษาหรือให้เทคนิคการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.69) แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทงานด้วยการใช้เหตุผล มากกว่าใช้อารมณ์ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.67) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 ด้านการครองตน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองตน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดคำภา สิมปิตา (2552: บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษา การใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 4) ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

1.2 ด้านการครองคน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองคน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ นุชนวลรัตน์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้านเรียงลำดับคือจริยธรรมด้านสังคม จริยธรรมด้านวิชาชีพและจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัว จริยธรรมด้านสังคม ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตยอยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ ความสามัคคี และอันดับสุดท้ายคือการช่วยเหลือผู้อื่น จริยธรรมด้านวิชาชีพ ผู้บริหารมีอุดมการณ์ในวิชาชีพเป็นอันดับแรกรองลงมาคือ ความรับผิดชอบและการยึดความถูกต้องจัดอยู่ในอันดับสุดท้าย ส่วนจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวอันดับแรกได้แก่ ความเสียสละ รองลงมาคือ ความ

จริงใจและการควบคุมอารมณ์จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนความคิดเห็นต่อจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนด้านคุณลักษณะส่วนตัวอยู่ในลำดับสุดท้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมอารมณ์

1.3 ด้านการครองงาน ระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการครองงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาณี บ่อน้อย (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมมีระดับพฤติกรรมคุณธรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาและฝึกฝนตนเอง ด้านการดำรงตนให้เหมาะสมกับฐานะและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการประพฤติตน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร บุญกล้า (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุดดังนี้ ด้านมูทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุจริงต่ำกว่า 45 ปี และอายุจริง 45 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเมตตาและด้านอุเบกขาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนต่อเพื่อร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปได้อย่างเหมาะสม มีความประพฤติที่ดีงามตามหลักศีลธรรม

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความยุติธรรมไม่ลำเอียงและไม่เลือกปฏิบัติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อผู้ร่วมงาน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของตนเองให้เหมาะสมกับวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- จีระ งามศิลป์. (2552). **คู่มือเตรียมสอบบรรจุครูผู้ช่วย/พนักงานราชการ/ครูอัตราจ้าง/สพฐ/อบจ./เทศบาล/กทม.วิชาการศึกษา**. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ชญาณี บ่อน้อย. (2550). **พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ทัศนีย์ นุชนวลรัตน์. (2550). **จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น**. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระปลัดคำภา สิมปิตา. (2552). **การใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาวิดา ธาตรีสุทธิ. (2547). **ภาวะผู้นำและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิเชียร บุญกล้า. (2550). **การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **การศึกษาแนวทางพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. 5th ed., New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

NBUE035: การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

A STUDY ON OPINION OF TEACHERS AND EDUCATIONAL PERSONNEL ON
ADMINISTRATIVE BEHAVIOR BASED ON GOOD GOVERNANCE OF SIYANUSON
SCHOOL ADMINISTRATOR UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 17

คมขำ ชมภูคำ *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 170 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมเฉลี่ยมีระดับการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
2. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่มีเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหาร

Abstract

This research aimed to study the opinion of teachers and educational personnel on administrative behavior based on good governance of Siyanuson school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 17. Samples included 170 teachers and educational personnel of the Siyanuson school by using a 5-rating scale questionnaire concerning principles behavior management based on good governance in 6 areas: the rule of law, integrity, transparency, participation, responsibility, and value. The statistics used in data analysis composed of mean and Standard Deviation.

The results revealed that:

1. Opinion of teachers and educational personnel on administrative behavior based on good governance of administrator of Siyanuson school under the Secondary Educational Service Area Office 17 in an overall was at a quite often.

2. Working experience had no influence on the teachers and educational personnel opinion covering the administrator's administrative behavior based on good governance principles.

Keywords: Good Governance, Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นสังคมท้องถิ่น หรือสังคมเมือง เนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านวิถีชีวิต สิ่งปลูกสร้าง เทคโนโลยี หรือข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ หรือเรียกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดภาวะวิกฤตต่างๆ ตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สิ่งเหล่านี้ประชาชนจะต้องได้รับผลกระทบกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หน่วยงานภาครัฐจึงต้องมีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สอดคล้องกับภาวะวิกฤตดังกล่าว โดยการนำหลักการบริหารราชการมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความสงบสุขของบ้านเมือง โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับประชาชนในยุคโลกาภิวัตน์ (กฤษณา เบ้านาค. 2556)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดให้ “การบริหารจัดการที่ดี” เป็นยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเกิดความตระหนัก และกล่าวถึงการบริหารจัดการที่ดี หรือการสร้าง ธรรมาภิบาลอย่างกว้างขวางแพร่หลายมากยิ่งขึ้น (โกสุเมภ วัฒนพานนท์; และวรวิทย์ อธิวิธรรกุล. 2550: 9) ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยังคงไว้ในยุทธศาสตร์ ด้านการเสริมสร้างพัฒนาธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำรงชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม วัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมทุกระดับเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554) ซึ่งเป็นที่เชื่อว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานในทุกภาคส่วนแล้วจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทางที่ดี และเกิดความเป็นธรรม

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมากของประเทศไทยมีความตื่นตัวต่อการที่ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม เพราะจะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน บุคลากรมีความพึงพอใจและยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) หรือธรรมาภิบาลต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์การเจริญก้าวหน้าและมีคุณภาพ การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาลเป็นหลักการปฏิบัติงานที่ได้ประกาศไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2550)

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวนโยบายกระจายอำนาจในการดำเนินการลงสู่สถาบันการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีภาระความรับผิดชอบการจัดการศึกษามากขึ้น บนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้กลไกที่จะช่วยขับเคลื่อนให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา” อันถือเป็นภาระงานที่สำคัญของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาและเป็นไปตามพระราชบัญญัติ 2 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (ชรินทร์ มั่งคั่ง. 2550: 3)

สำหรับสถาบันการศึกษาแล้วผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดต่อความสำเร็จ คือ ผู้บริหาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจะประสบความสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจสั่งการ เพราะการตัดสินใจสั่งการเป็นเครื่องชี้หรือกำหนดทิศทางในการทำงานของบุคลากรต่างๆ การตัดสินใจใดๆ ย่อมมีผลกระทบต่อองค์กร อาจทำให้เกิดประสิทธิภาพหรือเกิดความล้มเหลวในหน่วยงานได้ หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าองค์กรจะไม่มีข้อผิดพลาดบังหลวง ไม่ต้องด้อยประสิทธิภาพ (เกษม วัฒนชัย. 2550: 19)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารโดยนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่จะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในระดับใดบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 170 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ใน 6 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านหลักนิติธรรม
- 2.2 ด้านหลักคุณธรรม
- 2.3 ด้านหลักความโปร่งใส
- 2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม
- 2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ
- 2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ใน 6 หลัก หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้ง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ ใน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า
2. นำข้อมูลและแนวคิดต่างๆ มากำหนดเป็นนิยามศัพท์ เพื่อสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อพิจารณาสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC: Index of congruence) เลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8-1.0

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธาน และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับสุดท้าย

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ทดลองใช้กับครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม เพื่อขอความร่วมมือครูในสังกัดนำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาวิเคราะห์

7. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Cocfficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .974

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการส่งและรับคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนมา 170 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาเป็นคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่ามาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและโดยรวม แล้วนำมาเปรียบเทียบตามความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของประชากร

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ แล้วนำฉบับที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

2. ทำการวิเคราะห์ แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษาวิจัย การแปลความหมายของคะแนน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) มีดังนี้

1.00-1.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปฏิบัติน้อยครั้ง

1.51-2.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปฏิบัติค่อนข้างน้อย

2.51-3.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง

3.51-4.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปฏิบัติค่อนข้างบ่อย

4.51-5.00 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ใน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. การศึกษาความแตกต่างในความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานต่างกัน วิเคราะห์โดยการศึกษาคู่ของคะแนนค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย 4 ข้อ บ่อยครั้ง 3 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 6 ลำดับแรก คือ หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับบ่อยครั้ง หลักคุณธรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และหลักนิติธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ พบว่า เพศที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่แตกต่างกัน แสดงว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน รับรู้พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในด้านคุณธรรมแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ที่เหลือ พบว่า รับรู้พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ในระดับค่อนข้างน้อย ซึ่งไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติค่อนข้างน้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนศรียานุสรณ์ได้ยึดพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ในการบริหารงาน ซึ่งได้บัญญัติว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ 1) เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่าง

สม่าเสมอ (สถาบันพระปกเกล้า. 2550) มีการศึกษาต่อและจบการศึกษาในระดับการศึกษามหาบัณฑิตหรือระดับปริญญาโททางการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะทางการบริหารอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้อำนาจการโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นผู้มีส่วนที่กว้างไกลในการบริหารงาน รู้จักวิธีครองตน ครองคน และครองงาน มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และส่งเสริมปลูกฝังให้ครูใช้หลักคุณธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ จึงส่งผลให้ระดับการแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย ซึ่งสอดคล้องกับ สุไรยา สะมะลเต๊ะ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรทางด้านการสอนในอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จูติรัตน์ เอี่ยมสกุล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อยเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใดในสถานศึกษาก็ตามในแต่ละตำแหน่งต่างจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษาภายใต้นโยบายเดียวกัน

2.2 จำแนกตามตำแหน่ง ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อยเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารตระหนักดีว่าทุก ๆ งาน ล้วนเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้อำนวยการจึงให้ความสำคัญและปฏิบัติต่อครูทุกตำแหน่งด้วยความเสมอภาค ด้วยลักษณะดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการรับรู้พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ ค่อนข้างบ่อย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งก็สอดคล้องกับ ธวัช ตัสโต (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ค่อนข้างบ่อย ซึ่งไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนศรียานุสรณ์อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อยเหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้อำนวยการโรงเรียน

ศรียานุสรณ์ มีลักษณะการบริหารงานและการดูแลเอาใจใส่รวมถึงการให้ความสำคัญแก่ครูอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นผู้ที่ทำงานมาเป็นเวลานานมากน้อยเพียงใด จึงเป็นผลให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการรับรู้พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย ซึ่งไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ กฤษณา เบ้านาค (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารตามความคิดเห็นบุคลากรของโรงเรียนวัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การแสดงพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดสุทธาวาส ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย ซึ่งไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรมีการจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อให้ภายในโรงเรียน
2. ผู้บริหารควรมีการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจร่วมกันตามความเหมาะสม
3. ผู้บริหารควรมีการสำรวจความพึงพอใจของบุคลากรและผู้รับบริการ สร้างความไว้วางใจ ความมั่นใจ และความโปร่งใสในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงบประมาณ การบริหาร บุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารงานวิชาการ โดยการทำเอกสารหลักฐานข้อมูล และเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในสถานศึกษา
4. ผู้บริหารควรให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน โดยผู้บริหารที่ต้องจัดการศึกษาให้มีการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมและกระทำตนเป็นแบบอย่าง รวมทั้งการจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเสียสละ
5. ผู้บริหารควรให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ สร้างความตระหนักในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความประหยัด ใช้จ่ายงบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์ของโรงเรียน
6. ผู้บริหารควรให้บุคลากรในโรงเรียนตระหนักในสิทธิหน้าที่และปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด สร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จ ใส่ใจต่ออุปสรรค ปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
7. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนศรียานุสรณ์สามารถใช้ได้กับครูทั้งที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาต้นแบบอิสระเพิ่มขึ้น เช่น ระดับการศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาอย่างหลากหลายในประเด็นต่างๆ เช่น ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือโรงเรียนเอกชน ให้มีผลงานวิจัยปรากฏเป็นจำนวนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2556). **คู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคล และวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กฤษณา บ้านาค. (2556). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารตามความคิดเห็นบุคลากรของโรงเรียนวัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- โกสุมภ์ วนิชชานนท์; และวรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล. (2550). สร้างจิตสำนึก: หัวใจของการบริหารจัดการที่ดี. **วารสารเศรษฐกิจและสังคม**. 40(4): 9-12.
- เจริญพงษ์ วิทยบุญรักษ์. (2548). **ธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี**. **วารสารเพิ่มผลผลิต**. 39(2): 3-7.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2550). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิติรัตน์ เอี่ยมสกุล. (2555). **พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัช ตัสโต. (2555). **ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พรหมเมศร์ คำผาบ. (2550). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระธรรมปิฎก. (2548). **พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม**. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.

- ไพฑูริย์ บัวจิต. (2550). การศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2550). ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. นนทบุรี: สถาบันฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุไรยา สะมะลเต๊ะ. (2553). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการสอนในอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

NBUE036: บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ROLES OF ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL DEVELOPMENT OF SCHOOLS IN BANNONGBON SCHOOL CLUSTER UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ว่าที่ร้อยตรีหญิง สุภาพร ศรีดาวงค์ *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 86 คน จากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .76 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.75) ส่วนอีก 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยจัดลำดับ ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.79) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.86) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.80) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86) ด้านการสื่อสารและจูงใจ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.81) และด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76)

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน

Abstract

The purpose of this research was to study roles of administrators in educational development in Bannongbon school cluster under the Trat Primary Educational Service Area Office. The population included 86 teachers in the Bannongbon school cluster under the Trat primary educational service area

office. Questionnaire was used as a research tool which had reliability of .76. Statistics used in data analysis comprised percentage, mean, and Standard Deviation, and t-test.

Findings were showed that;

1. The Roles of administrators in educational development in Bannongbon school cluster under the Trat primary educational service area office in an Overall, was at a high level ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31) and considering each aspect. Overall, in the first aspects to concentrate achievement ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.75) and the other seven sides in the rate of teamwork ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.79) good service. ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.86) vision ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.80), the self-developed ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81), analysis and synthesis ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86) communication and motivation ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.81) and the potential development ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76).
2. Gender and education level had no influence on the teachers' opinion concerning the administrations' roles in educational development in Bannongbon school cluster.

Keywords: Roles of administrators in Bannongbon school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาระสำคัญการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วิสัยทัศน์คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ คุณภาพ มาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งและมีใจรักมาเป็นครูครุณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วยกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (ชูศักดิ์ ประเสริฐ, 2558: ออนไลน์) กล่าวคือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาระดับในระบบโรงเรียน นอกเหนือจากโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ที่มีมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย หรือค่อยเป็นค่อยไป แต่เป็นการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ หมายถึง การหาวิธีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการของประเทศ ฉะนั้นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาทั้งระบบ เป็นการรื้อ ปรับปรุงครั้งใหญ่ เพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (เสกสรรค์ ไชยเชื้อ. 2546: 12) ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านผู้บริหารตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านครู มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหาร มาตรฐานที่ 4 ด้านสถานศึกษา โดยการปฏิรูปดังกล่าวนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และความล้มเหลวจากการจัดการศึกษาเดิมที่ไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่มีศักยภาพอย่างพอเพียง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่แผ่กระจายไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไปสู่สังคมสากลที่ต้องใช้วิชาการทางปัญญา ซึ่งทั้งนี้ยังสืบเนื่อง มาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มีเจตนารมณ์ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการ พัฒนาคนคุ้มครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้ ร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ ความสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น

ดังนั้น หน้าที่และภาระในความรับผิดชอบโดยตรงดังกล่าวขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ที่นับว่ามีความสำคัญและมีบทบาทที่เด่นชัดในการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อให้ การพัฒนาจัดการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2550) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียนให้เป็น ผลสำเร็จ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนตลอดจนวิธีดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกับ บุคลากรและชุมชน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายรัฐที่กำหนดไว้ คือ สามารถผลิต และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณภาพมากที่สุด ทั้งเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งเป็นกำลังการพัฒนาชาติต่อไป นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังเป็นตำแหน่งทางการศึกษาที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานโดยเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์และ มาตรฐานที่กำหนดมาดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ผู้บริหารจึงถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้นำในทุกสิ่งทุกอย่าง นวัตกรรม ภัทรพงศ์ศุภกุล (2555) ได้เสนอว่า ผู้บริหารการศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการ บริหารจัดการระบบคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ มีการทำงานที่มีมาตรฐาน มีการทำงานเป็นทีม ให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบการสร้างขวัญกำลังใจ จัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ระบบสารสนเทศ การทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สำหรับการบริหารจัดการศึกษาจะ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพนั้น ต้องมุ่งให้เกิดความสามัคคี มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา และให้ท้องถิ่นตลอดจนเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการแสดงบทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารในยุคการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และแสดงออกถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามที่ได้กล่าวอย่างจริงใจและจริงจัง ผู้วิจัยจึงสนใจบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 110 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 86 คน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.2 ระดับการศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8 ด้าน คือ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) ด้านการสื่อสารและจูงใจ 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) ด้านการมีวิสัยทัศน์

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

บทบาท หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกิดขึ้นด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน

8 สมรรถนะ ตามแนวทางการประเมินตนเอง และการพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามที่สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

และขอบข่ายภารกิจ 4 งานของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนี้

1. มุ่งมั่นทำงานที่มีคุณภาพมีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรม/ทางเลือกใหม่ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
3. มีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
2. มีการปรับปรุงระบบการบริการในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

1. มีการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยการเข้าประชุมทางวิชาการ อบรม สัมมนา
2. มีการรวบรวมและประมวลความรู้ในการพัฒนาสถานศึกษาและวิชาชีพบริหารสถานศึกษา
3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการในหมู่เพื่อนร่วมงาน

ด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัว เข้ากับบุคคลอื่น หรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

1. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อนร่วม
2. แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แล้วแยกประเด็น เป็นส่วนย่อย ตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. กำหนดความเหมาะสมของแผนงาน/โครงการในความรับผิดชอบ
2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของงานและเสนอทางเลือกหรือแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหางานในความรับผิดชอบ
3. ใช้วิธีคิดเชิงระบบในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

ด้านการสื่อสารและจูงใจ หมายถึง ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสาร ได้ตอบในโอกาสและสถานการณ์ต่างๆ

1. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร เช่น E-mail, Web site
2. มีความสามารถในการพูด และเขียนในโอกาสต่างๆ
3. มีความสามารถในการสื่อสารได้ตอบกับผู้เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย
4. มีความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตาม เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย

ของการสื่อสาร

ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร หมายถึง ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยแก้ปัญหา ให้แก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา บุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

1. ส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงานได้พัฒนาในรูปแบบต่างๆ

2. สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ปัญหาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง
3. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และสร้างเครือข่ายการพัฒนาบุคลากร
4. ส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสบุคลากรในสถานศึกษา ได้พัฒนาในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย

ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง หรือแนวทางการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับ และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา
2. มีการยอมรับการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการเมื่อสถานการณ์แวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป
3. สามารถทำให้เกิดความทันสมัยและสร้างสรรค์ของวิสัยทัศน์หรือทิศทางการพัฒนางานและความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. สามารถทำให้เกิดความเป็นรูปธรรมความเป็นไปได้ หรือโอกาสความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเป็นแนวทางเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ใช้เป็นแนวทางไปวิเคราะห์เพื่อกำหนดบทบาท วิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวารสาร ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรของเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิด
3. นิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด เพื่อให้ครอบคลุมภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) ด้านการสื่อสารและจูงใจ 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) ด้านการมีวิสัยทัศน์

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ดำเนินการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขจำนวน ภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้อง (Internal Consistency) ถูกต้องและสมบูรณ์ตรงตามเรื่องที่จะวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนา แก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) แบบสอบถามกับครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียนกลุ่มบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียนกลุ่มบ้านหนองบอน
2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนกลุ่มบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นประชากรโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ทราบ และขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูด้วยการโทรศัพท์ลงพื้นที่ไปประสานงานและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยนำค่าสถิติที่ได้มาอธิบายแล้วเสนอในรูปตารางจากการวิจัยโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลที่เป็นลักษณะส่วนบุคคลของประชากร คือ เพศและระดับการศึกษา
2. ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบชุดคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จากนั้นจึงปรับค่าให้อยู่ในระดับช่วง (Interval Scales) ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ค่าที (t-test Independent Sample)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด พิจารณาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ

3. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 86 คน เป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 45.35 เป็นหญิง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 54.65 มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.93

2. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.75) ส่วนอีก 7 ด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.79) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.86) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.80) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86) ด้านการสื่อสารและจูงใจ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.81) และด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76)

3. ครูที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.75) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.79) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.86) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.80) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86) ด้านการสื่อสารและจูงใจ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.81) และด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน ส่วนใหญ่ได้แสดงบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการพัฒนาหลักสูตรและให้ความสำคัญผู้เรียน มีการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการระบบคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน มีการทำงานเป็นทีม โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทั้งสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบการสร้างขวัญ

กำลังใจ ที่สำคัญสามารถสร้างความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงานได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ อินทรา ฉายแก้ว (2550) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ 6 บทบาท คือ บทบาทการกำหนดนโยบาย บทบาทการสนับสนุนส่งเสริม บทบาทการอำนวยความสะดวก บทบาทการประสานงาน บทบาทการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และบทบาทการกำกับ นิเทศ ติดตามประเมินและรายงานผล ใน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารความรู้ ด้านการจัดระบบสารสนเทศในองค์กร และด้านการบริหารเปลี่ยนแปลงในองค์กร พบว่า มีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกบทบาทและทุกด้าน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วีรชน จิรัชยากร (2551) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารด้านคุณภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมีวิสัยทัศน์

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ละด้านมีมาตรฐานและมีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล จันทรแดง (2552) ได้ศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการเปรียบเทียบสุขภาพองค์การของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน สุขภาพองค์การของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สามารถมองเห็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความเข้าใจในการพัฒนาของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงศ์ พงษ์ดี (2553) ได้ศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการเปรียบเทียบสุขภาพองค์การของโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน สุขภาพองค์การของโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำเทคโนโลยี สื่อนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
2. ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงระบบการบริการในสถานศึกษา
3. ผู้บริหารควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการในหมู่เพื่อนร่วมงาน

4. ผู้บริหารควรวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของงานและเสนอทางเลือกหรือแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหางานในความรับผิดชอบ

5. ผู้บริหารควรใช้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ปัญหาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.ksp.ac.th>.

ชาญชัย อาจิณสมมาตร. (2541). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

ชูศักดิ์ ประเสริฐ. (2555). สารสำคัญการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.chusak.igetweb.com/index.php?mo=3&art=518285>.

_____. (2558). บทความการศึกษา: การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2558, จาก <http://chusak.igetweb.com/index.php?mo=3&art=518285>.

บวร เทศารินทร์. (2557). บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2557, จาก <http://www.school.obec.go.th>.

เรืองยศ แวดล้อม. (2556). การบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2557, จาก <http://lek56.edublogs.org/> 2014.

ลมัย ทงศิริ. (2551). การศึกษาความต้องการในการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางพลี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีรชน จิรัชยากร. (2551). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สันติ อวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางทอง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2549). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ. (2549). **ก้าวเข้าสู่การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: บริษัทเฟื่องปรินต์ติ้ง จำกัด.
- อินทิรา ฉายแก้ว. (2550). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- Best, John W. (1981). **Research in Education**. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed., New York: Harper and Row.
- Johnson, Kay Eileen. (1990, June). A Case Study of the Role of a School-Based Management Team in Changing a School Culture. **Dissertation Abstracts International**. 51: 1494-A.
- Parkinson, Ann. (1990, July). An Examination of the Reliability and the Factor Structure of the School Work Culture Profile (Work Culture). **Dissertation Abstracts International**. 51: 2343-A.
- Steers, Richard M. (1976). **Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment**. Oregon: University of Oregon, Office of Naval Research Technical Report.
- Tarter, C.; & Hoy, Wayne. (1988, October). The Context of Trust: Teachers and the Principals. **The High School Journal**. 72(1): 17-24.

NBUE037: ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

PARENTAL SATISFACTION WITH THE MANAGEMENT OF THE KINDERGARTEN SCHOOL OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION

ฐิติศักดิ์ ชาติการุณ¹ สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยเลือกผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับปฐมวัย จำนวน 197 คน โดยเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างเครซี่และมอร์แกน จำนวน 132 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยเทียบน้ำหนักเชิงปริมาณตามวิธีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างใน t-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุสูงกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.09 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50
2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านงานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านงานบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ถัดมาคือ ด้านกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ
3. ทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหาร, โรงเรียนอนุบาล

Abstract

This study aims to study the level of parental satisfaction that affects the administration of Kornsupa Kindergarten under the Office of the Private Education Commission and to compare the satisfaction of parents who affect the administration of Kornsupa Kindergarten School. Under the Office of the Private Education Commission, classified by age, educational level of the parents. By choosing a parent, a pre-school student. Kornsupa Kindergarten under the Office of the Private Education Commission 197 children were enrolled in preschool at the beginning of the school year, with a sample size of 139 and a sample size of Krejcie; & Morgan. The data were collected by questionnaire. Part 2 is personal information. Part 2 is information about parental satisfaction that affects the administration of Kornsupa Kindergarten. Under the Office of the Private Education Commission By quantifying the quantitative weight by 5-level estimation method for frequency, percentage, mean, Standard Deviation, Statistical analysis of t-test differences.

The study indicated that

1. Most of the samples were aged over 30 years, accounting for 59.09% and lower than the bachelor degree. Accounted for 50 percent.
2. Respondents who have comments on Parental satisfaction was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the satisfaction was the moderate level of building work, followed by the personnel level at the moderate level, followed by the moderate level of student work and the least satisfaction. The academic level was moderate.
3. Age and education level had no influence on the parents' satisfaction with the Kornsupa Kindergarten School.

Keywords: Satisfaction, Administration, Kindergarten.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นโลกแห่งการติดต่อสื่อสารที่เรียกว่าโลกในยุคโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาและการแข่งขันที่สูงขึ้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาได้ ดังนั้น ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษามาก และเป็นที่ยอมรับกันว่าในการจะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และด้านอื่นๆ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษา ที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสอดคล้องกับ กรณิ ครุฑรัตน์ (2540: 46) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนามนุษย์ เพราะทั้งร่างกาย จิตใจ สมอง และนิสัยของบุคคลจะสร้างและหล่อหลอมได้ดีในเด็กวัยนี้ เด็กปฐมวัยมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไป จากวัยอื่นๆ หากผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เด็กปฐมวัยก็จะสามารถเจริญเติบโตและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของเด็กปฐมวัย เพื่อจะได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการไปในทิศทางที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อเด็กเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง เป็นหน่วยงานที่ใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมากมาย หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียนตามนโยบายของรัฐเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารทั่วไป (ธีระ รุญเจริญ, 2546: 57)

โรงเรียนอนุบาลกรสุภาจัดการศึกษาระดับอนุบาล (ปี 1-ปี 3) โดยจัดบริการให้แก่นักเรียน อาทิเช่น การจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ การจัดบริการด้านความปลอดภัย มีรถบริการรับ-ส่งนักเรียน จัดบริการด้านสุขอนามัย และการจัดบริการแนะแนวแก่ผู้ปกครองด้านการให้ข่าวสารข้อมูลโรงเรียน ซึ่งมีการจัดให้มีการส่งข่าวสารข้อมูล โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยจัดทำเอกสารวิชาการส่งให้ผู้ปกครองทราบ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนให้รับทราบข้อมูลทางโรงเรียน เนื่องจากพื้นฐานของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจทำให้ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีความต้องการ และให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา การให้บริการของโรงเรียนแต่ละด้านแตกต่างกัน

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสนใจต้องการทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่มีความแตกต่างกันในอายุและระดับการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยให้คุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

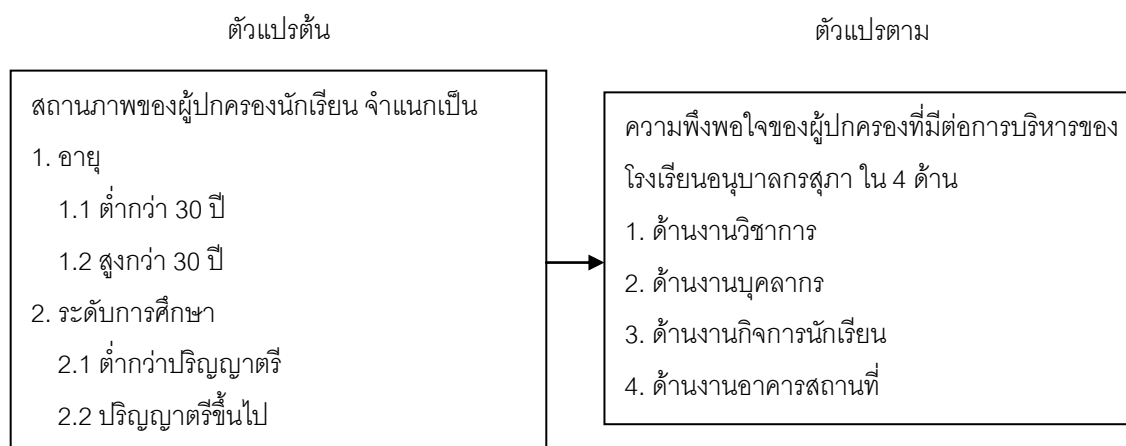
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับปฐมวัย จำนวน 197 คน โดยเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 132 คน
2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึง วันที่ 30 ธันวาคม 2559 เป็นระยะเวลา 2 เดือน
3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง
2. อายุของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่แตกต่างกัน
3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) โดยแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ได้แก่ อายุ และ ระดับการศึกษา จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าตอบ (Rating Scale Questions) ซึ่งจัดว่าเป็นการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแสดงความคิดเห็นความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยใช้แบบสอบถามแบบเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดในด้านเนื้อหาเพื่อที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น ผลจากการพิจารณาค่า IOC คำถามที่เป็นไปตามเกณฑ์ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.68-1.00 มีทั้งหมด 22 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองซึ่งส่วนหนึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.8443

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึง วันที่ 30 ธันวาคม 2559 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 132 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มแจกอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เพื่อแสดงถึงลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา กับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้สถิติ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสามารถนำเสนอได้ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจง หรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล หรือตัวแปร สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้วิธีการวัดโดยนามบัญญัติ (Nominal Scale) ได้แก่ t-test ว่าอายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แตกต่างกัน

ผลการวิจัย (Result)

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	54	40.91
- สูงกว่า 30 ปี	78	59.09
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	66	50.00
- ปริญญาตรี ขึ้นไป	66	50.00
รวม	132	100

จากตาราง 1 พบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำนวน 132 ตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุสูงกว่า 30 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาล
กรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านงานวิชาการ	3.05	0.72	ปานกลาง
ด้านงานบุคลากร	3.27	0.67	ปานกลาง
ด้านกิจการนักเรียน	3.11	0.68	ปานกลาง
ด้านงานอาคารสถานที่	3.33	0.61	ปานกลาง
ภาพโดยรวมความพึงพอใจของผู้ปกครอง	3.22	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านงานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านงานบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ถัดมาคือ ด้านกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

อายุแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

เมื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านว่า พบว่ามีความสอดคล้องกัน อันได้แก่

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านงานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านงานบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ถัดมาคือ ด้านกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาจเป็นเพราะปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มีแผนการพัฒนากิจการทุกด้านมีการปรับแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนปฏิบัติการโรงเรียนประจำปี มีการกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ และดำเนินการตามแผน จากนั้นมีการประเมินตนเอง มีการประกันคุณภาพการศึกษาและได้รับการประเมินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โรงเรียนบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ร่วมคิด ร่วมพิจารณา ตัดสินใจ ในการดำเนินการด้านต่างๆ การบริหารงานที่เป็นระบบจะทำให้ผู้ปกครองที่มาติดต่อได้รับความสะดวกรวดเร็ว โรงเรียนได้มีการแจ้งข่าวสารถึงผู้ปกครองเสมอทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงการดำเนินการและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ถวิล ประดับสุข (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ (กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้หลักการวิถีพุทธ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของการบริหารจัดการโดยใช้หลักการวิถีพุทธ ของบุคคลภายในและภายนอกมีมากน้อยเพียงใด และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจการบริหารจัดการโดยใช้หลักการวิถีพุทธระหว่างบุคคลภายในและภายนอก เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสังเกต ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ ตามความคิดเห็นของบุคคลภายในและบุคคลภายนอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคคลภายในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนบุคคลภายนอกโรงเรียนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ และสุภาพร กิณเรศ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนบ้านโคกสีไค อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือการ

บริหารจัดการที่ดี สำหรับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนบ้านโคกสีไค อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มีสภาพในการดำเนินงาน คือ บุคลากรขาดแนวปฏิบัติงานที่ชัดเจน การให้ความร่วมมือระหว่างบุคลากรมีน้อย ส่วนมากจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขาดการประสานงานที่ีระหว่างบุคลากร ทำให้ระบบการบริหารจัดการไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. อายุแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลศักดิ์ ไชยมุสิก (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างฝ่ายบริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน ตามแผนกลยุทธ์หลัก 5 ด้าน คือ การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน ระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านระดับมากเรียงลำดับ ได้ดังนี้ การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา ระดับปานกลาง เรียงลำดับ คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างฝ่ายบริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดสมควร อธิบุญโญ (วงศ์วรรณ) (2556) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาครนั้น พบว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่ง/หน้าที่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก และวุฒิการศึกษาทางธรรม ไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยทุกข้อที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นเพื่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีผลต่อการบริหารของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งมีประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องควรจะให้ความสนใจดังต่อไปนี้

1. ด้านงานวิชาการ ควรเพิ่มในเรื่อง จัดตารางกิจกรรมประจำวันของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม สนับสนุนให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เนื้อหาการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน

2. ด้านงานบุคลากร ควรเพิ่มในเรื่อง จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คอยอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนนักเรียนอนุบาลโดยตรง จำนวนครูผู้สอนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนแต่ละห้อง ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน และครูผู้สอนมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง

3. ด้านกิจการนักเรียน ควรเพิ่มในเรื่อง จัดให้มีประกันอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนทุกคน เพื่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพของนักเรียน ฝึกสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร เช่น ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร เป็นต้น จัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามัคคี จัดบริการสุขภาพ เช่น บริการตรวจสุขภาพ การบันทึกสุขภาพ เป็นต้น และบริการรับฝากเลี้ยงนักเรียนหลังเลิกเรียนและระหว่างปิดภาคเรียน

4. ด้านงานอาคารสถานที่ ควรเพิ่มในเรื่อง อาคารเรียนและอาคารต่างแข็งแรง มั่นคงปลอดภัย มีการปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ ห้องเรียนสะอาด แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ห้องน้ำ สะอาดเหมาะสมกับนักเรียนและมีจำนวนที่เพียงพอ สนามเด็กเล่นขนาดกว้างขวาง มีเครื่องเล่นที่เพียงพอและปลอดภัย และบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมกับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารงานด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานด้านการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลกรสุภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

กมลศักดิ์ ไชยมุสิก. (2551). การบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ของโรงเรียน

กาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ถวิล ประดับสุข. (2551). การศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม

อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

พระปลัดสมควร อธิบุญโญ (วงศ์วรรณ).(2556). การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง. วารสารการศึกษาเด็กปฐมวัย.

มงคล ภาธรภูวนนท์. (2551). การวิเคราะห์โครงสร้างองค์การและกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่พิเศษยอดนิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพร กิณเรศ. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนบ้านโคกสีไค อำเภอสว่าง
แดนดิน จังหวัดสกลนคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

NBUE038: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON ANALYTICAL READING OF MATHAYOM SUKSA 1 STUDENTS BY USING THE SKILL EXERCISES ANALYTICAL READING AS TEACHING

สรายุทธ ศรีภา *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนจุฬารัตนวิทยา มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวนนักเรียน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 11 แผน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์, แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

Abstract

The research aims to compare of learning achievement analytical reading of Mathomsuksa 1 students, between before and after by using the skill exercises of analytical reading as teaching, and the study were satisfied on analytical reading by using the skill exercises of analytical reading as teaching of Mathomsuksa 1 students. The target group comprised of 40 Mathomsuksa 1 students from studying in

Princess Chulabhorn's College Mukdahan, in the first semester of 2016 academic year. The research instruments used for the study included 11 learning management plans and learning achievement on analytical reading test of a 40 questions, 4 choice objective test, and a 15 items, 5-level rating scale type of questionnaire for eliciting the student's opinions about learning achievement on Analytical Reading. The collected data were analyzed by means of calculating arithmetic mean, Standard Deviation and Wilcoxon Signed-Ranks test.

From the results:

1. The learning learning achievement analytical reading of Mathomsuksa 1 students, between before and after by using the skill exercises of analytical reading as teaching, posttest higher before learning were significance at .05 level.

2. The study were satisfied on analytical reading by using the skill exercises of analytical reading as teaching of Mathomsuksa 1 students, were overall in highest level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in highest level.

Keywords: Analytical Reading, Skill Exercises of Analytical Reading.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 37) ดังนั้น ภาษาไทย จึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษา ต้องทำความเข้าใจและศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา ฝึกฝนให้มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารการเรียนรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การเสริมสร้างอันเป็นเอกภาพของชาติ ความจริงใจ เพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ. 2545: 6) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (3) ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนไว้ว่าครูจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 13)

การอ่าน เป็นทักษะทางภาษาที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการศึกษาหาความรู้และความบันเทิงใจให้กับตนเอง การอ่านจึงเป็นประโยชน์ให้แก่มนุษย์โดยตรงในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษา จำเป็นต้องใช้การอ่านเป็นประจำเพื่อศึกษาหาความรู้จากหนังสือและตำราเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้

จึงได้เปรียบและสามารถติดต่อสื่อสารทั้งเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมได้ผลดีกว่าผู้อื่นที่อ่านหนังสือไม่ออกและเขียนไม่ได้ (กองทัพ เคลื่อนพลพิชิต, 2542: 80) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรณี โสมประยูร (2544: 120) ซึ่งพบว่าการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น และเป็นสังคมข่าวสาร เนื้อหาสาระทางวิชาการรวมทั้งข้อมูลต่างๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้อย่างถูกต้อง การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ดังนั้น ผู้ที่มีทักษะในการอ่านหรือมีความสามารถในการอ่าน คือสามารถอ่านได้มาก อ่านได้เร็ว อ่านได้ถูกต้อง และอ่านได้หลายภาษา ซึ่งมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและด้านสังคม ด้านการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนด้านข่าวสารข้อมูลได้กว้างไกล และทันสมัยกว่าผู้อื่นที่ขาดทักษะในด้านการอ่าน และสอดคล้องกับการศึกษาของ นพดล จันทรพิชญ์ (2542: 74) ซึ่งพบว่าการอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

ดังนั้น การอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้่านที่อยู่ในยุคสังคมข่าวสารซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ และมีคุณค่าก็มีที่เสนอความคิดแต่เพียงด้านเดียว บิดเบือนความจริง มีอคติ ลำเอียง ก็มีผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่านและตัดสินใจว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงไร ทั้งๆ ที่การอ่านวิเคราะห์เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นมีความสำคัญและจำเป็นมากแต่นักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาก็ยังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านนี้ จนถึงขั้นที่นำไปปฏิบัติได้ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลสรุปปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับตัวนักเรียนพบว่า ข้อบกพร่องเรื่องการใช้ภาษาของเด็กทุกวันนี้อยู่ที่เด็กไม่สามารถสื่อสารได้ชัดเจนและแจ่มแจ้งเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะเด็กไม่ได้ฝึกให้รู้จักคิดให้แจ่มแจ้งในสิ่งที่ได้อ่านพบในชีวิต ในบทเรียนไม่ได้ฝึกฝนให้วิจารณ์วิเคราะห์มากพอ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน ก็พลอยบกพร่องไปด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าทักษะในการคิดควรจะได้ส่งเสริมให้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมปัจจุบันมีสื่อสารมวลชนมากมายกว้างขวางหลายแบบ หากผู้ที่ได้พบเห็นไม่ได้ใช้ความคิดพิจารณาพิจารณาในการอ่านก็อาจจะตกเป็นเหยื่อในทางที่ผิดได้ (วิธนา วิสพิชญ์, 2535: 149)

จากการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่านมา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเฉพาะเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น ผลสัมฤทธิ์ในมาตรฐานนี้ต่ำ ด้ร้อยละ 76.75 ซึ่งเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 (โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร, 2558: 20) และจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554: 51) พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ได้ระดับพอใช้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ หรือระดับพอใช้ ก็เนื่องมาจากนักเรียนขาดทักษะในการอ่าน ไม่สนใจรักการอ่าน เนื่องจากอ่านแล้วไม่เข้าใจไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ไม่สามารถแยกแยะความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้ ไม่สามารถแยกแยะใจความสำคัญกับใจความสำคัญรองได้ ไม่สามารถสรุปข้อคิดเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้ รู้สึกว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ยากลำบาก และน่าเบื่อหน่าย

จากแนวคิดดังกล่าวพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดการเรียนรู้ จะสามารถแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหารได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการประกอบการจัดการเรียนรู้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาทักษะของนักเรียนทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น

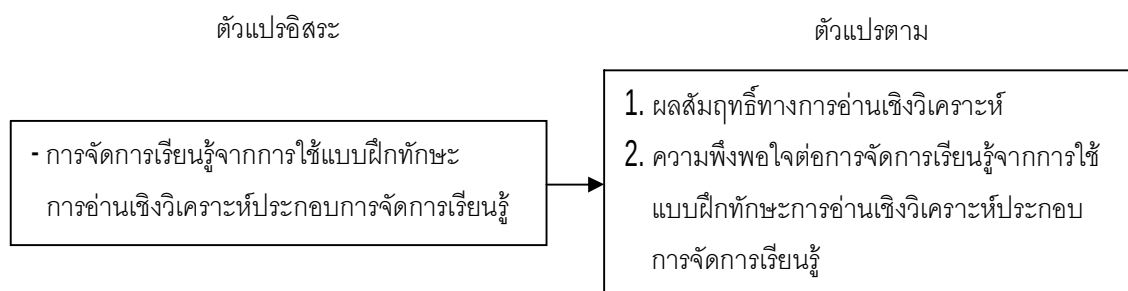
การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน หาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น หาข้อแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับจินตนาการ หรือสามารถบอกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อความที่แสดงถึงการให้โฆษณาชวนเชื่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจภายหลังการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย**กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย**

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวนนักเรียน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 11 แผน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.33-5.00 โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.73 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.27-0.80 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.60-0.92 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ลิวัน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้แล้วทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 11 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 11 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่

26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 เวลาในการสอนรวม 11 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ไปสอบถามนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น มีความก้าวหน้าทางการเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง

กับงานวิจัย ชุติพร พินิจพล (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี เสาร์แดน (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน โรงเรียนปาชุนนเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนหลังเรียนของผู้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน จำนวน 6 ชุด พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีการเรียนรู้ที่ค่อยๆ พัฒนาทีละขั้นจากง่ายไปหายาก มีรูปแบบที่สวยงาม มีภาพประกอบแต่ละเล่ม กิจกรรมการเรียนรู้ ใ้ทำให้อยากทำ และนักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมาลา จาริชานนท์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนาไพร ปวงฉิมพลี (2551: 106-109) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้ สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ และสอนเนื้อหาสาระก่อนแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ขณะที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ครูต้องคอยดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนช้าเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เสร็จและทำแบบทดสอบท้ายเล่มเสร็จครูต้องตรวจผลงานแจ้งให้นักเรียนทราบและแก้ไขข้อบกพร่องทันทีที่พบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป

2. ก่อนการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูควรทดสอบทักษะการอ่านของนักเรียนก่อนว่านักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเทคนิควิธีการอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระอื่นๆ และระดับชั้นอื่น
2. ครูผู้สอนควรนำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในโรงเรียนอื่นเพื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). การจัดการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองเทพ เคลื่อนพณธุกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- สุลีพร ฬินิจพล. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดวงมาลา จาริขานนท์. (2551). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพดล จันทรพิชญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- พนาไพร ปวนฉิมพลี. (2551). ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนจุฬารัตนวิทยาวิทยาลัย มุกดาหาร. (2558). รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน. มุกดาหาร: งานวิชาการโรงเรียนฯ.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วันดี เสาร์แดน. (2555). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน โรงเรียนป่าขนุนเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วีณา วิสพิชญ. (2535). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สนอง พรหมโนนศรี. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน เรื่อง พิภพทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

NBUE039: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND LEARNING ORGANIZATION OF TEACHERS IN KOH KAEW SCHOOL CLUSTER UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิฑูรย์ ตู่จันโต¹ ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 1 วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงเอกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา
2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นทีม ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการมีรูปแบบความคิด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าสหสัมพันธ์ (r) มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ด้านการคำนึงถึงเอกบุคคล ด้านการสร้างบารมี และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

Purposes of this research were to study the relationship between transformational leadership and learning organization of teachers in koh kaew school cluster under the Rayong primary educational service area office 1. The method of the study is a sample cluster. The data were collected by means of questionnaire, 5 rating scales. The reliability of questionnaire is .96 and analyzed by statistics: average, standard deviation and correlation coefficient.

The research found that;

1. The transformational leadership of school administrator in koh kaew school cluster under The Rayong primary educational service area office 1. Generally graded “high” considering each aspect, it ranked in high level of the average value ranking in order were charisma leadership, individualized consideration, and intellectual stimulation.

2. The learning organization in koh kaew schools cluster under the Rayong primary educational service area office 1. Generally graded “high” considering each aspect, it ranked in high level of the average value ranking in order were shared vision, team learning, personal mastery, systems thinking, and mental models.

3. The relationship between transformational leadership of school administrator and learning organization of teachers in koh kaew schools cluster under the Rayong primary educational service area office 1. Were positively relation at .01 levels. Considering each aspect, the aspect ranked in high level of the average value ranking in order were intellectual stimulation, individualized consideration, charisma leadership, and inspiration motivation.

Keywords: transformational leadership

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มโรงเรียนเกาะแก้ว เป็นโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีมาตรฐานอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จากรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) โรงเรียนในกลุ่มเกาะแก้ว ปีการศึกษา 2558 ได้ค่าเฉลี่ย 41.07 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1. 2558)

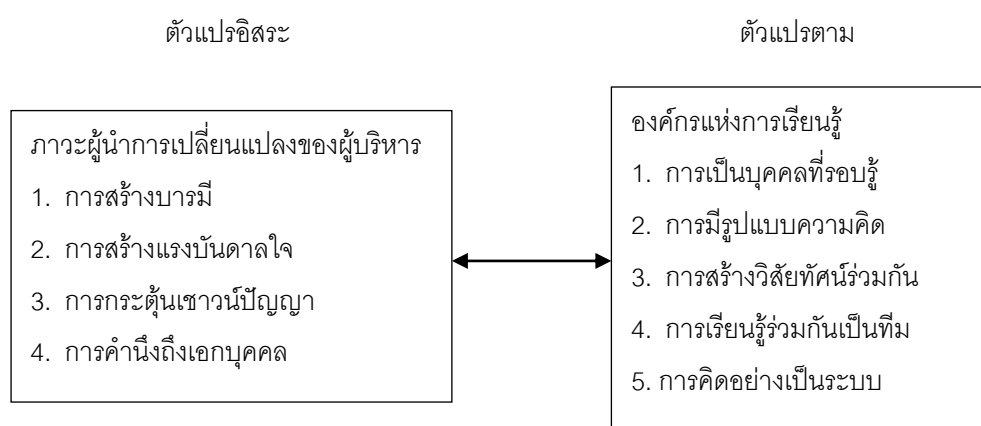
จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การมีอุดมการณ์และค่านิยมที่ดี พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้น มี

ศักยภาพมากขึ้น ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความตระหนักในภารกิจของโรงเรียน มีความสามัคคีกันเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างบารมี (Charisma Leadership) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมที่ดี เป็นที่เชื่อถือ ยกย่อง ศรัทธาไว้วางใจและทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกับบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารต้อง มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้บุคลากรผู้ร่วมงานยึดถือเอาเป็นแบบอย่าง เป็นที่ประทับใจ สามารถนำพาบุคลากรเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้

1.2 การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนประพฤติตนในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับบุคลากรในโรงเรียนโดยแสดงออกด้วยความกระตือรือร้นในการสร้างและสื่อความหวังอย่างชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดแรงบันดาลใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 การกระตุ้นเชาวน์ปัญญา (Intellectual Stimulation) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ทำให้บุคลากรช่วยกันคิดหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ปัญหาเพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม กระตุ้นให้มี การคิดและการแก้ปัญหาอย่างมีระบบแบบแผน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการตั้งสมมติฐาน การเปลี่ยนมุมมองของปัญหา ส่งเสริมการใช้เหตุผลและยอมรับความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน

1.4 การคำนึงเอกบุคคล (Individualized Consideration) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะในการวินิจฉัยบุคลากรในโรงเรียน โดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลัก ดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคล ทำให้บุคลากรในโรงเรียนรู้สึกมีคุณค่า ผู้บริหารพยายามเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ โดยตนจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือมีความก้าวหน้าในการทำงานที่รับผิดชอบ

2. องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) หมายถึง สภาพของโรงเรียนที่เอื้อให้บุคลากรทุกคนมีโอกาสได้พัฒนาตนเองและผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา โดยใช้แนวทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อันจะนำโรงเรียนไปสู่แนวทางการพัฒนาที่มีความยั่งยืนและเต็มไปด้วยจิตสำนึกที่ดีของบุคลากรทุกคน ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 การเป็นบุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) หมายถึง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน มีความเป็นนายของตนเอง มีความเป็นตนเองสูง ส่วนเสริมการเรียนรู้ในลักษณะต่อเนื่องเพื่อขยายและเพิ่มความสามารถให้บุคลากรทุกคนมีความกระตือรือร้น สนใจและใฝ่ศึกษาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ

2.2 การมีรูปแบบความคิด (Mental Models) หมายถึง โรงเรียนมีการส่งเสริม แบบแผนทางจิตสำนึกของบุคลากรในโรงเรียนให้มีสติที่เอื้อต่อการสะท้อนภาพที่ชัดเจน และ มีการจำแนกแยกแยะโดยมุ่งหวังที่จะปรับปรุงความถูกต้องในการมองโลกและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการทำความเข้าใจวิธีการที่จะสร้างความกระจ่างชัด เพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องหรือวิธีการที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏอยู่ได้อย่างเหมาะสม

2.3 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) หมายถึง โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน ได้มีเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยสนับสนุนให้บุคลากรได้แสดงวิสัยทัศน์ของแต่ละคนออกมา แล้วจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันอภิปรายอย่างกว้างขวาง อันเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและมีการทบทวนอย่างต่อเนื่อง

2.4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) หมายถึง การที่โรงเรียนได้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาความรู้ ตลอดจน การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยน

ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน โดยลดลักษณะที่ก่อให้เกิดอิทธิพลครอบงำแนวความคิดของบุคคลอื่นออกไป และกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางภายในทีม

2.5 การคิดอย่างเป็นระบบ (Systems Thinking) หมายถึง การที่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีวิธีการคิด การอธิบายและการทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยการเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นระบบ

3. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจัดขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2547 แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 120- 300 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเกาะแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 16 โรงเรียน จำนวน 171 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 108) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งสิ้น 123 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	16	11
โรงเรียนขนาดกลาง	52	36
โรงเรียนขนาดใหญ่	103	76
รวม	171	123

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดของเบสและอวอลิโอ (Bass; & Avolio. 1994; อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2543: 22) ใน 4 ด้าน และร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซนเจ (Senge. 1990) ใน 5 ด้าน ภายใต้การแนะนำของประธานและกรรมการที่ปรึกษา

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาและการใช้ภาษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการครูโรงเรียนวัดท่าเรือที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .964

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และครบตามจำนวนที่สามารถใช้ในการทำวิจัยได้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยความเปี่ยมเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	n = 123			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านการสร้างบารมี	4.08	.58	มาก	1
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.05	.53	มาก	2
3. ด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา	3.99	.55	มาก	3
4. ด้านการคำนึงถึงเอกบุคล	4.07	.55	มาก	4
รวม	4.04	.49	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.49) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างบารมี ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.58) ด้านการคำนึงถึงเอกบุคล $\bar{X}=4.07$, S.D.=0.55) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.53) และด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.55)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาขององค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

องค์กรแห่งการเรียนรู้	n = 123			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.07	.51	มาก	4
2. ด้านการมีรูปแบบความคิด	3.99	.49	มาก	5
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.17	.55	มาก	1
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.10	.46	มาก	2
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.07	.50	มาก	3
รวม	4.08	.43	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.43) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.55) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.46) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.50) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.51) และด้านการมีรูปแบบความคิด ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.49)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของบริหาร สถานศึกษา	องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา											
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y ₅		Y	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X ₁	.565*	.000	.613*	.000	.726*	.000	.610*	.000	.626*	.000	.743*	.000
X ₁	.594*	.000	.596*	.000	.584*	.000	.592*	.000	.537*	.000	.684*	.000
X ₁	.677*	.000	.688*	.000	.718*	.000	.669*	.000	.579*	.000	.786*	.000
X ₁	.583*	.000	.604*	.000	.627*	.000	.695*	.000	.690*	.000	.753*	.000
X	.688*	.000	.712*	.000	.758*	.000	.731*	.000	.694*	.000	.845*	.000

**p < .01

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ด้านการคำนึงถึงเอกบุคคล ด้านการสร้างบารมีและด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

อภิปรายผล

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงเอกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้มีนโยบายให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการจัดประชุม จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน อย่างสม่ำเสมอ มีความรับผิดชอบทำงานอย่างเต็มความสามารถ ประกอบกับสำนักงานเขตได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความเป็นองค์กรชั้นนำในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน บริการเป็นเลิศ สู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. 2556) ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 จึงอยู่

ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำจากองค์กรอื่นๆ ดังนี้ วรรณิ หิรัญญากร (2546) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับสุขภาพองค์กรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง

2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ในภาพรวมโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียง 3 อันดับแรก คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีรูปแบบความคิด ทั้งนี้ เนื่องจากเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ได้กำหนดนโยบาย มีการกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน เป้าหมายหลักคือประชากรวัยเรียนในเขตบริการทุกคน ได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1. 2556) ผู้บริหารรู้จักปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ แนวคิด แนวปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ กระแสสังคมการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ตลอดจนปฏิรูปการศึกษา เป็นผู้มุ่งความสำเร็จของงาน สร้างความรู้สึกรักให้ทุกคนมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำจากองค์กรอื่นๆ ดังนี้ ศิริพร จินดาพงษ์ (2549) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยุธดา อรรถนสาร (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศขององค์กร และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 จากการศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษาระดับพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ด้านการคำนึงถึงเอกบุคล โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ท่ามกลางสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจเทคโนโลยีในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก ในยุคการแข่งขันการปฏิรูปการศึกษา สังคมกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเกาะแก้วต้องเปลี่ยนการบริหารแบบเดิมมาเป็นการบริหารแนวคิดใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิซซารัช เนาวรัตน์ (2552: 85-87) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าหากผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก องค์กรแห่งการเรียนรู้ก็อยู่ในระดับมากด้วย ซึ่งภาวะผู้นำของ

ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อโรงเรียนเป็นอันมาก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในโรงเรียนทั้งรายบุคคลและราย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาแสวงหาแนวทางหรือวิธีพัฒนาการเรียนการสอนให้สูงขึ้นเต็มศักยภาพ คิดค้นนวัตกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อสถานศึกษา

2. การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ และส่งเสริมให้สถานศึกษาได้พัฒนาด้านนี้ให้สูงขึ้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงความคิดที่เปิดกว้างให้กับบุคลากร มีคะแนนเฉลี่ยระดับสูง และอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งจะเห็นว่าในปัจจุบัน ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมส่วนตัวของบุคลากรส่งผลต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นเขว้าขานปัญหาและด้านการคำนึงถึงเอกบุคคล ให้มีทักษะในการเป็นภาวะผู้นำที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนสังกัดอื่นๆ

2. ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำและองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลการบริหารงานในด้านต่างๆ เช่น ความผูกพันในองค์กร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นต้น

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างบารมีที่มีผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ระดับมาก เพื่อใช้เป็นประโยชน์ ในการบริหารสถานศึกษาครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กึ่งกาญจนา จิตต์กะวาน. (2553). ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา

เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชลธิชา อนันต์นาวิ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณิชากริช เนาวรัตน์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภิรมย์ ถินถาวร. (2550). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของ
ข้าราชการครูในโรงเรียน อำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุรดา อรรถธนะสาร. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการ
เรียนรู้ บรรยากาองค์การและคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bass, B.M.; & Avolio, B.J. (1990). Improving organization effectiveness through transformational
leadership. California: Sage Publication.
- _____. (1994). Improving Organization effectiveness through transformational
- Krejcie, R.V.; & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and
Psychological Measurement. 10(3): 607-610.
- Senge, P. (1990). The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization. New York:
Doubleday/Currency.

NBUE040: ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาของเขต
อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
THE SATISFACTION OF GOVERNMENT TEACHERS ON ACADEMIC ADMINISTRATION
OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS IN THAMUANG, KANCHANABURI AFFILIATED WITH
THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1, KANCHANABURI

กานดา เชียงฝุง¹ ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสายผู้สอน เขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครู เขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความพึงพอใจในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.81) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.81) มีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.04) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.07) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.06) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน

ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to study and compare the satisfaction of government teachers on academic administration of the school administrators in ThaMuang, Kanchanaburi; that affiliated with the primary educational service area office 1, Kanchanaburi, divided by education level and teaching experience. 152 samples are government teachers in ThaMuang, Kanchanaburi. Questionnaire was used to gather the information. The information analysis techniques are percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

From the results:

1. Overall, government teachers in ThaMuang, Kanchanaburi, that is affiliate with the primary educational service area office 1, Kanchanaburi, satisfied on academic administration of the school administrators, in the “Satisfied” level ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.81). The highest score is “General management” ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.81), then, “Educational administration” ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.04), and “Financial management” ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.07), respectively. And the lowest is “Personnel administration” ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.06).

2. The government teachers' satisfaction comparison on academic administration of the school administrators, in ThaMuang, Kanchanaburi, that is affiliate with the primary educational service area office 1, Kanchanaburi that was divided by education level and experience, found that, in the “Educational administration”, “Financial management”, and “General management” are significantly different at .05, except in “Personnel administration”.

The government teachers' satisfaction comparison that was divided by experience, found that, in the “Financial management” and “General management”, are significantly different at .05, except in “Educational administration” and “Personnel administration”.

Keywords: -

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80(4) ก่อให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วย 9 หมวด 78 มาตรา 1 บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน คือ มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา (2) มีการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่ สถานศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่นในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และ/

หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการเลขานุการสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2546: 24-25)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวถึง การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลคนพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อสาธารณชน แต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานที่เห็นสมควรปฏิบัติการอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานหรือสถานศึกษานั้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 1-4)

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2551: 38) ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวผู้เรียน ตัวผู้เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอและมีทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยองค์ประกอบประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเป็นระบบสังคมรูปนัยที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์การให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม ระบบของโรงเรียนจะมั่นคงก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก และสามารถสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู (ยุคนันท์ หวานฉ่ำ. 2555: 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ภายใต้ข้อจำกัดของการบริหารโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน มีฐานะเป็นนักบริหาร มีหน้าที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นผู้มีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดระบบความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (พิมพ์พรณ สุริโย. 2552: 27) นอกจากนี้ (นิเช็ง แวดาโอะ. 2556: 1) สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาเพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา

การจัดระบบการบริหารงานในสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระความรับผิดชอบนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้

การดำเนินงานของสถานศึกษาเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา บริหารสถานศึกษาตามภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป พบว่า การปฏิบัติหน้าที่การบริหารงานในสถานศึกษานักวิชาการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ ขาดการสร้างขวัญกำลังใจ และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน รวมถึงสภาพสถานศึกษาที่มีจำนวนข้าราชการครูน้อย ทำให้ครูต้องรับภาระงานหลายด้านจึงทำให้การบริหารไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรัก ชอบ ในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

ด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วยงาน 20 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วยงาน 22 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการให้ผลผลิตจากงบประมาณ 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 11) การวางแผนพัสดุ 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 14) การจัดหาพัสดุ 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17) การเบิกเงินจากคลัง 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 19) การนำเงินส่งคลัง 20) การจัดทำบัญชีการเงิน 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยงาน 20 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การส่งพักราชการและการส่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วยงาน 22 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) งานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของข้าราชการครูของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ในลักษณะของการศึกษาเปรียบเทียบเชิงเหตุและผล (Casual-Comparative Study) โดยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 249 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้าราชการครูของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie; & Morgan (1970: 607) ได้กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู จำนวน 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครู 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ สารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดข้อมูลที่จะใช้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่ทำวิจัย

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูของเขตอำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
4. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
5. ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับเนื้อหาหรือ IOC ระหว่าง 0.8-1.00
6. รวบรวมข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงเชี่ยวชาญ นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แล้วจัดทำแบบสอบถามให้ถูกต้องอีกครั้ง
7. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) ใช้กับข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97
8. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ตามความเห็นของอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ แล้วจัดพิมพ์ จำนวน 152 ชุด นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา
2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากแสดงความคิดเห็นเสร็จเรียบร้อย พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์
3. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดไปลงรหัส
4. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาต้องนำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อคำถามทุกรายการ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

(t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูเขตอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป ตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง 1 -

(n = 152)

รายการ	ข้าราชการครู	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	112	73.68
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	40	26.32
รวม	152	100
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี	86	56.58
2.2 ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป	66	43.42
รวม	152	100

2. ข้าราชการครูเขตอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง 2 -

(n = 152)

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.05	0.04	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.02	0.07	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.00	0.06	มาก
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.12	0.81	มาก
รวม	3.05	0.81	มาก

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน จากผลการศึกษา พบว่า

3.1 ข้าราชการครูเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมพบว่าความพึงพอใจต่างกัน คือ มีความพึงพอใจด้านการบริหารงานทั่วไปสูงสุด รองลงมาเป็นการบริหารงานวิชาการ รองลงมาเป็นการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ตามลำดับดังตาราง

ตาราง 3 -

(n = 152)

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 112)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 40)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.02	0.79	3.12	0.80	1.67*	.05
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.00	0.07	3.06	0.78	2.19*	.02
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	2.99	0.84	3.04	0.77	1.09	.14
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.05	0.74	3.32	0.85	4.27*	.00
รวม	3.02	0.61	3.14	0.80	2.30*	.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ข้าราชการครูเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปี ขึ้นไปนั้น โดยภาพรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ดังตาราง

ตาราง 4 -

(n = 152)

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี (n = 86)		ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป (n = 66)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.05	0.07	3.06	0.77	0.29	.39
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	2.98	0.84	3.08	0.77	2.47*	.01
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	2.98	0.09	3.35	0.78	-0.81	1.00
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.06	0.09	3.21	0.84	2.27*	.01
รวม	3.02	0.27	3.18	0.79	1.06	.35

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้ความสามารถ มีทักษะความเป็นผู้นำ ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพจนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นและเกิดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรณันต์ สุขสมบุญ (2553: 92) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนวัดราชวรจักรรังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนวัดราชวรจักรรังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีโลกทัศน์ที่กว้างมากกว่าข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความสามารถ เข้าใจแนวนโยบายการปฏิบัติงานได้ดีกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตลอดจนมีความเชื่อมั่นและความศรัทธาในตนเองมากกว่า ระดับการศึกษาเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งหากบุคลากรมีระดับการศึกษาในระดับที่เหมาะสมตามความต้องการขององค์กรก็จะส่งผลให้การพัฒนางานมีประสิทธิภาพขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกุลฉวีวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษามุ่งบุญญาอำเภอเวียงแดง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูนักเรียนที่มีสถานภาพต่างกันในระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะข้าราชการครูปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมและจัดอบรมให้ความรู้กับครูตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานใกล้เคียงกัน การมอบหมายงานที่เป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนหรืองานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมายโรงเรียน ส่วนใหญ่จะมอบหมายให้ผู้ที่มีการศึกษาสูงเป็นหัวหน้างาน หรือไปปฏิบัติงานที่มีความยากหรือซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยครูที่มีคุณวุฒิเฉพาะด้าน ทำให้ครูมีความพึงพอใจ สอดคล้องงานวิจัยของ สุนิสา วงศ์สุนทรรัตน์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและประถมศึกษาต่อการบริหารงานโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้มีดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ข้าราชการครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในประชุมหรืออบรมข้าราชการครู เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินผล การเรียนรู้ ตลอดจนได้รับการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูใช้จัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินการ และรวมถึงเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูแสดงความคิดเห็นดูแล ตรวจสอบบัญชีอย่างเป็นระบบ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น ความรับผิดชอบและขอข่ายงานของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเข้าสู่วิทยฐานะและขอเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการยกย่องชมเชย ให้กำลังใจ เมื่อครูประสบปัญหา และพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการควบคุมภายในโรงเรียน มีการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนโดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่และบริการของโรงเรียน
5. จากผลการวิจัยผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการและการบริหารไปใช้ในการบริหารงาน เช่น ผู้บริหารต้องสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นให้มีความสำคัญกับข้าราชการครูเท่าเทียมกัน มีวิธีการทำงาน รวมทั้งแนวคิดสร้างสรรค์แบบใหม่ มีการดำเนินงานเพื่อบูรณาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาต่อไปมีดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรควิธีการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรทิพการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การพัฒนาการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ธนบุญย์ อำนวยวิทยากุล. (2548). **ความพึงพอใจของครูในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิเช็ง แวดาโฮะ. (2556). **การมีส่วนร่วมของผู้สอนในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาติกา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอแม่แก้ว จังหวัดปัตตานี**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). **ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พีรณันต์ สุขสมบุญ. (2553). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ยุกตนันท์ หวานจำ. (2555). **การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2551). **มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553)**. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ปรับปรุงครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฑาทอง.
- สิริกุล ฉวีวรรณ. (2546). **ศึกษาความพึงพอใจของครูนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่องปัญหาอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สุนิสา วงศ์สุนพรัตน์. (2551). ความพึงพอใจของครูโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและประถมศึกษาต่อการ
บริหารงานโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities.
Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608.

NBUE041: การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

THE DEVELOPMENT OF EXERCISE ON SPELLING THE WORD MARK DICTATE FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS

อรอนงค์ ทรงกลด *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแซวไพร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ จำนวน 12 แผน แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างโดยใช้ขนาดของผล (Effect Size)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.12/83.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($Y \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: การเขียนสะกดคำตัวการันต์

Abstract

The purpose of this research was to 1) study the effective of exercise on spelling the word Mark Dictate for Prathomsuksa 4 students 2) to compare the Writing Ability of Words with Mark Dictate before and after having exercise on spelling the word Mark Dictate for Prathomsuksa 4students. The study population, Prathomsuksa 4 students in Bansaeprai school, Phusiing District, SisaKet Province, 24weve waed in this study. The instruments wsed in this study were 12 learning plans, 12 exercise on spelling, and the 30 items achievement (test pretest-posttest) The statistics word to analyse data were percentage, mean (μ), Standard Deviation (σ), and the Effect Size (Y).

The findings of the study revealed the following: 1) The effectiveness of the exercise on spelling the word Mark Dictate for Prathomsuksa 4 students were 85.12/83.47. Which correspond with 80/80 provided criterion 2) The Writing Ability of Words with Mark Dictate after having exercise on spelling the word Mark Dictate for Prathomsuksa 4 students, Learning pretest and posttest different criteria ($\bar{Y} \geq .50$) by were higher than before learning.

Keywords: -

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย ภาษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร สื่อความหมาย ตลอดจนเพื่อใช้ในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ความคิดและประสบการณ์ต่างๆ ทั้งนี้ภาษายังเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเรามีโอกาสแสวงหาความรู้มากยิ่งขึ้น และใช้เป็นสื่อกลาง ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน เราควรจะมีใจที่มีเอกลักษณ์ทางภาษาเป็นของตัวเอง นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่บรรพชนได้ช่วยกันสร้างสรรค์ สมควรที่จะอนุรักษ์เพื่อธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทางภาษาของชาติ ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารความหมายจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง หรือจากบุคคลไปสู่สังคมอื่นๆ

ภาษาจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการติดต่อสื่อสารระหว่างคน ทำให้เกิดความสะดวกและเกิดความเข้าใจตรงกัน ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มิใช่หมายถึง การเรียนรู้เท่านั้น แต่หมายถึง การใช้ภาษาให้พัฒนาถูกต้องทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในปัจจุบันมักพบว่า มีการใช้ภาษาผิดพลาดและบกพร่องอยู่เสมอ โดยเฉพาะใน Social network ที่มีการใช้คำ การใช้สำนวนภาษาที่ไม่เหมาะสม การใช้คำไม่ถูกต้องเหมาะสม การเขียนตัวสะกดตัวการันต์ การวางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยคไม่ถูกต้อง รวมทั้งการลำดับความ ลำดับประโยค ดังนั้นเราจึงควรหันมาให้ความสนใจและพัฒนาการเขียนให้มาก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานความคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาวิกฤติชาติ หลักสูตรได้เน้นเห็นความสำคัญ ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วย สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษา สาระวรรณคดี และวรรณกรรม ด้านสาระการอ่าน และการเขียน นับว่าเป็นทักษะสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 21-22) และเนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนกว่าทักษะการฟัง การพูด และการอ่าน เพราะผู้ที่เขียนได้ดีก็ต้องเมื่อได้ฟังมาก อ่านมาก มีประสบการณ์กว้างขวาง เพราะฉะนั้น นักเรียนที่เขียนได้ดีมักจะเป็นผู้ที่มีทักษะการพูดดี ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะในเรื่องของการเขียนสะกดคำ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนคำในรูปแบบต่างๆ ถ้าได้มีการใช้กิจกรรมการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำและการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถเข้าใจได้ง่ายและช่วยเสริมแรงให้ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จในขั้นต้นๆ ก่อนนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีความเชื่อมั่นอยากจะเรียนในขั้นต่อไป เพราะกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในขั้นต่อไป กิจกรรมเสริมทักษะทางภาษาเป็นกิจกรรมเสริมในแต่ละขั้นตอนของการสอนภาษา โดยครูผู้สอนจะต้องเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน ตรงกับจุดประสงค์และให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอน ทักษะการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีวิธีการซับซ้อนกว่าทักษะอื่น เพราะผู้ที่สามารถพูดและอ่านได้ดีจะช่วยให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาทางด้านการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ทักษะการเขียนจัดได้ว่าเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญ

ดังนั้น การเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเขียนและใช้ภาษาไทย คนไทยทุกคนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำ พร้อมทั้งช่วยกันแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำผิดและข้อบกพร่องอย่างจริงจัง ถ้าเขียนสะกดคำผิดจะทำให้การสื่อสารผิดพลาดระหว่างผู้สื่อสาร และผู้รับสาร เพราะการเขียนสะกดคำผิดก็จะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ดังที่ กำชัย ทองหล่อ (2543: 160; อ้างถึงใน วรรณวิมล ประเสริฐสังข์, 2558: 25) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำว่า ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายชี้แทนคำพูด เพราะฉะนั้น การเขียนสะกดคำจึงนับว่าเป็นความสำคัญส่วนหนึ่งในการใช้ภาษา ถ้าเขียนผิดความหมายจะเปลี่ยนไปหรืออาจจะไม่มีความหมายก็ได้

จากการประเมินผลสอบระดับชาติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548-2550 เฉลี่ยรวมทั้งประเทศยังต่ำกว่า 50% ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548-2550 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ต่ำกว่า 50% เช่นกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2551: 2) ซึ่งปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่มักจะเขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเป็นเพราะการพิมพ์ที่ใช้ภาษาปากใน Social network ที่ทำให้ติดปากมากกว่า จึงทำให้เป็นการยึดหลักการเขียนแบบภาษาปากมากกว่า ดูได้จากการสะกดผิด การใช้หลักภาษาผิด การเขียนที่ไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย การเขียนสะกดคำเป็นปัญหาสำคัญต่อการแสดงออกทางการเขียนของเด็ก เพราะเด็กไม่สามารถสะกดคำเขียนตามเจตนาของตนได้ ดังนั้น การเขียนผิดมาจากนักเรียนขาดหลักเกณฑ์ทางภาษาและการฝึกฝนที่ถูกต้อง ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ซึ่งมีได้เป็นผลเสียเฉพาะบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงสังคมและประเทศชาติด้วย ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนต้องมีความตระหนัก และร่วมกันพิจารณาทบทวน หาแนวทางปฏิบัติ เพื่อที่จะรักษาความถูกต้องในการใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติอย่างจริงจังต่อไป

การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำควรจะได้รับพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ มีวิธีการที่จะเข้าใจ จูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ นำเสนอข้อมูล หรือเนื้อหาสาระตามลำดับขั้น ตามประเภท มีขั้นตอนให้ผู้เรียนหาคำตอบจากปัญหาแต่ละข้อ และบอกให้ผู้เรียนทราบทันทีว่าคำตอบถูกหรือผิด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ขึ้น โดยได้พิจารณาดัดแปลงแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเหล่านั้น ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น วัย ความสนใจในการเขียนสะกดคำของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่า การที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องนั้น จะต้องมุ่งแก้ไขในเรื่องของสื่อการเรียนและวิธีการสอนของครูเป็นสำคัญ การสอนโดยวิธีใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อประกอบการสอนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ครูผู้สอนควรจะได้นำมาทดลอง

จากปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ผู้วิจัยจึงคิดหาวิธีแก้ไขปัญหา โดยการจัดทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะความสามารถและทางการเขียนสะกดคำได้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการเขียนสะกดคำของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย และสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนโดยใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวสะกดการันต์ เรียบเรียงเป็นคำให้ถูกต้องและได้ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 เพื่อให้สามารถออกเสียงได้ชัดเจน และสื่อความหมายได้ถูกต้อง

แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ หมายถึง แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำคำที่มีตัวการันต์จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ภาษาพาที เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคำที่นักเรียนมักเขียนผิดโดยที่นักเรียนเคยใช้มาแล้วจากหนังสือเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยการปรับปรุงจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน โดยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมีกิจกรรม ดังนี้ นำตัวการันต์เดิมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง เขียนคำศัพท์จากคำอ่านให้เป็นคำที่ถูกต้อง จับคู่คำให้ตรงกับความหมาย เลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในประโยคให้ถูกต้องเหมาะสม

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

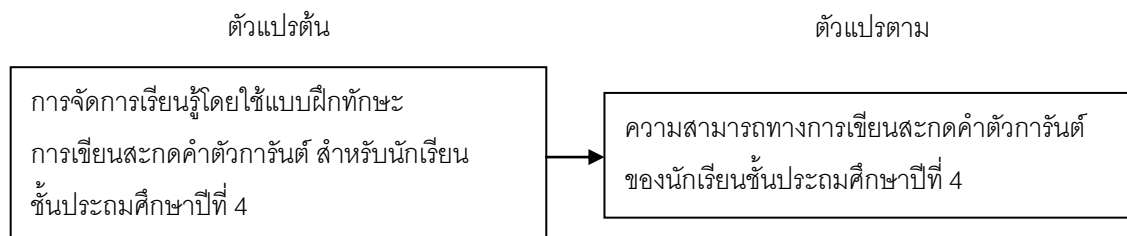
80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ของจำนวนคำตอบที่นักเรียนสามารถทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแซวไพร อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 แผน
2. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 ชุด
3. แบบทดสอบความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 24 คน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ในชั่วโมงก่อนที่จะทำการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ
2. ดำเนินการทดลอง โดยการแนะนำชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงการเรียน คือ เรียนเนื้อหาก่อน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ซึ่งกำหนดเวลาในการสอนเนื้อหาหลักการสอนสะกดคำ 20 นาที ทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ 40 นาที วันละ 1 ชุด รวม 12 ชุด
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบอีกครั้งในชั่วโมงถัดไป ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
5. นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ขนาดของผล (Effect Size) (Howell, 1992: 284)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึก โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 80/80 ของ เชมภู กิจระการ ซึ่งที่เลือก 80/80 เพราะโดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักใช้เกณฑ์นี้
4. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ขนาดของผล (Effect Size)

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.12/83.47 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{Y} \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

จากการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.12/83.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 - 1.1 แบบฝึกได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นปัญหามาแก้ไข โดยการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในแต่ละชุดมีองค์ประกอบ ดังนี้ คำชี้แจงในการใช้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบหลังเรียน นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจให้กับนักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างซ้ำๆ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย จึงทำให้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนาพร พากเพียร (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.27/89.56

1.2 ผู้วิจัยได้นำจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำตัวการันต์ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างแบบฝึกหัดให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยสร้างแบบฝึกหัดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ระดับคุณวุฒิ และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งหลักการที่นำมาใช้เพื่อให้นักเรียนในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ นั่นคือ การนำหลักการเรียนรู้โดยการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ กันหลายครั้ง เพื่อให้เกิดความเคยชิน และมีแบบฝึกหัดหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดความสนใจตลอดเวลาและไม่เบื่อหน่ายเมื่อทำแบบฝึกหัด ขณะเดียวกันก็ได้มีการสร้างแรงจูงใจในระหว่างการจัดการเรียนการสอนและการทำแบบฝึกหัด โดยจะฝึกให้เด็กเริ่มทำแบบฝึกหัดตั้งแต่อย่างง่ายจนยากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อฝึกให้เด็กคิดอย่างมีระบบมากขึ้น และเมื่อเด็กมีประสบการณ์ในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้นก็จะส่งผลให้เด็กมีความรักในวิชาภาษาไทยและตั้งใจเรียนจนประสบความสำเร็จในที่สุด

2. ความสามารถทางการเขียนสะกดคำตัวการันต์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตัวการันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($Y \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งนี้เนื่องมาจาก

2.1 ผู้วิจัยได้ยึดหลักการสอนการเขียนสะกดคำตัวการันต์ โดยฝึกสอนเขียนตัวอักษรนับแต่เริ่มแรกที่ไม่ว่าจะรู้ความหมายจนเด็กเข้าใจความหมายของคำ มองเห็นรูปคำที่สะกด ฝึกสืลมือ ฝึกการวางท่าในการนั่งเขียนจับดินสอให้ถูกต้อง ฝึกการเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง การเว้นช่องไฟให้สวยงามและการรักษาระดับบรรทัด เขียนหนังสือให้มีหัว หัวไม่บอด ตัวอักษรให้โตเสมอกัน ลายมืออ่านง่าย เป็นระเบียบและสวยงาม ปลุกฝังนิสัยการเขียนที่ดี ที่เหมาะสม ไม่ขีดเขียนตามโต๊ะ ตามฝาผนัง ฝึกการคัดลายมือ ครูออกเสียงได้ถูกต้อง กำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ครูทำบัตรคำยากให้นักเรียนศึกษา ฝึกการประสมคำด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ฝึกการใช้พจนานุกรมเพื่อการเตรียมความพร้อมและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เลือกใช้วิธีการสอนเขียนสะกดคำที่เหมาะสมกับนักเรียนหลายวิธีด้วยกัน และสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายในการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณนิมิต ประเสริฐสังข์ (2558: บทคัดย่อ) รัตนพร พากเพียร (2554: บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเรียนพบว่า นักเรียนทุกคนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียนการสอน เนื่องจากแบบฝึกทักษะได้ลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมในการฝึก ทำให้นักเรียนเกิดทักษะ รวมทั้งแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เป็นสื่อการเรียนที่จูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ และทำทลายความสามารถของนักเรียน ดังที่ สุริพร กุณา (2541: 21; อ้างถึงใน รัตนพร พากเพียร. 2554: 65) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด (Work Book) เป็นสื่อกลางที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกฝนจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง และเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ครูทราบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงใด แบบฝึกที่ดีนอกจากจะสนองความต้องการด้านความรู้แล้ว ยังมีผลทางด้านจิตใจด้วย แบบฝึกที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัยจะช่วยให้เกิดความสำเร็จ เพลิดเพลินและภาคภูมิใจที่ทำได้ อีกทั้งยังส่งผลถึงการพัฒนาด้านกล้ามเนื้อประสาทสัมผัสอื่นๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนให้ความสนใจร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นการฝึก เมื่อครูแจกแบบฝึกทักษะให้ นักเรียนจะสนใจทำตามกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอน และพยายามหาคำตอบที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วทุกครั้ง ดังนั้น การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ จึงเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาแคนสัน (Hakanson. 2001: 10;

อ้างถึงใน วรณวิมล ประเสริฐสังข์. (2558: 58) พบว่าการฝึกสะกดคำในบริบทของการเรียนของเราเองมีผลต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวมมากกว่าการฝึกสะกดคำที่แยกออกมาเดี่ยวๆ ถึงแม้ทั้งสองกลยุทธ์นั้นจะปรับปรุงความรู้ทางการสะกดคำโดยทั่วไปให้ดีขึ้นได้ก็ตาม นั้นแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะมีส่วนช่วยให้การเขียนสะกดคำของนักเรียนดีขึ้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสฝึกซ้ำๆ หลายครั้งจนเกิดความชำนาญและแม่นยำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการฝึกควรควรฝึกวินัยให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน เริ่มจากการศึกษาใบความรู้ จากนั้นจึงลงมือทำแบบฝึก พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องจากเฉลยทีละตอน
2. แบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้สอนซ่อมเสริมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีปัญหาเรื่อง การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ได้ เพราะเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยในสาระอื่นๆ ของวิชาภาษาไทย
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำตัวการันต์ โดยการพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำตัวการันต์กับแบบฝึกหัดท้ายแบบเรียน เพื่อจะได้ปรับปรุงการเรียนการสอนด้านการเขียนสะกดคำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- รัตนพร พากเพียร. (2554). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณวิมล ประเสริฐสังข์. (2558). **ความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกด**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. (2551). **รายงานผลการประเมินการอ่าน การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. ศรีสะเกษ: สำนักงานฯ.
- Howell, D. C. (1992). *Statistical Methods for Psychology*. Boston: PWS-Kent.

NBUE043: การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตราด

THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL PACKAGE LISTENING AND SPEAKING IN ENGLISH FOR PRATOMSUKSA 1 STUDENTS ANUBANTRAT SCHOOL

ฤทัย นาคะเนจร *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบทักษะในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตราด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำนวน 42 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ จำนวน 3 หน่วย แบบทดสอบวัดทักษะในการฟังภาษาอังกฤษเป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบโดยใช้ภาพ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบวัดทักษะในการพูดภาษาอังกฤษเป็นข้อสอบชนิดเลือกพูดตอบโดยใช้ภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบโดยใช้สถิติที่มีค่าความเชื่อมั่น (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.19/82.14 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

Abstract

The purpose of this research was to Development of an Instructional Package Listening and Speaking in English for Pratomsuksa 1 Students to be effective as the 80/80 criterion, and to compare the achievement before and after from Movement Activities by an Instructional Package Listening and Speaking in English for Pratomsuksa 1 Students. The Sample consisted of Prathomsuksa 1/3 students in Anubantrat School, Mhuang District, Trat Province, 42 persons by simple random sampling. The instrument using Movement Activities Learning 5 plan, an Instructional Package Listening and Speaking in English for Pratomsuksa 1 Students 3 unit, and the achievement test pretest-posttest 20 questions. The analyses by Percent (p), mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), and t-test.

The findings of the study reveal the following: 1) The Instructional Package Listening and Speaking in English for Pratomsuksa 1 Students were the average effect of 85.19./82.14, which correspond with 80/80 provide criterion. 2) The achievement of Movement Activities by an Instructional Package Listening and Speaking in English for Pratomsuksa 1 Students, posttest higher than before learning were significantly at the .01 level.

Keywords: an Instructional Package Listening and Speaking in English

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม มีผลกระทบทั่วถึงอย่างรวดเร็ว บุคคลในสังคมต้องติดต่อกับปะเพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมหรือเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาต่างประเทศจึงกลายเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการสื่อสารความรู้สึนึกคิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันและกันในการศึกษาหาข้อมูลความรู้ และถ่ายทอดวิทยาการต่างๆ แก่กัน ในด้านเศรษฐกิจ ภาษามีความจำเป็นอย่างยิ่งขึ้นในการเจรจาต่อรองด้านการค้าและการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างชนชาติไทยและชนชาติอื่นเพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ทำให้สามารถปฏิบัติตนต่อกันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมโลก

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่น เนื่องจากผู้เรียน ไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษา การจัดการเรียนการสอนภาษา จึงควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาและกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วยอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่พึ่งตนเองได้ (Learner-Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ทั้งด้านภาษาต่างประเทศโดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2544: 1-2)

นโยบายการศึกษาปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาที่สองการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งครูถือว่าเป็นบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น การสอนภาษาอังกฤษจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและสามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษการสร้างเจตคติที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้เรียนย่อมแสวงหาความรู้ในสิ่งนั้นด้วยตนเองอย่างไม่หยุดนิ่งจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนสนใจ กล่าวโดยสรุป ครูต้องปฏิรูปการสอนของตน ผู้สอนควรมีคุณสมบัติทั้งในด้านส่วนตัวและด้านความสามารถทางวิชาชีพ และที่ต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลา คือ สอนเด็กด้วยความรัก ความเมตตาถ่ายทอดความรู้อย่างเต็มความสามารถ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ในอันที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอนวิธีสอนและแนวคิดทฤษฎี ซึ่งเป็นที่มาของวิธีสอนแบบต่างๆ วิธีสอนบางวิธีเป็นที่นิยมใช้กันอยู่นาน บางวิธีถูกนำมาใช้เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วก็เสื่อมความนิยมไป การที่วิธีสอนแต่ละวิธีไม่ได้รับความนิยมต่อเนื่อง มิใช่เพราะมีความล้มเหลวในการปฏิบัติจริง แต่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา ด้านภาษาศาสตร์ และด้านการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้รับอิทธิพลจากแนวคิดในยุคสมัยต่างๆ ของนักปรัชญา นักจิตวิทยา และนักภาษาศาสตร์ ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนภาษาหลายแนวทางที่ได้พัฒนาไปหลายรูปแบบตามยุคสมัย จนถึงแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่มีลักษณะเด่นชัด คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Center) การจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ มีการนำภาษาไปใช้ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมาย โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสภาพสังคม ดังนั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ จะมุ่งให้นักเรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาให้มาก และให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ (Learning Strategies) ที่เหมาะสมกับวัยและระดับขั้นของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นของตนเอง กลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ กลยุทธ์ในการสื่อสาร ทักษะการทำ ทักษะการถาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การประเมินตนเอง การวางแผนจัดการเรียนรู้ของตนเอง การใช้วิธีเรียนแบบต่างๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ ได้เหมาะสมกับตนเองตามระดับขั้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 18-19)

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตรวด ปัญหาที่ผู้วิจัยได้ค้นพบ คือ นักเรียนติดการอ่านออกเสียงแบบไม่รู้จักตัวอักษรแล้วอ่านไปเรื่อยๆ ในตัวอักษรที่ออกเสียงยากๆ เช่น ตัว H นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงเป็น “เฮ็ดซุ” ปัญหาการพูดตามเพื่อนโดยไม่รู้ความหมายของประโยคนั้น รวมไปถึงการท่อง A-Z ได้ครบทั้ง 26 ตัว แต่ถ้าถามทีละตัว สุ่มถามทีละตัวอักษรโดยไม่เรียงลำดับก็จะตอบไม่ได้ อีกทั้งในการพูดภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย นักเรียนบางคนไม่กล้าออกเสียงเพราะเกรงว่าจะผิด มีความเขินอาย ไม่จริงใจในการฝึกพูดแล้วก็ยังไม่สนใจที่จะฟังเพราะฟังแล้วไม่เข้าใจ จึงไม่สนใจที่จะฝึกพูดหรือรับฟังเนื่องจากไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างอืดอาด มีบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่าย นอกจากปัญหาด้านผู้เรียนดังกล่าวแล้ว ในด้านครูผู้สอนนั้นยังพบว่าครูใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนน้อยมาก หรือแทบจะไม่ได้ใช้เลย ทำให้นักเรียนขาดทักษะการฟังแล้วก็ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ส่วนใหญ่ให้นักเรียนนั่งฟังครู หรือ อ่านตามครูเพียงอย่างเดียว นักเรียนจึงไม่มีโอกาสได้พูด ได้แสดงออก ซึ่งเป็นการปิดกั้นทางด้านความคิดนักเรียนถูกบังคับให้นั่งอยู่กับที่ ไม่มีความสุขในการเรียน นอกจากนั้นผู้สอนยังใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมๆ คือ ยึดหนังสือเรียนเพียงเล่มเดียว ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมซ้ำๆ ไม่หลากหลาย อีกทั้งกิจกรรมก็ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นักเรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนในด้านทักษะการฟังและการพูดเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าที่จะพูดได้ตอบจึงส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษล้มเหลว ไม่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

หลังจากที่ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะนำเอาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษมาแก้ปัญหา จึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ ซึ่งช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนอีกทั้งยังได้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดอย่างถูกต้องในการ

เรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนที่ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ มีความสุขในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการสื่อสาร

นอกจากนี้ชุดกิจกรรมยังเป็นสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และช่วยให้ครูดำเนินการสอนไปตามลำดับขั้นตอน ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้บ้างโอกาสช่วยถ่ายทอดเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมสูงได้ ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 121) กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ให้มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี ได้รับความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเองและสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตรวด โดยมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีการพัฒนา ด้านทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้ชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

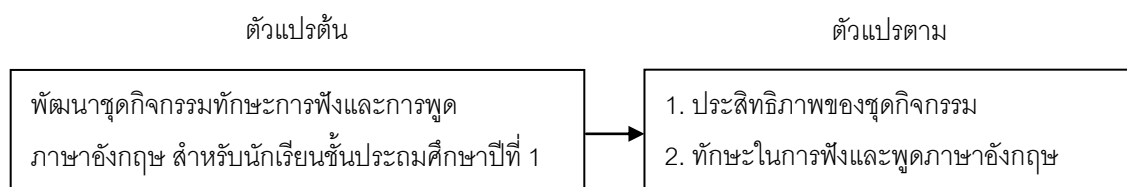
ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดสื่อการสอนที่ประกอบไปด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมประเมินผลการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เพราะผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่พูด อารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูด

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษ การใช้ถ้อยคำน้ำเสียง และอากัปกิริยา ท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูด ให้ผู้ฟังรับรู้ และเกิดการตอบสนอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตรารุด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลตรารุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรารุด จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 251 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลตรารุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรารุด จำนวน 42 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบโดยใช้ภาพ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นข้อสอบชนิดเลือกพูดตอบโดยใช้ภาพ จำนวน 20 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วนสายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีประเมินผลทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ จากการใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ให้กับผู้เรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 20 ข้อ
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลองทั้ง 5 แผน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเหมือนก่อนเรียน
5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของทักษะในการพูดและฟังภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.19/82.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ทักษะในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลตรวด มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.19/82.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 - 1.1 ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นปัญหามาแก้ไข โดยการสร้างชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ มีพัฒนาการทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูดที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความมั่นใจ กล้าพูดกล้าแสดงออก มีความสุขในการเรียน เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง และที่สำคัญคือ มีทัศนคติที่ดีต่อการ

เรียนภาษาอังกฤษ จึงทำให้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชานนท์ ภาคภูมิพงศ์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเรื่อง “Everyday Activities” โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเรื่อง “Everyday Activities” มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.24/81.45 และสนธยา พวงงามพันธ์ (2558: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน เรื่อง My food ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสำโรง (บางมด 2514) โดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สัมพันธ์กัน เรื่อง My food สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสำโรง (บางมด 2514) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.41/82.69 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผู้วิจัยได้นำจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างชุดกิจกรรมให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยสร้างชุดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ระดับคุณวุฒิ และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งหลักการที่นำมาใช้เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ นั่นคือ การนำหลักการเรียนรู้โดยการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ กันหลายครั้ง เพื่อให้เกิดความเคยชิน และมีแบบฝึกหัดหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดความสนใจตลอดเวลาและไม่เบื่อหน่ายเมื่อทำแบบฝึกหัด ขณะเดียวกันก็ได้มีการสร้างแรงจูงใจในระหว่างการเรียนการสอนและการทำแบบฝึกหัด โดยจะฝึกให้เด็กเริ่มทำแบบฝึกหัดตั้งแต่ง่ายจนยากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อฝึกให้เด็กคิดอย่างมีระบบมากขึ้น และเมื่อเด็กมีประสบการณ์ในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้นก็จะส่งผลให้เด็กมีความรักในวิชาอังกฤษและตั้งใจเรียนจนประสบความสำเร็จในที่สุด

1.3 ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ทิศนา ขัมมณี (2545) และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) และวิชัย วงศ์ใหญ่ (2525) โดยนำมาประยุกต์เข้าด้วยกันเพื่อให้เหมาะสมซึ่งประกอบด้วยแนวคิดหลัก 5 หลักการ ดังนี้ 1) ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้ความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ ซึ่งได้จัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ 3) ผลลัพธ์การสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นการช่วยผู้เรียน 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับสภาพแวดล้อมเดิม โดยนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาในการเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งนำมาสู่การผลิตสื่อออกมาในรูปแบบของชุดกิจกรรม และ 5) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

2. ความสามารถในการใช้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ทั้งนี้เป็นเพราะ

2.1 ผู้วิจัยได้ยึดหลักการสอนทักษะการฟัง ดังนี้ 1) ก่อนการฟังต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง เพื่อเป็นพื้นฐานหรือความรู้เดิม (Background Knowledge) สำหรับช่วยในการฟังเพื่อเดาความของเรื่องที่ฟังการจัดให้นักเรียนทบทวนความรู้เดิมอาจจะกระทำได้โดยซักถามอภิปรายค้นหาศัพท์เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง 2) ในระหว่างฝึก

การฟังควรมีการกำหนดงาน (Task) ให้นักเรียนปฏิบัติให้เหมาะสมในระหว่างการฟัง เช่น ให้นักเรียนเลือกรูปภาพที่ตรงกับความหมายของเรื่องที่ฟังโยงข้อความหรือเติมคำในช่องว่างเพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความเข้าใจในการฟัง 3) หลังการฟังครูต้องให้ข้อมูลย้อนหลัง (Feedback) ทันท่วงทีเพื่อให้นักเรียนรู้ว่าเข้าใจถูกต้องมากน้อยเพียงไรและครูต้องอธิบายสิ่งที่ผิดของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ มีดังนี้ 1) สร้างความเคยชินทุกครั้งเมื่อครูเข้าชั้นเรียนควรเริ่มต้นด้วยการทักทายเป็นภาษาอังกฤษด้วยรูปประโยคง่ายๆ 2) สร้างความสนุกสนานและเพลิดเพลิน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนโดยใช้เพลงเกม การสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติ เป็นต้น 3) สร้างความถูกต้องแม่นยำ โดยครูต้องมีความรู้เข้าใจในเรื่องไวยากรณ์ กฎเกณฑ์วิธีออกเสียง และสำเนียงมีความรู้เรื่องคำศัพท์และการนำภาษาอังกฤษไปใช้เป็นอย่างดีเพื่อจะเป็นรูปแบบที่ดีแก่ผู้เรียน 4) สร้างบรรยากาศครูต้องรู้จักสร้างบรรยากาศโดยใช้กิจกรรมและสื่อต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนการฝึกพูดภาษาอังกฤษ 5) สร้างความมั่นใจด้วยบุคลิกท่าทางและน้ำเสียงที่น่าเชื่อถือ ศรัทธา สร้างความเป็นกันเอง ให้คำชมเชยเมื่อผู้เรียนพูดได้ถูกต้อง และให้ความช่วยเหลือเมื่อพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการพูด (กองวิจัยการศึกษา. 2542: 20-21)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำประโยคคำถาม คำสั่งง่ายๆ ประโยคขอรับรอง หรือสำนวนที่ได้ก็จะได้นำไปฝึกพูด โดยการนำมาใช้ในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ หรือมีข้อตกลงกันว่าในห้องปฏิบัติการทางภาษา ทุกคนต้องใช้ภาษาในการขออนุญาตเข้า-ออกห้องเรียน/ทักทายเมื่อเจอกัน/การกล่าวลา/การขอโทษ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้มีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษา ชื่นกับการโต้ตอบ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หน่วยการเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).

กรมวิชาการ. (2544). **การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

กองวิจัยการศึกษา. (2542). **การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1-5**. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชานนท์ ภาคภูมิพงศ์. (2557). **การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เรื่อง “Everyday Activities” โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลหัวดง (ป.พิทักษ์)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ. อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.

- ทศนา แคมมณี. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: ดานสุทธาการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). **พัฒนาหลักสูตรการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธเนศการพิมพ์.
- สนธยา พ่วงงามพันธ์. (2558). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน เรื่อง My food ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสำโรง (บางมด 2514) โดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน**. สุรินทร์: โรงเรียนบ้านสำโรง (บางมด2514).
- Griss, Susan. (1994). **A Physical Language for Learning Education Leadership**. Kinesthetic Teaching. February. from <http://www.mindsinmotion.org/creative.html>.>12 February.
- Hanna, Kryszewska. (2006). **Movement in the Classroom and Kinesthetic Activities**. Teacher Training Solution. from <http://www,e-dos.org/pls/pichminska4.php>.>12 February.
- Harrington, Cassandra Lewis. (1999, October). Students' Perspectives about Utilizing Kinesthetic Activities in a Secondary Level English Classroom. **Dissertation Abstracts International**. 37(1): 1347-A.
- Keith, L. Kimberry. Nature Your Child's Kinesthetic Intelligence. (2006). **Teacher Training Solution**. October <http://childparenting.about.com/cs/12> February.
- Montgomery, Andrea J. H. Reeves. (1998, March). The Influence of Movement Activities on Achievement in Melodic Pitch Discrimination and Language Arts Reading Readiness Skills of Selected Kindergarten Music Classes. **Dissertation Abstracts International**. 42(2): 3453-A.

NBUE044: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

A COMPARISON OF MATHAYOMSUKSA II STUDENTS' MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT ON PROPERTIES OF EXPONENT

พิชญ์สินี จรรยาไพบุลย์*

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องสมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอานาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอานาจเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 แผน และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ทุกชุด 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: วิชาคณิตศาสตร์ สมบัติของเลขยกกำลัง

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop Mathematical skills practices on Properties of Exponent for Mathayomsuksa II according to 80/80 criterion, and 2) compare learning outcomes of the students learning through the developed Mathematical skills practices with before learning. The samples were 45 Mathayomsuksa II students of Amnatcharoen School, Amnatcharoen province in 2016 academic year. The research instruments composed of 1) 14 series of Mathematical skills practices on Properties of Exponent for mathayomsuksa II, 2) 14 Lesson plans, and 3) 40 items of 4 multiple-choice achievement test. The data were analyzed in percentages, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were as follows: 1) The developed 14 series of Mathematical skills practices on Properties of Exponent for Mathayomsuksa II students had an efficiency in accordance of 80/80 provided

criterion. 2) The students' learning achievement after learning through the developed Mathematical skills practices was higher than before learning at .05 level of significance.

Keywords: Mathematic, Properties of Exponent

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบระเบียบมีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบทำให้สามารถคาดการณ์วางแผนตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์มีความสมดุลทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและอารมณ์สามารถคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2545: บทนำ) ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดให้คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบมีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้เกิดการวางแผนตัดสินใจแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 47)

การจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ของประเทศไทยประสบปัญหาหลายประการที่ปรากฏชัดคือเด็กและเยาวชนจำนวนมากไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์เพราะมีความคิดว่าคณิตศาสตร์เป็นเรื่องไกลตัวไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (รุ่งแก้วแดง. 2544: คำนำ) การจัดการเรียนรู้ในทุกระดับการศึกษาใช้วิธีสอนแบบเดิมคือการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนใช้การอภิปรายหรือการสาธิตเป็นหลักเพียงเพื่อให้ให้นักเรียนได้ อ่าน จดและท่องจำ โดยไม่มีการฝึกปฏิบัติเหล่านี้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเพียงเนื้อหา นักเรียนไม่สามารถสังเคราะห์และบูรณาการความรู้ต่างๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 34)

ในอดีตการจัดการศึกษาให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการวัดผลประเมินผลที่เน้นเนื้อหาซึ่งเป็นการไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการฝึกทักษะกระบวนการให้ได้คิดได้ลงมือปฏิบัติ แต่ในการจัดการเรียนรู้สาระคณิตศาสตร์ซึ่งมีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นนามธรรมมักพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เครื่องมือหรือวิธีการที่จะเสริมสร้างผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายนั้นคือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองที่ละขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม การที่จะให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญที่สุดในปัจจุบันก็คือครูผู้สอน คณิตศาสตร์ยังขาดสื่อที่มีประสิทธิภาพที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทำให้เข้าใจในบทเรียนได้ง่ายหรือศึกษาได้ด้วยตนเองภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ที่โจทย์กำหนด ให้ชุดฝึกทักษะก็เป็นเครื่องมือที่มีไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองที่ละขั้นตอนจากง่ายไปหายากจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม และถือว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจากผลการวิจัยหลายเรื่องยังพบว่าการใช้ชุดฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคงทนในการเรียนรู้คณิตศาสตร์สูงกว่าการเรียนตามปกติ หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอานาจเจริญกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้กำหนดสาระการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติมชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ได้กำหนดเวลาเรียนไว้จำนวน 40 ชั่วโมง โดยมีคำอธิบายรายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติมกล่าวคือเป็นการศึกษาฝึกทักษะการคำนวณและการคิดอย่างมีเหตุผล จัดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ฝึกการแก้ปัญหาในเรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง พหุนามและเศษส่วนพหุนามการประยุกต์เกี่ยวกับอัตราส่วนและร้อยละและการประยุกต์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเรขาคณิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะการคิดคำนวณการให้เหตุผล สามารถเลือกและใช้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยงความรู้หลักการและกระบวนการทางคณิตศาสตร์อื่นและเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบและเห็นคุณค่าและเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ซึ่งจากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนอยู่ในกลุ่มระดับปานกลางค่อนข้างอ่อนยังขาดทักษะ ผู้เรียนยังต้องอาศัยเวลาในการทบทวนความรู้ที่จำเป็นในการใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ซึ่งเวลาที่กำหนดตามหลักสูตรไม่เพียงพอ ทำให้ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจและการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประสบปัญหาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนอานาจเจริญปีการศึกษา 2558 มีระดับผลการเรียนเฉลี่ย 1.99 ซึ่งน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยที่โรงเรียนตั้งเป้าหมายไว้ที่ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 และระดับผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (งานวัดผลการศึกษา โรงเรียนอานาจเจริญ, 2558: 3)

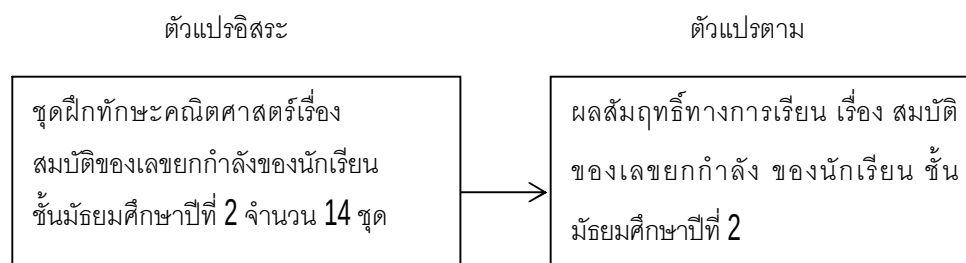
ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นครูจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จนเกิดการเรียนรู้และใช้การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีใหม่ๆ หรือการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพราะการเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนก็คือการใช้กระบวนการวิจัยทั้งนี้เพราะกระบวนการวิจัยซึ่งเป็นการปฏิบัติในระหว่างการจัดการเรียนรู้และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกทั้งส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2544: 1) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ หมายถึง วัสดุกรรมการสอน สื่อการสอน เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้คณิตศาสตร์เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 ความหมายของเลขยกกำลัง
- ชุดที่ 2 การเขียนจำนวนให้อยู่ในรูปเลขยกกำลัง
- ชุดที่ 3 การหาค่าเลขยกกำลัง
- ชุดที่ 4 การคูณเลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวก
- ชุดที่ 5 การหารเลขยกกำลังที่มีฐานเท่ากันและเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวก เมื่อเลขชี้กำลังของตัวตั้งมากกว่าเลขชี้กำลังของตัวหาร
- ชุดที่ 6 การหารเลขยกกำลังที่มีฐานเท่ากันและเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวก เมื่อเลขชี้กำลังของตัวตั้งและตัวหารเท่ากัน
- ชุดที่ 7 การหารเลขยกกำลังที่มีฐานเท่ากันและเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวกเมื่อเลขชี้กำลังของตัวตั้งน้อยกว่าเลขชี้กำลังของตัวหาร
- ชุดที่ 8 การคูณและการหารเลขยกกำลังเมื่อเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม
- ชุดที่ 9 การหาค่าของเลขยกกำลังที่มีฐานเป็นเลขยกกำลัง
- ชุดที่ 10 การหาค่าของเลขยกกำลังที่มีฐานอยู่ในรูปการคูณหรือการหารของจำนวนหลายๆ จำนวน
- ชุดที่ 11 การเขียนเลขยกกำลังให้อยู่ในรูปอย่างง่ายและเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวก
- ชุดที่ 12 การใช้เลขยกกำลังเขียนแสดงจำนวนที่มีค่ามากๆ ในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์
- ชุดที่ 13 การใช้เลขยกกำลังเขียนแสดงจำนวนที่มีค่าน้อยๆ ในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์
- ชุดที่ 14 การใช้สมบัติของเลขยกกำลังหาดอกเบี้ยทบต้นระยะเบี่ยบวิธีวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ในการใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ หมายถึง กำหนดการในการจัดกิจกรรมข้อแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้รายงานสร้างขึ้นประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการ

เรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมเสนอแนะและความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 80/80

เกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ เป็นคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ได้ คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เป็นคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 80

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากการทดสอบ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอานาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอานาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมด 680 คน จำนวน 16 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอานาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอานาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 45 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 ชุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับจุดประสงค์การใช้ชุดฝึกทักษะ
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผนโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ก่อนที่จะศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ

2.2 ขณะที่นักเรียนศึกษาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลังชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและคอยให้คำแนะนำโดยตลอด

2.3 เมื่อนักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เสร็จแล้วจนครบทุกกิจกรรมให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2.4 เก็บข้อมูลไว้เพื่อวิเคราะห์ผล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 80/80 โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของความสามารถทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่า t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ทุกชุด

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องสมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้ 1) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ทุกชุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมพาน ระวังรัมย์ (2557: 71) ที่พัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธวิมุตวิทยาคม พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.75/91.17 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เยาวลักษณ์ คำขุนารถ (2550: 57) ที่พัฒนาการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผล

การศึกษาของ สมชาติ ไวกำ (2552: 48) ที่พัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวและการประยุกต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนนารีวิทยาสุพรรณบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 103 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูสามารถปรับปรุงชุดฝึกทักษะใช้สถานการณ์ที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวันและเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นอุปกรณ์การศึกษาหลายรูปแบบเพื่อเป็นการเข้าใจให้นักเรียนสนใจที่จะแก้ปัญหาที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้
2. ในการใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมบัติของเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายถึงสถานการณ์ได้อย่างมีอิสระโดยครูเป็นผู้ชี้แนะเป็นรายกลุ่ม เพื่อให้เกิดปัญหาที่หลากหลายและควรให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายปัญหาของกลุ่มต่างๆ ตามเหมาะสม
3. ในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการทดลองแต่ละกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจและฝึกความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย
4. ครูอาจใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ไปใช้เสริมบทเรียนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการค้นคว้าพัฒนาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะกับตัวแปรอื่น เช่นความสามารถในการแก้ปัญหา ความคงทนต่อการเรียนรู้ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ ด้วย เช่น บทเรียนสำเร็จรูปแบบฝึกทักษะแบบเรียนคอมพิวเตอร์ เป็นต้นเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่นๆ เช่น วิธีสอนแบบโครงงาน วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เยาวลักษณ์ คำขุนารณ. (2550). **รายงานการพัฒนาและผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม**. โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายการปฏิรูปการศึกษาวิทยาศาสตร์ศึกษาของไทย**. กรุงเทพฯ: เซเว่นพรีนติ้ง.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมชาติ ไวกำ. (2552). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวและการประยุกต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. โรงเรียนนาจิววิทยาสรรค์ อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น.

สมพาน ระวีรัมย์. (2557). รายงานการพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. โรงเรียนพุทธวิมุตติวิทยา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

NBUE045: การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ
A STUDY OF ANALYTICAL READING ABILITIES OF FOURTH GRADE STUDENTS TAUGHT
BY “SIX THINKING HATS” TECHNIQUE

เมธาวี ดอกคำ *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ 4 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบหลังเรียน อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.27 2) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์, เทคนิคหมวกหกใบ

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study of Analytical Reading Abilities of Fourth Grade Students by Six Thinking Hats Technique. 2) to compare of Analytical Reading Abilities of Fourth Grade Students before and after being taught by Six Thinking Hats Technique and 3) to study the Students opinions towards the instruction with Six Thinking Hats Technique. The Sample consisted of 22 fourth grade Students of Tessaban School, Lueamnat District, Amnatcharoen Province, by simple random sampling. The instruments are six Lesson plans using Six Thinking Hats Technique, Analytical reading

test and questionnaire on opinions toward the instruction with Six Thinking Hats Technique. The data was analyzed by percent (%), mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.) and t-test.

The findings of the study were revealed that: 1) the analytical reading skills of the fourth grade students after being taught by Six Thinking Hats Technique was very good at 82.27%. 2) the analytical reading skills of the fourth grade students before and after taught by Six Thinking Hats Technique was statistically significant different at the .01 level. 3) the Students' opinions towards the instruction with Six Thinking Hats Technique of Fourth Grade Students in Overall were at the highest level.

Keywords: Analytical Reading, Six Thinking Hats Technique

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ภาษาไทยจึงเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และสร้างเสริมบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทย ตอนหนึ่งความว่า

...ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของชนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็นอารยประเทศซึ่งมีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีและภาษาซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เราผู้เป็นอนุชนจึงควรภาคภูมิใจ ช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษอุตสาหะสร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป... (ฤทธอร พงศา. 2552: 1)

นอกจากนี้ ภาษาไทยยังมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้วยความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยเป็นสาระการเรียนรู้กลุ่มแรกที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธิ์ในการแก้ปัญหา และวิกฤตของชาติ (กรมวิชาการ. 2543: 5) ซึ่งในส่วนของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเน้นหลักการว่า ภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน และเขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวาง ลึกซึ้ง และเสริมสร้างความฉลาด สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้น การสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความ นอกจากนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ

ทางภาษา สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลจากการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยการประเมินจากคุณภาพนอกสถานศึกษา รอบสาม จำนวน 17,562 ทุกแห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.10 ของโรงเรียนทั้งหมด พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 39.20 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 13.50 และครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับการเรียนและเปลี่ยน การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.60 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียนพบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์มีคุณภาพระดับดี ร้อยละ 11.10 และการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพดี ร้อยละ 26.50 ของสถานศึกษาทั้งหมด ส่วนผลการประเมินของครูจำนวนมากยังสอนแบบเดิม ขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาและทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนมาก เพราะไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ งบประมาณในการพัฒนา การติดตามผลยังไม่เข้มแข็ง ไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). 2554: ออนไลน์)

นอกจากนี้ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รอบสาม ของโรงเรียนเทศบาลอำนาจ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีคุณภาพต้องปรับปรุง (สำนักงานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). 2554: 7) และจากการศึกษาผลประเมินด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ ในปีการศึกษา 2557-2558 พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป คือ ร้อยละ 70.45 และ 68.62 ตามลำดับ และระดับพอใช้ คือ 29.55, 31.38 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ว่านักเรียน ร้อยละ 80 ต้องผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป (โรงเรียนเทศบาลอำนาจ. 2558: 10) ดังนั้น โรงเรียนจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนที่ได้ระดับพอใช้ของแต่ละปีการศึกษา ให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะด้านการอ่านซึ่งกำหนดเกณฑ์ความสามารถด้านการอ่านไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) อ่านได้คล่องแคล่วและรวดเร็ว 2) อ่านได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี 3) อ่านแล้วเข้าใจความหมายของคำ 4) อ่านแล้ววิเคราะห์ความ ตีความได้ และ 5) อ่านแล้วสรุปความได้ ซึ่งพบว่าด้านการอ่านวิเคราะห์ความ ตีความ นักเรียนมีความสามารถ ต่ำที่สุด คือ มีนักเรียนร้อยละ 63.75 ที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ซึ่งปัญหานี้อาจมีสาเหตุมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียนและท่องจำตำราเป็นสำคัญ ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัว ขาดการคิดวิเคราะห์ ขาดการนำประสบการณ์หรือข้อมูล มาสังเคราะห์ให้เป็นปัญหาที่สูงขึ้น (ประเวศ วะสี; อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2547: 177) ดังนั้น ครูควรปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านควบคู่กับการคิดมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่ง กรมวิชาการ (2543: 23) ได้แนะแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้หลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ Story line การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดโดยการ ใช้คำถาม เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มาแก้ปัญหาการอ่านคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ซึ่งเป็นเทคนิคการพัฒนาความคิด โดยการใช้คำถามหลายแบบ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward

De Bono. 2000: 11) ผู้คิดค้นเทคนิคดังกล่าวมีแนวความคิดว่าสมองมีระบบที่จัดการตัวมันเอง และจากความคิดนี้ เขาจึงได้ออกแบบเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการคิด คือ เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบนั้นเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางความคิด และสามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้สีของหมวกเป็นสัญลักษณ์แทนการคิดหกแบบ ได้แก่ หมวกสีขาว หมวกสีแดง หมวกสีดำ หมวกสีเหลือง หมวกสีเขียว และหมวกสีฟ้า นอกจากนี้ได้ศึกษาผลงานวิจัยของ ธาวัณ คลังสมบัติ (2550: บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคดังกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้นักเรียนใช้ความคิดหลากหลายแบบและเป็นระบบ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ผลที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนในการอ่านแบบแยกแยะ ใคร่ครวญ เพื่อพิจารณาบทอ่านประเภทนิทาน สารคดีสำหรับเด็ก และเรื่องสั้น ในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ การบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน การอธิบายลักษณะตัวละคร การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง การบอกความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในเรื่อง การบอกและลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน และการสรุปความรู้และข้อคิด ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

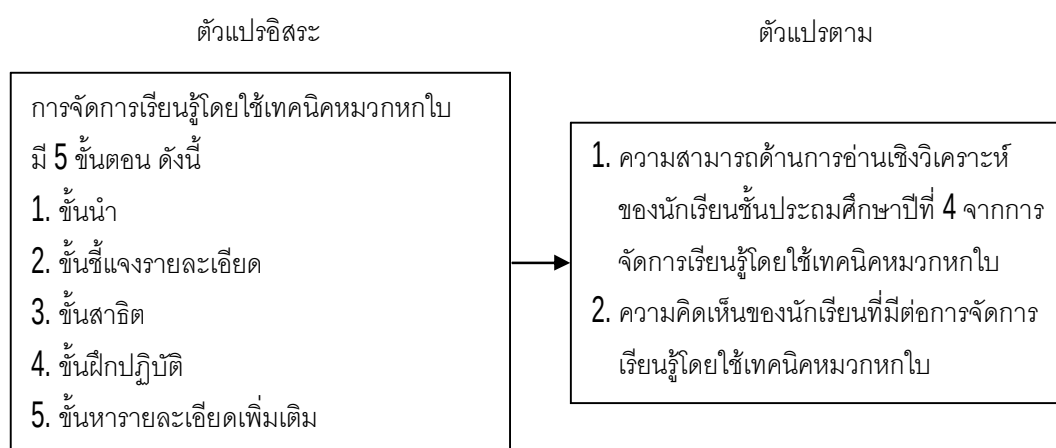
เทคนิคหมวกหกใบ หมายถึง การแสดงความคิดโดยใช้สีของหมวกเป็นสัญลักษณ์ ประกอบด้วย หมวกสีขาว สีแดง สีดำ สีเหลือง สีเขียว และสีฟ้า ซึ่งมาจากแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน (Edward De Bono. 2000: 11-15) หมวกสีขาว เป็นการคิดหาข้อมูลที่เป็นความรู้ ข้อเท็จจริงของสถานการณ์ หมวกสีแดง เป็นการคิดที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก หมวกสีดำ เป็นการคิดในทางลบ จุดอ่อน จุดบกพร่อง ผลเสีย และผลกระทบ หมวกสีเหลือง เป็นการคิดในทางบวก ข้อดี จุดเด่น และประโยชน์ที่ได้รับ หมวกสีเขียว เป็นการคิดหาแนวทางใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์ และหมวกสีฟ้า เป็นการสรุป เช่น ข้อคิดความรู้ ทางเลือกที่จะนำไปปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดพิจารณาบทอ่านอย่างเป็นระบบโดยใช้สีของหมวกเป็นสัญลักษณ์ในการคิดซึ่งประกอบด้วย หมวกสีขาว สีแดง สีดำ สีเหลือง สีเขียว และสีฟ้า โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ชี้นำดำเนินการสอน ประกอบด้วย ชี้นำ ชี้นำชี้แจงรายละเอียด ชี้นำสาธิต ชี้นำฝึกปฏิบัติ ชี้นำหารายละเอียดเพิ่มเติม 3) ชี้นำสรุป 4) ชี้นำประเมินผล

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ หมายถึง ระดับการแสดงออกถึงความรู้สึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 44 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 22 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ จำนวน 6 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 และค่า IOC มีค่า 0.80-1.00
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ จำนวน 15 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216)

ตาราง 1 -

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลองสอน	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง	T_1	X	T_2

T_1 แทน การทดสอบก่อน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกความคิดหกใบ

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยฝึกทักษะพื้นฐานและเทคนิคหมวกหกใบ ตลอดจนชี้แจงการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ และทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน และให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2 ขั้นดำเนินการสอน

2.2.1 ขั้นนำ ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องการคิดแบบหมวกหกใบโดยใช้หมวกกระดาษ

2.2.2 ขั้นชี้แจงรายละเอียด ครูแนะนำหมวกทั้งหกสี พร้อมทั้งอธิบายลักษณะคำถามที่สัมพันธ์กับหมวกแต่ละสีโดยยกตัวอย่างประกอบ

2.2.3 ขั้นสาธิต ครูยกตัวอย่างและถามคำถามที่สัมพันธ์กับหมวกแต่ละสีจากบทอ่าน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามและตอบคำถามโดยใช้คำถามตามสีของหมวกจนครบทั้ง 6 ใบ

2.2.4 ขั้นฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามตามสีของหมวกจากบทอ่านที่ครูกำหนดให้ พร้อมทั้งบันทึกคำถามและคำตอบลงในใบงานโดยฝึกฝนให้ครบทั้ง 6 ใบ

2.2.5 ขั้นหารายละเอียดเพิ่มเติมครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการตั้งคำถาม โดยอาจมีการตั้งคำถามหรือเสนอข้อมูลเพิ่มเติมตามสีของหมวก เพื่อความสมบูรณ์และชัดเจน

2.3 ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สาระสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

2.4 ขั้นประเมินผล ประเมินผลการตั้งคำถามและตอบคำถามตามสีของหมวกด้วยการตรวจผลงานในชั้นฝึกปฏิบัติ และการทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน และสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ทดสอบโดยใช้สถิติที่ t-test Dependent

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อหาระดับความคิดเห็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบหลังเรียน อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.27

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบโดยการถามคำถามกระตุ้นการคิด ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดพิจารณาเรื่องที่อ่านทุกแง่มุมอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง โดยใช้

สี่ของหมวกแทนประเภทการคิดที่แตกต่างกัน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่าง หลากหลายรอบด้าน โดยผู้เรียนมีทิศทางในการคิดที่ชัดเจนตามสี่ของหมวกซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทน การคิดในแต่ละแบบ ได้แก่ หมวกสีขาว หมวกสีแดง หมวกสีเหลือง หมวกสีดำ หมวกสีเขียว และหมวกสีฟ้า ทำให้สามารถคิดพิจารณาเรื่องแต่ละเรื่องได้ถึง 6 ด้าน ครอบคลุมเพียงพอต่อการวิเคราะห์บทอ่าน ดังที่ ทิศนา แคมณี (2547: 69) กล่าวว่า การคิดแบบหมวกหกใบ จะช่วยให้นักเรียนได้พยายามคิดให้รอบคอบ โดยคิดทั้งจุดดี จุดด้อย จุดที่น่าสนใจ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นๆ แทนที่จะยึดติดกับความคิดเพียงด้านเดียว

2. ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบมีลำดับขั้นตอน การสอนที่ชัดเจน กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ วิธีการคิด และฝึกคิด มีการแลกเปลี่ยน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนเกือบทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา และการได้ฝึกคิดอย่างหลากหลายรอบด้าน ทำให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ เดอ โบโน (De Bono. 1992: 18-19) ที่นำเสนอไว้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ โดยขั้นนำ เป็นการ กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องการคิดแบบหมวกหกใบ ขั้นชี้แจงรายละเอียด เป็นการชี้แจง รายละเอียดของเทคนิคหมวกหกใบโดยอธิบายลักษณะคำถามที่สัมพันธ์กับหมวกแต่ละสีพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ขั้นสาธิต เป็นขั้นที่ครูแสดงการใช้คำถามที่มีความสัมพันธ์กับหมวกแต่ละสี โดยยกตัวอย่างคำถาม รวมทั้งให้นักเรียน สังเกตลักษณะคำถาม และลองตั้งคำถามตามสีหมวกที่ครูได้สาธิตจนเกิดความเข้าใจครบทั้ง 6 สี ขั้นฝึกปฏิบัติ นักเรียน ได้ฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามตามสีของหมวกจากบทอ่านที่กำหนดให้โดยฝึกฝนให้ครบทั้ง 6 สี ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด ตั้งคำถามจากบทอ่านโดยการฝึกปฏิบัติโดยฝึกเป็นรายบุคคลและฝึกเป็นกลุ่ม ขั้นหารายละเอียดเพิ่มเติม เป็นการทำให้ ความเข้าใจในการตั้งคำถามให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยใช้ประสบการณ์ที่ได้ฝึกในขั้นปฏิบัติมาอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ขั้นสรุป เป็นการสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้สาระสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งกิจกรรม ต่างๆ ดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการคิด ส่งผลให้เกิดทักษะและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังที่ ทิศนา แคมณี (2547: 53) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้มี บทบาทต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน และเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ซึ่งสอดคล้อง ผลการวิจัยของ ธิติยา พงศ์ศิริไพศาล (2557: บทคัดย่อ) พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ เน้นให้นักเรียนมีบทบาทมากที่สุดและมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ตลอดเวลา นักเรียนจะได้พูด ได้คิด ได้ฝึกปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี และ นักเรียนเห็นประโยชน์ของเทคนิคหมวกหกใบ เพราะเป็นเทคนิควิธีที่ช่วยส่งเสริมให้สามารถคิดอย่างรอบด้านโดยใช้สี่ ของหมวกแทนประเภทการคิดที่แตกต่างกัน สามารถนำไปใช้ได้ง่ายเนื่องจากไม่มีความซับซ้อน เมื่อนักเรียนฝึกใช้วิธี การคิดแล้วทำให้เข้าใจเรื่องได้ลึกซึ้ง จึงทำให้เห็นประโยชน์ในที่สุด ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตาม ขั้นตอนได้ไม่ยาก โดยเริ่มจากครูสาธิตการตั้งคำถามตามสีของหมวก กระตุ้นให้ผู้เรียนลองตั้งคำถาม มีการฝึกปฏิบัติ และให้ผู้เรียนได้รับทราบผลย้อนกลับทั้งในขั้นฝึกปฏิบัติและการหารายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็น และเฉลี่ยผลการคิด รวมทั้งจากการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ทำให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้นักเรียน เกิดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นที่จะเรียนจึงพอใจกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบสูงขึ้น ดังนั้น ครูจึงควรนำเทคนิคหมวกหกใบไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนต่อไป

2. ควรเน้นฝึกอ่าน ฝึกคิด ฝึกการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ และแยกแยะ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเทคนิคหมวกหกใบไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2543). การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.

ทัศนีย์ หนูนาถ. (2550). ผลของการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่มีต่อ

ความสามารถคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ:

ด้านสุทธาการพิมพ์.

ธาริณี คลังสมบัติ. (2550). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดย

เทคนิคหมวกความคิด 6 ใบ ของ Edward de Bono. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ธิตินา พงศ์ศิริไพศาล. (2557). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ กับการสอนแบบปกติ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

โรงเรียนเทศบาลอำนาจ. (2558). ข้อมูลสารสนเทศ. อำนาจเจริญ: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนฯ.

ฤชอร พงศา. (2552). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

รอบสาม. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. (2554). รายงานการประเมินคุณภาพ

ภายนอก รอบสาม ของโรงเรียนเทศบาลอำนาจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

De Bo No Edward. (1992). Six Thinking Hats for Schools. London: Haeher Brownlow Education.

_____. (2000). Six Thinking Hats. Landon: Penguin Book.

NBUE046: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THE MICROBIAL FERMENTATION OF PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS BY USING ACTIVITIES TO LEARN CONNECTED TO LOCAL COMMUNITIES

อาณัติ เชื้อวงศ์ *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวนนักเรียน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ จำนวน 14 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกคน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียน มีความพึงพอใจมากที่สุดทั้ง 15 ข้อ

คำสำคัญ: การทำน้ำหมักจุลินทรีย์, ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research were to study the Learning achievement on the microbial fermentation of Prathomsuksa 4 students by using of activities to learn connected to local communities, to compare the learning achievement on the microbial fermentation of Prathomsuksa 4 students between before and after using of activities to learn connected to local communities, and to study satisfaction of Prathomsuksa 4 students by using of activities to learn connect to local communities. Samples group was 11 Prathomsuksa 4 students from Ban Champon school, at Pathumratchawongsa under Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, in the first semester of 2016 academic year. Instruments in this research were 14 issues of learning management plan, 30 items test, with reliability of 0.96, and satisfaction questionnaire with a 5 rating scale. Statistics used in analyzing data consisted of percentage, mean, standard deviation, and Wilcoxon Signed-Ranks Test.

The results revealed that:

1. The learning achievement on the microbial fermentation of Prathomsuksa 4 students using activities to learn connected to local communities was found pass the evaluation criteria more than 80 percent.

2. The learning achievement on the microbial fermentation of Prathomsuksa 4 students between before and after using of activities to learn connected to local communities found that posttest score was higher than before with statistically significance at .05

3. The students satisfaction on using of activities to learn connected to local communities, were overall in highest level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in highest level.

Keywords: Microbial Fermentation, Activities to Learn Connected to Local Communities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547: 13-14) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จึงกำหนดให้การจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามแนวทางที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง ในทุกๆ กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ ทุกระดับชั้น โดยเฉพาะการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 204)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คำนึงคุณค่า และมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือ และแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กล่าวไว้ว่า สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว จะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนทั้ง 5 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจซึ่งงานเกษตรเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านการปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 17) และจากการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ผ่านมานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2558 โดยเฉพาะสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว (งานเกษตร) นั้นผลสัมฤทธิ์ในมาตรฐานนี้ต่ำได้ร้อยละ 75 ซึ่งเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้คือร้อยละ 80 (โรงเรียนบ้านคำโพน. 2558: 13)

จากปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหาค้นคว้าจากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายอำนวยความสะดวกด้านสื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554: 45) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (นลินี อินดีคำ. 2551: 13) ที่กล่าวว่าการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เพราะเป็นการนำสื่อการสอนหลายอย่างมาประสมกันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองหรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทการณ์ เข็มนาจิตร์ (2550: 21) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าประสบความสำเร็จด้วยตนเอง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากแนวคิดและปัญหาดังกล่าว พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น จะแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคำโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผู้วิจัยจึงศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ เพื่อช่วย

แก้ปัญหาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างเสริมความพึงพอใจของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคำโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่มีระบบขั้นตอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนทั้งหมด 14 หน่วย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการของคนหรือกลุ่มคน ในถิ่นใดถิ่นหนึ่งนำมาลงประสบการณ์ที่ได้จากการผ่านการสั่งสมการเรียนรู้จากบรรพบุรุษในอดีต และได้ถ่ายทอดความรู้เหล่านั้น มายังลูกหลานจนถึงปัจจุบัน ในลักษณะการเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้นในลักษณะของเศรษฐกิจ อาชีพ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ได้อย่างผสมกลมกลืน และมีคุณค่าอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต

น้ำหมักจุลินทรีย์ หมายถึง สิ่งที่มีชีวิตเล็กๆ มีทั้งพืชและสัตว์ ชนิดที่มีประโยชน์มากกว่า 80 ชนิด ซึ่งมีประโยชน์โดยตรงต่อการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

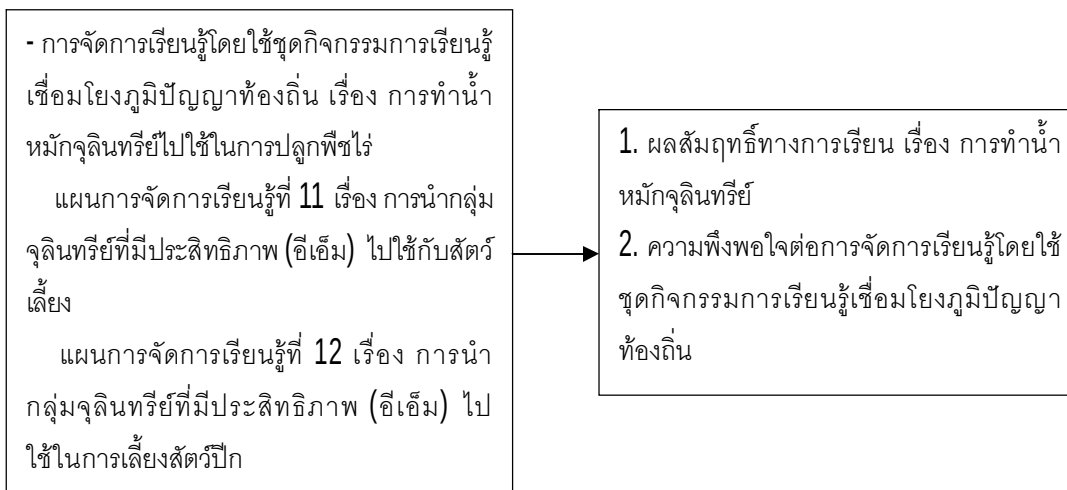
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจภายหลังการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวนนักเรียน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ จำนวน 14 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 14 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 14 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสอบถามนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น นำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกคน ปรากฏผล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและร้อยละจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\sum x$	μ	ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน
หน่วยที่ 1	11	10	88	8.00	80.00	80
หน่วยที่ 2	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 3	11	10	89	8.09	80.90	80
หน่วยที่ 4	11	10	90	8.19	81.90	80

ตาราง 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\sum X$	μ	ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน
หน่วยที่ 5	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 6	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 7	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 8	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 9	11	10	89	8.09	80.90	80
หน่วยที่ 10	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 11	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 12	11	10	90	8.19	81.90	80
หน่วยที่ 13	11	10	88	8.00	80.00	80
หน่วยที่ 14	11	10	90	8.19	81.90	80
รวม	11	140	1,254	8.14	81.43	80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผล ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการ
ใช้กับหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์

การทดสอบ	N	μ	σ	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนเรียน	11	23.00	3.12				
				25	65	8.333	.000**
หลังเรียน	11	25.27	2.13				

$\alpha = .05$

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดทั้ง 15 ข้อ ปรากฏผล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ โดยรวม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. ด้านสาระการเรียนรู้	4.94	0.20	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.88	0.13	มากที่สุด	2
3. ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	4.70	0.27	มากที่สุด	4
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.85	0.17	มากที่สุด	3
	4.85	0.10	มากที่สุด	

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างมาจากระบบและวิธีการที่เหมาะสม และได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ สามารถพัฒนาตนเองได้และมีความมั่นใจ นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว และพยายามแข่งขันกับตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์จิรา รัตนไพฑูย์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับชั้นปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนหลังฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 4.83 อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ เข็มนาจิตร์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา ศรีม่วง (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โครงสร้างควบคุมการทำงานโปรแกรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคือ ก่อนเรียนเท่ากับ 30.30 หลังเรียนเท่ากับ 32.68 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำนํ้าหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 แสดงว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าทางการเรียน และผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ เข็มนาจิตร (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา ศรีม่วง (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โครงสร้างควบคุมการทำงานโปรแกรม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ทั้ง 15 ข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ มีการเรียนรู้ที่ค่อยๆ พัฒนาทีละขั้นจากง่ายไปหายาก มีรูปแบบที่สวยงาม มีภาพประกอบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ใ้เราให้อยากทำ และนักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทัศนียา แก้วคงขำ (2550: 85) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ เข็มนาจิตร (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา ศรีม่วง (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โครงสร้างควบคุมการทำงานโปรแกรม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โครงสร้างควบคุมการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้กระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการเน้นหรือปฏิบัติสู่ตัวชี้วัดได้

2. ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรจัดเตรียมให้ครบและเพียงพอต่อนักเรียน โดยครูเป็นผู้ชี้แจงตัวชี้วัด เนื้อหาวิชาให้นักเรียนทราบ

3. การกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรกำหนดกว้างๆ ให้มีความยืดหยุ่นด้านเวลา แต่ก็กำกับให้นักเรียนศึกษาในเวลาที่กำหนดไว้

4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ สามารถนำไปใช้
ได้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นอื่นๆ ที่ต้องการเรียนซ่อมเสริมในเรื่อง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นมา
ประกอบในการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มสาระการ
เรียนอื่นๆ อีก เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล
3. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น
เปรียบเทียบกับวิธีการเรียนรู้โดยใช้วิธีการอื่นๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จันทร์จิรา รัตนไพบูลย์. (2549). **การพัฒนาชุดกิจกรรมค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนียา แก้วคงขำ. (2550). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. อุดรดิตต์:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- นลินี อินดีคำ. (2551). **ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เรื่องสารรอบตัวสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- รัตนภรณ์ เข็มนาจิตร์. (2550). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์**. การศึกษาค้นคว้า
อิสระการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนบ้านคำโพน. (2558). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา
2558**. อำนาจเจริญ: งานวิชาการโรงเรียนบ้านคำโพน.
- ล้วน สายยศ และอังสนา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์
ส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). **รายงานการประเมิน
คุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2554). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ:
ม.ป.ท.

สุนันทา ศรีม่วง. (2556). รายงานการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โครงสร้างควบคุมการทำงานโปรแกรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

NBUE047: ความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลากรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย
ที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร

THE EXPECTATION OF TEACHERS REGARDING TO PERSONNEL ADMINISTRATION IN
SCHOOL CLUSTER 67, THONBURI DISTRICT OFFICE UNDER THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

นันทภัทร์ วิเศษ¹ ดร.เพชรพลาย ธีระวณิชพงศ์²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 127 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคล และเปรียบเทียบความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุราชการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องและหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความคาดหวัง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูเพศชาย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 30.70) เป็นครูเพศหญิง จำนวน 88 คน (ร้อยละ 69.30) มีอายุราชการ น้อยกว่า 6 ปี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 33.07) อายุราชการ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 85 คน (ร้อยละ 66.93)

2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ย คือด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.65$) ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.55$) และด้านการสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.53$)

คำสำคัญ: ความคาดหวังของครู, การบริหารงานบุคคลของโรงเรียน

Abstract

This research aimed to investigate the expectations of teachers towards human resources administration of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration. The samples of the research were 127 teachers and educational staff of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration. This research applied the questionnaires on the expectations of teachers towards human resources administration and compared the expectations of teachers towards human resources administration of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration, classifying by genders and work experiences. The research was conducted in the academic year of 2016 with 127 teachers and educational staff of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration. The instrument used in this research was the questionnaire tested the content validity by calculating the index of congruence (IOC) and calculated the reliability through Cronbach's Alpha Coefficient values. It was found that the reliability was 0.78. The questions were the five rating scale response options, that is, most, much, moderate, little, and least. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The expectations of teachers towards human resources administration of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration were compared by the t-test analysis.

The results of research showed that:

1. According to number and percentage of respondents' basic information, 39 respondents (30.30%), were male and 88 respondents (69.30%), were female. 42 respondents (33.07%), had less than six years of work experience and 85 respondents (66.93%), had over six years of work experience.
2. Overall, the expectations of teachers towards human resources administration of the School Cluster 67 under the Thonburi District Office, Bangkok Metropolitan Administration were at a highest level ($\bar{X} = 4.58$). Considering by items, all items were at a highest level, arranged in descending mean order as follows: personnel development ($\bar{X} = 4.65$), personnel maintenance ($\bar{X} = 4.60$), planning ($\bar{X} = 4.55$), and personnel recruitment, selection and appointment ($\bar{X} = 4.53$)

Keywords: teacher's expectation, school personnel management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภารกิจทุกอย่างขององค์กรจะ สำเร็จได้ด้วยการปฏิบัติงานของบุคลากร แม้องค์กรจะมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็น เครื่องมือ เครื่องอำนวยความสะดวก และการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานคล่องตัวขึ้น แต่ภารกิจทุกอย่างจะสำเร็จได้ ก็เพราะคน ด้วยเหตุที่คนเป็น สิ่งมีชีวิตมีความคิด คนจึงแตกต่างกันโดยธรรมชาติ เมื่อต้องมาทำงานด้วยกัน กฎ กติกา ข้อตกลงอื่นๆ ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพอใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากมีความพึงพอใจแล้ว

ย่อมจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยที่การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวอย่างมีประสิทธิภาพได้กฎหมาย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2546: 14)

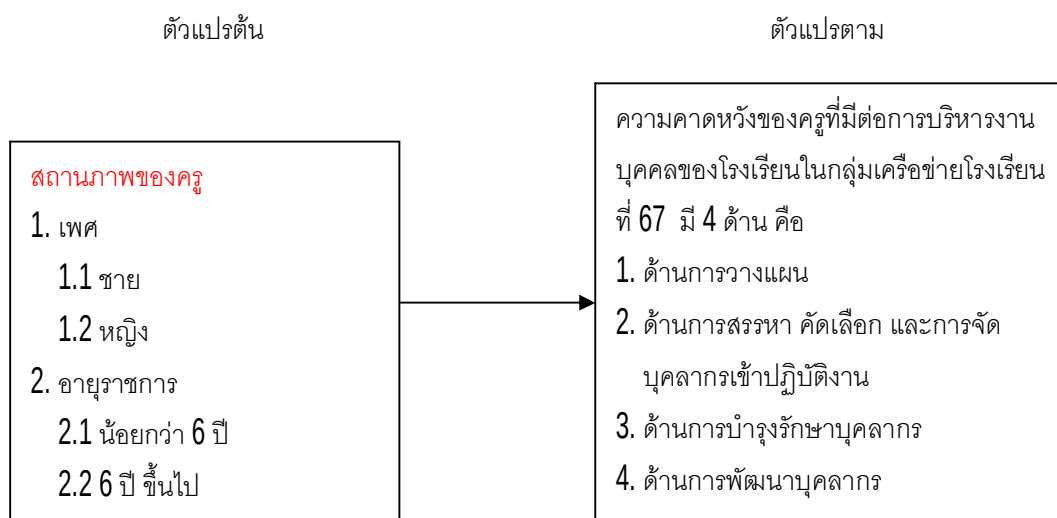
การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารงาน จึงจะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี โดยศึกษาการบริหารงานบุคคล ด้านการวางแผน ได้แก่ จัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการวิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการของกำลังคนและภารกิจของโรงเรียน ควรมีกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการสรรหาคัดเลือก รวมถึงการบรรจุแต่งตั้งอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถตามที่ต้องการ ด้านการบำรุงรักษานักวิชาการ ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรม และด้านการพัฒนานักวิชาการ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิชาการได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งด้านการอบรมสัมมนา การศึกษาต่อและการทำวิทยฐานะ โดยให้มีการติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ด้านการวางแผนบุคลากร ขาดการประเมินผลการใช้แผน ส่งผลให้การวางแผนครั้งต่อไปไม่ทราบแนวทางการปฏิบัติงานที่แท้จริง ด้านการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร ขาดกระบวนการคัดเลือกบุคลากรจากคณะกรรมการที่แต่งตั้งอย่างเป็นระบบ ด้านการบำรุงรักษานักวิชาการ โรงเรียนไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานของครูมาพิจารณาความดีความชอบ และไม่มีการติดตามว่าครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อโรงเรียนจะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุราชการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง กระบวนการสนใจแบบหนึ่งของการรับรู้ในตนเองของแต่ละคนที่แสดงออกมาเพื่อให้เกิดการกระทำนั้นๆ เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากสภาวะทางจิตอย่างหนึ่งของบุคคลที่คาดหวังหรือคาดการณ์ล่วงหน้า

การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์การ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานให้มีจำนวนเพียงพอ เพื่อให้การใช้กำลังคนเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ มีการพัฒนา การศึกษาอบรม และบำรุงรักษาบุคลากร ส่งเสริมให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ให้การปฏิบัติงานของบุคลากรครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 12 สำนักงานธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้มีประสิทธิภาพ มี 4 ด้าน ดังนี้

การวางแผน หมายถึง การกำหนดความต้องการในการบริหารงานบุคคลไว้ล่วงหน้า โดยมี ศึกษาสภาพปัญหาเพื่อวางแผนอัตราากำลังของโรงเรียน การใช้แผนการบริหารงานบุคคล มีการติดตามและประเมินผลการใช้แผนอย่างต่อเนื่อง

การสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหา คัดเลือกโดยการสอบแข่งขันและบรรจุแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอน กำหนดบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความถนัด เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน

การบำรุงรักษาบุคลากร หมายถึง แนววิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือบุคลากรรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อการพิจารณาความดีความชอบและมีการนิเทศติดตามการประเมินผลงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเพิ่มความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมสัมมนา การทำวิทยฐานะ การทำผลงานทางวิชาการและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้มีการติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 จำนวน 190 คน สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวน 12-13 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีดัชนีความสอดคล้อง 0.8 ขึ้นไป ในแต่ละด้านให้มีจำนวน 10 ข้อ และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.78
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามจำนวน 127 ฉบับ ไปแจกให้ครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ตอบแบบสอบถามและผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	39	30.70
1.2 หญิง	88	69.30
รวม	127	100
2. อายุราชการ		
2.1 น้อยกว่า 6 ปี	42	33.07
2.2 6 ปี ขึ้นไป	85	66.93
รวม	127	100

จากตาราง 1 พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูเพศชาย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 30.70) เป็นครูเพศหญิง จำนวน 88 คน (ร้อยละ 69.30) มีอายุราชการ น้อยกว่า 6 ปี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 33.07) อายุราชการ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 85 คน (ร้อยละ 66.93)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตบางธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและเป็นรายด้าน

ด้านที่	ความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับที่
1	การวางแผน	4.55	.58	มากที่สุด	3
2	การสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน	4.53	.47	มากที่สุด	4
3	การบำรุงรักษาบุคลากร	4.60	.42	มากที่สุด	2
4	การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.65	.41	มากที่สุด	1
	เฉลี่ยรวม	4.58	.49	มากที่สุด	-

จากตาราง 2 พบว่า ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.65$) ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.55$) และด้านการสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.53$)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากร	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การวางแผน	4.50	.43	4.52	.54	.643	.514
2. การสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน	4.61	.46	4.49	.45	1.334	.185
3. การบำรุงรักษาบุคลากร	4.72	.32	4.54	.45	2.495*	.014
4. การพัฒนาบุคลากร	4.79	.33	4.59	.42	2.798*	.006
เฉลี่ยรวม	4.68	.36	4.54	.40	1.886	.062

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและด้านการวางแผน ด้านการสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการบำรุงรักษาบุคลากร และด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลมากกว่าครูเพศหญิง

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุราชการ

ความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากร	อายุราชการ		t	p
	$\bar{X}$ น้อยกว่า 6 ปี	$\bar{X}$ 6 ปี ขึ้นไป		
1. การวางแผน	4.52	4.61	.294	.748
2. การสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน	4.51	4.64	1.403	.250
3. การบำรุงรักษาบุคลากร	4.59	4.70	1.851	.160
4. การพัฒนาบุคลากร	4.78	4.58	2.907*	.056
ภาพรวม	4.56	4.69	1.814	.167

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน ด้านการวางแผน ด้านการสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการพัฒนา

บุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอายุน้อยกว่า 6 ปี มีความคาดหวังต่อการพัฒนาบุคลากรมากกว่าครูที่มีอายุราชการ 6 ปี ขึ้นไป

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสรรหา การคัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้และที่รองลงมาคือค่าเฉลี่ย 4.5 ขึ้นไป ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดเกือบทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการสรรหา คัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสรรหา คัดเลือก และจัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ แล้วได้มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรครู เพื่อเป็นแนวทาง การปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรครูได้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้และความสามารถของตนเอง ทำให้การบริหารงานประสบผลตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญสืบเทียมหิณ (2553) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 พบว่า สมรรถนะการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอน ระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การสรรหาบุคลากร การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ โดยมีการจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ การพัฒนาบุคลากร การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงาน

2. ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลบุคลากรเป็นอย่างดีส่งเสริมให้บุคลากรให้ปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ ยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจ ในอันที่เสริมสร้างและพัฒนาเจตคติจิตสำนึกและพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ทั้งในด้านการทำงานและความประพฤติ ตลอดจนการให้คำปรึกษาคำแนะนำ ช่วยเหลือบุคลากรครูทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ทำให้ครูมีกำลังใจที่ดีในการทำงาน

3. ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 67 สำนักงานธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมบุคลากรให้มีความก้าวหน้าตามมาตรฐานงานโดยให้เข้าร่วมอบรมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมองถึงอนาคตในวันข้างหน้า จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรครูได้ศึกษาได้มีโอกาพัฒนาตนเอง เพื่อให้บุคลากรครูเกิดแนวคิดและนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชัดติยา พันธุ์ทรัพย์สาร (2546) เรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความต้องการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โดยรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรโดยส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมหรือดูงาน การพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรโดยการพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกชัย เปี้ยฮูด (2551) เรื่องการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนทุ่งอุดมวิทยา จังหวัดลำปาง พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรครูเข้ารับการฝึกอบรม การสัมมนาศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และยังเปิดโอกาสให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลกรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนที่ 67 สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ควรนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของบุคลากร มาใช้ประกอบการวางแผนอัตรากำลังของโรงเรียน นำแผนมาประเมินการใช้แผนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องและหาแนวทางแก้ไขการใช้แผนให้เหมาะกับงานมากที่สุด
2. ด้านการสรรหา การคัดเลือก และการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสรรหา คัดเลือกบุคลากร เช่น ลูกจ้างชั่วคราว และให้มีการจัดทำแบบสำรวจและทดสอบความสามารถ เพื่อเป็นการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและความถนัดอย่างยุติธรรม
3. ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้กับบุคลากรตามโอกาสอันสมควร และควรสร้างบรรยากาศแห่งมิตรภาพภายในโรงเรียน รวมทั้งการพิจารณาความดีความชอบตามเกณฑ์และระเบียบแบบแผนอย่างเที่ยงธรรมและมีความยุติธรรมกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมและจัดเตรียมเอกสารหรือคู่มือปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูหลังการศึกษาดูงานหรือการศึกษาค้นคว้าได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานจริงและควรนำผลการปฏิบัติงานของครูมาพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเป็นกำลังใจให้บุคลากรมีกำลังใจในการทำงานและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาค้นคว้าของครูโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษารายละเอียดในทุกด้านแบบเจาะลึก อาจใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเหตุผล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็น.วายุ.ฟิล์มจำกัด.

จันทราณี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

ชูชัย สมितिไกร. (2552). การสรรหา การคัดเลือก การประเมินผลปฏิบัติงานของบุคลากร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

NBUE048: การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

A STUDY OF PARENTS' OPINIONS ON THE EDUCATION MANAGEMENT IN SCHOOLS AT PONG NAM RON DISTRICT UNDER CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นโรดมภ์ หอมสวัสดิ์ *

* นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพ ได้แก่ อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายและอื่นๆ และอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของผู้ปกครอง, การบริหารจัดการศึกษา

Abstract

This research aimed to study of parents' opinions on the education management in schools at Pong Nam Ron district under Chanthaburi primary educational service area office 2. The sample group used in this study were the parents of students amount 297 people. Tool used to collect data was a 5-rating scale questionnaire. Data were analyzed by using the computer program. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, average, Standard Deviation and Analysis of Variance (ANOVA).

The finding revealed that;

1. The education management according to the opinions of the students' parents in schools at Pong Nam Ron district under Chanthaburi primary educational service area office 2 every aspect was at a “high” level. Sort ascending including personnel management. Academic Administration Budget Management General and administration respectively.

2. Comparative of the parents' opinions according to their career: government officer or state enterprise employees; own business; agriculture or the others, there were no statistically significant difference in other as aspect. The parents are farmers or contractors. Opinion on education than parents with career civil servants or employees of state enterprises. And employed or trade.

Keywords: A study of parents' opinions, The education management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559) มุ่งพัฒนาสู่สังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรม นำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมเป็นสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืนอยู่ภายใต้ระบบการบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างมีศักดิ์ศรี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 9 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ให้มีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ปัจจุบันเกิดการพัฒนายอย่างรวดเร็วในทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ทั้งในด้านของหลักการ ความมุ่งหมาย แนวนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์เหมาะสมแก่สภาพแวดล้อมของสังคมไทย นอกจากนั้น มาตรา 5 และมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2553: ออนไลน์) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โรงเรียนต้องมีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่เดิมให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวนี้

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางราชการที่สำคัญที่สุด มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาเยาวชน หรือพัฒนาคนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของ

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) แต่การดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมายังไม่สร้างให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผูกพันกับชุมชน นักเรียนยังไม่ค่อยเกิดความรู้สึกที่จะร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชน ในขณะเดียวกันการให้ข้อเสนอแนะ การร่วมรับผิดชอบ ตลอดจนความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียนนั้นก็น้อยมากเช่นกัน ปัญหาเหล่านี้ควรจะได้รับการแก้ไข ซึ่งการแก้ไขต่างๆ ของโรงเรียนโดยฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการอย่างเดียวอาจไม่สามารถมองเห็นปัญหาทุกด้าน แต่ถ้าได้มีการศึกษาจากชุมชนหรือผู้ปกครองจากโรงเรียนบ้าง จะช่วยให้สามารถมองเห็นปัญหาจากทิศทางต่างๆ กระฉ่างชัดยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 39-40) นอกจากนี้ผู้ปกครองยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง เพราะฉะนั้นนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่ถูกต้องจากโรงเรียน เมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นการเสริมแรงจากผู้ปกครอง นักเรียนก็จะเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างมีความสุข การพัฒนาการในด้านต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้ปกครองควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและการส่งเสริมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเข้ามามีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อใช้ในการปรับปรุงด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 1,300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากขนาดของ

สถานศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-610) จำนวน 297 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มี 4 ด้าน

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

2.2 ด้านบริหารงบประมาณ

2.3 ด้านบริหารงานบุคคล

2.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการพัฒนานักเรียน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 11) การวางแผนพัสดุ 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี 13) การพัฒนาระบบข้อมูล

และสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 14) การจัดหาพัสดุ 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17) การเบิกเงินจากคลัง 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 19) การนำเงินส่งคลัง 20) การจัดทำบัญชีการเงิน 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การส่งพักรักษาการและการส่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 14) การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) งานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสาน การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ความคิดเห็น หมายถึง การรับรู้ของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งแต่ละบุคคลสามารถเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกของบุคคล และสภาวะภายในจิตใจ ที่จะส่งผลต่อระดับความคิดเห็นมากหรือน้อย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษานั้นมีภาระหน้าที่ประการสำคัญ คือ ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทาง การพัฒนาสถานศึกษา การพิจารณาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อให้ระบบการศึกษาภายในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนตลอดจนท้องถิ่น

อาชีพ หมายถึง ประเภทงานที่ผู้ปกครองปฏิบัติเพื่อให้ได้รายได้ในการเลี้ยงชีพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนกอาชีพเป็น 3 อาชีพ คือ

1. อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานของรัฐ หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ
2. อาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย หมายถึง ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นเจ้าของกิจการหรือประกอบอาชีพค้าขาย โดยการตกลงแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ หรือทั้งสองอย่างโดยวิธีเจรจาต่อรองด้วยสิ่งแลกเปลี่ยน ถูกต้องตามกฎหมาย
3. อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง หมายถึง ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์หรือทำประมง และผู้ที่ประกอบอาชีพโดยการทำงานตามความประสงค์ของผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ได้รับสินจ้างเป็นค่าตอบแทน

กลุ่มโรงเรียนในอำเภอโป่งน้ำร้อน หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จำนวน 25 แห่ง ประกอบด้วยสถานศึกษาขนาดใหญ่ 2 แห่ง สถานศึกษานขนาดกลาง 9 แห่ง และสถานศึกษานขนาดเล็ก 14 แห่ง โดยการแบ่งขนาดของโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1-120 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 121-600 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้อาชีพเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนกับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยสถานภาพในการประกอบอาชีพ ได้แก่ อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย และอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 100) กำหนดเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่างๆ
2. กำหนดกรอบเครื่องมือในการศึกษาจากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
3. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาโดยยึดนิยามศัพท์เฉพาะ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุง
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณา สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC: Index of congruence) ได้ค่า เลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการทำสารนิพนธ์พิจารณาเสนอแนะอีกครั้ง
7. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้เท่ากับ .84
8. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item total correlation) ซึ่งมีอำนาจจำแนกระหว่าง .02-.08
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ยื่นเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 297 ชุด เก็บได้ 297 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติต่างๆ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายข้อมูล พิจารณาค่าเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนของลิเคิร์ต (Likert, 1970) ดังรายละเอียดดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่า IOC (Index of Congruence)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติพื้นฐาน เป็นสถิติที่ใช้ในการหาข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ระดับไม่แตกต่างกัน
2. การเปรียบเทียบระดับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ระดับไม่แตกต่างกัน

ตาราง 1 -

ระดับการบริหารจัดการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.203	3	.734	1.131	.337
	ภายในกลุ่ม	190.268	293	.649		
	รวม	192.471	296			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.606	3	.535	0.634	.593
	ภายในกลุ่ม	247.309	293	.844		
	รวม	248.916	296			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	4.891	3	1.630	2.619	.051
	ภายในกลุ่ม	182.389	293	.622		
	รวม	187.279	296			
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2.846	3	.949	1.502	.214
	ภายในกลุ่ม	185.040	293	.632		
	รวม	187.886	296			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.610	3	.203	1.254	.290
	ภายในกลุ่ม	47.488	293	.162		
	รวม	48.098	296			

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การดำเนินงานตามนโยบายทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา เพื่อเป็นตัวกำหนดในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ โรงเรียนมีการบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่ยึดทั้งหลักนิติธรรม คุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติการ กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มอำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย แกมนิล (2550: 71) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ใน 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย และอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กับอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง ไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจต่างก็ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และเห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการวางรากฐานการศึกษาให้บุตรหลาน การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังสนใจติดตามข่าวสารข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และมีความคาดหวังในการเรียนการสอนที่มีคุณภาพของบุตรหลาน ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง เห็นว่าตนเองไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาการแก่บุตรหลานได้ เนื่องจากไม่มีเวลาเพียงพอในการดูแลเอาใจใส่จึงปล่อยให้ป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการดูแลอบรมบุตรหลานของตน ดังนั้น ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างจึงมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายและอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช กิตติโรจน์เจริญ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหาร

งานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ด้านการบริหารงานอาคารและสถานที่ และด้านการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของครูที่จำแนกตามเพศ มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจของครูที่จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจของครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นงนุช กิตติโรจน์เจริญ. (2552). ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อานวย แกมนิล. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608.
- Likert, Rensis. (1970). The Human Resources: Cases and Concept. New York: Hart Court Brace B. World in Cooperated.

NBUE049: การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู:
กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ

A STUDY OF INFORMATION TECHNOLOGY MANAGEMENT ISSUES AS PERCEIVED BY
THE TEACHER. CASE STUDY OF THE SCHOOL OFFICE OF THE PROVATE EDUCATION
COMMISSION IN BANGKAPI AREA

ชววรรณ พิทักษ์วนาวงค์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุของครู โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเทียบน้ำหนักเชิงปริมาณตามวิธีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างใน t-test

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำนวน 169 ตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีเพศหญิง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 66.27 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 33.73 และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุ 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 ตามลำดับ ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นที่สูงที่สุด คือ ด้านผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ถัดมาคือ ด้านการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศแตกต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และอายุแตกต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ, สภาพปัญหา, การจัดการ

Abstract

This study aims to study information technology management issues as perceived by the teachers The Office of Private Education Commission in Bangkok, And to compare the state of information technology management issues as perceive. The relative weight of quantitative-based approach scales to five levels of frequency, percentage, mean, Standard Deviation. Analysis of the statistics used to test the difference in the t-test.

General information on the demographic characteristics of 169 samples showed that most females there are 112 people, representing 66.27 per cent, followed by the males were 57 percent and 33.73 sample most. 96 people aged 30 and over accounted for 56.8 percent, followed by 73 people younger than 30 years accounted for 43.2 percent, respectively. Opinions of the problems of managing information technology as a whole in the medium. Considering it was found that opinion was highest in the Information Technology Services at the middle level, followed by the management of information technology in the medium next to the field of instructional technology in the medium. Comments are the lowest of teaching information technology at a high level, respectively. Test the hypothesis that gender differences affect the state of information technology management issues as perceived by the teachers. Case study of The School Office of Private Education Commission in Bangkok Area, Bangkok different. The significance level of .05, and the age difference between the problems affecting the management of information technology in the opinions of teachers. The Office of Private Education in Bangkok Area, is no different at .05 level of significance.

Keywords: Information Technology, Problem, Management.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพคือสื่อการสอน โดยเฉพาะสื่อสารสนเทศ (ICT) จะต้องได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์สิ่งแวดล้อมของสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ละโรงเรียน จึงมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้และพัฒนาสื่อการสอนอย่างกว้างขวาง โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น ดังคำกล่าวที่ว่า “เทคโนโลยีก้าวไกลโอบยู่ทั่วโลก” ส่งผลให้โลกทัศน์ของเด็กไทยเปิดกว้างขึ้น

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เราได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกอย่างใกล้ชิด และสังคมไทยนั้นมีการเปลี่ยนจากความไม่เท่าเทียมในด้านต่างๆ ตามกระแสของโลก ตามกระแสของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารแบบต่างๆ ทั้งแบบข้ามชาติก็ทำได้ง่ายขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศสู่การศึกษา การเรียนการสอนมีการพัฒนาสู่อนาคตอย่างไม่สิ้นสุด ทางการศึกษาไทยครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงยังขาดความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงมีผู้วิจัยศึกษาเรื่องครูยังขาดความพร้อมในการใช้สื่อ สร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ มนต์หา บุญท้วม (2556) กล่าวถึงสาระที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้

เพื่อเตรียมสังคมไทยเข้าสู่โลกยุคใหม่ จากสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ทุ่มเวลาหาเงินทำงานแล้วใช้เทคโนโลยีเลี้ยงดูเด็ก เพราะคิดว่าดีกว่าความเป็นจริงแล้วจะทำให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาการของเด็ก ชนิตร ภูภาญจน์ (2556) กล่าวว่า การเรียนรู้ในสังคมยุคใหม่ครูต้องมีกลยุทธ์ในการสอน และต้องไม่นั่งเนื้อหาเพียงวิชาใดวิชาหนึ่ง ต้องเรียนรู้เนื้อหาให้ได้ทุกๆ วิชา นอกจากนี้ยังต้องคอยสังเกตภายนอกห้องเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้ปรับเปลี่ยนการสอนไม่ให้เด็กรู้สึกเบื่อ ครูต้องมีแนวทางในการสอนที่ทันสมัย ยืน ภูววรรณ (2555) กล่าวว่า ทุกวันนี้เราต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที คอมพิวเตอร์ช่วยให้เราเพิ่มขีดความสามารถในการคำนวณและประมวลผลข้อมูลได้เร็ว ถูกต้อง แม่นยำ อีกทั้งยังเก็บข้อมูลได้มาก เครือข่ายสื่อสารทำให้เราติดต่อกันได้ง่าย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว สังคมใหม่จึงเป็นสังคมที่ต้องพึ่งพาไอซีที จันทวรรณ ปิยะวัฒน์ (2555) กล่าวว่า ปัญหาเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาความพร้อมของผู้สอน ครูยังขาดความพร้อมในการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูผู้สอนขาดความรู้ขาดประสบการณ์และความชำนาญในการใช้สื่อ สร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือองค์ประกอบต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอน การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ก็จะต้องเริ่มจากการพัฒนาครู/อาจารย์ก่อน ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ คือ ยังขาดงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม ปัญหาด้านสภาพการเรียนการสอนเด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ปัญหาสุขภาพต่างๆ นี้ก็ทำให้เด็กมีการตอบสนองรับรู้การเรียนการสอนได้ไม่เท่ากัน ทำให้มีผลต่อสภาพการเรียนการสอน และสุวัณน ธรรมสุนทร (2555) กล่าวว่าแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ขาดความพร้อมในการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน ด้านการกระจายโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการศึกษา มีสถานศึกษาหลายแห่งและหลายพื้นที่ที่โทรศัพท์ยังไม่ถึง และคอมพิวเตอร์ยังไม่มีหรือมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ และมีอยู่ก็ขาดการบำรุงรักษา รวมทั้งไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะคูสายโทรศัพท์ยังมีบริการไปไม่ถึงทั่วถึง อาจเพราะสถานศึกษาเหล่านี้อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกล ดังนั้น สถานศึกษาต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพราะเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพครูน้อยมาก และคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ กับความต้องการที่ครูจะใช้ แสดงให้เห็นว่าครูยังต้องได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อีกเป็นจำนวนมาก และสถานศึกษาก็ต้องจัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการของครู มีการวางแผนที่ไม่ดีพอ ที่สำคัญคือการวางแผนจัดการความเสี่ยงไม่ดีพอ ยิ่งสถานศึกษามีขนาดใหญ่มากขึ้นเท่าใด การจัดการกับความเสี่ยงย่อมจะมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ทำให้ค่าใช้จ่ายด้านนี้เพิ่มสูงขึ้น การนำเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมมาใช้งาน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาให้สอดคล้องและตรงกับลักษณะของแนวการสอนหรือนโยบายของสถานศึกษา หากเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาแล้วจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณเกินความจำเป็น การขาดการจัดการหรือสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง การที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งานในสถานศึกษา ถ้าขาดซึ่งความสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงแล้ว ก็ถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มต้น การได้รับความมั่นใจจากผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญและจำเป็นที่จะทำให้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษายังขาดรูปแบบระบบสารสนเทศ และจัดให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับเบื้องต้น ชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จะนำมาพัฒนาการบริหารจัดการและการบริการทางการศึกษา ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่การใช้วัสดุ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอและมีความล่าช้า วัสดุ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด เรื่องครูยังขาดความพร้อมในการใช้สื่อ สร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีแนวทางในการแก้ไข ดังนี้ การจัดอบรมครูในการสร้างสื่อ ใช้สื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อใช้จัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิสซาร์ (Lissar, 2555) ศึกษาการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของการอบรมด้านเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการสร้างสื่อการสอนผ่านเว็บ งานวิจัยของ พิสิฐเมธากัทธ (2555) ศึกษาการพัฒนาและฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการสอน เพื่อนำมาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน และงานวิจัยของ วรางคณา โตโพธิ์ไทย (2556) ศึกษาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร การพัฒนาครูซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จึงส่งเสริมให้จัดการอบรมเรื่องการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Magen, N. (2556) ศึกษาความแตกต่างในระดับของความรู้ของการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน การสร้างสื่อและกระบวนการเรียนรู้ การประเมินและทัศนคติของครูผู้สอน เป็นสิ่งที่จำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานของการเรียนการสอนที่ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมที่เป็นนวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2555) ศึกษาการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีความสนใจที่จะทราบถึงสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข จัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ให้คุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

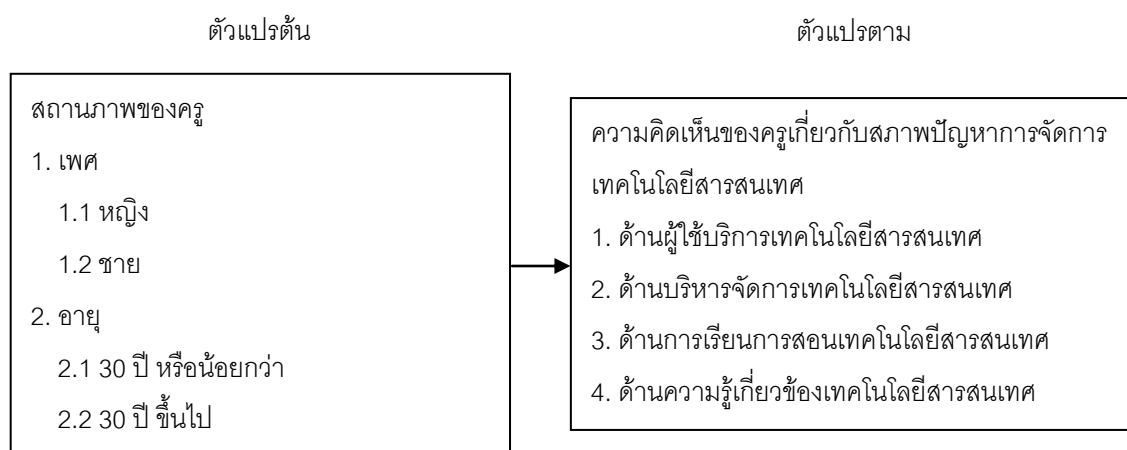
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ของครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 294 คน โดยเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 169 คน
2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จะใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2559 เป็นระยะเวลา 2 เดือน
3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก
2. ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) โดยแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ได้แก่ เพศและอายุ จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าตอบ (Rating Scale Questions) ซึ่งจัดว่าเป็นการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดในด้านเนื้อหาเพื่อที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูซึ่งส่วนหนึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2559 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 169 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มแจกอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์คุณลักษณะตัวแปรอิสระ เพื่อแสดงถึงลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง
2. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับวิเคราะห์คุณลักษณะตัวแปรตาม เพื่อแสดงถึงของสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ กับความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสามารถนำเสนอได้ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจง หรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล หรือตัวแปร สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ทดสอบสมมติฐาน

โดยใช้สถิติเชิงอนุมานหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้วิธีการวัดโดยนามบัญญัติ (Nominal Scale) ได้แก่ t-test ว่า เพศ อายุ แตกต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย (Result)

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละ ของลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

ลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	57	33.73
ชาย	57	33.73
หญิง	112	66.27
อายุ		
30 ปี หรือน้อยกว่า 30	73	43.20
30 ปี ขึ้นไป	96	56.80
รวม	169	100

จากตาราง 1 พบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร จำนวน 169 ตัวอย่าง พบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีเพศหญิง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 66.27 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็น
ร้อยละ 33.73 และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุ 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือ อายุ
น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

สภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.11	0.72	ปานกลาง
ด้านบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.36	0.67	ปานกลาง

ด้านการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.38	0.68	ปานกลาง
ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.64	0.61	มาก
ภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการ	3.39	0.57	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเรียงลำดับความคิดเห็นต่อภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 ซึ่งอยู่ระดับมาก ด้านการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง ด้านบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง ด้านผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.72 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง และภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

สภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

เมื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับงานที่ผ่านมา พบว่ามีความสอดคล้องกัน อันได้แก่

1. สภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเรียงลำดับความคิดเห็นต่อภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ มีความสนใจในด้านวิชาการ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรอื่น สร้างเครือข่ายทางด้านวิชาการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัฒน์ สุบรรณรัตน์ (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย สภาพการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ 1) การจัดการของฝ่ายบริหาร 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน และ 3) การจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า 1) การจัดการของฝ่ายบริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีระบบการสื่อสารระหว่างบุคคลในโรงเรียนทุกฝ่ายผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เนื่องจากปัญหาทางด้านงบประมาณ

ในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ยังมีไม่พอเพียง 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง 3) การจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเครือข่ายการประกันคุณภาพ ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมสามารถเรียงลำดับปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) มีงบประมาณไม่เพียงพอ 2) บุคลากรครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน 3) ไม่มีการพัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียน ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้ดูแลงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 1) ด้านการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติงาน มีประเด็นสำคัญ คือ โรงเรียนควรหางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนอื่นๆ เช่น ชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด มาใช้ในการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการปฏิบัติงานได้ 2) ด้านผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน จะต้องมีการมอบหมายหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอ 3) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ โรงเรียน ควรเน้นกิจกรรมพัฒนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถด้านเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และบุคลากรทุกคนสามารถใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ 4) ด้านการติดตามประเมินผล โรงเรียนควรมีการติดตามประเมินผลแผนเทคโนโลยีสารสนเทศเอง และจะต้องมีการติดตามประเมินผลแผนเทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยงานภายนอกควบคู่กัน 5) ด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการสนับสนุนให้บุคลากรครูสามารถผลิตสื่อได้ด้วยตนเอง มีรูปแบบของการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น ชุมชนเขียนโปรแกรม ชุมชนหุ่นยนต์ รวมทั้งการเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ด้วย และ 6) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการประสานกับเครือข่ายจากชุมชน องค์การภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต่างได้รับประโยชน์ร่วมกัน

2. ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในเรื่อง ภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานในทุกงาน และครอบคลุมในทุกรายละเอียดของงานและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในแต่ละงาน และ การบริหารงานเป็นกระบวนการการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานให้บรรลุผล ส่งผลให้ครูทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา เตชะเจริญกิจ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินการทดลองใช้รูปแบบและตัวชี้วัด การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย คือ 1) พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย สนทนากลุ่ม และวิเคราะห์องค์ประกอบ 2) ศึกษาตัวชี้วัดโดยการสนทนากลุ่ม และ 3) ทดลองใช้และประเมิน การยอมรับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญ 21 คน สำหรับการใช้เทคนิค

เดลฟาย ผู้บริหารและครู 1,280 คน สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผู้เชี่ยวชาญ 8 คน สำหรับการสนทนากลุ่ม และสถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง สำหรับการทดลองใช้และประเมินการยอมรับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งและสอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบพบว่ามี 5 องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักเป็นบวก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านแผนงานและความร่วมมือ ด้านพัฒนากิจกรรมนักเรียน ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารทรัพยากร 2) การศึกษาตัวชี้วัดพบว่ามี 5 ด้าน 58 ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนแผนวิชาที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการใช้ไอซีที จำนวนครูที่ใช้ไอซีทีเป็นฐาน และมีศูนย์สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นต้น 3) การประเมินการทดลองใช้รูปแบบพบว่าสถานศึกษายอมรับอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินการทดลองใช้ตัวชี้วัด พบว่าสถานศึกษายอมรับอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบจากงานวิจัย คือ รูปแบบและตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ สถานศึกษาควรวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน และใช้ตัวชี้วัดประเมินผลอย่างต่อเนื่องซึ่งจะทำให้สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในเรื่อง ภาพโดยรวมสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาระงานในแต่ละด้านในสถานศึกษาจะมีความแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะได้รับมอบหมายในการเป็นผู้นำหรือหัวหน้าในการปฏิบัติงาน มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัว ทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตและสังคมของมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศได้สร้างการเปลี่ยนแปลงและโอกาสให้แก่องค์กร เช่น เปลี่ยนโครงสร้างความสัมพันธ์และการแข่งขันในอุตสาหกรรม ปรับโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละฝ่ายแตกต่างกัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ความคิดเห็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา จักรชัยกุล (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบความรู้พื้นฐานการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2) ศึกษารูปแบบการให้บริการสารสนเทศที่ให้ผลตอบแทนความต้องการของผู้ใช้มีประสิทธิภาพ 3) ศึกษาการนำรูปแบบการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในการศึกษาวิจัยนี้ใช้ประชากรจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อันได้แก่ บุคลากรและนักศึกษา การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มจากประชากรทั้ง 9 คณะ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,506 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.97 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานสารสนเทศ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) จากผลการวิจัยได้พบว่า บุคลากรมีความเห็นว่าการจัดการสารสนเทศมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ด้วยค่าเฉลี่ย 3.457 ขณะที่นักศึกษามีความเห็นว่าการจัดการสารสนเทศมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ด้วยค่าเฉลี่ย 3.393 สำหรับด้านความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.420 ซึ่งนักศึกษามีความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

เช่นกัน ค่าเฉลี่ย 3.686 และเมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรและนักศึกษาจากสังกัดต่างคณะ พบว่า ได้ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นเพื่อการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ ซึ่งมีประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนำข้อมูลด้านงบประมาณ และแผนการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบันมาเป็นสารสนเทศของโรงเรียน
2. ผู้บริหารควรมีการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อศึกษาการดำเนินงานจัดทำสารสนเทศในระบบเครือข่าย และการนำข้อมูลสารสนเทศด้านวิชาการเผยแพร่ในระบบในระบบเครือข่าย เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนทราบและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดเห็นของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตบางกะปิ ในลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา เตชะเจริญกิจ. (2558). รูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสอนในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. เพชรบุรี: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จันทวรรณ ปิยะวัฒน์. (2555). ปัญหาเทคโนโลยีทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/510530>.
- ชนิตร์ ภูกาญจน์. (2556). เรื่องตัวจริงเสียงจริงของการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.kroothaiban.com/news-id4134.html>.
- ชุมศักดิ์ อินทร์วิเศษ. (2555). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยานิเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- นันทวัฒน์ สุบรรณรัตน์. (2552). สภาพและปัญหาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิสิฐ เมธาทิ. (2555). รูปแบบการฝึกอบรมหัวหน้าแผนกวิชาเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 21(2): 387-395.

มนต์ทา บุญท่วม. (2556). **เรื่องปัญหาทางการศึกษาในสังคมไทย**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://sd-group1.blogspot.com/2013/01/53242766.html>.

เย็น ภู่วรรณ. (2555). **ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

วรางคณา ไตโพธิ์ไทย. (2556). **เอกสารชุดฝึกอบรมการเรียนรู้การทำวิจัยด้วยตนเอง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิภา จักรชัยกุล. (2554). **องค์ประกอบพื้นฐานการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอย่างมีประสิทธิภาพ**. งานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

สุวัฒน์ ธรรมสุนทร. (2555). **การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม**. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://teacher80std.blogspot.com/2012/07/124.html>.

Lissar, M. (2555). **การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของการอบรมด้านเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการสร้างสื่อการสอนผ่านเว็บ**. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://opac.acer.edu.au:8080/drde/index.html>.

Magen, N. (2556). **ลักษณะของครูในโรงเรียนของอิสราเอลในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์**. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.thejeo.com/Archives/Volume10Number1/Magen-Nager.pdf>.

NBUE050: แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร

GUIDELINES OF LEARNING RESOURCES MANAGEMENT FOR PRIVATE TECHNOLOGICAL AND VOCATIONAL COLLEGE IN YASOTHON PROVINCE

เมธี ศรีวะรมย์¹ อาจารย์ ดร.สุพร เข้มแข็ง²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวรรธ ศรีวะรมย์³

¹นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,

²อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร จำนวน 7 โรง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แต่ละโรงประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ คณะกรรมการภาค 4 ฝ่าย ครูประจำชั้นปวช.และปวส. และนักเรียนระดับชั้นปวช.และปวส.รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 182 คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .911 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 90.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 88.19 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 89.31 และด้านการนิเทศติดตามผล มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 94.17

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธรด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน และวางกลยุทธ์ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และยึดปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ คือ การสำรวจความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดหา สร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้และด้านการนิเทศติดตามผล คือ การวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน โดยฝ่ายบริหารและคณะกรรมการผู้ทำการนิเทศ ร่วมกันวางแผนการดำเนินการนิเทศติดตามผล เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการนิเทศ

คำสำคัญ: การจัดการแหล่งเรียนรู้, แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study condition and guidelines for learning resources management for private technological and vocational college in Yasothon Province. The sample group in this research composed of licensees, executives, college committee members, lecturers and students in seven private technological and vocational colleges in Yasothon Province. They were obtained from purposive sampling and each college comprised of licensee, director, 4 sectors committee members, vocational and high vocational class lecturers, and vocational and high vocational students totaling 182 persons. Also, 15 experts and specialists including executives of private technological and vocational college, specialists on educational technology and experts on management were interviewed. The tools used for this research were questionnaire, evaluation tests conducted by the researcher with reliability equal to .911 and semi-structure interview. The statistics employed for this research were percentage, mean and standard deviation.

Findings revealed that:

1. For condition of learning resources management of private technological and vocational college in Yasothon Province, overall of practice on learning resources management was 90.27 percent. For each aspect, there were practices on learning resources management accounting for 88.19 percent, learning resources application accounting for 89.31 and supervision accounting for 94.17 percent.

2. Guidelines for learning resources management for private technological and vocational college in Yasothon Province consisted of followings:

- 2.1 Guidelines for learning resources management were executives, lecturers, parents, communities, students and related parties participated in making policies, objectives, goals, operation planning and strategies in learning management to have same understanding and uphold to same guidelines.

- 2.2 Guidelines for learning resources management were to survey needs of learning sources, compile data for analysis and then apply such data for acquiring, making and developing learning resources for the purpose of addressing users' needs.

- 2.3 Guidelines for supervision management were to distinctly make supervision plan. Executives and supervision committees collaboratively created supervision plans to make same understanding towards objectives and supervision procedures.

Keywords: Learning Resources Management, Guidelines for learning resources management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ รัฐบาลตระหนักว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 1) และการศึกษาไม่ได้จำกัดเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนและครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเรียนรู้จากนอกห้องเรียน โดยมีสิ่งแวดล้อมทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่บุคคลสร้างขึ้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูภูมิปัญญา เป็นสิ่งที่ช่วยและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันเป็นสังคมไร้พรมแดน ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลาทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมโดยการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ดังปรากฏในมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละการศึกษา มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 13-15) ให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน คิดเป็น ทำเป็นมีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544: 14)

จะเห็นได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น นอกจากการเรียนรู้จากในห้องเรียนยังหมายรวมถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม แหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงทุกอย่างที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีอยู่อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพสภาพแวดล้อมในที่ต่างๆ เป็นตัวแปรและเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละสถานที่ ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก และใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 4)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และ

ระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551)

การศึกษาที่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นเป็นเงื่อนไขทางการศึกษาภาวะหลังความทันสมัย (Post Modernity) ที่ส่งเสริมให้บุคคลเข้าสู่ความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Mastery) อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นแนวทางกระตุ้นให้บุคคลไปสู่วิถีทางที่มองว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ปราศจากขอบเขต การจัดการศึกษาที่จะตอบสนองความต้องการดังกล่าวควรสอดคล้องกับภูมิปัญญาสังคมของความเป็นชนชาติเป็นหลัก รัฐต้องให้การสนับสนุนการศึกษาที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังปรากฏในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดบทบาทรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544: 22) ที่กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจตามศักยภาพและโอกาส ตามความสามารถ โดยจะเรียนรู้ได้อย่างไม่เป็น การศึกษา ต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้า การเรียนการสอนในปัจจุบันต้องอาศัยการค้นคว้าจากสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายด้วยเทคนิคและวิธีสอนที่เหมาะสม เนื่องจากความรู้มีมากมายในแหล่งต่างๆ เด็กสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้จากแหล่งเหล่านั้น ครูผู้สอนคือแหล่งเรียนรู้ดั้งเดิมแหล่งหนึ่งที่มีความสำคัญมาแต่อดีต แต่ด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วครูจึงไม่สามารถที่จะเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดสรรพวิชาได้ต่อไป ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลความรู้มากขึ้น และสามารถเรียนรู้ได้ทั้งจาก “ครูคน ครูเครื่อง และครูธรรมชาติ”

แหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะแหล่งเรียนรู้จะเป็นสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ และเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้บังเกิดผล ต้องเกิดจากการสนับสนุนของผู้บริหาร การดำเนินงานของครู นักเรียน และความร่วมมือของทุกฝ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: คำนำ) ซึ่งการเรียนรู้ในวิถีชีวิตมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตเพราะแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั่วไปทั้งในครอบครัว ชุมชน วัดและธรรมชาติ รวมทั้งผู้ให้การถ่ายทอดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เพื่อน ครู พระ หมอพื้นบ้าน ต้นไม้ สัตว์ ทุกคนทุกสิ่งในโลกล้วนเป็นผู้ถ่ายทอด การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ในชีวิต ซึ่งถือได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกัน สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พจนีย์ เทียมศักดิ์. 2543: 57)

การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีหลายช่องทาง ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ แต่ปัญหาที่พบคือ การดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ยังเป็นไปโดยไม่เป็นระบบ และไม่มีกระบวนการที่ชัดเจน แหล่งเรียนรู้บางแห่งจึงไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ รวมถึงภายในท้องถิ่นถูกละเลย ไม่ได้เข้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. 2558: ออนไลน์)

ดังนั้นการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร เพื่อให้ได้เป็นรูปแบบตัวอย่าง และสามารถนำไปใช้ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนอื่นๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แหล่งเรียนรู้** หมายถึง สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารความรู้ที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมีความรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
2. **การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้** หมายถึง การกำหนดทิศทางในการจัดการ การใช้ และการติดตามผลการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) คือ ใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost-effective) และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) คือ มีการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์นโยบาย 2) การวางแผน 3) การดำเนินงาน 4) การจัดกิจกรรม และ 5) การนิเทศติดตามผล
3. **รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้** หมายถึง แนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การจัดการแหล่งเรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้ และการนิเทศติดตามผล

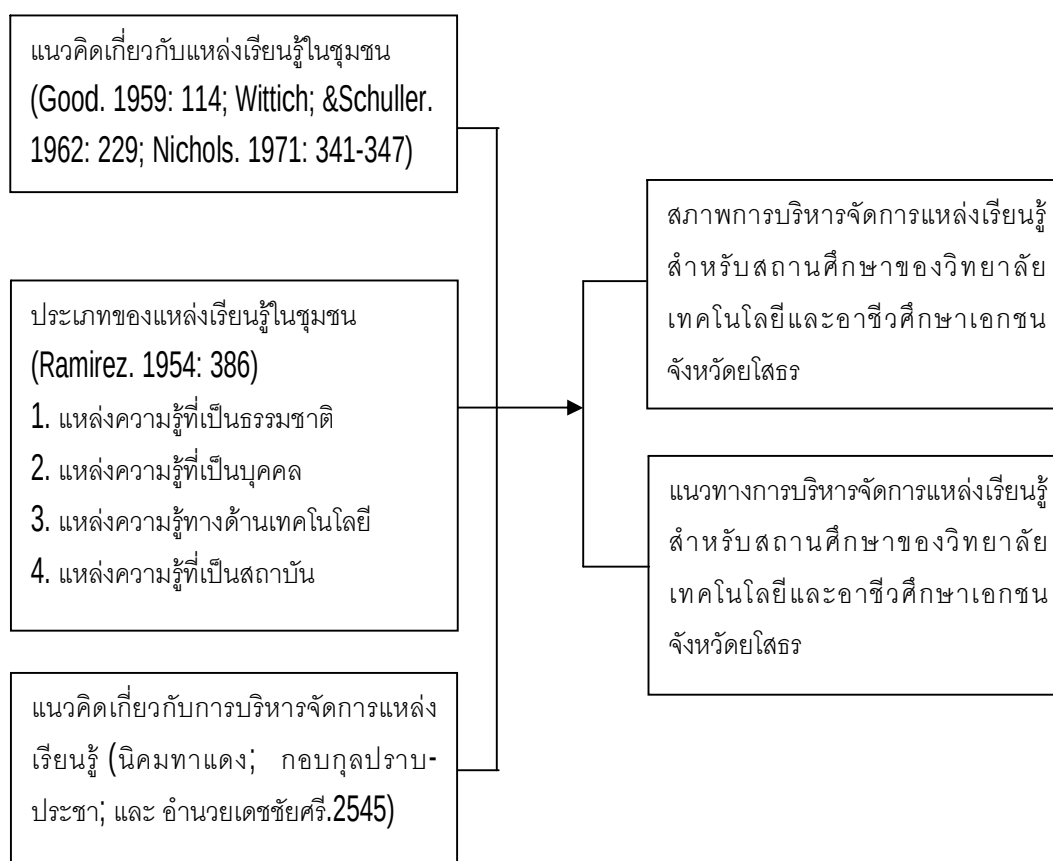
3.1 การจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการทำงาน และดำเนินงานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีระบบการจัดการห้องที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ดำเนินงานจัดการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดทำแผนการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้แก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียน และมีมาตรฐานในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

3.2 การใช้แหล่งเรียนรู้ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปสู่แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาดำเนินงานด้านการใช้แหล่งเรียนรู้โดยสำรวจความต้องการในการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนการ

ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการใช้ มีการติดประกาศระเบียบข้อบังคับการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดอบรมและให้ความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ มีการจัดระบบการใช้แหล่งเรียนรู้ที่คำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ บริการให้คำแนะนำในการใช้แหล่งเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้

3.3 การนิเทศติดตามผล หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ และการปรับปรุง เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ สถานศึกษานิเทศติดตามผลการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้โดยมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการนิเทศติดตามผล มีการวางแผนการนิเทศติดตามผล จัดทำกำหนดการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน นิเทศติดตามผลการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ มีการประเมินแหล่งเรียนรู้ กำกับติดตามการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้แต่ละห้อง มีการวิเคราะห์และรายงานผลการนิเทศติดตามผล บำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดกรอบวิธีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวคิด และหลักการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

2. ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร โดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำกรอบวิธีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร

ประชากร ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร จำนวน 7 โรง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร จำนวน 7 โรง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แต่ละโรงประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต 1 คน ผู้อำนวยการ 1 คน คณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย 4 คน (ประกอบด้วยผู้แทนครู 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนชุมชน 1 คน และผู้แทนนักเรียน 1 คน) ครู 10 คน (ประกอบด้วยครูประจำชั้นปวช.1 จำนวน 2 คน ครูประจำชั้นปวช.2 จำนวน 2 คน ครูประจำชั้นปวช.3 จำนวน 2 คน ครูประจำชั้นปวส.1 จำนวน 2 คน และครูประจำชั้นปวส.2 จำนวน 2 คน) และนักเรียน 10 คน (ประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นปวช.1 จำนวน 2 คน นักเรียนระดับชั้นปวช.2 จำนวน 2 คน นักเรียนระดับชั้นปวช.3 จำนวน 2 คน นักเรียนระดับชั้นปวส.1 จำนวน 2 คน และนักเรียนระดับชั้นปวส.2 จำนวน 2 คน) รวมจำนวนทั้งสิ้น 182 คน

3. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือ มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ จำนวน 15 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือมีประสบการณ์หรือผลงานทางวิชาการด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

3.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดยโสธร

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร

2. แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
การดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม และประเด็นในการสัมภาษณ์

2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของข้อคำถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์ และความเหมาะสมทางด้านภาษา และนำมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าได้คุณภาพตามเกณฑ์คือมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 หลังจากนั้นพิจารณาปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และพัฒนารูปแบบของเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมในการใช้เข้าใจง่ายและสะดวกในการตอบ

3.2 คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับครูในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.911

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้บริหารวิทยาลัยในเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งไปยังผู้บริหารในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร โดยประสานงานกับแผนกธุรการของโรงเรียนนั้นๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันขอรับแบบสอบถามคืน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดคำถามที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ขออนุญาตทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกประเด็นสำหรับการนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียง

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการบันทึกและถอดเทปรายวันแบบคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำอีกครั้งเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161)

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 90.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 88.19 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 89.31 และด้านการนิเทศติดตามผล มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 94.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 88.19 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ สถานศึกษามีครู หรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการของโรงเรียนและข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดของโรงเรียน

1.2 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 89.31 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือสถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าใช้ เช่น ตกแต่งบริเวณให้สวยงาม ดูแลรักษาความสะอาด จัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบ เป็นต้น และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ

สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การเข้าชมกลุ่ม OTOP ของชุมชน ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นต้น

1.3 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดยโสธร ด้านการนิเทศติดตามผล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 94.17 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือสถานศึกษามีการนำเสนอผลการดำเนินงานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ การนำเสนอผ่านเสียงตามสาย เป็นต้น และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการนิเทศติดตามผล เช่น มีบุคลากรทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้แต่ละห้อง เป็นต้น

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ 1) ควรมีการจัดประชุมร่วมกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน และวางกลยุทธ์ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และยึดปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน 2) ผู้บริหารต้องนำหลักการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 3) ควรมีการวางแผนงบประมาณที่ดี และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานจัดการแหล่งเรียนรู้ 4) ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญด้านแหล่งเรียนรู้ให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงาน และจัดสรรให้เพียงพอกับแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ รวมถึงสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรม และพัฒนาความรู้อยู่เสมอ 5) ควรจัดสรรอุปกรณ์เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงานจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ 6) ควรให้แต่ละส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และ 7) ควรจัดทำแผนงานหรือโครงการ เพื่อเสนอและขอรับการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานจัดการแหล่งเรียนรู้จากรัฐบาล

2.2 แนวทางการบริหารจัดการด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ 1) ควรทำแบบสำรวจความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดหา สร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ 2) ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญด้านแหล่งเรียนรู้โดยตรงให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบประจำแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้มีทักษะความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 3) ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) ควรจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเข้าใช้ โดยการจัดสิ่งของให้เป็นระเบียบ ตกแต่งสถานที่ให้ดูสวยงาม และดูแลแหล่งเรียนรู้ให้มีความสะอาดอยู่เสมอ 5) ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ รวมถึงโต๊ะ และเก้าอี้ให้เพียงพอต่อผู้เข้าใช้บริการ รวมถึงคอยดูแลและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ หากพบว่ามีการชำรุดเสียหายให้รีบดำเนินการซ่อมแซม หรือหาทดแทนทันที 6) ควรจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และจัดให้มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีมาดูแล และพัฒนาระบบเทคโนโลยีของแหล่งเรียนรู้ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ 7) ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ให้เข้าถึงผู้ใช้อย่างทั่วถึง โดยการแจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ การติดป้ายไว้นิเทศ การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจให้ผู้ใช้เข้ามาใช้บริการแหล่งเรียนรู้ และ 8) ควรมีการจัดกิจกรรมของแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อดึงดูดความสนใจ

ให้ผู้เข้าใช้ได้เข้าร่วมกิจกรรมและเข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมการตอบคำถามต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ และมีการมอบรางวัลให้กับผู้ร่วมกิจกรรม

2.3 แนวทางการบริหารจัดการด้านการนิเทศติดตามผล ได้แก่ 1) ควรมีการวางแผนการนิเทศให้ชัดเจน โดยฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการผู้ทำการนิเทศ ประชุมร่วมกันวางแผนการดำเนินการนิเทศติดตามผล เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการนิเทศ 2) ควรมีการแต่งตั้งคณะผู้ทำการนิเทศที่เหมาะสม โดยการจัดประชุมเพื่อคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการนิเทศติดตามผลโดยตรงมาปฏิบัติหน้าที่ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้ทำการนิเทศควรประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และลงมติเห็นชอบร่วมกัน รวมถึงควรให้คณะผู้ทำการนิเทศได้รับการอบรมความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 3) ควรจัดประชุมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศก่อนดำเนินการนิเทศติดตามผล เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นัดหมายวัน เวลาในการนิเทศ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การนิเทศร่วมกัน 4) ควรติดต่อขอความร่วมมือให้บุคลากรหรือหน่วยงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการนิเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล เพื่อให้การนิเทศมีความโปร่งใสและเป็นไปอย่างมีคุณภาพ 5) ควรมีการเก็บข้อมูลให้ได้ตรงกับความเป็นจริง หรือมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยสร้างความเข้าใจ ให้คำแนะนำ รวมถึงอธิบายวัตถุประสงค์ของการนิเทศติดตามผลให้ผู้ให้ข้อมูลได้รับทราบ 6) ควรมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รับการนิเทศ โดยจัดทำเป็นรูปแบบระบบเก็บข้อมูลออนไลน์ หรือเว็บไซต์ เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง 7) ควรส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศติดตามผลให้เป็นมาตรฐานและมีรูปแบบใหม่ เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลใหม่ๆ ที่นอกเหนือจากข้อมูลซึ่งได้จากการนิเทศแบบเดิมๆ 8) ควรทำการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ รวมถึงควรมีการดำเนินการกำกับติดตามผล โดยเข้าไปตรวจสอบดูแลในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศในส่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้แหล่งเรียนรู้มีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 9) ควรจัดให้มีงบประมาณที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะหลังรับการนิเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน และ 10) ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อเป็นแรงผลักดันและกระตุ้นผู้รับการนิเทศในการปฏิบัติหน้าที่ โดยนอกจากการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแล้ว ผู้ทำการนิเทศควรให้การชมเชย มอบเกียรติบัตร หรือรางวัลชมเชยเล็กๆ น้อยๆ ให้แก่ผู้รับการนิเทศที่มีการดูแลและจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ดี เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ถึงร้อยละ 90.27 ซึ่งถือว่ามี การปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร ส่วนใหญ่ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้แหล่งการเรียนรู้ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และมีการจัดตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งการเรียนรู้เพื่อ วิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน อีกทั้งมีการทำแผนงานพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความตระหนักในการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ จึงส่งผลให้สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมาก ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของฮอลเดนและคอนเนลลี (Holden; & Connelly. 2004: 28-46) ที่กล่าวว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคคล องค์กรและท้องถิ่น ให้สามารถบูรณาการวิถีชีวิตของคนในสังคม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การศึกษาตลอดชีวิต นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืน สอดคล้องกับโลเปส (Lopez. 1998: 1877) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลและพื้นที่ในท้องถิ่นควรให้บุตรหลานได้เรียนวัฒนธรรมอย่างหลากหลายทั้งที่บ้าน สถานศึกษา และในท้องถิ่น ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่บุตรหลานของตนเอง เพื่อสืบทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดยโสธร อภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ ถือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดยตรงที่จะต้องแสวงหาแนวทางกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดการจัดแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบผ่านการสนับสนุนจากการ กำหนดนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา (2544) ได้เสนอแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและแผนด้านการบริหารจัดการ 2) ให้มีกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อต่อการจัดโครงสร้างขององค์กรและการดำเนินงาน 3) ให้รัฐจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอ 4) ระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในเรื่องของเทคโนโลยี บุคลากรและงบประมาณ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในการดำเนินงานทุกระดับ 6) ปลุกจิตสำนึกให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติให้ความสำคัญ ของแหล่งเรียนรู้ 7) สร้างและปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ทุกด้านโดยยึดหลักสากล 8) ส่งเสริม สนับสนุนการ วิจัยและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง 9) จัดทำสื่อทุกประเภทเพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทุกระบบ 10) จัดทำห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ในทุกๆ ด้านเพื่อการบริหารการปฏิบัติงาน การศึกษา การวิจัย 11) จัดทำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนา และ 12) ประชาสัมพันธ์และประกาศยกย่อง เชิดชูหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น เป็นต้น

2.2 แนวทางการบริหารจัดการด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีภารกิจที่สอดคล้อง กับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบ ต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการบริหารจัดการการใช้แหล่ง เรียนรู้ โดยเริ่มจากการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับชุมชน สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และครู มีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ให้คุ้มค่า และได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเสรษฐ (2544: 29-30) กล่าวถึง การนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ว่าในการนำแหล่ง เรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ที่จูงใจและเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ เอาใจใส่ผู้เรียน อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับสรวง วรรณิ์ และทิพวัลย์ คำคง (2545) ที่เสนอแนวคิดในการใช้แหล่งเรียนรู้ว่าเป็นการใช้

แหล่งภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน เช่น วัด ภูเขา สวนสัตว์ อุทยาน พิพิธภัณฑ์ หอสมุด แหล่งน้ำโบราณสถาน เป็นแหล่งการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้โดยตรงด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

2.3 แนวทางการบริหารจัดการด้านการนิเทศติดตามผลทั้งนี้เพราะการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างครอบคลุมซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และวิธีการประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ทราบความสำเร็จของการดำเนินงานในรอบปี หรือประเมินผลเป็นระยะๆ ตลอดปี การศึกษา โดยอาจทำได้ 3 ลักษณะคือ การประเมินก่อนการใช้ การประเมินระหว่างการใช้ และการประเมินหลังการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2544) กล่าวถึงการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ว่ามีวัตถุประสงค์คือ พิจารณารายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มวิชาต่างๆ ในรอบปี การรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้สถิติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ รวมถึงอุปสรรคปัญหาให้สถานศึกษา พิจารณารูปผลรายงาน พร้อมด้วยข้อเสนอแนะปรับปรุงให้แก้ไข เพื่อประกอบการวางแผนงานและโครงการในปีต่อไป สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545) ที่กล่าวถึงการจัดการแหล่งการเรียนรู้ว่า ควรให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน ส่งเสริม และสนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ การพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน ตลอดถึงการนิเทศติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากร และสอดคล้องกับศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง และคนอื่นๆ (2556: 130-131) ที่เห็นว่าการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีการนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบ ประเมินผล มีการปรับปรุง และการพัฒนา มีการติดตามแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธร ชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยการจัดห้องเรียนธรรมชาติ และการส่งเสริมสนับสนุนให้มีจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน
2. สถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดยโสธรควรส่งเสริมให้มีการใช้ฐานข้อมูลของแหล่งเรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับรายวิชาต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
3. ควรศึกษาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนปนเล่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ.(2545). **คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้**.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **แนวดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน**.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ.(2544). **การพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ**.กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชัยศิริมสุวรรณ. (2544, มีนาคม).“แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต”. **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน**. 4(6): 19-23.

เนาวรัตน์ลิขิตวัฒนเศรษฐ. (2544, ธันวาคม).“แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสร้างเพื่อเด็กมิได้สร้างเพื่อใคร”. **วารสารวิชาการ**. 4(12): 26 – 37.

พจนีย์เทียมศักดิ์. (2543, ธันวาคม).“การศึกษา: ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน”. **วารสารวิชาการ**, 3(12): 56-69.

ศักดิ์ชัย เพชรเกษม และคนอื่นๆ. (2556). “การพัฒนากิจกรรมบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1, เขต 2”. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 15(4): 130-131.

สรวิศ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง. (2545). **ครูกับการจัดการศึกษาของชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (2558). **KM เครือข่ายความคิด พันธมิตรความรู้**. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://www.yst1.go.th/km2015/> (วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2558).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **ภูมิปัญญาไทย**.กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). **พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551**. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: [http:// www.vec.go.th/Portals/0/Doc/Low/vec_law_2.pdf](http://www.vec.go.th/Portals/0/Doc/Low/vec_law_2.pdf) (วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2558).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549**.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Cronbach, Lee Joseph. (1970). **Essentials of Psychological Testing**.3rded., New York: Harper and Row.

Holden, M.; & Connelly, S. (2004). **The Learning City: Urban Sustainability Education and Building toward WUF Legacy**. Ottawa: Government of Canada.

Lopez, Marquez; & Teresa, Lima. (1998). **Parental Views on Participation, Dual Language Education, and Bilingualism**.Dissertation Abstracts International.59(06): 1877 A

NBUE051: แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร
GUIDELINES OF PROMOTION MANAGEMENT OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF
STUDENTS IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF YASOTHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

คณภรณ์ สีม่วงค์¹ ดร.สุพร เข้มเฮง² และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวรรธ ศรีธรรมย์³

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3} อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร จำนวน 78 โรง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีสถานที่ตั้งโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) แต่ละโรงประกอบด้วย ผู้อำนวยการและคณะกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 312 คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านร่างกาย ด้านความรู้ และด้านความประพฤติ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ

2. แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร มีดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านร่างกาย คือ การให้โภชนาการแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารให้ได้สารอาหารครบถ้วน และในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย อบรม และแนะนำด้านการดูแลสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม หรือโครงการด้านสุขภาพอนามัยเด็กอย่างต่อเนื่อง

2.2 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านจิตใจ คือ การสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน ปลูกฝังและพัฒนาให้เด็กมีศีลธรรมในจิตใจ ศรัทธาในความดี และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กอย่างจริงจังตั้งแต่เยาว์วัย

2.3 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรู้ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ และการพัฒนาให้นักเรียนทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้ โดยเริ่มจากการเรียนรู้การรักการอ่าน ปลูกฝังการรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอ่านการเขียนให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดี

2.4 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความประพฤติ คือ การสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน โดยการปลูกฝังและฝึกฝนให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบจนเป็นลักษณะนิสัย และสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน รวมถึงกฎเกณฑ์ของสังคมได้

คำสำคัญ: แนวทาง, การบริหารจัดการ, การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์, นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

Abstract

The aim of this research was to study condition and guidelines of promotion management of desirable characteristics of students in basic educational institutes under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area. The sample group contained executives and school committee members from 78 basic educational institutes under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area. The sample group was obtained from stratified random sampling with school location as strata and school was a sampling unit. Each college composed of director, experts and specialists totaling 312 persons. Also, fifteen experts and specialists including executives in basic educational institutes, experts of educational management and human resources management were interviewed. The tools applied for this research were 5-scale questionnaire created by the researcher with reliability at .978. And, statistics employed were percentage, mean, and Standard Deviation.

The findings showed that:

1. The overall of promotion management of desirable characteristics of students in basic educational institutes under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area was at the highest level. For each aspect, physic, knowledge and behavior were at the highest level and mind was at high level.

2. Guidelines for promotion management of desirable characteristics of students in basic educational institutes under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area

2.1 Guidelines for promotion management of desirable characteristics of students in term of physic were providing nutrition education so that students were able to select complete nutrient meals and adequate to physical needs, training and introducing hygiene care for students, and promoting activities or projects on children health continuously.

2.2 Guidelines for promotion management of desirable characteristics in term of mind were that practically creating conscious mind and ethics for students, cultivating and developing moral, faith in goodness and promoting moral and ethics among children.

2.3 Guidelines for promotion management of desirable characteristics in term of knowledge were that encouraging students to search knowledge by themselves regarding to their interest and skills as well as developing students to be literate starting from reading habits since childhood and promoting reading and writing activities in order to lay firm learning foundation.

2.4 Guidelines for promotion management of desirable characteristics in term of behavior were that cultivating discipline and students to observe rules and regulations so that they were able to control themselves under school and social rules and regulations.

Keywords: Guidelines, Management, Desirable Characteristics Promotion, Students in Basic Educational Institutes under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติและการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมายสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1-2)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิด ความเข้าใจกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก โดยในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Blueprint for ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC Blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในภูมิภาค ด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการภายใน ปี พ.ศ. 2555-2558 เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ดังนี้ 1) การให้ความสำคัญกับ 2) การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3) การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม 4) การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ และ

5) การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: ออนไลน์) คุณธรรม จริยธรรมนับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงกันมาก ในหลายลักษณะ เมื่อเกิดความสับสน วุ่นวายในสภาพสังคมที่ขาดความสงบสุขอันเนื่องมาจากความประพฤติหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของบุคคลบางกลุ่มในสังคม มักจะมีการวิพากษ์วิจารณ์และกล่าวโทษกันว่าเป็นเพราะขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดความมีน้ำใจ มีความเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพสังคมไทยเกิดการแข่งขันและเกิดการแก่งแย่งกันจนไม่สนใจคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้นักเรียนและเยาวชนไม่สามารถปรับตัว ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ จึงทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนเกิดปัญหาด้านการขาดคุณธรรมจริยธรรมและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ยากต่อการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน (ศีลธรรม โพนะทา, 2546: 1)

ดังนั้น การปลูกฝังและเสริมสร้างวินัยให้แก่คนในชาติ จึงต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และไม่ปล่อยให้เป็นการหน้าที่ของรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของประชาชนในชาติและทุกฝ่ายจะต้องช่วยเหลือและร่วมมือกัน โดยเริ่มต้นที่เยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนตั้งแต่แรกเกิดและระดับอนุบาลขึ้นไป ด้วยการฝึกฝนอบรมจนเป็นนิสัย และนาระเบียบวินัยที่ฝึกฝนไว้นั้นออกไปปฏิบัติจริงในชุมชนให้ประพฤติปฏิบัติตามไปด้วยวินัย จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็น สำหรับนักเรียนเพราะ “วินัย” เป็นคุณสมบัติที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติดีและเป็นคุณสมบัติพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต และวินัยจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะวินัยจะเป็นสิ่งที่คอยป้องกันจากสิ่งที่ยุ่ยการเรียนรู้ และทำให้การเรียนรู้ถูกรบกวนน้อยที่สุด การพัฒนาวินัยนักเรียน สถานศึกษาต่างๆ ถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด เพราะจะช่วยสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติ โดยการมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุล ทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ ให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการแก้ปัญหา และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน รู้จักพัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะของเด็กยุคใหม่ ควรมีลักษณะนิสัยที่รู้จักความมีระเบียบวินัย และความเป็นระเบียบทางสังคม รู้จักคุณค่าแห่งการแบ่งปัน ละความเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่ได้ รู้จักการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความเป็นตัวของตัวเอง มีสติปัญญาเพียงพอที่จะแยกแยะสิ่งที่ดีงามออกจากความชั่วร้าย สิ่งที่มีประโยชน์ออกจากสิ่งที่ไร้สาระครองตนอย่างมีคุณค่า มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักคุณค่าของความเป็นคน และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สุพล วงสินธุ์, 2541: 34)

หน้าที่สำคัญของโรงเรียนคือการปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้นักเรียน ให้มีการปรับตัวที่ดี ดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในด้านความประพฤติของนักเรียนได้ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ตลอดจนวินัยในโรงเรียนได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียนให้ควบคุมตนเอง และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกาของสังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542: 6) ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล โดยการปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนขึ้น โรงเรียนจะต้องเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัยในตนเองอย่างต่อเนื่อง และจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะวินัยคือ กรอบที่คอยควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์ที่หมู่คณะหรือสังคมต้องการ วินัยที่ต้องการเป็นวินัยที่เกิดจากความเข้าใจตนเองที่เรียกว่า วินัยในตนเอง (Self-Discipline) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ยังมีปัญหาจัดกิจกรรม

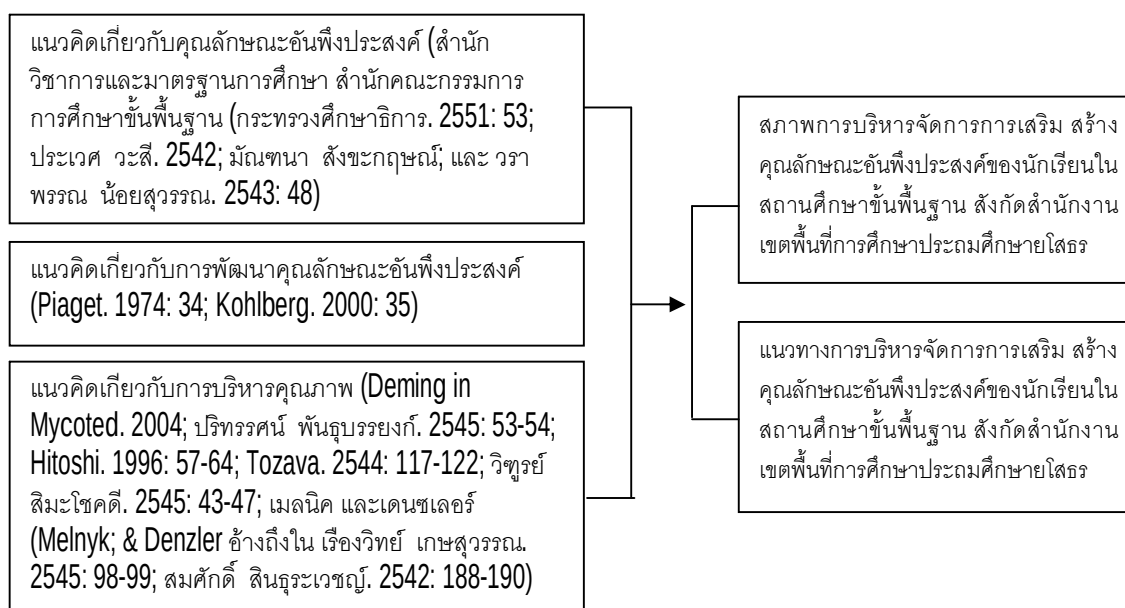
เสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมด้านประชาธิปไตย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่างก็มุ่งหวังที่จะหาวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาปรับปรุงความมีวินัยของนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร (สมบุญ สิมคำป้อง. 2542: 2) ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน ปัญหาด้านวินัยนักเรียนในทุกระดับการศึกษามีหลายรูปแบบ เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งตัวไม่สุภาพ แสดงท่าทีไม่เหมาะสมในสถานที่ต่างๆ (กาญจนา ศรีกาพิณรุ. 2544: 7) สอดคล้องกับ สมพิศ ให้งาม (2557: ออนไลน์) กล่าวว่า สาเหตุการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนพิจารณาได้จากสาเหตุต่างๆ ต่อไปนี้ 1) ปัญหาจากตัวนักเรียนเอง 2) ปัญหาจากเพื่อน 3) ปัญหาจากครู 4) ปัญหาจากครอบครัวและสภาพแวดล้อม และ 5) สภาพสังคมส่วนรวมของบ้านเมือง

การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาทั้งตัวบุคคลและสังคมไทยให้เจริญในทุกๆ ด้าน การพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ และความประพฤตินับเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร โดยมุ่งหวังที่จะได้ข้อมูลที่เป็นจริง และได้แนวทางในการพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และความประพฤติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านร่างกาย หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านร่างกาย ซึ่งแสดงพฤติกรรมโดยการมีร่างกายเจริญเติบโตสมบูรณ์ตามเกณฑ์ รับประทานอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ ตรวจสุขภาพประจำปี และมีการรักษาสุขภาพอนามัย ดูแลรักษาร่างกายให้สะอาด

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตใจ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านความรู้สึกนึกคิด ความสำนึก ความมีสติ ซึ่งแสดงพฤติกรรมโดยการมีสุขภาพจิตที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสงบและผ่อนคลายทางจิตใจ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ มีความซื่อสัตย์ เปิดเผย จริงใจ ไม่คดโกง มีความศรัทธาในศาสนา นับถือศาสนาเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว กล่อมเกลา และพัฒนาจิตใจ

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้ การนำความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งแสดงพฤติกรรมโดยการมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา และวัฒนธรรม มีความรู้รอบด้าน เรียนรู้อย่างกว้างขวางจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้มีทักษะในการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน มีการสื่อสาร และรับส่งข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต มีความรู้ด้านภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรมไทยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน มีความรู้ด้านการประกอบ การงานและอาชีพ มีการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านการกระทำและการปฏิบัติตน ซึ่งแสดงพฤติกรรมโดยการมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความตรงต่อเวลา มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีมารยาท มีกิริยามารยาทที่ดีทั้งกาย และวาจา มีสัมมาคารวะ มีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออม ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ มีความปรองดอง ไม่ทะเลาะวิวาท มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และการทำงาน มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสาในการทำงานให้ผู้อื่น ทำกิจกรรมเพื่อสังคมและส่วนรวม

การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การพัฒนานักเรียนโดยเน้นความสำคัญด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost-effective) มีการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ โดยการนำหลักการบริหารงานแบบวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA มาใช้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การตรวจสอบและประเมินผล และ 4) การพัฒนาและปรับปรุง

รูปแบบการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง วิธีการในการดำเนินการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่เน้นการพัฒนานักเรียนในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ร่างกาย 2) จิตใจ 3) ความรู้ และ 4) ความประพฤติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แนวคิด และหลักการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยใช้แบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 381 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 78 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีสถานที่ตั้งโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) แต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 คน (ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน ผู้แทนครู 1 คน และผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน) รวมจำนวนทั้งสิ้น 312 คน

3. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือ มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 15 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ

3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือจิตวิทยาการศึกษา หรือมีประสบการณ์หรือผลงานทางวิชาการด้านการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ หรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด หรือเป็นประจำ

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก หรือเป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย หรือเป็นส่วนน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่เคยปฏิบัติเลย

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของอัตราภาคชั้น ดังนี้ (Best. 1981) นำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับเห็นด้วยปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของข้อคำถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์ และความเหมาะสมทางด้านภาษา และนำมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าได้คุณภาพตามเกณฑ์คือมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 หลังจากนั้นพิจารณาปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และพัฒนารูปแบบของเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมในการใช้ เข้าใจง่าย และสะดวกในการตอบ

3.2 คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.978

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งไปยังผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยประสานงานกับแผนกธุรการของโรงเรียนนั้นๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันขอรับแบบสอบถามคืน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดคำถามที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ขออนุญาตทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกประเด็นสำหรับการนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียง

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการบันทึกและถอดเทปรายวันแบบคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำอีกครั้งเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)
3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และมาก 1 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกายด้านความประพฤติ ด้านความรู้ และด้านจิตใจ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 13 ข้อ และมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ดื่มนมทุกวัน โดยการจัดโครงการนมโรงเรียน โรงเรียนจัดให้มีการฉีด
วัคซีนป้องกันโรคต่างๆ โดยการร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น การฉีด
วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ โรคคอตีบ โรคบาดทะยัก โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นต้น โรงเรียนจัดรายการอาหาร
กลางวันตามหลักโภชนาการหมุนเวียนกันไปในแต่ละวัน เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ ส่วนข้อที่มี
คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนอาบน้ำทุกวัน และสระผมอย่างน้อย
สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เช่น จัดกิจกรรมสอนการอาบน้ำและสระผมที่ถูกวิธี จัดให้มีห้องเสริมสวยในโรงเรียนสำหรับสระผม
และตัดผม เป็นต้น

1.2 การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และมาก 8 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3
ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนให้นักเรียนยืนสงบนิ่งหรือทำสมาธิตอนเช้าแถวก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน เพื่อให้
นักเรียนมีจิตใจที่สงบ โรงเรียนจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามหลักศาสนา โดยการประกอบพิธีกรรม
ต่างๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อเป็นการกล่อมเกลาจิตใจ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมฟังบรรยายหรือ
อบรมตามศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อให้นักเรียนมีความนับถือและศรัทธาในศาสนา และเป็นแนวทางในการพัฒนาจิตใจ
ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น เช่น ร่วมบริจาคตุ๊กตา
ให้ผู้ป่วยเด็กในโรงพยาบาล ร่วมบริจาคของเล่นมือสองให้กับมูลนิธิและสถานสงเคราะห์เด็ก เป็นต้น

1.3 การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ และมาก 5 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3
ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และรับรู้การ
เปลี่ยนแปลง พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการ
เรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมค่ายวิชาการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย เช่น เชิญวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การ
เข้าร่วมกิจกรรมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน เป็นต้น ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรม
อบรมให้นักเรียนอยากเรียนรู้เพื่อรู้ เพื่อปริญญา และเพื่ออาชีพ โดยเชิญวิทยากร หรือศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ
ในการเรียนหรือการทำงานมาให้ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

1.4 การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านความประพฤติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ และมาก 3 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมอบหมายเวรประจำวันให้นักเรียนดูแลความสะอาดเรียบร้อย เพื่อให้นักเรียน
มีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีความ
ตรงต่อเวลา เช่น กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าเรียนและกลับบ้านตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด เป็นต้น

โรงเรียนดูแลนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบ เช่น จัดให้มีชั้นวางรองเท้าหน้าห้องเรียน การต่อแถวรับประทานอาหารเช้า การจัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดฐานกิจกรรม โดยจำลองเหตุการณ์ต่างๆ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนมีความพยายามในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

2. แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางในการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านร่างกาย ได้แก่ 1) ควรจัดหาอาหารที่หลากหลาย มีสารอาหารครบ 5 หมู่ให้นักเรียนได้รับประทาน และให้นักเรียนได้ดื่มนมเป็นประจำทุกวัน 2) ควรให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 3) ควรมีการให้โภชนาการแก่นักเรียน โดยการให้ความรู้และคำแนะนำเรื่องโภชนาการ เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารให้ได้สารอาหารครบถ้วน และในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย 4) ควรอบรม และแนะนำด้านการดูแลสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน โดยปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาด ให้ความรู้เรื่องสุขอนามัยแก่เด็ก โดยการสอดแทรกความรู้ หรือบูรณาการความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของตนเองเข้าไปในบทเรียน ทำการฝึกให้นักเรียนดูแลสุขภาพของตนเองจนติดเป็นนิสัย รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม หรือโครงการด้านสุขภาพอนามัยเด็กอย่างต่อเนื่อง 5) ควรส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพนักเรียน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก มีระบบดูแลสุขภาพนักเรียน มีการสร้างตัวแบบ หรือแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสุขภาพ รวมถึงควรส่งเสริมให้มีการบริการทางด้านสุขภาพที่ทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำ 6) ควรให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลเรื่องอาหารการบริโภคของเด็ก เพื่อดูแลให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ร่างกาย 7) ควรฝึกให้เด็กได้รับประทานอาหารในปริมาณที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการรับประทานของทอด ของมัน และของหวาน เพิ่มการรับประทานผักและผลไม้ในแต่ละมื้ออาหาร และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และ 8) ควรดูแลและให้ความช่วยเหลือครอบครัวเด็กที่ยากจน ให้มีปัจจัยสี่ที่เพียงพอสำหรับใช้ในการดำรงชีวิต และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.2 แนวทางในการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านจิตใจ ได้แก่ 1) ควรปลูกฝังความคิดและค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน รวมถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจ มีความเสียสละต่อส่วนรวม มีความเห็นอกเห็นใจ และรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น 2) ควรเสริมสร้างให้นักเรียนมีจิตใจที่สงบ โดยฝึกการทำสมาธิ การจัดอบรมและพัฒนาทางด้านจิตใจ ซึ่งควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีจิตใจที่สงบ และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ 3) ควรให้การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยให้คำแนะนำและร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน และควรให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จิตใจเบิกบาน และมีสุขภาพจิตที่ดี 4) ควรสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน ปลูกฝังและพัฒนาให้เด็กมีศีลธรรมในจิตใจ ศรัทธาในความดี และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กอย่างจริงจังตั้งแต่เยาว์วัย 5) ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง และฝึกให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาไปสู่ความสามารถในด้านอื่นๆ และ 6) ควรปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน ซึ่งต้องปลูกฝังให้ลึกเข้าไปในจิตใจ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจทัศนคติ และค่านิยมที่ดี รวมถึงส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้นักเรียนได้ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต

2.3 แนวทางในการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรู้ ได้แก่ 1) ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจ 2) ควรให้ความสำคัญกับความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาและการทำงาน จึงควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการจัดระบบการเรียนการสอนที่เป็นไปตามธรรมชาติ เน้นการฝึกทักษะและการปฏิบัติจริง รวมถึงควรจัดสรรครูเอกภาษาอังกฤษให้เพียงพอ และสรรหาครูชาวต่างชาติมาทำการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกการฟัง พูด และสนทนาจากเจ้าของภาษา 3) ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยให้มากขึ้น โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ควรสอดแทรกและบูรณาการความรู้เข้าไปในบทเรียน และนำนักเรียนไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ให้ความสำคัญ และอนุรักษ์ไว้ไม่ให้หายไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป 4) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่นักเรียน โดยให้นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ภาษา และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก 5) ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ โดยการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปผ่านระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้ และสามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) ควรพัฒนาให้นักเรียนทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้ โดยเริ่มจากการเรียนรู้การรักการอ่าน ปลูกฝังการรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอ่านการเขียนให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานของการเรียนรู้ที่ดี และสามารถอ่านออกเขียนได้ตามวัย 7) ควรให้การสนับสนุนการให้ความรู้ในด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนเพื่อเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 8) ควรสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และฝึกให้นักเรียนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 9) ควรพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการ และทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยทำ เพื่อให้นักเรียนรู้จักค้นพบและเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเอง 10) ควรให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยการกระจายองค์ความรู้ให้ทั่วถึง และควรจัดหาสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้เพียงพอ โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น 11) ควรสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ให้กับนักเรียน เพื่อให้เด็กทราบถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและการสื่อสาร และด้านอื่นๆ รวมถึงควรให้ความตระหนักและผลักดันให้เด็กได้เรียนรู้ในการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้เด็กอยู่รอดและสามารถดำรงชีวิตอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ และ 12) ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านงานอาชีพ โดยจัดให้มีการฝึกอาชีพเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน เปิดอบรม และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการงานอาชีพและแนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคต เพื่อให้นักเรียนเกิดความตื่นตัว และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพของตนเอง

2.4 แนวทางในการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความประพฤติ ได้แก่ 1) ควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ โดยสอนให้รู้จักตระหนักในหน้าที่ ฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน และเสริมสร้างพฤติกรรมตรงต่อเวลาให้กับนักเรียน 2) ควรสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน โดยการปลูกฝังและฝึกฝนให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบจนเป็นลักษณะนิสัย และสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน รวมถึงกฎเกณฑ์ของสังคมได้ 3) ควรจัดให้มีการอบรมและ

พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีมารยาททั้งทางกาย และวาจา รวมถึงการมีมารยาททางสังคม โดยการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติมารยาทด้านต่างๆ และสอนให้เด็กรู้จักการวางตัวที่ดีในสังคม 4) ควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความประหยัด รู้จักอดออม และเห็นคุณค่าของเงิน 5) ควรเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ และความขยันหมั่นเพียรให้กับผู้เรียน โดยการฝึกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่น รู้จักแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 6) ควรส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกๆ ด้าน การบำบัดสุขภาพจิต การรณรงค์ต่อต้านการใช้ความรุนแรงกับเด็กและเยาวชน รวมถึงส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิตต่างๆ รวมถึงควรมีการสร้างและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และช่วยเหลือเด็กที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม 7) ควรปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการช่วยเหลือและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม อยู่เสมอ และ 8) ควรฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และรู้จักแยกแยะเป็นว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กไม่ปฏิบัติพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และขัดกับวัฒนธรรมอันดีงาม

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ มีความเห็นตรงกันว่า นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านร่างกาย จิตใจ ใจ ความรู้ และความประพฤติอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน โครงการ/กิจกรรม เป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติก็มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งเป็นไปได้ที่ผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนได้เสียทุกคนมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแลนักเรียนตามกิจกรรมที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ชลิดา นาคสุด (2557: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า การหล่อหลอมให้บุคคลแต่ละบุคคลเกิดการเรียนรู้จนสามารถคิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ นับว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่ผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรมจะต้องตระหนักรู้ตัวอยู่เสมอ จะเห็นได้จากการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม” หากพิจารณาตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติดังกล่าว จะพบว่าเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ 1) มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 2) มีสติปัญญา คิดได้ คิดเป็น ประยุกต์ได้ 3) มีความรู้ 4) มีคุณธรรม จริยธรรม 5) มีวัฒนธรรม และ 6) สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย บุญมาหนองคู (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการนำคุณธรรมจริยธรรมมาพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน การพัฒนาจะต้องอาศัย

ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551: 78) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ อภิปรายผลดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านร่างกาย การดูแลเด็กให้มีสุขภาพที่ดี มีร่างกายแข็งแรง จะทำให้เด็กเจริญเติบโต ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีพัฒนาการสมวัย และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 8-9) ที่ได้เสนอแนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ในมิติด้านร่างกาย ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย 2) พัฒนาการด้านสติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย และ 3) มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2541: 25-30) ที่กล่าวว่า คนไทยจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดี ที่สำคัญควรต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างผสมผสานในลักษณะต่างช่วงวัยมิติต่างๆ

2.2 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านจิตใจ ทำได้โดยการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก การอบรมในครอบครัว ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญในการที่จะปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเด็ก และโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญยิ่งในการอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มีความต่อเนื่องอย่างไม่ขาดตอนจากครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดของ เพียเจต์ (Piaget. 1974: 34) กล่าวว่า การพัฒนาจริยธรรมเป็นเรื่องของจิตใต้สำนึกซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้มาตั้งแต่อายุ 2-3 ขวบ พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลมาจากการที่ตัวเด็กได้ร่วมคบหาสมาคมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลโดยตรงจากการพัฒนาการทางร่างกายและทางประสาท หรือเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ครู และผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับโคห์ลเบิร์ก (Kohlberg. 2000: 35) ที่เชื่อว่าจริยธรรมมิใช่สร้างเพียงภายใน 1 วัน คนจะดีได้ด้วยการสร้างเสริม และสะสมความรู้จากสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการอันยาวนานตามความสามารถของภูมิภาค

2.3 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่จะส่งเสริมให้เด็กได้ใช้จินตนาการและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวเด็กทุกคน และสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้จักค้นพบและเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเอง การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทำได้ทั้งทางตรงโดยการสอนและฝึกอบรม และทางอ้อมก็สามารถทำได้โดยการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ประไพ ประดิษฐ์สุทธาวรร (2557: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาระบบการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับ มัณฑนา สังขะเกษณ์ และวราพรรณ น้อยสวนวรรณ (2543: 48) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะด้านปัญญาที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคตว่า มีวิจารณญาณในการแยกแยะผิดชอบ ชั่วดี คุณและโทษ รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด ปราศจากอคติ รู้เท่าทันต่อการการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ อย่างรวดเร็วและหลากหลาย รู้คุณค่าของภูมิปัญญา

และวัฒนธรรมไทย รู้จักเลือกรับวิทยาการและวัฒนธรรมภายนอก ท่ามกลางความสับสน วุ่นวาย และสภาพการแข่งขันของสังคมไทยในยุคเศรษฐกิจยุคใหม่

2.4 แนวทางการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความประพฤติ การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ผู้ใหญ่ต้องทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่างในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่ใช้ความรุนแรง และใช้วิธีแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ การพูดจาที่ดี ท่าทีที่ดี หากเด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว จะต้องสื่อให้เด็กรู้ว่าผู้ใหญ่ยอมรับอารมณ์ความรู้สึกของเค้าแต่ไม่ยอมรับพฤติกรรมก้าวร้าว และชี้แนะให้เด็กแสดงออกทางอื่นที่เหมาะสมกว่า หลีกเลี่ยงคำพูด คำตำหนิที่ทำให้เด็กเกิดปมด้อย เช่น ว่าเด็กนิสัยไม่ดี เด็กดื้อ เด็กเกเร โดยถ้าจะตำหนิก็ตำหนิที่การกระทำ เป็นต้น สอดคล้องกับ แบนดูรา (Bandura. 2007: 28) ที่ได้อธิบายเรื่องตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ว่า การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมมนุษย์เป็นการเรียนรู้เงื่อนไขของผลการกระทำที่เป็นบวก และพฤติกรรมใดที่กระทำแล้วจะไม่ได้รับรางวัลหรือผลของการกระทำเป็นลบการเรียนรู้เงื่อนไขผลของการกระทำดังกล่าว จะทำให้นักเรียนเลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลการกระทำเป็นบวกหรือเสริมแรง และจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลของการกระทำเป็นลบหรือการลงโทษ ดังนั้น การเกิดพฤติกรรมจึงขึ้นอยู่กับผลของการกระทำด้วย ถ้าการกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลของการกระทำเป็นลบ พฤติกรรมนั้นจะลดหรือหายไป อย่างไรก็ตามการเรียนรู้เงื่อนไขผลของการกระทำนี้สามารถเรียนรู้ได้ทั้งจากประสบการณ์ตรง และการสังเกตจากตัวแบบหรือการกระทำของผู้คนที่สังเกตเห็น ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยอ้อม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยบูรณาการกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตัวนักเรียนและสังคมได้อย่างเต็มที่
3. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และทุกภาคส่วน ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาวิธีการ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนไทยยุค 4.0 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=29058&Key=hotnews>.
- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2544). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). คุณลักษณะและภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ.
- ชลิดา นาคสุด. (2557). การศึกษากับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2557, จาก <http://training.p3.police.go.th/doc2555/15-12-55-01/e03.pdf>.
- ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์. (2551). การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประไพ ประดิษฐ์สุทธาวร. (2557). สอนลูกให้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Love of nation, religion and king). สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2557, จาก <http://taamkru.com/th/>.
- พิชัย บุญมาหนองคู. (2557). การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มณฑนา สังขะกฤษณ์, และวราพรพรณ น้อยสุวรรณ. (2543). ทิศทางการศึกษาไทยในอนาคตใน 100 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). วิสัยทัศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินต์ติ้ง.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2545). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เนตรนิมิตการพิมพ์.
- ศีลธรรม โพนนะทา. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นโรงเรียนบ้านโนนค้อ อำเภอดำม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบุญ สิมคำป่อง. (2542). การศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, และคณะ. (2541). วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต. วารสารศรีปทุม. 1(1): 25-30.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). เส้นทางสู่โรงเรียนในอุดมคติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุพล วงสินธุ์. (2541, สิงหาคม). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา. วารสารวิชาการ. 3(8): 15-21.
- Bandura. (2007). The Dishonesty of Honest People: A Theory of Self-Concept Maintenance. Toronto: University of Toronto.

- Kohlberg, L. (2000). Development of Moral Character and Moral Ideology Review of Child Development Research. New York: Russell Sage Foundation.
- Piaget, Jean. (1974, October). Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals. Dissertation Abstracts Internationals. 5(4): 34.

NBUE052: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

THE OPINIONS OF TEACHERS TOWARD TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS IN GROUP SRIRACHA 2 UNDER THE CHONBURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

เทพสุดา สารลึก¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเพียง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F test

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นโดยรวมของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ความคิดเห็นของครู

Abstract

This research aimed to study the opinions of teachers toward transformational leadership of school administrators in Sriracha Group 2 under the Chonburi Primary Educational Area Office 3. The unit analysis of the respondents' opinions was undertaken according to their work experience and school

size, from the 70 samples of teachers in Sriracha 2 using a questionnaire concerning the transformational leadership of school administrators. The research instrument included a 30-question-item, five-scale rating survey questionnaire yielding the overall reliability coefficient of .96. The statistics used in data analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and F test.

The results revealed that

1. The opinions of teachers toward transformational leadership of school administrators in group Sriracha 2 under the Chonburi primary educational service area office 3, the transformational leadership of school administrators was thought to exist in the administrators' attributes in the overall and individual aspects, at a high level.

2. The opinions of teachers toward transformational leadership of school administrators in group Sriracha 2 under the Chonburi primary educational service area office 3, who work in school with different size were overall not found to be different. When looking closer at the opinions toward individual aspects, it was found that Inspirational Motivation were also found to be different at the level of .05.

3. The opinions of teachers toward transformational leadership of school administrators in group Sriracha 2 under the Chonburi primary educational service area office 3, there was not significant different in the working experience variable at a statistically significant level in the overall and individual aspects.

Keywords: Opinions of Teachers, Transformational Leadership

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันตลอดเวลา ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง ทั้งด้านความก้าวหน้าของความรู้ด้านเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร การเงิน และการเมืองระหว่างประเทศ ทุกประเทศล้วนได้รับผลกระทบ ประเทศไทยจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคมไทยโดยตรงในทุกด้าน (อารี กังสาธุกุล. 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เพื่อบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ ที่เน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา ดังนั้น ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การปรับตัวให้องค์กรและบุคลากร มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งในระดับบุคลากรการสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสามารถกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน เป็นสำคัญ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านมา คือ การบริหารจัดการที่มีระบบรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางทำให้การบริหารการศึกษาขาดประสิทธิภาพ การที่สังคมไทยมีโครงสร้างการบริหารงานเป็นแบบรวมอำนาจ และสั่งงานต่อกันมาเป็นชั้นๆ ไม่มีการกระจายอำนาจ ไม่มีระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ผู้นำระดับล่างจึงไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์ ไม่กล้าคิด ไม่กล้าตัดสินใจอะไรใหม่ๆ ที่แตกต่างกันไปจากนโยบาย

ที่สั่งมาจากเบื้องบนหรือแนวปฏิบัติเดิมๆ ที่ทำกันมาช้านาน รวมทั้งเมื่อได้รับโอกาสให้ฝึกฝนการรับผิดชอบตัดสินใจเอง ก็ขาดความรู้และทักษะการบริหารจัดการภายใต้บริบทของการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงไม่ส่งเสริมต่อการพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำของบุคคลในองค์กรและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ ดังนั้น แนวความคิดในเรื่องการจัดการศึกษา จึงต้องเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิม (นิติมา เทียนทอง, 2546)

องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นสิ่งที่สามารถทำให้ครูอาจารย์ร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ เพราะภาวะผู้นำนี้มีองค์ประกอบอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Charisma) เป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ผู้ตามจะเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา ยอมปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) คือ ผู้นำจะคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้การมอบหมายงานตามความถนัดที่ผู้ตามพอใจทำให้งานมีประสิทธิภาพ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา (Intellectual Stimulation) คือ การที่ผู้นำพยายามที่จะกระตุ้นให้ผู้ตามใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาโดยรอบคอบ ใช้เหตุผล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) คือ การที่ผู้นำใช้วิธีการต่างๆ เพื่อชักนำให้ผู้ตามเห็นคุณค่าของงานและปฏิบัติงานโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว (Burns, 1978: 20) การดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ทั้งด้านวิชาการ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถกระตุ้นให้คนอื่นตื่นตัวเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเหมาะสมกับยุคปฏิรูปการศึกษานี้ เพราะจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งบุคลากรและองค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กลุ่มศรีราชา 2 มีทั้งสิ้น 7 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเขาหิน โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์ โรงเรียนบ้านเนินตอง โรงเรียนบ้านหุบบอน โรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก โรงเรียนบ้านเขาคันทรง และโรงเรียนบ้านระเวิง เป็นเขตพื้นที่ติดอยู่กับเขตอุตสาหกรรมและเขตเกษตรกรรม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนและกระบวนการต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสภาพปัญหาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญที่ยังต่อการบริหารจัดการโรงเรียนให้ทันความก้าวหน้าของโลกเทคโนโลยี ซึ่งเปลี่ยนแปลงด้านข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงควรใช้ทักษะความรู้ความสามารถทางการบริหาร มาบริหารโรงเรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นหัวข้อวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารว่าในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จ ผู้ที่จะสะท้อนภาพของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารได้ดีที่สุดก็คือ ครูในโรงเรียนนั่นเอง ดังนั้น ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยหวังว่าผลการวิจัยที่ได้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมของผู้นำซึ่งแสดงออกถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการยกระดับและกระบวนการ ซึ่งผู้นำและผู้ตามต่างยกระดับซึ่งกันและกันในด้านศีลธรรมและแรงจูงใจให้สูงขึ้น โดยผู้นำจะกระตุ้นจูงใจผู้ตามให้กระทำมากกว่าที่ผู้ตามคาดหวังไว้ว่าจะกระทำและผู้ตามจะสร้างความผูกพันต่อจุดประสงค์ขององค์กรโดยผู้นำกระตุ้นให้ผู้ตามดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ขององค์กรและผู้นำแสดงคุณลักษณะที่เป็นตัวแบบ หรือแบบอย่างในการปฏิบัติแก่ผู้ตามตลอดจนการเพิ่มอำนาจและช่วยเหลือแก่ผู้ตาม

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติการสอนในโรงเรียน หรือพนักงานราชการกลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการทำหน้าที่เป็นครู แบ่งเป็น ต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5-10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

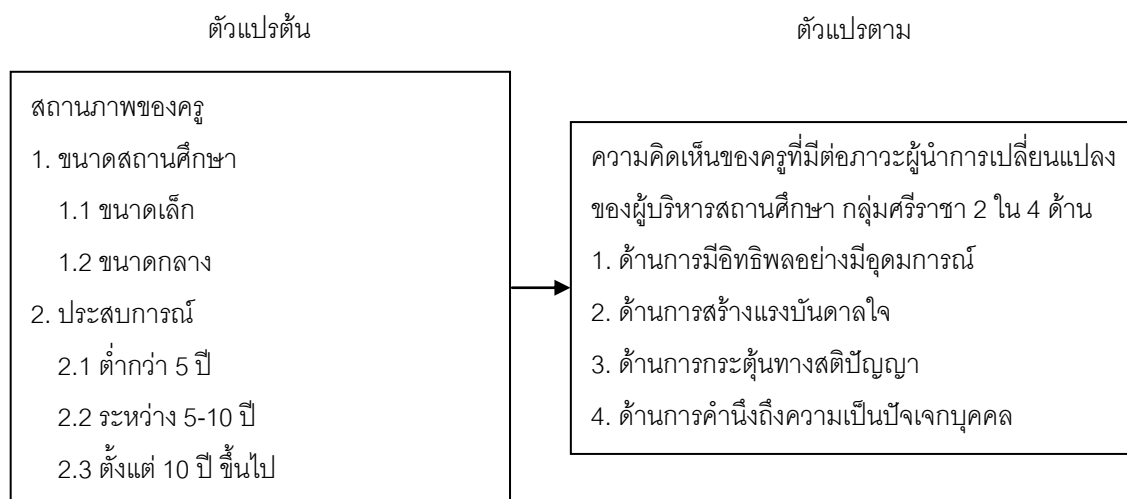
กลุ่มศรีราชา 2 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีทั้งสิ้น 7 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเขาหิน โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์ โรงเรียนบ้านเนินตอง โรงเรียนบ้านหุบบอน โรงเรียนบ้านระเวิง โรงเรียนบ้านเขาคันทรง และโรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก

ขนาดสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์ตามการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนทั้งหมดไม่เกิน 120 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนทั้งหมดตั้งแต่ 121-499 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนทั้งหมด 500 คน ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำของ Bass; & Avolio (1994: 2-6) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีพฤติกรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ของครูกลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตารางเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

3. พัฒนาแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จากแบบสอบถามของ สุมาลี ละม่อม (2553: 103-108) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปขอความอนุเคราะห์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence) หรือค่า IOC

6. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 1.0

7. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้โรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มศรียาชา 2 เพื่อทดลองเครื่องมือ (try-out) รวม 60 ฉบับ และขอรับแบบสอบถามคืน โดยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 52 ฉบับ เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.96 ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาอีกครั้งและไม่พบส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ยื่นหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ โรงเรียนกลุ่มศรียาชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้โรงเรียน จำนวน 7 โรงเรียน รวม 85 ฉบับ และขอรับแบบสอบถามคืนโดยผู้วิจัยได้ติดตามข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อกระทงคำถามทุกรายการกลับคืนมา รวม 70 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาต้องนำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อคำถามทุกรายการ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไป ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ คำนวณเป็นค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์สถิติโดยใช้ t-test
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ วิเคราะห์สถิติโดยใช้ F test (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นโดยรวมของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับสูงสุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .56) และด้านการกระตุ้นสติปัญญา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .41)
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .35) ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การคมนาคม การสื่อสาร จึงต้องมีการแข่งขันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมกับนานาชาติ รวมถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงจะสามารถสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและก่อให้เกิดการยอมรับในการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่น ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้บริหารได้มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวุธ ธีระแรง (2552: 61) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ จารุวรรณ โตบัว (2552: 73)

ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ข้าราชการครูสายผู้สอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้ที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดีและมีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ต้องสอบแข่งขันและผ่านการอบรมตามที่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้เปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาต่อ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่สถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพอเหมาะของการแบ่งงานกันรับผิดชอบ จึงมีการทำงาน การประสานงานที่รวดเร็ว การมอบหมายงานของสถานศึกษาขนาดกลางน่าจะตรงตามศักยภาพของบุคลากรมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ละม่อม (2553: 89) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เริงชัย ทองทัพ (2547: 91) ได้ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีทัศนคติต่อผู้นำแบบอัตนัยแตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเพราะก่อนผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง มีหลักการบริหาร มีประสบการณ์ ยึดเป้าหมายของสถานศึกษาเป็นหลัก ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้นำสถานศึกษา เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีหลักการ มีเหตุผล ส่งเสริมให้มองปัญหาและแก้ปัญหาด้วยวิธีการและความคิดที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้ร่วมงาน ความถนัด ทักษะ ความรู้ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภาวุธ แท็งแรง (2552: 62) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำแนกตามอายุราชการของข้าราชการครู มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงเยาว์ ขาประดิษฐ์ (2557: 79) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จากความคิดเห็นของครู พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านมีพฤติกรรมภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ไม่พบคุณลักษณะพฤติกรรมด้านใดที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองเพื่อสามารถแสดงออกถึงคุณลักษณะ พฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และควรให้มากกว่าเดิม ควรให้ความสนใจ เห็นความสำคัญของการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารควรปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีใจสถานศึกษา ส่งเสริมและให้การสนับสนุนบุคลากรทั้งด้านการทำงาน การพัฒนาตนเองเพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทำให้เกิดความพึงพอใจอันจะส่งผลให้สถานศึกษาก้าวทันการเปลี่ยนแปลงตามสังคมโลกปัจจุบัน และนำมาสู่สถานศึกษาสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรแสดงออกถึงคุณลักษณะพฤติกรรมภาวะผู้นำ และไม่ควรละเลยในด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรจะปฏิบัติต่อครูในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่มีความหลากหลายกับบุคลากรทุกกลุ่ม ไม่ควรปฏิบัติต่อครูเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการน้อยเท่านั้น ผู้บริหารควรปฏิบัติตนต่อครูในกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการมากเช่นกัน ควรให้เวลาสอนงานฝึกงานกับบุคลากร และติดตามตรวจสอบ นิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งหมายงานให้ตามความถนัด ความสนใจของแต่ละคน ไม่ควรบังคับให้ปฏิบัติ รู้จักสังเกต ดูแลเอาใจใส่ ความเป็นกันเองและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ เคารพศรัทธาในตัวผู้บริหาร ทำให้งานที่ครูได้รับมอบหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2).

ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

คทาฐธู เชียงแรง. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาลำปาง เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- จารุวรรณ โตบัว. (2552). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นงเยาว์ ชาประดิษฐ์. (2557). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- นิติมา เทียนทอง. (2546). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาในศตวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เรงชัย ทองทัพ. (2547). **แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุมาลี ละม่อม. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อารี กังสานุกุล. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bass, B. M.; & Avolio. (1994). *Transformational Leadership Development*. Pola Alto, California: Consulting Psychologists.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper and Row.

NBUE053: ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
THE OPINIONS OF SIRACHA GROUP 2 TEACHERS TOWARD CORE COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHONBURI PRIMARY EDUCATION AREA OFFICE 3

วรรณิกา กัณหาเขียว¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มศรีราชา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 70 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ใน 4 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ t-test และ F test

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีม และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการบริการที่ดี เมื่อผลการเปรียบเทียบสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ครูกลุ่มศรีราชา 2 สมรรถนะหลักทางการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to examine and compare the opinions of Sriracha Group 2 teachers toward core competencies of school administrative under Chonburi primary Educational Service Area office 3 classify in by sizes of school and work experiences. The samples were 70 teachers in Sriracha Group 2

school under primary Educational Service Area Office 3 year in 2016, determined the size by using Krejcie; & Morgan's Programmed table. The tool used to collect data was a questionnaire about the core competencies for school administrators under Commission of Teachers and Educational Personnel in four competencies including the determination on achievement, good service, self-development and team work. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The statistics used to test the hypothesis were t-test and F - test.

The results found that the opinions of Sriracha Group 2 teachers toward core competencies of school administrators under Chonburi Primary Education Area Office 3 in overall were at high level. When considering each aspect, it was found that three areas, determination on achievement, self-development and team work, were at much level while good services were at average level. When comparing the core competencies of school administrators by size of schools in overall, it was found that the opinions toward the core competencies of school administrators under Chonburi Primary Education Area Office 3 had no statistically significant difference. When considering each aspect, it was found that in the achievement oriented aspect there was statistically significant difference at .05 and there was no statistically significant difference in work experience aspect.

Keywords: Sriracha Group 2 Teachers, Administrative Core Competencies, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันได้เริ่มเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงหรือสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่ใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและผลิตมากกว่าการใช้เงินทุนหรือแรงงาน และจะเห็นได้ว่า ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนต่างมีการปรับตัวและเตรียมพร้อมในทุกด้านเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีศักยภาพและสามารถแข่งขันได้ ซึ่งถ้าองค์กรใดไม่สามารถเรียนรู้และบริหารความรู้จากบุคลากรที่อยู่ในองค์กรเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นได้ย่อมอยู่รอดยาก (พิชิต เทพวรรณ. 2555) การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการจึงจะทำให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเนื่องจากวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงวิชาชีพหนึ่งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเป็นมืออาชีพ จึงจะทำให้การศึกษารับรู้ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ. 2550)

เมื่อพิจารณาภารกิจของโรงเรียนแล้วจะเห็นได้ว่าโรงเรียนมีภารกิจหลักคือการจัดการศึกษาและการบริหาร ซึ่งต้องใช้ทั้งกระบวนการและปัจจัยจึงจะบรรลุผลในกระบวนการจะอาศัยทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีศักยภาพหลายด้านจึงจะนำโรงเรียนประสบผลสำเร็จ (ธีระ รุญเจริญ. 2550) มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ระบุว่า “ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งมีหน้าที่พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความรู้ทักษะเจตคติที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพและความก้าวหน้าทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด” อีกทั้งได้

กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะเจตคติที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพและความก้าวหน้าทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญา.2547) ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา และการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะโดยประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ดังนี้คือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีมและสมรรถนะประจำสายงานประกอบด้วยการวิเคราะห์และการนำเสนอบทความ (Presenting Author) โดยการขีดเส้นภายใต้ชื่อและสังเคราะห์การสื่อสารและการมุ่งใจการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการมีวิสัยทัศน์สมรรถนะถือเป็นหัวใจของระบบการบริหารงานบุคคลในปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในการบริหารจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงนอกจากจะมีสมรรถนะตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาและนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะหลักทางการบริหารเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะเห็นได้ว่า สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นทักษะความรู้และความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดได้หรือไม่ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถรวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมและทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญา. 2552)

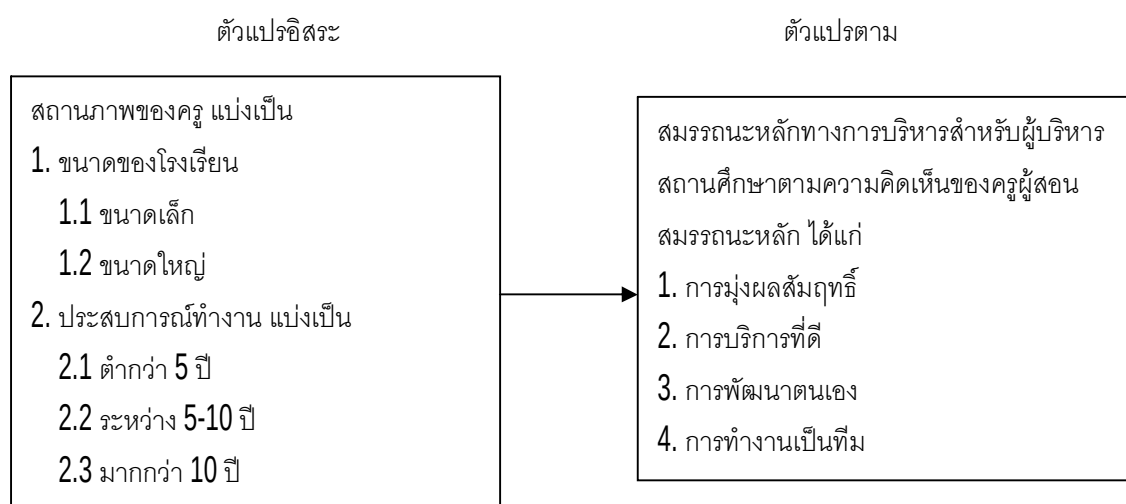
ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาศาขการบริหารการศึกษาและทำหน้าที่ครูในโรงเรียนกลุ่มศรีราชา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยมุ่งหวังเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะหลักในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามกรอบแนวคิด สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548) ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง และ 4) การทำงานเป็นทีม จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ ของครูกลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Characteristics) และแสดงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์การ

สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สมรรถนะด้านความรู้ทักษะพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่เกิดจากความรู้ ทักษะความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จและบรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก ดังนี้

สมรรถนะหลัก (Core Competency) ก.ค.ศ. กำหนด 4 สมรรถนะ ได้แก่

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. การบริการที่ดี
3. การพัฒนาตนเอง
4. การทำงานเป็นทีม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บริหารจัดการในด้านการศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกาะสีชัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่การทำหน้าที่ครูจนถึงวันตอบแบบสอบถาม จำแนกได้ดังนี้ ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

กลุ่มศรีราชา 2 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีสถานที่ตั้งและพื้นที่โรงเรียนอยู่ในละแวกเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และอยู่ในสังกัดการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เหมือนกัน จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเขาหิน (นิกรราษฎร์บำรุง), โรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก, โรงเรียนบ้านสุรศักดิ์, โรงเรียนบ้านเขาคันทรง, โรงเรียนบ้านเนินตอง, โรงเรียนบ้านระเวิง และโรงเรียนบ้านหุบบอน

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งลักษณะของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามจำนวนนักเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน 3 ขนาด

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 299 คน ลงมา
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300-599 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 600-1,499 คน ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 85 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กลุ่มศรีราชา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2559 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตาราง (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาอีกครั้งและไม่พบส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มศรีราชา 2. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด 70 ฉบับ จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในพื้นที่ ๗ สะดวกต่อการเก็บข้อมูลและง่ายต่อการติดตามเพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามที่ต้องการและนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาต้องนำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อคำถามทุกรายการ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไป ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ คำนวณเป็นค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์สถิติโดยใช้ t-test
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์สถิติโดยใช้ F-test (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นโดยรวมของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากสามด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการบริการที่ดี ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นโดยรวมของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะหลักทางการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	รวม (n = 70)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.79	.149	มาก
2. ด้านการบริการที่ดี	3.43	.201	ปานกลาง
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	3.81	.187	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.12	.217	มาก
รวม	3.79	.113	มาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test) ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมรรถนะหลักทางการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (n = 100)		ขนาดกลาง (n = 60)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.88	.185	3.77	.138	2.104*	.039
2. ด้านการบริการที่ดี	3.34	.205	3.44	.199	1.560	.123
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	3.82	.235	3.81	.180	.141	.888
4. ด้านการการทำงานเป็นทีม	4.14	.212	4.11	.219	.380	.705
รวม	3.23	3.79	0.103	3.78	.116	.822

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

สมรรถนะหลักทางการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	ระหว่างกลุ่ม	.003	2	.002	.058	.934
	ภายในกลุ่ม	1.519	67	.023		
	รวม	1.522	69			
2. ด้านการบริการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.007	2	.003	.079	.924
	ภายในกลุ่ม	2.793	67	.042		
	รวม	2.799	69			

สมรรถนะหลักทางการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.108	2	.054		
	ภายในกลุ่ม	2.301	67	.034	1.574	.215
	รวม	2.409	69			
4. ด้านการการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	.027	2	.014	.283	.754
	ภายในกลุ่ม	3.225	67	.048		
	รวม	3.253	69			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.010	2	.005	.381	.685
	ภายในกลุ่ม	.879	67	.013		
	รวม	.889	69			

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความรู้ ทักษะทางการบริหารที่ดี มีพฤติกรรมทางสังคมที่น่าเคารพนับถือ สร้างแรงจูงใจ และเป้าหมายที่จะทำให้องค์กรเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุให้ความเป็นนักบริหารที่มีสมรรถนะหลักทางการบริหารในภาพรวมนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารินทร์ ศรีหาเศษ (2554) ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายโคกหินแฮ่ท่าลาดนาขาม อำเภอเรณูนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1 พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนียม ณะกาแก้ว (2554) ศึกษาสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีสมรรถนะโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่มีขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาทุกขนาดต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองเพื่อให้การพัฒนาในทุกๆ ด้าน ของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการนำพาองค์กรและตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน สุขมา (2550) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกันและงานวิจัยของ พรพิศ อินทะสุระ (2551) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ในภาพรวม และรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีการก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง การพัฒนาระบบการบริหารอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างมาก จึงเป็นที่ยอมรับของครูทุกฝ่าย ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรภัทร แสนอามาตย์ (2552) ศึกษาสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้สมรรถนะทางการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ทำงาน พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยความคิดเห็นของครูกลุ่มศรีราชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่มีด้านใดอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการบริหารอยู่ระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาความต้องการด้านการให้บริการของครู จัดระบบการให้บริการ โดย

คำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการ ควรมีความตั้งใจ เต็มใจและกระตือรือร้นในการให้บริการโดยยึดความต้องการของผู้รับบริการและจัดรูปแบบการบริการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการอยู่เสมอ โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาโดยเฉพาะการบริการ และนำพาให้สถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผลจากการศึกษาสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มศรียาชา 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ทำงาน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่าง ยกเว้น ในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้น ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ตระหนักถึงภาระงานตามสมรรถนะของตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูกลุ่มศรียาชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริการที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการที่ดี

2. ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อความคิดเห็นของครูกลุ่มศรียาชา 2 ต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรศึกษาความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษากับนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เอกสารอ้างอิง

ธีรภัทร แสนอามาตย์. (2552). สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เลย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ธีระ รุณเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

เนียม ณะกาแก้ว. (2554). สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันเขต 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวิทย์สาส์น.

พรพิศ อินสระ. (2551). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากันเขต 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

พิชิต เทพวรรณ. (2555). A-Z เครื่องมือการจัดการทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ยุพิน สุขุมมา. (2550). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วารินทร์ ศรีหาเศษ. (2554). สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนเครือข่ายโคกหินแฮ่ ตำบลนาขาม อำเภอเรณูนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครพนม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2552). หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทองกมล.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

NBUE054: การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย

THE PARTICIPATION IN SCHOOL MANAGEMENT OF THE SCHOOL BOARD COMMITTEE UNDER THE POOCHAOSAMINGPRAI MUNICIPALITY

ปัทมิกา มลาฤทธิ์ *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน รวม 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ทั้งสี่ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.03) โดยด้านการบริหารทั่วไปโดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.67) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.69) และด้านบุคลากรโดยมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.74)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The study was aimed to study the guidelines and participation in the school management of school board committee under Poochaosamingprai municipality. The samples used in the study consisted of 64 school board committee from seven child care centers and one school the instrument used for collecting data was a five-level scale questionnaire, The statistics used to analyze data were percentage, average, and Standard Deviation.

The research found that

1. Most of the school board committee was female (53.12 percent) with the ages between 30-40 years (46.87 percent) for the involvement of the Basic Education Commission found both.
2. The school board committee had involved in the 4 aspects of school management under the Poochaosamingprai municipality out, the high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.03) When each aspect was considered, it was found that the general management aspect had the highest mean, ($\bar{X} = 4.17$,

S.D. = 0.67) followed by budget aspect ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71), academic aspect ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.69), and the personnel aspect ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.74), respectively.

Keywords: Participation, School administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนในสังคมได้ทราบ เกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ดังนั้น ปวงชนจึงต้องร่วมกันจัดการศึกษา (กัมภณท์ จุโนโท. 2544: 36-37)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยข้อที่ 7 กล่าวว่า ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างจริงจัง สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับประโยชน์จากการกระทำนั้น ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเองและชุมชนโดยรวม เพื่อสนองตอบตามพระราชบัญญัติดังกล่าวสถานศึกษาต่างๆ จึงได้สรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้มีการจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542: 10-11, 28-29, 39-40) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาไว้หลายมาตราด้วยกัน เช่น มาตรา 8 ได้บัญญัติไว้ว่า ต้องให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 บัญญัติไว้ว่า ต้องมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ในการจัดการศึกษา อบรม โดยเฉพาะ มาตรา 39 บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 บัญญัติไว้ว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ

ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองปทุมธานี พบว่า การบริหารสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและบริหารงานโรงเรียนที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีตัวบ่งชี้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานนั้นมีสภาพเป็นอย่างไร จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยมีกรรมกรสถานศึกษาชั้นประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนองค์กรท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนเพื่อนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองปทุมธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนิยามปฏิบัติการไว้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มคณะบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกหรือแต่งตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล การให้คำแนะนำ การร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านแรงงาน การเงิน พัสดุ การประชาสัมพันธ์ และการประสานงานในการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ หมายถึง การร่วมกำหนดนโยบาย ให้คำแนะนำ และร่วมตัดสินใจ สนับสนุนในการใช้หลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น สนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน งานห้องสมุด และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. ด้านงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล การให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารการเงิน งบประมาณของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และการระดมทรัพยากร โดยการประชาสัมพันธ์ประสานงานกับองค์กรต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และร่วมประเมินผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาบุคลากร ร่วมปฏิบัติการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

4. ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจในการวางแผน วางแผนแม่บทธรรมนูญโรงเรียน การร่วมปฏิบัติการในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน รับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนการประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชนในท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาทุกสถานศึกษา อย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคนและไม่เกินสิบห้าคน โดยมีองค์ประกอบของโครงสร้างและสัดส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.: 120)

1. ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
2. ผู้แทนครู หมายถึง ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้แทนของชุมชน สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปแบบอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
4. ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น หมายถึง ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน
5. ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่น เจ้าของหรือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนไม่เกินสี่คน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้คณะกรรมการสถานศึกษาเลือกกรรมการคนหนึ่งในข้อ 1, 3, 4, 5 และ 6 เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

กรอบความคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ตามกรอบแนวคิดด้วยสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา

1. เพศ 1) หญิง 2) ชาย
2. อายุ 1) 30-40 ปี 2) 41-50 ปี 3) 51-59 ปี 4) 60 ปี ขึ้นไป และการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นเชิงสำรวจ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย สมุทรปราการ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 64 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

- การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้
1. ศึกษาจากแนว ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรในการวิจัย
 2. ทบทวนวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

3. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. ดำเนินสร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยแต่ละฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป แต่ละด้านเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเสนอแนะเพิ่มเติมและนำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ
7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน
8. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน
9. นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามผู้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว ทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 10 คน
10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ จำแนกแล้ว มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient)
11. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม รวมถึงให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ที่จะทำการวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมอบให้สถานศึกษาเพื่อที่จะได้แจกแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการซึ่งอยู่ในสถานศึกษานั้นตอบแบบสอบถามต่อไป
3. การเก็บแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บแบบสอบถามกลับคืนภายในเวลา 1 สัปดาห์นับจากวันที่ได้มอบให้คณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว โดยผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ หลังจากนั้นจึงจัดทำตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาต้องนำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อคำถามทุกรายการ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

เมืองปู่เจ้าสมิงพราย สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพรายทั้งสี่ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป

1.1 ด้านวิชาการ โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ในภาพรวม ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ ได้แก่ จัดหาและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ 3 รายการต่อไปได้ดังนี้ การส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านงบประมาณ โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ในภาพรวม ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ และมีสภาพการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และจัดหางบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา และให้การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ในภาพรวม ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ และมีสภาพการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากร และการส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น รายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ และการปฏิบัติหน้าที่ตามที่

ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเสียสละ ตามลำดับ ยกเว้นการเข้าร่วมประชุมวางแผน รับฟัง คำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยภาพรวม การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองปทุมธานี พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.67) รองลงมา ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.69) และด้านบุคลากร โดยมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.74) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 8) ซึ่งการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงตามมาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก ซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญ คือ เป็นผู้บริหารทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในเรื่องจัดหาและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย จึงควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน การจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีความรู้สึกรู้ว่ามีความสำคัญ อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความเกี่ยวข้องในการช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญมากขึ้น
2. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในเรื่องให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและจัดหางบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษา จึงควรมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเงิน การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การก่อสร้างสิ่งต่างๆ ที่ส่งผลประโยชน์ต่อนักเรียน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในผู้บริหารของโรงเรียนว่ามีการใช้งบประมาณอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์
3. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จึงควรมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู และบุคลากรด้านต่างๆ เป็นต้น เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับโรงเรียน เนื่องจากทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน
4. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในเรื่องร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น และรายงานและสอดคล้องดูแลความประพฤติ

ของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ จึงควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้งที่เมื่อทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง เพื่อเป็นการช่วยระดมทุนสำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งเป็นการช่วยสอดส่องความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน ให้นักเรียนเกิดความประพฤติที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนด้วย เป็นการประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กัมภักดิ์ จุนโท. (2544). พัฒนางาน พัฒนาคน เริ่มต้นที่ใคร. วารสารข้าราชการครู. 19(12): 20-22.

คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี

NBUE055: การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม
“จงจินตฺรุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
A STUDY OF NEEDS ON SELF-DEVELOPMENT OF TEACHERS AT KHAOSAMINGWITTHAYAKHOM
“JONGJINRUJIRAWONG UPPATHAM” SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 17

กัลยา ใจชื่น *

* นักศึกษานิสิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในภาพรวม มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 พบว่า ทักษะด้านความรู้เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.57 รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.31 และด้านที่มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.98

2. การเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความต้องการของครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความต้องการที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความต้องการการพัฒนาตนเองของครู

Abstract

The purpose of this research was to study of needs on self-development of teachers at Khaosamingwitthayakhom “Jongjinrujirawong Uppatham” School under the secondary educational service area office 17. The sample of this research included all 52 teachers at Khaosamingwitthayakhom “Jongjinrujirawong Uppatham” School under the secondary educational service area office 17. A 5-rating scale questionnaire was used as a research tool. The statistics used to analyze the data were percentage (%), mean score ($\bar{X}$), and the Standard Deviation (S.D.).

The results of this research were found that an overall of needs on self-development of the teachers at Khaosamingwitthayakhom “Jongjinrujirawong Uppatham” School under the Secondary Educational Service Area Office 17 were at a “moderate” level. When considering each aspect, it was found that the knowledge skill was at a “high” level, but the other 4 aspects: the instructional skill, the attitude skill, the use of information technology skill, and the personality skill, were at moderate level.

Keywords: teachers' needs on self-development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้องค์กรต่างๆ หันมาให้ความสนใจกับทรัพยากรการบริหารในเรื่องทุนมนุษย์มากยิ่งขึ้น จนทำให้เกิดการศึกษา ค้นคว้าหาองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาใช้ในองค์กรก็ยิ่งทำให้ต้องมีการปรับกระบวนการขั้นตอนในการบริหารทรัพยากรให้สามารถนำทุนที่อยู่ในตัวมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร (วิเชียร วิทย์อุดม. 2552) การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น แนวความคิด และการดำเนินงาน รวมทั้งวิธีการอันเหมาะสม จะช่วยสร้างสรรค์ให้คนมีความรู้ความสามารถ และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานสูงสุด การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 เป็นบทบัญญัติหลักในการปฏิรูปการศึกษา ว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่การปฏิรูปการศึกษาไทยโดยเร็ว พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีการรองรับการกระจายอำนาจ เช่น มาตรา 39 กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องเข้มแข็ง และต้องเป็นนักบริหารมืออาชีพพอสมควร และการปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบันก็มีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการทำงานที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น ต้องขึ้นกับคุณภาพและความสามารถในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการจัดการศึกษาที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้บุคคลในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อคนทั้งประเทศอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับกลุ่มต่างๆ ทุกคนในสังคมต้องมีหน้าที่ร่วมกันในการจัดการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545: 72)

จากการปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดมากกว่าการจำ ครูจึงต้องมีวิธีการสอน การใช้คำถามให้เหมาะสมกับผู้เรียน คำตอบของผู้เรียนเกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย กล่าวคือ กล่าวแสดงออก อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาครูให้พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ครูจะมีคุณภาพและมีมาตรฐานในวิชาชีพได้นั้น ครูต้องตระหนักถึงการพัฒนามาตรฐานในวิชาชีพของตนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดการสร้างพัฒนาวิชาชีพอย่างถาวร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.2546)

การพัฒนาตนเองของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานสอน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 7 ว่าด้วยเรื่องครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการผลิต มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ระบุให้องค์กรวิชาชีพครู ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2550)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการการพัฒนาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมและจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โรงเรียนจึงจำเป็นในการพัฒนาครูและเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและอยู่บนพื้นฐานความต้องการของครูผู้สอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดการพัฒนาตนเองใน 5 ด้าน ของ อรุณ วันเพ็ญ (2550: 7) ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านเจตคติและนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้นตุ้จิววงส์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามตารางการกำหนดขนาดของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-609) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น ดังนี้

- 1.1 เพศ
 - 1.1.1 ชาย
 - 1.1.2 หญิง
- 1.2 อายุ
 - 1.2.1 ต่ำกว่า 40 ปี
 - 1.2.2 สูงกว่า 40 ปี ขึ้นไป
- 1.3 ระดับการศึกษา
 - 1.3.1 ปริญญาตรี
 - 1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1.4.1 น้อยกว่า 15 ปี
 - 1.4.2 สูงกว่า 15 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จ่งจิ้นต๋-รุจิววงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ได้แก่

- 2.1 ด้านความรู้
- 2.2 ด้านบุคลิกภาพ
- 2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.5 ด้านเจตคติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check list) ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จ่งจิ้นต๋-รุจิววงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านเจตคติ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของ ลิเคิร์ต (Likert, อ้างอิงจาก Best; & Kahn. 1993: 246-250) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความต้องการพัฒนามากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการพัฒนามาก

3 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามหรือการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนด

กรอบโครงสร้างของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจันตรูจิวังศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องความต้องการการพัฒนาตนเอง รวม

5 ด้าน

3. สร้างแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำ

ฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง

เชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.

2540: 117) ซึ่งผลการวิเคราะห์ของทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.80-1 จำนวน 50 ข้อ และ

คำถามที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 4 ข้อ และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้

สมบูรณ์ขึ้น

5. นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจันตรูจิวังศ์อุปถัมภ์” จำนวน

30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient

Alpha) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.91

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิง

เนื้อหา และความเชื่อมั่น ไปใช้จริงกับครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจันตรูจิวังศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญในการ

ตรวจเครื่องมือ

2. นำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการการศึกษาความ

ต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจันตรูจิวังศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ครูการศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครู

โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจันตรูจิวังศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยทำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 52 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำผลการคำนวณ มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จ่งจันต์รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในแต่ละด้านวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามที่จะข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ๙ มีความต้องการพัฒนามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ๙ มีความต้องการพัฒนามาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ๙ มีความต้องการพัฒนาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ๙ มีความต้องการพัฒนาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ๙ มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

3. สูตรที่ใช้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 102-103)

3.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. สถิติในการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ในการศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จ่งจันต์รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 พบว่า ทักษะด้านความรู้เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.57 รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.31 และด้านที่มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.98

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จ่งจันต์รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความต้องการการพัฒนาดตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรุจิรวงศ์ อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมมีความต้องการการพัฒนาดตนเองของครูอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาดตนเองในทักษะด้านความรู้สูงสุด รองลงมาคือ ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 ทักษะเจตคติ รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านบุคลิกภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลวิจัยจำแนกรายด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาดตนเองของครูเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ อารีชินรักษ์ (2548) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาดตนเองของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันครูมีการพัฒนาในด้านความรู้และทักษะอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สำหรับด้านเจตคติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับสภาพที่ครูคิดว่าน่าจะพัฒนาดตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการของครูปรากฏผลดังนี้ 1) ด้านความรู้ ครูมีความต้องการพัฒนาดตนเองเกี่ยวกับความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การนำผลวิจัยมาพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านทักษะ ครูมีความต้องการในการพัฒนาดตนเองเกี่ยวกับทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้อย่างมากที่สุดเช่นกัน รองลงมาคือ การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำหลักจิตวิทยาการศึกษาพิเศษมาใช้ประยุกต์ 3) ด้านเจตคติ ครูมีความต้องการการพัฒนาดตนเองในการได้รับข่าวสารข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

2. ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีความต้องการการพัฒนาดตนเองของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความต้องการพัฒนาดมาก ซึ่งสอดคล้องแนวคิดกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2541: 67-81) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูไว้ว่า เป็นกิจที่ครูต้องกระทำทั้งทางด้านการถ่ายทอดทางวิทยาการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม การวัดผลประเมินผล การทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดีมีปัญญาด้วยสำนึกในความถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูตามทัศนะของบุคคลทั่วไปไว้ว่า ครูมีหน้าที่ที่สำคัญที่ต้องสั่งสอนศิษย์วิทยาการต่างๆ ให้แก่ศิษย์ด้วยการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ จัดกิจกรรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เน้นแนวการศึกษาและอาชีพ และประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ ปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์ รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยและมีคุณภาพ มีความขยันในการสร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจในการดูแล สอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้เกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน สรุปได้ว่าหน้าที่ของครูนั้นสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การเอาใจใส่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนการเสริมสร้างความรู้แก่ตนเอง และการพัฒนาคุณภาพการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผล จึงจะนับได้ว่าเป็นครูในยุคปฏิรูปการศึกษา คือ บุคคลที่พร้อมจะทำความเข้าใจผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ โดยมีครูเป็นผู้คอยสังเกต ดูแล กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและได้คำแนะนำที่เหมาะสมให้ผู้เรียนมีอิสระที่จะได้เลือกคิด เลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตนเอง รู้จักการวางแผน

ตนได้เหมาะสมและสามารถเป็นตัวอย่งที่ดีในทุกๆ ด้าน เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ศรัทธาแก่ผู้ที่พบเห็น มีกณให้มีทักษะกระบวนการ มีการประเมินตนเอง ประเมินผลงาน ครูมีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคนในการทำงานให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ มีความอดทน เสียสละและทุ่มเทให้กับงานที่จะทำให้เกิดผลดีต่อองค์กรอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการพัฒนา ตนเองไปสู่ความสามารถในการคิดเอง ทำเอง ตัดสินใจได้เอง รู้จักกำหนดเป้าหมายของงานไปที่ผู้รับบริการ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างสรรค์งาน จัดลำดับความสำคัญของงาน มีแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดทำให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น มุ่งเน้นการค้นหาและสร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียนผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและกำหนดหลักสูตรของห้องเรียน จัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนอย่างแท้จริง สร้างภาวะผู้นำให้แก่ผู้เรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างแท้จริง ดำเนินงานต่างๆ โดยคำนึงถึงบุคคลอื่น องค์ประกอบอื่นที่จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการพัฒนาร่วมกันอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ กฎหมายการศึกษา (2546: 112) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom, 1976) ที่เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนว่า พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียน ผู้เรียนแต่ละคนจะเข้าชั้นเรียนด้วยพื้นฐาน ที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต่างกัน ถ้าเขามีพื้นฐานที่คล้ายกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่แตกต่างกัน คุณลักษณะของแต่ละคน เช่น ความรู้ที่จำเป็นก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียนและคุณภาพของการสอนเป็นสิ่งที่ปรับปรุงได้ เพื่อให้แต่ละคนและทั้งกลุ่มมีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ลักคณา เหลืองวิริยะแสง (2545: ข-ค) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาครูกับความพร้อมของครูในการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูเข้าร่วมการพัฒนามาก 2 ด้าน คือ 1) การเข้ารับการฝึกอบรม มีครูเข้าร่วมรับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) การศึกษาค้นคว้า มีครูเข้าร่วมศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จากตำรา บทความ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ครูเข้าร่วมพัฒนาปานกลาง 2 ด้าน คือ 1) การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ มีครูเข้าร่วมศึกษาดูงานนอกสถานที่ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) การรับการนิเทศ มีครูเข้ารับการนิเทศการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจากผู้บริหาร เพื่อนครู และศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานการศึกษาส่วนระดับความพร้อมของครูในการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่อยู่ในระดับมาก คือ การจัดการเรียนการสอนในเรื่องความตระหนักเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ 1) การใช้สื่อการเรียนการสอนในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจ หลักการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) การวัดผลและประเมินผลในเรื่องความรู้ความเข้าใจหลักการวัดผลและประเมินผลโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และพบว่าการพัฒนาครูมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพร้อมของครูในการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ทักษะทางด้านเจตคติ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของความประพฤติ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองของ

ครูเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของยอนต์ ชุมจิต (2541: 67-81) ที่กล่าวถึงหน้าที่ของครูไว้ว่า เป็นกิจที่ครูต้องกระทำทั้งทางด้านการถ่ายทอดทางวิชาการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม การวัดผลประเมินผล การทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดีมีปัญญาด้วยสำนึกในความถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูตามทัศนะของบุคคลทั่วไปไว้ว่า ครูมีหน้าที่ที่สำคัญที่ต้องสั่งสอนศิษย์ วิชาการต่างๆ ให้แก่ศิษย์ด้วยการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามให้แก่ศิษย์ จัดกิจกรรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เน้นแนวการศึกษาและอาชีพ และประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ ปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์ รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยและมีคุณภาพ มีความขยันในการสร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจในการดูแล สอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้เกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน สรุปได้ว่าหน้าที่ของครูนั้นสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การเอาใจใส่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนการเสริมสร้างความรู้แก่ตนเอง และการพัฒนาคุณภาพการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผล จึงจะนับได้ว่าเป็นครูในยุคปฏิรูปการศึกษา คือ บุคคลที่พร้อมจะทำความเข้าใจผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ โดยมีครูเป็นผู้คอยสังเกต ดูแล กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและได้คำแนะนำที่เหมาะสมให้ผู้เรียนมีอิสระที่จะได้เลือกคิด เลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนได้เหมาะสมและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ศรัทธาแก่ผู้ที่พบเห็น ฝึกฝนให้มีทักษะกระบวนการ มีการประเมินตนเอง ประเมินผลงาน ครูมีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคนในการทำงานให้ไปสูเป้าหมายเดียวกันได้ มีความอดทน เสียสละและทุ่มเทให้กับงานที่จะทำให้เกิดผลดีต่อองค์กรอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการพัฒนาตนเองไปสู่ความสามารถในการคิดเอง ทำเอง ตัดสินใจได้เอง รู้จักกำหนดเป้าหมายของงานไปที่ผู้รับบริการ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างสรรค์งานจัดลำดับความสำคัญของงาน มีแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดทำให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น มุ่งเน้นการค้นหาและสร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและกำหนดหลักสูตรของห้องเรียน จัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนอย่างแท้จริง สร้างภาวะผู้นำให้แก่ผู้เรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างแท้จริงดำเนินงานต่างๆ โดยคำนึงถึงบุคคลอื่น องค์ประกอบอื่นที่จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการพัฒนาร่วมกันอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ อารีชินรักษ์ (2548) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันครูมีการพัฒนาในด้านความรู้และทักษะอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สำหรับด้านเจตคติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับสภาพที่ครูคิดว่าน่าจะพัฒนาตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการของครูปรากฏผล ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การนำผลวิจัยมาพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านทักษะ ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้อีกมากที่สุดเช่นกัน รองลงมาคือ การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำหลักจิตวิทยาการศึกษาพิเศษมาใช้ประยุกต์ 3) ด้านเจตคติ ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองในการได้รับข่าวสารข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

4. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่ามี ความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้าง Power Point เพื่อการเรียนการสอนมีความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำเร็จ พันธุ์ฝึก (2541: 13) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ แนวคิด ทักษะ บุคลิกภาพ ทัศนคติ และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อเตรียมบุคลากรสำหรับรองรับความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องกับงานที่แต่ละคนปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์การและวิชาชีพของบุคลากร

5. ทักษะด้านบุคลิกภาพ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพูดต่อที่ชุมชนในโอกาสต่างๆ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสำเร็จ พันธุ์ฝึก (2541: 15-16) ที่จำแนกประเภทของจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ

5.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Cognitive) ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถลงมือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้ในลำดับต่อไป หรือเพื่อเป็นพื้นฐานของความเข้าใจในอันที่จะนำเอามาปรับปรุงและมาประยุกต์ใช้ในการทำงานทั่วๆ ไป โดยต้องใช้ศิลปะเข้าช่วย ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพอื่นๆ รวมทั้งความรู้อันเป็นการสนองตอบความใฝ่รู้ในบางอย่างแม้จะไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานโดยตรงเป็นจุดมุ่งหมายทั้งในการฝึกอบรม และการพัฒนาขั้นต้น

5.2 เพื่อเพิ่มพูนความชำนาญหรือทักษะ (Skill) ให้สามารถปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ หรือทำได้ด้วยความถูกต้องมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น เพิ่มพูนความชำนาญในการพูดและการแสดงออกต่อหน้าชุมชน จุดมุ่งหมายประเภทนี้มักจะเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงส่วนใหญ่เป็นจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม ซึ่งจะได้หมายความว่าต้องเป็นเช่นนั้นเสมอไป ความชำนาญบางอย่างต้องการพื้นฐานความรู้หลายด้าน และต้องการให้เวลานาน เช่น ความชำนาญในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ในกรณีนี้ก็ต้องมีโปรแกรมการฝึกอบรมต่อเนื่องกันหลายโปรแกรม อาจเรียกว่า Package หรือชุดของการพัฒนาบุคคล

5.3 เพื่อให้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitudes) นับเป็นจุดมุ่งหมายที่ยุ่งยากซับซ้อนมากที่สุด การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมให้พนักงานร่วมมือร่วมใจกับผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเจตคติของพนักงานผู้นั้นเสียก่อน การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเจตคติเป็นเรื่องยากต้องใช้วิธีการทางจิตวิทยาเข้าช่วยหลายอย่าง และมักจะเป็นโปรแกรมการพัฒนาบุคคลที่ต้องใช้วิธีทางอ้อม (Indirect Method) มากกว่าวิธีการทางตรง ซึ่งตรงกับ สำเร็จ พันธุ์ฝึก (2541: ค-ง) ที่ศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ในวิธีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนคติต่อปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการฝึกอบรม การส่งบุคลากรไปศึกษาฝึกอบรม หรือดูงาน การพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาด้วยตนเอง และการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการบริหาร เพื่อเสริมบุคลิกภาพ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนคติต่อแนวทางแก้ไขปัญหานี้ในการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้แต่ละวิธี

6. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้น-รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นครู จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้น-รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นครู จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

8. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้น-รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

9. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จิงจิ้น-รุจิรวงศ์อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. สามารถนำไปใช้วิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการของโรงเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ข้อมูลในการทำการวิจัยในแต่ละด้านควรมีรายละเอียดให้ครอบคลุมกับความต้องการการพัฒนาตนเอง เพื่อการนำไปพัฒนาต่อ
2. ควรวิจัยความต้องการในแต่ละด้านว่าครูต้องการพัฒนาเรื่องใดมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงฯ.

_____. (2546ข). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พริ้นติ้งเฮาส์.

ลักคณา เหลืองวิริยะแสง. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาครูความพร้อมของครูในการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบาง.

วราภรณ์ อารีชินรักษ์. (2548). การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียน สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิเชียร วิทยอุดม. (2552). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนวิสาหการพิมพ์ จำกัด.

สำเริง พันธุ์ฝัก. (2541). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในวิธีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร.

Best, J.; & Kahn, J. V. (1993). Research in Education. 7th ed., Boston: Allyn and Bacon.

Bloom, Benjamins. (1976). Human Characteristics and School Learning. New York: McGraw-Hill.

**NBUE056: การพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1****A DEVELOPMENT OF MATHEMATICS PACKAGE ON INTEGERS SYSTEM FOR
MATTHAYOMSUKSA 1**

ทรงไทย ไชยโย *

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลัง ใช้ชุดการสอน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอานาจเจริญ จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.58/84.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดการสอน, ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was 1) Construction and performance of the whole system of teaching mathematics. For students, the first effective basis 80/80. 2) Compare student achievement in mathematics on the system integer. For students in the first set before and after instruction. 3) Satisfaction of students in the first to set the whole system to teach mathematics. For students at first. The samples used in the research. The students in the fourth. The first semester of the year 2559 Amnatcharoen School 45 Obtained by simple random sampling. The instruments used in experiments include Integer math instruction set system. Plan a series of classes. Test achievement before and after classes And satisfaction of students with the use of a teaching mathematics whole system Data were analyzed using statistical percentage, average, standard deviation and test the t-test .

The research found that

1. Mathematics integer instruction set system. For students, the first effective 84.58/84.89 which correspond with 80/80 provided criterion.
2. Achievement system integer. For students at one high school, after school than before. The level of statistical significance. 01.
3. Satisfaction of students per batch system teaching mathematics integer. For students, the first overall at the highest level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคน และคุณภาพของคนให้เป็นผู้มีปัญญา รู้จักเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน และอยู่ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2550: 1-2) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ในมาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มาตรา 30 กล่าวว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุก คนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1)

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางวิทยาการด้านต่างๆของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) หมวด 1 หมวด 4 มาตรา 6 และมาตรา 24 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น การฝึกทักษะ กระบวนการคิด เป็นต้น

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญ เนื่องจากคณิตศาสตร์ทำให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างมีระบบ อีกทั้งยังเป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาวิทยาการหลายๆแขนง เช่น แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น สามารถนำความรู้ความเข้าใจ พ้องทั้งทักษะทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น รู้เรื่องร้อยละไปใช้การคำนวณดอกเบี้ย คำนวณผลกำไรขาดทุนในการค้า คำนวณราคาสินค้าที่มีการลดราคา คำนวณภาษีอากรต่างๆ

วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายหลักให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจ และทักษะทางคณิตศาสตร์ไปใช้ด้านแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันทั้งในและนอกห้องเรียนได้ ในการเรียนการสอนเรื่องร้อยละจำเป็นต้องนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเรียน และสามารถนำความรู้มาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ จากผลการเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่เน้นการปฏิบัติ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และการเรียนรู้อย่างมีความสุข พบว่า สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ (บุญช่วย ภักดี. 2556) และการพัฒนาบทเรียนทางคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพทางการเรียน 91.09/89.61 และนักเรียนที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย มีผลการเรียนในระดับดีมาก ร้อยละ 52.50 (สุรีย์ ศรีบุญเรือง. 2552) การจัดการเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ อันนำไปสู่กระบวนการในการแก้ปัญหา

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้ชุดการสอนคณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้สื่อและกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้แก่ เอกสารแนะแนวทาง ใบงาน แบบฝึกทักษะ และเกม ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล เน้นให้ผู้เรียนคิดมากกว่าการจำ ผู้เรียนเรียนรู้จากการสัมผัสวัตถุ (manipulate) ทำให้มองเห็นรูปธรรมในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ค้นพบเป็นความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเอง และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

จึงได้เขียนวิจัยฉบับนี้เพื่อเผยแพร่ต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ พอใจ ที่มีต่อการใช้ชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม

เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ หมายถึง คะแนนที่ได้จากนักเรียนแสดงความพึงพอใจตามแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินคะแนนเฉลี่ย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนอานาจเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 15 ห้อง จำนวนนักเรียน 690 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนอานาจเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องระบบจำนวนเต็ม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ระบบจำนวนเต็ม
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

หลังจากได้กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการตามกำหนดการของชุดการสอน โดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เวลา 14 ชั่วโมง
3. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
4. ทำการสำรวจวัดความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ต่อการใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม

5. เก็บข้อมูลไว้เพื่อวิเคราะห์ผลการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.58/84.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.68$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า ผลการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.81 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และเมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยเรียนจากชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ ดวงเดือน อ่อนน้อม (2535: 20-29) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การสอนคณิตศาสตร์ที่นับได้ว่าประสบผลสำเร็จ คือ การที่สามารถให้นักเรียนมองเห็นว่า คณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่มีความหมาย ไม่ใช่กระบวนการที่ประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ การพิสูจน์ หรือการคิดคำนวณ เพื่อตัวคณิตศาสตร์เอง และสอดคล้องกับหลักการและแนวความคิดของ โสภณ บารุงสงฆ์ และสมหวัง ไตรตันวงศ์ (2520: 22-23) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนคณิตศาสตร์ไว้ 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีแห่งการฝึกฝน (Drill Theory) เน้นฝึกฝนให้ทำแบบฝึกหัดมากๆ ซ้ำๆ จนกว่าเด็กจะเกิดความเคยชินกับวิธีการนั้นๆ ทฤษฎีการเรียนรู้โดยบังเอิญ (Incidental-Learning Theory) ทฤษฎีนี้ มีความเชื่อว่านักเรียนจะเรียนคณิตศาสตร์ได้ดี เมื่อนักเรียนเกิดความต้องการหรืออยากรู้ อยากเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งในทางปฏิบัติเหตุการณ์จะเกิดขึ้นได้ไม่บ่อยนัก ฉะนั้นทฤษฎีนี้จึงใช้เพียงชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น และทฤษฎีแห่งความหมาย (Meaning Theory) เน้นว่าการคิดคำนวณกับการเป็นอยู่ในสังคมของนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนคณิตศาสตร์ และเชื่อว่านักเรียนจะเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดี เมื่อได้เรียนในสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง และเป็นเรื่องที่พบเห็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ถวิล มุลมณี และคณะ (2550: 50-53) พรชัย ตั้งยิ่งยง (2549: 77-78) รติกร พวงศิริ (2548: บทคัดย่อ) ณัฐกฤษ จันทร์ตะ (2547: บทคัดย่อ) ถาวร ลักษณะ (2547: บทคัดย่อ) วารุณี วงศ์ใหญ่ (2547: บทคัดย่อ) อรุมา ไชยโยธา (2547: บทคัดย่อ) รัตน์ มุลกัน (2546: 57) ลัดดา เพียรประสพ (2545: 99) พาวา พงษ์พันธุ์ (2544: 44)

ปัจจัยที่ส่งผลให้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ได้แก่

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนเป็นผู้คิด วางแผน ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบโดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ กำกับติดตามและตรวจสอบ

2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. นักเรียนเรียนรู้โดยการสัมผัสวัตถุ (manipulate) ทำให้มองเห็นรูปธรรมในการเรียนรู้

4. นักเรียนสรุปความคิดรวบยอด เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็ม ควรเริ่มต้นจากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มเพื่อกำหนดขอบข่ายในการทำงานให้ทันตามแผนที่วางไว้
3. แนะนำการใช้และให้นักเรียนศึกษาวิธีการใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มให้เข้าใจอย่างละเอียดก่อน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องระบบจำนวนเต็มในเรื่องอื่นๆ และกลุ่มสาระอื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มกับเนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มกับวิธีอื่นๆ หรือนวัตกรรมอื่นๆ ที่แตกต่างกันแต่ใช้เนื้อหาเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ณัฐกฤษ จันทระ. (2547). **การพัฒนาชุดการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา เรื่อง ความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- ดวงเดือน อ่อนน้อม. (2535). **การสร้างเสริมสมรรถภาพ การสอนคณิตศาสตร์ของครูประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิล มุลมณี และคณะ. (2550). **การศึกษาประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่องลำดับและอนุกรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- ถาวร ลักษณะ. (2547). **การพัฒนาชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์.
- พรชัย ตั้งยิ่งยง. (2549). **การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- พาวา พงษ์พันธุ์. (2544). การพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนประกอบภาพการรู้ตนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เศษส่วน. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รติกร พวงศิริ. (2548). การพัฒนาชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่องสถิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (คณิตศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- รัตน์ มูลกัน. (2546). ผลการใช้ชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูหารทศนิยมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลัดดา เพียรประสพ. (2545). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องอัตราส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วารุณี วงศ์ใหญ่. (2547). การสร้างชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องตรรกศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่เป็นสามเณร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดห้วยหวังวิทยา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- สุรีย์ ศรีบุญเรือง. (2552). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องอัตราส่วนและร้อยละกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกษา.
- โสภณ บำรุงสงฆ์ และ สมหวัง ไตรตันวงศ์. (2520). เทคนิคและวิธีสอนคณิตศาสตร์แนวใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อรอุมา ไชยโยธา. (2547). การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสวนที่ใช้การรู้ตนประกอบ เรื่องระบบจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

- วิทยาเขตสะพานใหม่
6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220 Tel. 0-2972-7200 Fax. 0-2972-7751

- วิทยาเขตรังสิต
59 ถ.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
Tel. 0-2533-1000 Fax. 0-2533-1020

www.northbkk.ac.th

